

WIADOMOŚCI UNIwersyteckie

MIESIĘCZNIK • UNIwersYTET MARIi CURIE-SKŁODÓwSKIEJ

PAŹDZIERNIK 2005

7 (122)

PL ISSN 1233-216X

Rok 15 Egzemplarz bezpłatny

Fot. Wojciech Zgłobicki

INAUGURACJA 2005/2006

KRONIKA REKTORSKA

Kadencja nowych władz naszego uniwersytetu rozpoczęła się **1 IX**, w czwartek, posiedzeniem rektora Wiesława A. Kamińskiego z ekipą prorektorską. Tego dnia odwiedził Rektora redaktor Wojciech Klusek z „Kuriera Lubelskiego”, przeprowadzający krótki wywiad na temat pierwszego dnia urzędowania na XV piętrze. **2 IX** w sali Senatu Rektor i proktorzy spotkali się z dziekanami i prodziekanami wszystkich Wydziałów uniwersytetu; omówione zostały plany i zamierzenia nowej ekipy na najbliższy rok akademicki i nową kadencję. **5 IX** odbyło się pierwsze posiedzenie kolegium rektorskiego, po południu Rektor pojechał do Warszawy, gdzie w Ambasadzie Ukrainy uczestniczył w spotkaniu zorganizowanym z okazji 14. rocznicy odzyskania niepodległości przez Ukrainę. **7 IX** gośćmi Rektora Kamińskiego były władze Zamościa wraz z profesorem Ryszardem Szczygłem z Instytutu Historii UMCS; omawiano sprawy związane z konferencją naukową organizowaną w związku z jubileuszem miasta (relacje z konferencji w bieżącym numerze WU). **8 IX** Rektor rozmawiał z prezydentem Lublina, w godzinach południowych w sali Senatu ekipa rektorska zorganizowała spotkanie z kierownikami działów administracji centralnej naszej uczelni. **9 IX** Rektor przyjął władze związków zawodowych działających w naszym uniwersytecie. **11–13 IX** rektor Kamiński brał udział w XXXVII Zjeździe Fizyków Polskich w Politechnice Warszawskiej. Rektorowi udało się przyjechać **12 IX** do Lublina, gdzie uczestniczył, wraz z panią prorektor Anną Pajdzińską, w konferencji prasowej na temat odbywającego się 17–23 września Lubelskiego Festiwalu Nauki. **16–17 IX** w Zaborku władze rektorskie zorganizowały wyjazdowe posiedzenie z udziałem dziekanów, poświęcone najważniejszym problemom naszej uczelni i szkolnictwa wyższego. **17 IX** w Bibliotece Głównej odbyło się uroczyste otwarcie Lubelskiego Festiwalu Nauki połączone z otwarciem, wypożyczonej z Muzeum Uniwersytetu Jagiellońskiego, interaktywnej wystawy „Nauki dawne i niedawne”. Festiwal otworzyli przewodniczący Rady Programowej Festiwalu profesor Karol I. Wysokiński, przewodniczący Kolegium Uczelni Lubelskich rektor PL profesor Józef Kuczmaszewski. Koordynator Festiwalu Dobrosław Bagiński na otwarcie wręczał wszystkim przedstawicielom instytucji uczestniczących w tym naukowym wydarzeniu złote jajko, prosząc jednocześnie o krótką wypowiedź na temat właśnie jajka i jego związków z dyscyplinami reprezentowanymi przez wszystkich współorganizatorów. Było więc o jajku technicznym, o ekologicznym, cholesterolu, zabrakło tylko informacji o kurach znoszących złote jajka.

Po wystąpieniach związanych z otwarciem Festiwalu dyrektor Muzeum Uniwersytetu Jagiellońskiego profesor Stanisław Waltoś, doktor honorowy naszej uczelni, omówił prezentowaną w naszym Muzeum wystawę, którą można było zwiedzać w towarzystwie autorów. Szerzej o Festiwalu w następnym numerze naszego miesięcznika, ale już teraz możemy krótko zasygnalizować pewne dane ilustrujące to przedsięwzięcie. Organizatorami były uczelnie lubelskie, lokalne instytuty naukowo-badawcze, Muzeum i Archiwum. Przygotowano ponad 170 tytułów projektów, które prezentowane były ponad 500 razy młodzieży szkolnej z całego regionu i zainteresowanym mieszkańcom naszego miasta. Jak zwykle zainteresowaniem cieszył się Piknik Naukowy na lubelskim Starym Mieście, gdzie można było obejrzeć samochody terenowe, spotkać się z autorem książki o badaniach archeologicznych (na promocję w staromiejskiej kawiarni z ciepłymi niemal egzemplarzami przyjechał wydawca), spróbować starożytnej kuchni, przeprowadzić podstawowe badania ciśnienia, wagi, poziomu cukru, poznać najnowsze tendencje w dekoracjach kwiatowych, posłuchać i obejrzeć gorące rytmy latynoamerykańskie. **23 IX** w godzinach południowych rektor uczestniczył w zamykającym Lubelski Festiwal Nauki wykładzie profesora Franciszka Ziejki „Motyw ziemi w literaturze polskiej” w auli Polonijnego Centrum. Wystąpienie

naszego doktora honoris causa, byłego rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego, przewodniczącego Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich zgromadziło nie tylko lubelskich humanistów, ale przede wszystkim młodzież licealną przybyłą z miasta i regionu. **24 IX** Rektor wyjechał do Warszawy,

gdzie odbywały się posiedzenia Konferencji Rektorów Uniwersytetów Polskich oraz Konferencji Rektorów Autonomicznych Szkół Polskich. **28 IX** odbywało się pierwsze w tej kadencji posiedzenie senatu naszego uniwersytetu, poprzedzone uroczystym przekazaniem władzy rektorskiej. W obecności seniora Senatu dziekana Wydziału Prawa i Administracji profesora Antoniego Pieniążka insygnia rektorskie – łańcuch i berło – profesor Marian Harasimiuk przekazał rektorowi Wiesławowi A. Kamińskiemu. Po obradach Senatu odbyła się konferencja prasowa

z udziałem ekipy rektorskiej (z powodu wyjazdu służbowego nieobecna była pani prorektor Anna Tukiendorf). Przedstawiciele lokalnych i ogólnopolskich mediów wysłuchali informacji na temat planów i zamierzeń stojących przed naszą społecznością akademicką w kadencji 2005–2008. **29 IX** 40-lecie powstania świętował Wydział Ekonomiczny, a jubileusz 50-lecia pracy naukowej i swoich urodzin profesor Wiesław Śladkowski, historyk z Wydziału Humanistycznego. W obu uroczystościach brał udział rektor Ka-

miński, na Wydziale Ekonomicznym także prorektor Jerzy Węclawski, a w jubileuszu profesora Śladkowskiego pani prorektor Anna Pajdzińska. **30 IX** Rektor wyjechał do Krakowa. Uczestniczył w promocji doktora honoris causa Uniwersytetu Jagiellońskiego arcybiskupa metropolity lubelskiego Józefa Życińskiego. Następnego dnia brał udział w inauguracji nowego roku akademickiego w najstarszej polskiej Alma Mater.

EMP

Fot. Maciej Przysucha

GRATULUJEMY

Byłemu rektorowi naszej uczelni profesorowi **Marianowi Harasimiukowi**, który otrzymał tytuł doktora honoris causa Uniwersytetu w Dniepropietrowsku. To zaszczytne wyróżnienie przyznane zostało w uznaniu Jego inicjatyw i zasług na rzecz współpracy z tą uczelnią i ośrodkami akademickimi z Ukrainy.

*

Panu profesorowi **Janowi Pomorskiemu**, byłemu prorektorowi UMCS, który objął funkcję rektora łódzkiej Wyższej Szkoły Humanistyczno-Ekonomicznej. Rektorem w prywatnej Wyższej Szkole Humanistyczno-Przyrodniczej w Sandomierzu został były dziekan Wydziału Humanistycznego profesor **Stanisław Grabias**, a w Wyższej Szkole Umiejętności Pedagogicznych w Rykach profesor **Jan Saran**. Rektorami są także profesorowie: **Witold Kłaczewski** w lubelskiej Wyższej Szkole Społeczno-Przyrodniczej, **Grzegorz Janusz** w puławskiej Szkole Wyższej, **Marek Żmigrodzki** w Wyższej Szkole Ekonomii i Innowacji w Lublinie, **Stanisław Poppek** w Wyższej Szkole Humanistyczno-Ekonomicznej im. Jana Zamoyskiego w Zamościu.

*

Naszej absolwentce mgr **Dominice Maj**, która w konkursie „Bądź liderem nowej generacji nauki”, na najlepszą pracę magisterską, zdobyła I miejsce. Konkurs zorganizowała firma Novartis, a nagrodą był udział w międzynarodowej konferencji w Tajpei na Tajwanie. Nagrodzona praca powstała pod kierunkiem prof. dr. hab. Janusza Szczodraka w Zakładzie Mikrobiologii Przemysłowej Instytutu Mikrobiologii i Biotechnologii Wydziału BiNoZ naszej uczelni.

*

Pracownikom i studentom Zakładu Historii Starożytnej, którzy z powodzeniem organizują spotkania z kulturą antyczną pod nazwą „Roma Rediviva”. Ostatnie, 30 września, odbywało się w Chełmie. Przybyła na nie licznie młodzież szkolna i mieszkańcy miasta. Mogli oni m.in. poznać techniki wyrobu lampek oliwnych, spróbować specjalów starożytnej kuchni i przyrządzić niektóre potrawy, brać udział w zawodach sprawnościowych i konkursach z wiedzy starożytnej.

Zgromadzenie Ogólne ONZ ogłosiło rok 2005 Światowym Rokiem Fizyki w uznaniu wielkiego znaczenia tej dyscypliny nauki dla poznania przyrody i rozwoju cywilizacyjnego ludzkości. 100 lat temu Albert Einstein opublikował pionierskie prace stanowiące przełom w pojmowaniu otaczającego nas świata. Powstałe w roku 1920 i liczące ponad 2000 członków Polskie Towarzystwo Fizyczne jest głównym organizatorem obchodów Światowego Roku Fizyki w Polsce. W ich ramach Oddział Lubelski PTF ogłosił w bieżącym roku dwa konkursy dla uczniów szkół ponadpodstawowych: 1. Konkurs literacki „Maria Skłodowska-Curie – osobowość niezwykła”, 2. Konkurs plastyczny „Świat fizyki”.

Celem pierwszego z konkursów było bliższe zapoznanie się z wielką postacią światowej nauki – Marią Skłodowską-Curie, patronką naszego Uniwersytetu, jej odkryciami w dziedzinie fizyki i chemii oraz realiami epoki, w której prowadziła swoje badania. Konkurs polegał na napisaniu pracy literackiej dowolnego gatunku i formy, której główną postacią jest Maria Skłodowska-Curie.

Na konkurs literacki wpłynęło 286 prac. Spośród nich Jury przyznało 5 nagród oraz 3 wyróżnienia w kategorii prac gimnazjalnych oraz 4 nagrody i 4 wyróżnienia w kategorii prac ponadgimnazjalnych.

W konkursie literackim przyznano I nagrodę jedynie uczniom gimnazjów. Laureatką została **Agata Popławska** z Publicznego Gimnazjum nr 3 w Białej Podlaskiej.

Konkurs plastyczny „Świat fizyki” miał za zadanie zainteresować jak najszersze grono uczniów tematyką związaną z obserwacją przyrody oraz historią odkryć fizycznych. Polegał na wykonaniu pracy plastycznej poświęconej zjawiskom i prawom fizycznym, postaciom fizyków, odbiorowi społecznemu fizyki itp. Wpłynęło 476 prac. Jury przyznało 4 nagrody oraz 4 wyróżnienia. Laureatkami I nagrody zostały: **Ewelina Adamiec** z Liceum Ogólnokształcącego w Koźmicach oraz **Sandra Sędziak** z IX Liceum Ogólnokształcącego im. Mikołaja Kopernika w Lublinie.

ZDANIEM BLONDYNKI

Wszystkie panie spacerujące w eleganckich pantofelkach po naszym Starym Mieście nie darzą ciepłymi słowy osób odpowiedzialnych za wyłożenie głównych uliczek bardzo niewygodną kostką brukową. Podobnie myślę i ja, biegnąc po korytarzach niektórych Wydziałów, wypastowanych, czytaj wymazanych, jakimiś środkami chemicznymi. Jest, owszem, czysto, ale czy bezpiecznie?

Z PRAC SENATU

Posiedzenie 28 września

W porządku obrad pierwszego w nowej – XXI kadencji – posiedzenia Senatu znalazły się sprawy dotyczące m.in. wyborów sekretarza senatu i członków komisji skrutacyjno-mandatowej oraz uchwał, wyboru przedstawiciela UMCS do Uniwersyteckiej Komisji Akredytacyjnej, wyboru przedstawicieli senatu do Kapituły Medalii UMCS, przyjęcia sprawozdania Rektora z działalności Uniwersytetu w roku akademickim 2004/2005, prac uczelnianej komisji wyborczej, zmiany w Statucie UMCS, ustalenia terminu wyborów uzupełniających, a także sprawy osobowe i bieżące.

Obrady merytoryczne Senatu poprzedziły uroczystość przekazania władzy rektorskiej Jego Magnificencji prof. dr. hab. Wiesławowi Andrzejowi Kamińskiemu oraz wręczenia nagród jubileuszowych prof. dr. hab. Mieczysławowi Budzyńskiemu, dr. hab. Piotrowi Karpusiowi prof. nadzw., dr. Wiesławowi Grzegorzcykowi, prof. dr. hab. Leszkowi Leszczyńskiemu, dr. hab. Andrzejowi Jakubeckiemu prof. nadzw., dr. hab. Markowi Pietrasiowi prof. nadzw.

Część merytoryczną posiedzenia zainicjował wybór sekretarza senatu, którym został dr hab. Marek Pietraś prof. nadzw. Dokonano ponadto wyboru członków komisji skrutacyjno-mandatowej oraz komisji uchwał.

W dalszej części obrad Senat powołał przedstawiciela do Uniwersyteckiej Komisji Akredytacyjnej. Został nim prof. dr hab. Stanisław Chibowski.

Senatorowie wybrali ze swego grona trzech przedstawicieli do Kapituły Medalii UMCS. W jej skład weszli prof. dr hab.

Marian Harasimiuk, prof. dr hab. Ryszard Szczygiel i prof. dr hab. Mieczysław Budzyński.

W trakcie posiedzenia Senat przyjął sprawozdanie Rektora z działalności Uniwersytetu w roku akademickim 2004/2005. Prof. dr hab. Ryszard Dębicki przedstawił sprawozdanie uczelnianej komisji wyborczej.

Ponadto Senat dokonał poprzez uchwały zmiany § 69 Statutu UMCS, a także podjął uchwałę w sprawie ustalenia terminu wyborów uzupełniających na naszej uczelni.

Senat przyjął temat wykładu inauguracyjnego: „Język–interakcja–zaburzenia mowy”, który zostanie wygłoszony przez prof. dra hab. Stanisława Grabiasa z Wydziału Humanistycznego.

Senat pozytywnie odniósł się do wniosku i uchwały Rady Wydziału Humanistycznego w sprawie mianowania dra hab. Krzysztofa Skupieńskiego na stanowisko profesora nadzwyczajnego na czas nieokreślony po upływie 5-letniego okresu zatrudnienia na tym stanowisku.

W sprawach bieżących Jego Magnificencja poinformował zebranych o nadaniu prof. dr. hab. Marianowi Harasimiukowi przez Państwowy Uniwersytet w Dniepropietrowsku tytułu doktora honoris causa, a także przedstawił terminy uroczystości inauguracyjnych na naszej uczelni. Dr Józef Kaczor – przedstawiciel NSZZ „Solidarność” UMCS w Senacie – poinformował o uroczystych obchodach 25-lecia działalności związku. Prof. dr hab. Elżbieta Skrzypek przedstawiła program obchodów 40-lecia powstania Wydziału Ekonomicznego.

Robert Wąsiewicz

Z REKTORSKIEGO SPRAWOZDANIA

Fotografie: Józef Duda, Maciej Przysucha

Z REKTORSKIEGO SPRAWOZDANIA

ROK PO JUBILEUSZU

DZIAŁALNOŚĆ SENATU

W roku akademickim 2004/2005 Senat UMCS obradował 9 razy, w tym raz na tradycyjnym uroczystym posiedzeniu z okazji inauguracji roku akademickiego. Senat trzykrotnie uczestniczył w uroczystościach wręczenia tytułów doktora honoris causa, a także w uroczystości odnowienia doktoratu. Tytuły doktora honoris causa wręczono prof. Gunnarowi Öquistowi, prof. dr. hab. Andrzejowi B. Legockiemu, prof. dr. hab. Annie Wierzbickiej, prof. dr. hab. Stanisławowi Waltosowi i prof. dr. hab. Franciszkowi Ziejce, tytuły Honorowego Profesora UMCS – prof. dr. hab. Mieczysławowi Jaroficowi i prof. Fernando Gonzalez-Caballero. Odnowieniem doktoratu – w 50. rocznicę – uhonorowano prof. dra hab. Jana Krzyżę.

W trakcie obrad dominowały sprawy

organizacyjne, związane z dalszymi kierunkami rozwoju Uniwersytetu oraz wyborem władz rektorskich. Senat UMCS w roku akademickim 2004/2005 podjął 34 uchwały. Dotyczyły one głównie spraw związanych z bieżącym funkcjonowaniem Uniwersytetu oraz rozbudową bazy dydaktycznej.

Senat wyraził zgodę na powołanie na stanowisko profesora zwyczajnego 14 osób. Pozytywnie zaopiniował powołanie na stanowisko profesora nadzwyczajnego UMCS 30 osób, w tym 16 osób ponownie po 5-letnim okresie zatrudnienia na tym stanowisku.

Senat UMCS przyjął plan rzeczowo-finansowy na 2005 rok, zakładający konstrukcję budżetu zrównoważonego. Z jego realizacją będzie wiązał się duży wysiłek w zakresie stałego zwiększania przychodów własnych uczelni.

STRUKTURA ORGANIZACYJNA

W ramach organizacyjnych Uniwersytetu działało 10 wydziałów: Biologii i Nauk o Ziemi; Matematyki, Fizyki i Informatyki; Chemii; Prawa i Administracji; Humanistyczny; Ekonomiczny; Pedagogiki i Psychologii; Filozofii i Socjologii; Politologii; Artystyczny. Obejmowały one 27 instytutów, w których funkcjonowało 16 katedr, 165 zakładów i 12 pracowni, a także 3 katedry, 28 zakładów i 8 pracowni działających samodzielnie poza strukturą instytutową.

Blizsza charakterystyka wydziałów przedstawia się następująco:

Wydział Biologii i Nauk o Ziemi składa się z 3 instytutów: Instytut Biologii z 12 zakładami i 1 pracownią, Instytut Mikrobiologii i Biotechnologii z 5 zakładami, Instytut Nauk o Ziemi z 10 zakładami, 2 pracowniami i Roztoczańską Stacją Naukową w Guciowie oraz zakładu pozainstytutowego – Zakładu Biochemii, a także wydziałowej Pracowni Mikroskopii Elektronowej oraz Pracowni Komputerowej.

Wydział Matematyki, Fizyki i Informatyki obejmuje 3 instytuty: Instytut Matematyki z 9 zakładami, Instytut Fizyki, który posiada 1 katedrę z 4 zakładami, 6 zakładów oraz 3 pracownie, Instytut Informatyki z 4 zakładami i 1 pracownią.

Wydział Chemii składa się z 1 katedry z 4 zakładami, 12 zakładów, 3 pracowni, 1 laboratorium oraz z Warsztatów Mechanicznych.

Wydział Prawa i Administracji tworzą 4 instytuty: Instytut Administracji i Prawa Publicznego z 7 katedrami i 1

zakładem, Instytut Historii i Teorii Państwa i Prawa z 3 katedrami i 2 zakładami, Instytut Prawa Cywilnego z 1 katedrą i 2 zakładami, Instytut Prawa Karnego z 4 katedrami oraz Katedra Postępowania Cywilnego i Międzynarodowego Prawa Handlowego, Katedra Prawa Wspólnot Europejskich i Pracownia Informatyki Prawniczej.

Wydział Humanistyczny tworzy 9 instytutów: Instytut Anglistyki z 7 zakładami i Kolegium Języka Angielskiego, Instytut Filologii Polskiej z 12 zakładami i 1 pracownią, Instytut Filologii Słowiańskiej z 6 zakładami i 1 pracownią, Instytut Historii z 13 zakładami, Instytut Germanistyki z 5 zakładami, Instytut Archeologii z 5 zakładami, Instytut Bibliotekoznawstwa i Informatyki Naukowej z 5 zakładami, Instytut Filologii Romańskiej z 4 zakładami i 1 pracownią oraz Kolegium Języka Francuskiego, Instytut Kulturoznawstwa z 6 zakładami oraz Centrum Studiów Kanadyjskich i 1 zakład pozainstytutowy: Zakład Logopedii i Języka Stosowanego z Pracownią Logopedii.

Wydział Ekonomiczny składa się z 3 instytutów: Instytutu Ekonomii z 5 zakładami, Instytutu Teorii Rozwoju Społeczno-Ekonomicznego z 5 zakładami, Instytutu Zarządzania i Marketingu z 7 zakładami oraz z Pracowni Zastosowań Technik Informatycznych.

Wydział Pedagogiki i Psychologii obejmuje 2 instytuty: Instytut Pedagogiki z 11 zakładami, Instytut Psychologii z 5 zakładami i 1 pracownią oraz Pracownię Audiowizualnych Środków Dydaktycznych.

Wydział Filozofii i Socjologii obejmuje 2 instytuty: Instytut Filozofii z 11 zakładami, Instytut Socjologii z 5 zakładami i 1 pracownią oraz Pracownię Komputerową.

Wydział Politologii składa się z 10 zakładów oraz Pracowni Dydaktyczno-Metodycznej.

Wydział Artystyczny tworzą 2 instytuty: Instytut Sztuk Pięknych z 12 zakładami i 1 pracownią, Instytut Muzyki z 8 zakładami.

W strukturze Uczelni funkcjonowały jednostki międzywydziałowe i pozawydziałowe: Akademickie Centrum Kultury, Archiwum i Muzeum UMCS, Biblioteka Główna, Biblioteka Brytyjska, Centrum Dokumentacji Europejskiej, Centrum Języka i Kultury Polskiej dla Polonii i Cudzoziemców, LUBMAN UMCS, Centrum Nauczania i Certyfikacji Języków Obcych, Ogród Botaniczny, Ośrodek Polskiego Komitetu Współpracy z Alliance Française, Studium Wychowania Fizycznego i Sportu, Uniwersyteckie Centrum Zdalnego Nauczania i Kursów Otwartych, Wydawnictwo UMCS.

W realizacji zajęć dydaktycznych pomocne były Kolegia Licencjackie w Białej Podlaskiej, Bilgoraju, Kazimierzu Dolnym i Radomiu.

W celu udoskonalenia i usprawnienia struktury instytutowo-zakładowej w roku akademickim 2004/2005 dokonano następujących zmian organizacyjnych:

Na Wydziale Biologii i Nauk o Ziemi: w Instytucie Nauk o Ziemi przekształcono Zakład Geologii w Zakład Geologii i Ochrony Litosfery oraz utworzono Pracownię Geograficznych Systemów Informacyjnych; w Instytucie Biologii z połączonych Zakładów Botaniki Ogólnej oraz Systematyki Roślin utworzono Zakład Botaniki i Mykologii.

Na Wydziale Matematyki, Fizyki i Informatyki: utworzono Instytut Informatyki z następującymi jednostkami: Zakład Informatyki Stosowanej, Zakład Modelowania i Symulacji Komputerowych, Zakład Technologii Informacyjnych, Zakład Układów Złożonych i Neurodynamiki, Pracownia Biocybernetyki; w Instytucie Fizyki przekształcono Zakład Fizyki Stosowanej w Zakład Fizyki Molekularnej.

Na Wydziale Chemii: przekształcono Zakład Fizyki Chemicznej i Fizykochemicznych Metod Rozdzielania w Zakład Metod Chromatograficznych; przekształcono Zakład Chemii Ogólnej w Zakład Chemii Ogólnej i Koordynacyjnej.

Na Wydziale Prawa i Administracji: w Instytucie Historii i Teorii Państwa i Prawa przekształcono Katedrę Teorii Państwa i Prawa w Katedrę Teorii i Filozofii Prawa.

Na Wydziale Humanistycznym: w Instytucie Historii utworzono Zakład Historii Społecznej XX wieku; w Instytucie Filologii Polskiej utworzono Zakład Teatologii; w Instytucie Filologii Słowiańskiej: przekształcono Zakład Literatury Rosyjskiej I w Zakład Literatury i Kultury Rosyjskiej XVIII-XIX w., przekształcono Zakład Literatury Rosyjskiej II w Zakład Literatury i Kultury Rosyjskiej XX-XXI w., przekształcono Pracownię Dydaktyki i Metodyki Nauczania Języka Rosyjskiego w Pracownię Glottodydaktyki Języków Słowiańskich, przekształcono Pracownię Języka i Literatury Białoruskiej w Zakład Białorusistyki; utworzono Instytut Kulturoznawstwa z następującymi jednostkami: Zakład Aksjologii Kultury, Zakład Kultury i Historii Żydów, Zakład Kultury Literackiej i Obyczaju, Zakład Porównawczej Historii Sztuki, Zakład Teorii i Metodologii Kultury, Pracownia Historii Kultury; istniejący w strukturze Wydziału Humanistycznego Zakład Kulturoznawstwa przekształcono w Zakład Kultury Polskiej z Pracownią Krytyki Sztuki, Pracownią Sztuk Audiowizualnych, Pracownią Archiwum Badań Terenowych i włączono go do Instytutu Kulturoznawstwa; w Instytucie Kulturoznawstwa przekształcono Zakład Teorii i Metodologii Kultury w Zakład Teorii Kultury i Metodologii Nauk o Kulturze; w Instytucie Anglistyki: przekształcono Pracownię Dydaktyki Języka Angielskiego w Zakład Metodyki Nauczania Języka Angielskiego oraz utworzono 2 zakłady: Zakład Studiów Amerykanistycznych i Zakład Literatury Angloirlandzkiej.

Na Wydziale Pedagogiki i Psychologii: w Instytucie Pedagogiki przekształcono Zakład Pedagogicznego Kształcenia Nauczycieli w Zakład Pedeutologii i Edukacji Zdrowotnej oraz utworzono Zakład Pedagogiki Resocjalizacyjnej.

Na Wydziale Artystycznym: w Instytucie Muzyki przekształcono Zakład Muzykoterapii w Zakład Muzykoterapii i Edukacji Muzycznej.

W systemie biblioteczno-informacyjnym UMCS w strukturze organizacyjnej Biblioteki Głównej w części Biblioteki Zakładowe utworzono: Bibliotekę Wydziału Humanistycznego i Bibliotekę Nauk Biologicznych Wydziału Biologii i Nauk o Ziemi, likwidując jednocześnie następujące biblioteki zakładowe: Bibliotekę Instytutu Anglistyki, Bibliotekę Instytutu Filologii Polskiej, Bibliotekę Instytutu Filologii Słowiańskiej, Bibliotekę Instytutu Germanistyki, Bibliotekę Instytutu Historii, Bibliotekę Instytutu Filologii Romańskiej, Bibliotekę Nauczycielskiego Kolegium Języka Francuskiego, Bibliotekę Instytutu Biologii, Bibliotekę Instytutu Mikrobiologii i Biotechnologii, Bibliotekę Zakładu Biochemii.

Z REKTORSKIEGO SPRAWOZDANIA

KADRY

UMCS zatrudnia ogółem 3745 osób, przy czym nauczyciele akademicy stanowią około 52% ogółu zatrudnionych. Mamy 1942 nauczycieli akademickich (pełno i niepełnozatrudnionych), w tym: 346 profesorów, 82 doktorów habilitowanych, 833 doktorów, 681 magistrów

Na stanowisku adiunkta zatrudnionych jest 813 osób, na stanowisku asystenta 453 osoby, z czego 40 osób to asystenci zatrudnieni na pierwszy rok. UMCS zatrudnia 231 starszych wykładowców, w tym 102 z doktoratem, 67 wykładowców, 22 lektorów, 5 instruktorów oraz 5 bibliotekarzy dyplomowanych.

Na stanowisku profesora ogółem zatrudnionych jest 346 osób, w tym na: stanowisku profesora zwyczajnego – 116 osób, profesora nadzwyczajnego – 62 osoby, profesora nadzwyczajnego UMCS – 160 osób.

Ogólnie prawidłowa struktura zatrudnienia na naszym Uniwersytecie nie oznacza zrównania wśród wydziałów. Występują różnice pomiędzy nimi, w szczególności jeśli chodzi o stosunek liczby nauczycieli akademickich do liczby pozostałych pracowników czy studentów.

W roku sprawozdawczym na emeryturę odeszło 46 pracowników UMCS, a zmarło 12.

Stosunek liczby profesorów bez tytułu do profesorów tytułowanych wynosi 0,9.

W roku akademickim 2004/2005 ogólny stan zatrudnienia uległ następującym zmianom (dane dotyczą pracowników pełnozatrudnionych): liczba pracowników wzrosła z 3312 do 3345, tj. o 33 etaty, liczba nauczycieli akademickich wzrosła z 1849 do 1870 etatów, tj. o 21 etatów, liczba pracowników niebędących nauczycielami akademickimi spadła z 1563 do 1475, tj. o 88 etatów.

Nieznacznie zwiększyła się liczba pracowników zatrudnionych w niepełnym wymiarze czasu pracy, z 381 do 400, tj. o 19 osób.

Relacja między liczbą nauczycieli akademickich a liczbą pozostałych pracowników wynosi 1,3, w roku poprzednim – 1,1.

Relacja między liczbą nauczycieli akademickich a liczbą pracowników administracji wynosi 4,7, w roku poprzednim – 4,8.

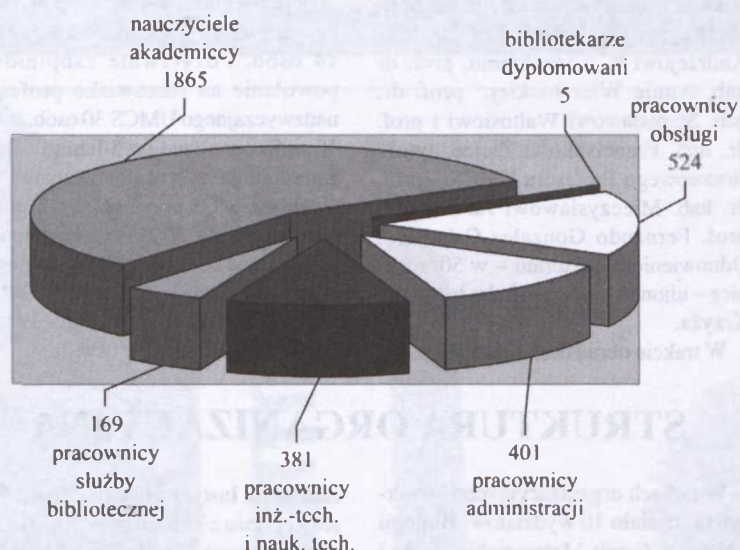
W strukturze zatrudnienia największe zmiany w stosunku do roku akademickiego 2004/2005 nastąpiły w grupie profesorów zwyczajnych, w której wzrost zatrudnienia wyniósł ogółem 13,7%.

Zatrudnienie nauczycieli akademickich wzrosło o 1%.

Ekonomiczny	2754	131	21,0
Pedagogiki i Psychologii	4433	173	25,6
Filozofii i Socjologii	2453	97	25,3
Politologii	2941	73	40,3
Artystyczny	816	136	6,0
Ogółem	34667	1681	20,6

* Nauczyciele akademicy pełnozatrudnieni, efektywnie pracujący; studenci studiów dziennych, zaocznych i wieczorowych.

Stan zatrudnienia w roku akademickim 2004/2005
(dane dotyczą pracowników pełnozatrudnionych)

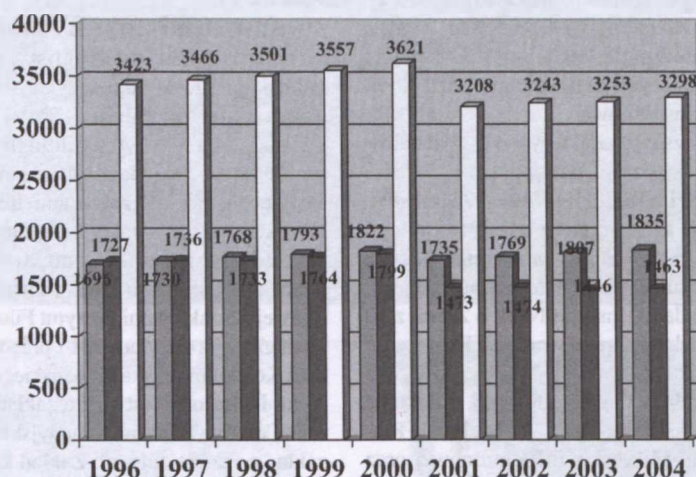
Wskaźnik liczby studentów do liczby nauczycieli akademickich zatrudnionych na wydziałach (pełnozatrudnionych, efektywnie prac.)

	Wskaźnik
Liczba studentów studiów dziennych i zaocznych przypadająca na 1 nauczyciela akademickiego	18,2
Liczba studentów studiów dziennych i zaocznych przypadająca na 1 prof. i dr. hab.	81,7
Liczba studentów studiów dziennych i zaocznych przypadająca na 1 adiunkta	42,0
Liczba studentów studiów dziennych przypadająca na 1 nauczyciela akademickiego	9,9
Liczba studentów studiów zaocznych przypadająca na 1 nauczyciela akademickiego	8,4
Liczba studentów studiów dziennych przypadająca na 1 prof. i dr. hab.	44,2
Liczba studentów studiów zaocznych przypadająca na 1 prof. i dr. hab.	37,5
Liczba studentów studiów dziennych przypadająca na 1 adiunkta	22,7
Liczba studentów studiów zaocznych przypadająca na 1 adiunkta	19,3

Wskaźnik liczby studentów do liczby nauczycieli akademickich na poszczególnych wydziałach

Wydział	Liczba studentów	Liczba nauczycieli	Wskaźnik
Biologii i Nauk o Ziemi	1492	222	6,7
Matematyki, Fizyki i Informatyki	1539	154	10,0
Chemii	1251	166	7,5
Prawa i Administracji	10271	128	80,2
Humanistyczny	6717	401	16,8

Zmiany stanu zatrudnienia w UMCS w latach 1996–2004

■ Nauczyciele akademicy
■ Pracownicy niebędący nauczycielami akademickimi
□ OGÓLNA LICZBA PRACOWNIKÓW

Dane dotyczą pracowników pełnozatrudnionych, efektywnie pracujących. Dane z lat 1996–2000 obejmują Filię UMCS w Rzeszowie.

Z REKTORSKIEGO SPRAWOZDANIA

Nauczyciele akademicy pełnozatrudnieni (stan na 30.06.2005)

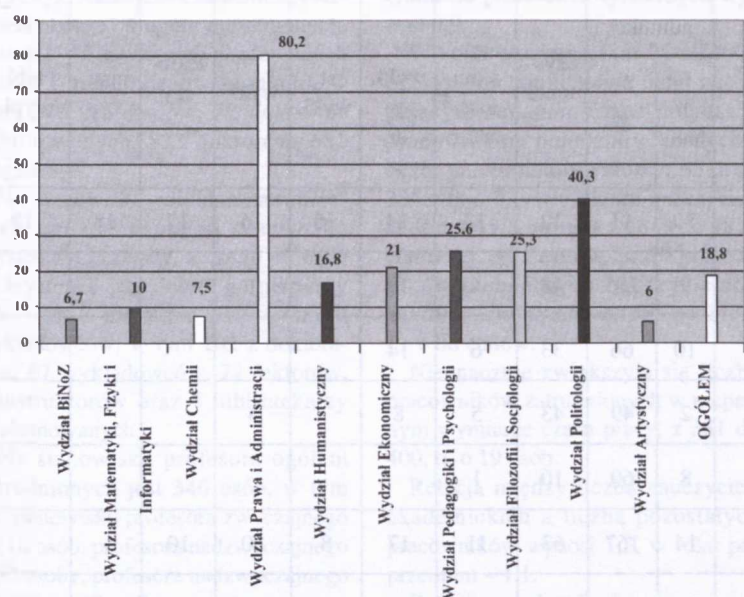
Lp.	Nazwa wydziału, instytutu na prawach wydziału lub innej jednostki organizacyjnej	Nauczyciele akademicy wg stanowisk										Efektywnie pracujący						
		razem	profesorowie				doc.	doc. dr hab.	adiunkci		asystenci	asystenci zatrudnieni na 1 r.	st. wykł. z dr	st. wykł.	wykł.	lektorzy	instr.	bibl. dypl.
			ogółem	zwyczaj.	nadzwyczajni				dr hab.	dr								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
1	Biologii i Nauk o Ziemi	222	43	15	14	14			9	105	48	4	12		1			
2	Chemii	166	37	14	4	19			10	66	33	6	14					
3	Ekonomiczny	131	20	4	5	11			2	49	43	5	8		4			
4	Filozofii i Socjologii	97	18	9	1	8			8	60	10	1						
5	Humanistyczny	401	91	25	16	50			14	167	63	11	17	8	20	10		
6	Matematyki, Fizyki i Informatyki	154	36	16	6	14			9	69	30		8		2			
7	Pedagogiki i Psychologii	173	19	5	2	12			4	77	36	5	26	2	4			
8	Politologii	73	16	5	2	9			7	29	17		4					
9	Prawa i Administracji	128	28	14	6	8			2	53	38	6	1					
10	Artystyczny	136	21	9	2	10			17	37	28	2	4	22	4		1	
	Centrum Nauczania i Certyfikacji J.O.	82	0											70	8	4		
	Studium Wych. Fiz. i Sportu	30	0										3	23	2		2	
	Centrum Jęz. i Kult. Polskiej	18	0							3	1		2		11	1		
	Alliance Francaise	8	0											1	5	2		
	Ogród Botaniczny	2	0								1		1					
	Uniw. Centrum Zdalnego Nauczania	3	0												3			
	Kolegium Licencjackie w Radomiu	11	0							2			1	1		5	2	
	Biblioteka Główna	5	0															5
	Razem UMCS	1840	329	116	58	155	0	0	82	717	348	40	101	127	64	22	5	5

Niepełnozatrudnieni

UMCS Lublin	71	16	8	4	4				7	45			2	1				
-------------	----	----	---	---	---	--	--	--	---	----	--	--	---	---	--	--	--	--

Z REKTORSKIEGO SPRAWOZDANIA

Wskaźnik liczby studentów do liczby nauczycieli akademickich na poszczególnych wydziałach w roku akademickim 2004/2005

Nauczyciele akademicy pełnozatrudnieni, efektywnie pracujący; studenci studiów dziennych, zaocznych i wieczorowych

DZIAŁALNOŚĆ DYDAKTYCZNA

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej kształci studentów na 32 kierunkach. Obok podstawowej formy nauczania, jaką są studia stacjonarne, od lat prowadzone są studia zaoczne, a od 1998 r. – studia wieczorowe.

Poza jednolitymi studiami magisterskimi Uniwersytet prowadzi studia wyższe zawodowe i uzupełniające studia magisterskie.

Uczelnia przeprowadza eksternistyczne egzaminy licencjackie i wydaje dyplomy absolwentom Kolegium Nauczycielskiego w Radomiu i Nauczycielskich Kolegiów Języków Obcych (publicznych i niepublicznych).

30 listopada 2004 r. na wszystkich rodzajach studiów UMCS kształcił 34 667 osób, w tym na studiach dziennych 18 161, na studiach zaocznych 15 408 i wieczorowych 1098.

W UMCS podobnie jak w latach ubiegłych najwięcej studentów jest na wydziałach: Prawa i Administracji – 10 271, Humanistycznym – 6717, Pedagogiki i Psychologii – 4443. W porównaniu do roku akademickiego 2003/2004 ogólna liczba studiujących wzrosła nieznacznie, tj. o 309 osób.

Studenci studiów zaocznych stanowili 44% ogółu studiujących w UMCS (w roku ubiegłym 47%). Najwięcej studentów płacących za studia jest na Wydziale Prawa i Administracji, najmniej na Wydziale Chemii. Zachowanie właściwych proporcji pomiędzy liczbą studentów studiów dziennych a liczbą studentów studiów zaocznych stanowi przedmiot troski władz Uniwersytetu.

Zasady ustalania wysokości opłat

za studia i zwolnień z czesnego oraz wysokość opłat regulują zarządzenia Rektora. Opłaty za studia są zróżnicowane i wynosiły w minionym roku akademickim od 2000 do 4700 zł (opłata roczna) i nie wzrosły w porównaniu do ubiegłego roku.

W Uniwersytecie studiuje (z wyłączeniem staży naukowo-badawczych, studiów krótkoterminowych i studiów podyplomowych) 176 cudzoziemców z 15 krajów. Te kraje to: Albania, Armenia, Białoruś, Czechy, Gruzja, Jugosławia, Kazachstan, Laos, Litwa, Mołdawia, Mongolia, Norwegia, Rosja, Rumunia, Ukraina, USA, Uzbekistan. Studenci obcokrajowcy wykazują największe zainteresowanie następującymi kierunkami studiów: filologią polską, historią, ekonomią, stosunkami międzynarodowymi, pedagogiką.

Wydziały, które mają prawo nadawania stopnia doktora habilitowanego (9), prowadzą dla szczególnie uzdolnionych i wyróżniających się absolwentów studiów wyższych studia doktoranckie, systemem dziennym i zaocznym. Studia doktoranckie zaoczne są płatne. Wysokość opłaty ustala corocznie Rektor. Powinna ona pokrywać wszystkie koszty związane z organizacją i prowadzeniem studiów.

UMCS prowadzi studia podyplomowe, w których uczestniczyło ogółem 2879 słuchaczy, tj. nieznacznie mniej niż w roku ubiegłym. Studia podyplomowe organizowane są dla osób z wyższym wykształceniem, które chcą pogłębić posiadaną wiedzę i umiejętności zawodowe bądź uzyskać dodatkowe

kwifikacje. Studia trwają od dwóch do czterech semestrów i obejmują od 140 do 600 godzin zajęć programowych. Zajęcia na studiach podyplomowych prowadzone są systemem zaocznym. Wysokość opłat za studia jest zróżnicowana i zależy przede wszystkim od kosztów kształcenia. W minionym roku akademickim największą popularnością cieszyły się studia podyplomowe: w zakresie zarządzania projektami europejskimi i prawa Unii Europejskiej, prowadzone przez Wydział Prawa i Administracji UMCS wspólnie z Lubelską Fundacją Rozwoju; w zakresie prawa europejskiego dla sędziów, prowadzone przez Wydział Prawa i Administracji wspólnie z Ministerstwem Sprawiedliwości oraz Stowarzyszeniem Sędziów Orzekających IUSTITIA; w zakresie rachunkowości, prowadzone przez Wydział Ekonomiczny; bibliotekoznawstwo i informacja naukowa; logopedia.

Wydziały Prawa i Administracji, Humanistyczny oraz Pedagogiki i Psychologii prowadzą najwięcej studiów podyplomowych.

W roku akademickim 2004/2005 na studia dzienne zgłosiło się 19 567 kandydatów, przyjęto 4979 osób. Na studia zaoczne zgłosiło się 6650 osób, przyjęto 6219. W wyniku naboru przeprowadzonego w lipcu i we wrześniu 2004 przyjęto łącznie 11 593 osoby.

Ponieważ ograniczone są możliwości kadrowe i techniczne Uczelni, zwiększa się liczba młodzieży nieprzyjętej na studia. Dla wielu młodych ludzi spoza Lublina przeszkodą w dostępie do studiów na UMCS są koszty studiowania poza miejscem zamieszkania. Aby przynajmniej częściowo sprostac tym wszystkim problemom, UMCS utworzył międzywydziałowe jednostki organizacyjne pn. kolegia licencjackie. W minionym roku akademickim działały kolegia w Białej Podlaskiej, Biłgoraju, Radomiu i Kazimierzu Dolnym. Kolegia mogą prowadzić studia wyższe zawodowe w trybie dziennym, zaocznym i wieczorowym oraz studia podyplomowe i kursy. Kolegia kształcą ogółem 2800 studentów.

Uniwersytet włączył się w proces wdrażania postanowień Deklaracji Bolońskiej podejmując intensywne działania w następujących obszarach: wprowadzenia dwustopniowego cyklu kształcenia (3+2), zapewnienia jakości kształcenia, zwiększenia mobilności akademickiej, zastosowania ECTS jako systemu akumulacji i transferu punktów zaliczeniowych, wdrożenia suplementu do dyplomu, nauczania języków i w językach obcych, udziału studentów w realizacji procesu bolońskiego.

ECTS opracowany został dla wszystkich kierunków. Wszystkie wydziały opracowały informatory ECTS oraz przygotowane są do wydawania suplementu. W sprawach związanych z procesem bolońskim ważną rolę w

Uniwersytecie spełniają Koordynator Uczelniany i Koordynatorzy Wydziałowi Procesu Bolońskiego.

Na większości wydziałów o złożonej strukturze organizacyjnej zostali powołani koordynatorzy instytutowi lub kierunkowi, co jest niewątpliwym sukcesem. Dzięki temu praca Koordynatora Wydziałowego powinna stać się łatwiejsza. Jednocześnie uwzględnia to specyfikę poszczególnych kierunków studiów.

Na stronie internetowej UMCS znajduje się bezpośrednie połączenie do zasobu informacji dotyczących Procesu Bolońskiego i ECTS. Jest to najobszerniejszy (aktualizowany na bieżąco) zasób materiałów dotyczących zagadnień związanych z Procesem Bolońskim, jaki znajduje się w polskich zasobach internetowych.

Niewątpliwym sukcesem Uczelni jest posiadanie przedstawiciela w Polskim Zespole Promotorów Bolońskich.

Władze UMCS przywiązują szczególną wagę do jakości kształcenia studentów. Obecnie 18 kierunków studiów uzyskało akredytację UKA. Są to: archeologia, filologia angielska, filologia polska, filologia niemiecka, fizyka, ochrona środowiska, historia, filozofia, chemia, geografia, filologia romańska, filologia rosyjska, biologia, informacja naukowa i bibliotekoznawstwo, biotechnologia, politologia, ekonomia, zarządzanie i marketing.

W Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie z funduszu pomocy materialnej studentów wypłacono w roku akademickim 2004/05 ogółem kwotę około 25 500 tys. zł, w tym: na stypendia socjalne – około 12 mln zł (7371 osób), na stypendia za wyniki w nauce lub sporcie – 13 mln zł (7419 osób), na zapomogi – 200 tys. zł (607 zapomóg), na stypendia specjalne dla niepełnosprawnych (od sem. let.) – 220 tys. zł (224 osoby).

W roku akademickim 2004/2005 lubelskie domy studenckie naszej uczelni dysponowały 2927 miejscami. Jak zwykle w pierwszych miesiącach roku akademickiego miejsca przydzielone studentom były w pełni zajęte. Zwalniane w ciągu roku akademickiego, wykorzystywano do kwaterowań innych studentów oraz kwaterowań doraźnych.

Od kilku lat w DS Amor jedno piętro (45 miejsc) przeznaczane jest dla osób wymagających nocnej opieki pielęgniarskiej. Miejsca te przyznawane są studentom przez Uczelnianą Odwoławczą Studencką Komisję Socjalną na podstawie odpowiedniej dokumentacji przedstawionej przez studenta.

W Miasteczku Akademickim działają: Rada Osiedla Akademickiego oraz Rady Mieszkańców w poszczególnych domach studenckich.

W roku sprawozdawczym w Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej 24 organizacje studenckie i 71 kół

Z REKTORSKIEGO SPRAWOZDANIA

naukowych zaangażowanych było w działalność naukową i kulturalną (część z nich inicjuje zadania o zasięgu międzynarodowym).

Prorektor ds. studenckich i nauczania UMCS udzielił kolom wsparcia finan-

sowego. Najciekawsze projekty, promujące uczelnię na zewnątrz, uzyskały dodatkowo dofinansowanie od Ministra Edukacji Narodowej i Sportu.

Liczba studentów UMCS w Lublinie (wg stanu na dzień 30 listopada 2004)

Wydział	Studia dzienne	Studia zaoczne	Studia wieczorowe	Razem
Biologii i Nauk o Ziemi	1 219	273	–	1 492
Matematyki, Fizyki i Informatyki	1 166	159	214	1 539
Chemii	1 166	85	–	1 251
Prawa i Administracji	2 901	7 275	95	10 271
Humanistyczny	4 477	2 175	65	6 717
Ekonomiczny	1 397	1 087	270	2 754
Pedagogiki i Psychologii	2 164	1 920	349	4 433
Filozofii i Socjologii	1 664	789	–	2 453
Politologii	1 481	1 460	–	2 941
Artystyczny	526	185	105	816
Ogółem	18 161	15 408	1 098	34 667

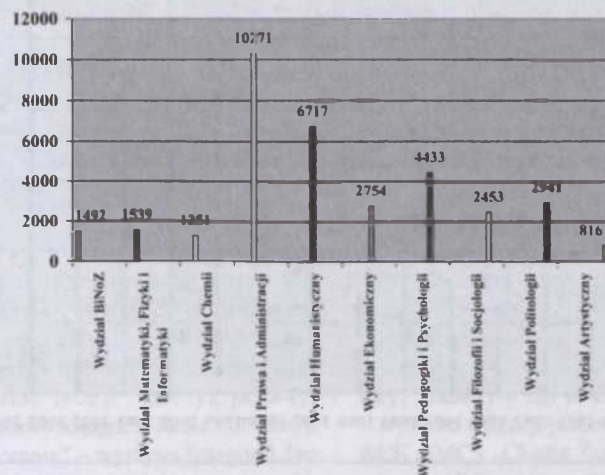
Obciążenia nauczycieli akademickich w roku akademickim 2004/2005

Lp.	Wydział	Pensum	Wykonanie godzin na studiach dziennych i zaocznych
1	Biologii i Nauk o Ziemi	50 277,5	64 560,5
2	Matematyki, Fizyki i Informatyki	34 795	50 785
3	Chemii	36 846	50 113,5
4	Prawa i Administracji	31 234	48 060
5	Humanistyczny	98 290	121 214
6	Ekonomiczny	29 617	37 793
7	Pedagogiki i Psychologii	43 010,5	71 952
8	Filozofii i Socjologii	21 656	30 391
9	Politologii	16 367	23 144
10	Artystyczny	33 773	45 180
11	Centrum Nauczania i Certyfikacji Języków Obcych	30 612	38 241
12	Studium Wychowania Fizycznego i Sportu	11 340	19 564
13	Centrum Języka i Kultury Polskiej dla Polonii i Cudzoziemców	6 252	7 610
	Razem	444 070	608 608

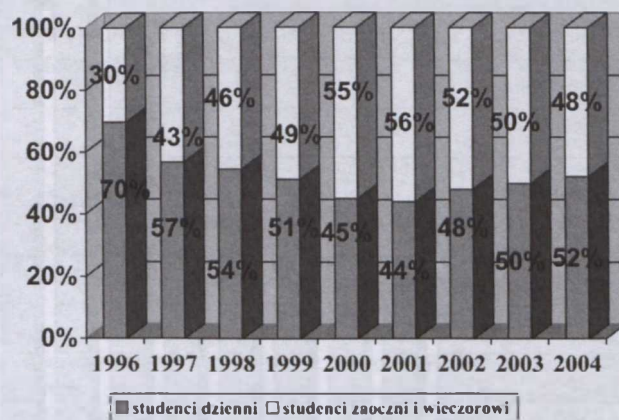
Liczba uczestników studiów doktoranckich (stan na 31 grudnia 2004)

Dziedziny nauki	Liczba uczestników studiów			Po ostatnim roku bez obrony
	dziennych	zaocznych	cudzoziemców	
Biologiczne	9	4	–	–
Chemiczne	20	12	9	3
Ekonomiczne	–	26	8	7
Fizyczne	16	–	3	7
Humanistyczne – ogółem	117	286	68	65
w tym:				
neofilologie	23	24	15	2
historia	29	35	10	22
filologia polska	22	26	12	14
filozofia	8	56	7	9
pedagogika	5	14	–	6
politologia	30	93	19	–
socjologia	–	31	4	9
psychologia	–	7	1	3
O Ziemi	16	9	6	3
Prawne	24	84	10	9
Ogółem	202	421	104	94

Liczba studentów UMCS na poszczególnych wydziałach w roku akademickim 2004/2005 (stan na 30 listopada 2004 r.)

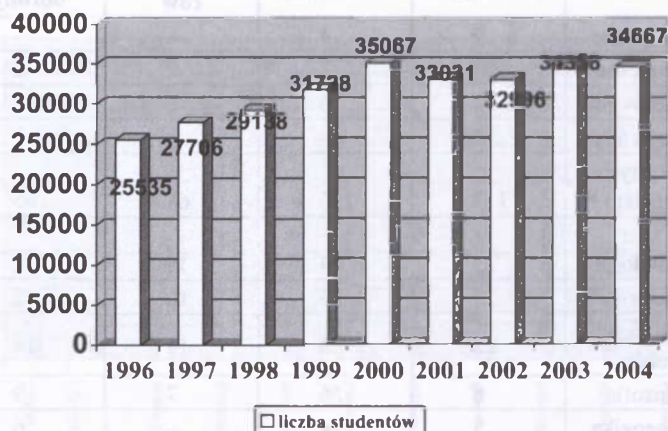

Udział procentowy studentów dziennych oraz zaocznych i wieczorowych w ogólnej liczbie studentów

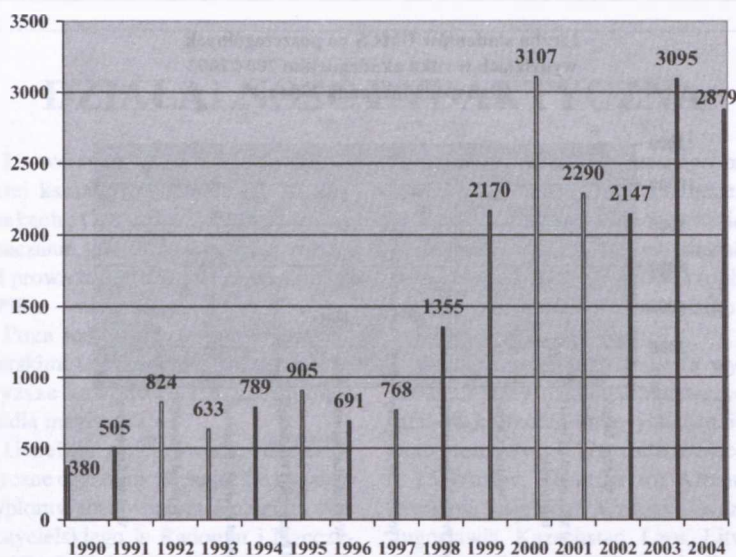
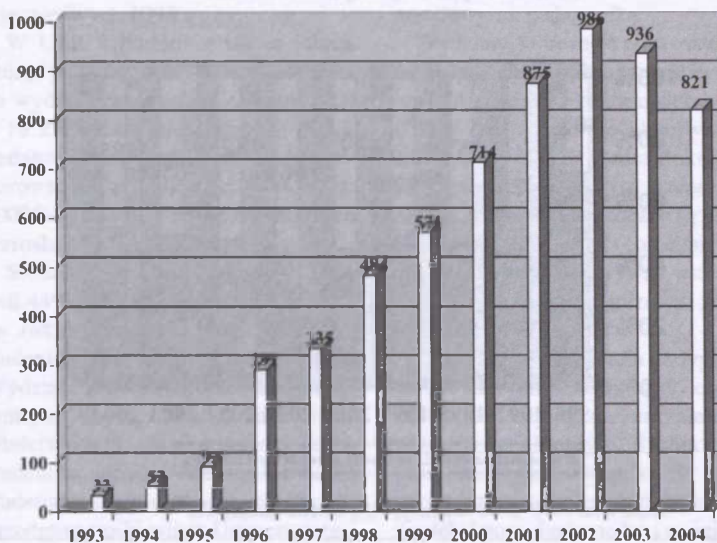

Dane z lat 1996–2000 obejmują Filię UMCS Rzeszowie

Z REKTORSKIEGO SPRAWOZDANIA

Wykaz obrazujący liczbę studentów w ciągu ostatnich lat
(bez studiów podyplomowych)

Dane z lat 1996–2000 obejmują Filię UMCS w Rzeszowie

Liczba uczestników na
studiach podyplomowych w UMCSLiczba uczestników studiów doktoranckich w UMCS
w latach 1993–2004

KULTURA STUDENCKA

Rok akademicki 2004/2005 był kolejnym rokiem, w którym Akademickie Centrum Kultury UMCS konsekwentnie realizowało program propagujący kulturę w środowisku akademickim, jednocześnie zachęcając studentów do aktywnej współpracy twórczej. Działalność ACK obejmowała także przygotowywanie i realizację przedsięwzięć z myślą o absolwentach UMCS i mieszkańcach Lublina, zainteresowanych historią najnowszą i kulturą pogranicza. Przez miniony rok akademicki praca programowa zespołu ACK UMCS „Chatka Żaka” koncentrowała się na przygotowaniu jubileuszu 40-lecia działalności Akademickiego Centrum Kultury UMCS „Chatka Żaka” oraz realizacji kolejnej edycji programu grantowego, który z roku na rok cieszy się coraz większym zainteresowaniem. Dzięki temu pojawia się coraz więcej interesujących studenckich inicjatyw kulturalnych. W tym roku zostało przyznanych 14 grantów na imprezy organizowane przez studentów UMCS, m.in.: „Mistyka betonu” – projekt fotograficzny obejmujący wystawę fotografii nietypowych miejsc, zakątków i rozwiązań architektonicznych UMCS; spektakl „Opowiadanie Borgesa” Teatru „Widzenie” w reż. Adama Bartosia; „Ojczyzna-Lubelszczyzna. Duma czy kompleks prowincji?” – przedsięwzię-

cie obejmujące badania ankietowe, wystawę i debaty związane z określeniem miejsca Lubelszczyzny w kraju i możliwości zmiany jej wizerunku przez młodych ludzi; Międzynarodowy Festiwal Kultury i Muzyki Orientalnej „Orient Lublin”; Festiwal Teatrów Tańca „25 zajętych miejsc”; III edycja warsztatów Gospel; Inwazja Kiczu – krzywe zwierciadło sztuki, czy kultura XXI wieku?; CDN Non Stop Festiwal; Festiwal Kultury Alternatywnej „Zdarzenia”.

Kontynuowano imprezy, które wpisały się już na stałe w kalendarz kulturalnych przedsięwzięć UMCS: Międzynarodowe Dni Filmu Dokumentalnego „Rozstaje Europy”, cykl debat „Przekraczać mury”, cotygodniowe warsztaty Klubu Dobrej Piosenki, Festiwal Piosenki Literackiej „Ogrody Piosenek”, Polski Filmowy Festiwal Objazdowy Filmotrada, Studenckie Konfrontacje Filmowe, Międzynarodowy Festiwal Muzyki Dawnej „Mikołajki Folkowe”.

W ACK kontynuowały działalność następujące zespoły i grupy artystyczne: Zespół Tańca Ludowego UMCS, Chór UMCS, Kino i DKF Bariera, Zespół Tańca Towarzyskiego „Impetus”, Orkiestra św. Mikołaja, Galeria ACK UMCS „Chatka Żaka”, Galeria Kont.

ZESPÓŁ TAŃCA LUDOWEGO UMCS

Na rok akademicki 2004/2005 przypadł 52 rok działalności Zespołu, który zaowocował wieloma wydarzeniami wzbogacającymi ogromny dorobek ponad 7000 studentów, którzy przewinęli się przez Zespół. Zespół pracował w trzech grupach tanecznych, dwóch składach kapeli i solistek w liczbie ponad 200 osób (w roku 2004 do Zespołu zapisało się około 100 osób). W okresie sprawozdawczym Zespół zaprezentował 168 koncertów (82 za granicą, 86 w kraju), co dla amatorskiego Zespołu stanowi duży wysiłek kierownictwa, instruktorów i studentów-członków Zespołu.

W maju 2004 r. Zespół nawiązał współpracę z Teatrem Muzycznym w Lublinie. Brał udział w przedstawieniach opery „Straszny Dwór” Stanisława Moniuszki, gdzie tańczył mazura choreografii Stanisława Leszczyńskiego.

W Lublinie Zespół wystąpił w sumie 64 razy, a w październiku 2004 r. brał udział w koncertach z okazji 60-lecia Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej.

W mijającym roku akademickim Zespół Tańca Ludowego UMCS wziął udział w 6 wyjazdach zagranicznych: Ukraina (2), Hiszpania, Rosja, Grecja i Węgry.

Działalność Zespołu Tańca Ludowego UMCS to nie tylko koncerty i wyjazdy zagraniczne. Doskonalenie formy tanecznej, muzycznej i wokalne, przygotowanie kostiumów do tylu występów wymagało wiele społecznikowskiej pracy wszystkich uczestników i kadry instruktorskiej.

Praca Zespołu silnie związana jest z Polakami mieszkającymi poza granicami. Przez 30 lat odbywało się w Lublinie Studium Folklorystyczne dla Instruktorów Zespołów Polonijnych.

Zespół nie pozostaje obojętny na problemy ludzi niepełnosprawnych. Nawiązana współpraca z Holendrami, powstanie Fundacji „Pod Wspólnym Dachem”, domów opieki w Kazimierzówce, na trwałe wpisały się w jego historię.

Nowy rok sprawozdawczy zaczyna się dorobkiem Zespołu w postaci 276 wojaży zagranicznych do 52 krajów świata na 5 kontynentach.

CHÓR AKADEMICKI UMCS IM. JADWIGI CZERWIŃSKIEJ

Chór Akademicki Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej pod dyrekcją Urszuli Bobryk rozpoczął we wrześniu

sezon artystyczny 2004/2005. Chór uświetnił koncertem polskiej muzyki sakralnej uroczystość 200-lecia Die-

Z REKTORSKIEGO SPRAWOZDANIA

cezi Lubelskiej na pl. Zamkowym i przedstawił kompozycje Wacława z Szamotuł, Marka Jasińskiego, Andrzeja Koszewskiego, Henryka Mikołaja Góreckiego.

W dniach 14–16 października brał udział w Festiwalu IDOCO (Międzynarodowa Organizacja Muzyczna) w Fürstenwalde oraz w Berlinie. Koncerty odbywały się w salach koncertowych, w kościele Polskiej Misji Katolickiej i w katedrze protestanckiej w myśl założenia „Muzyka ponad granicami”. Organizatorzy zaprosili uczestników Festiwalu na wycieczkę po okolicy, chórzyści mogli podziwiać piękne krajobrazy płynąc statkiem po jeziorach w jesiennym, słonecznym dniu.

Uroczysta Inauguracja Roku Akademickiego była szczególna z uwagi na Jubileusz 60-lecia powstania Uniwersytetu. Odnotowano liczne prezentacje w cyklu koncertów „60 lat minęło”, na których Chór Akademickich zaprezentował utwory skomponowane z okazji jubileuszu, utwory a cappella i wykonał *Missa Brevis* współczesnego kompozytora Jana Szopińskiego na chór, sopran solo, fortepian i saksofon.

W dniu patronki śpiewu św. Cecylii odbyły się w Zamościu po raz pierwszy koncerty z cyklu Triduum Cecylińskie. W Bazylice oo. Franciszkanów melomani mogli usłyszeć koncert Chóru Akademickiego UMCS.

19 grudnia w sali Filharmonii Lubelskiej odbył się uroczysty koncert na zakończenie uroczystości jubileuszowych obchodów 60-lecia Uniwersytetu. Połączone Chóry – Akademicki UMCS oraz Wydziału Artystycznego UMCS, przygotowane przez prof. Urszulę Bobryk, orkiestra symfoniczna FL oraz

soliści wykonali *Wielką Mszę* Wolfganga Amadeusza Mozarta. Dzieło to obok *Requiem* jest powszechnie uważane za szczytowe osiągnięcie oratoryjno-kantatowej twórczości kompozytora. Partie sopranowe wykonała Agnieszka Wolska, Urszula Kryger – mezzosopran, Adam Zdunikowski – tenor, Leszek Skrla – bas-baryton. Wielkie owacje licznie zgromadzonych pracowników Uniwersytetu były wyrazem uznania i podziękowania za przeżycia artystyczne, jakich mogli doświadczyć.

W styczniu 2005 roku w Koncercie Prezydenckim na Zamku Lubelskim Chór UMCS wraz z Budką Suflera zaprezentował *Kolchidę*, utwór znany już lubelskiej publiczności. 10 kwietnia w Archikatedrze Lubelskiej zostało wykonane *Requiem* Wolfganga Amadeusza Mozarta. Był to koncert w holdzie Ojcu Świętemu Janowi Pawłowi II, w którym udział brał Chór Akademicki UMCS, artyści i muzycy lubelscy.

Z okazji rocznicy przystąpienia Polski do struktur Unii Europejskiej odbył się koncert w Filharmonii Lubelskiej z udziałem Chóru UMCS i lubelskich filharmoników; została wykonana *IX Symfonia* L. van Beethovena.

Chór Akademicki brał udział w koncertach organizowanych z okazji Dni Lublina. W Auli Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego zaprezentował muzykę polską współczesnych kompozytorów. Miało miejsce prawykonanie utworu Zbigniewa Preisnera *Skarga Hioba* (Hymn o mądrości) w obecności kompozytora. W cyklu koncertów z okazji Studenckich Dni Kultury w Bazylice oo. Dominikanów wystąpił także nasz zespół.

KINO STUDYJNE I DYSKUSYJNY KLUB FILMOWY „BARIERA”

Kino „Chatka Żaka” UMCS kontynuowało tradycję pokazów filmowych głównie o charakterze studyjnym (kino należy do Sieci Kin Studyjnych działających pod patronatem Filmu Polskiego). Filmy dla bardziej elitarniej widowni, klasyczna kina oraz pokazy specjalne tytułów niewprowadzonych do repertuaru w szerokim rozpowszechnianiu – to domena,

a zarazem „znak firmowy” kina „Chatka Żaka”. Ponadto kino obsługiwało seanse zamknięte dla studentów filmoznawstwa przy filologii polskiej UMCS oraz dla studentów romanistyki i słuchaczy Alliance Française UMCS.

Przeglądy, retrospektywy i seminaria filmowe to kolejna znacząca część działalności kina, szeroko odnotowana przez

media. W omawianym okresie były to następujące imprezy: „Przegląd filmów czeskich i słowackich”, „Filmostrada 5”, „Antoni Czechow: niedokończone historie o miłości”, „Przegląd kina

brazylijskiego”. Odbyło się też kolejne, dwunaste, wydanie sztandarowej propozycji programowej kina studyjnego „Chatka Żaka” – Studenckie Konfrontacje Filmowe.

ZESPÓŁ TAŃCA TOWARZYSKIEGO „IMPETUS”

W zajęciach tanecznych ZTT UMCS „Impetus” uczestniczyło 150 studentów w 5 grupach tanecznych o różnym poziomie zaawansowania. W październiku i lutym odbyły się nabory nowych członków do grup młodszych Zespołu. W związku z przygotowaniem do działalności tanecznej w nowym roku akademickim i celem uzupełnienia składu grup reprezentacyjnych 16–24 października 2004 roku w miejscowości Piwniczna-Zdrój odbyło się zgrupowanie taneczne. Uczestnikami warsztatów

było 52 członków ZTT „Impetus”.

Pokazy taneczne z udziałem ZTT UMCS „Impetus”: IV Koncert Taneczny na rzecz Hospicjum dla Dzieci im. Małego Księcia w Lublinie, pokaz taneczny na IX Balu Charytatywnym na rzecz Dziecięcego Szpitala Klinicznego w Lublinie, który obył się w Audytorium Maximum Kolegium Novum w Lublinie, pokaz taneczny na Koncercie Gorących Serc w ACK UMCS „Chatka Żaka”, pokaz na Koncercie z okazji 40-lecia ACK UMCS „Chatka Żaka”.

ORKIESTRA ŚW. MIKOŁAJA

Rok akademicki 2004/2005 był szesnastym rokiem istnienia Orkiestry św. Mikołaja i zarazem trzynastym jej działalnością w ramach ACK UMCS „Chatka Żaka” jako organizacji studenckiej UMCS. Główną misją zespołu i całego środowiska jest popularyzacja szeroko pojętej kultury ludowej i twórczości nią inspirowanej szczególnie wśród młodzieży akademickiej. W czerwcu 2005 Orkiestra św. Mikołaja otrzymała za całokształt swojej działalności Nagrodę Honorową im. Oskara Kolberga „Za zasługi dla kultury ludowej”.

Zasadnicze elementy programu Or-

kiestry św. Mikołaja, realizowane w roku akademickim 2004/2005, to szereg działań artystycznych i animacyjnych, wśród których znalazły się kontynuacje projektów wieloletnich i cyklicznych oraz pomysły nowe: Spotkania Ludzi Gór w Jaworniku k. Komańczy, Z historii Jawornika, Międzynarodowy Festiwal Muzyki Ludowej „Mikołajki Folkowe”, Pismo folkowe „Gadki z Chatki”, Witryna internetowa pisma „Gadki z Chatki”, Działalność artystyczna zespołów zrzeszonych w Orkiestrze: Orkiestra św. Mikołaja, Odpust Zupelny, Dziwny Chór Ence Pence.

GALERIA ACK UMCS „CHATKA ŻAKA”

Wystawy zrealizowane w roku akademickim 2004/2005: „Uniwersytet w oczach mediów”, Wystawa ikon w ramach spotkań pt. „Bizantyjskie korzenie ikony”, „Dotyk prawdy” – wystawa fotografii Jacka Mirosława, „Czeczenia” – wystawa fotografii Jacka Sadowskiego, Malarstwo na szkłe Anny Kielbusiewicz, fotografia Jacka Wnuka, „Impresje z książką” – wystawa fotografii studentów animacji kultury, Malarstwo Jakuba Orzechowskiego, „Porozmawiajmy o AIDS” – wystawa plakatu, „Krymska mozaika” – fotografia Pawła Wolińskiego, „Fotomania” – wystawa fotografii, Wystawa grafik

Pawła Bernika, „Zwyczajny” resort. Ludzie i metody „bezpieki” 1944-56, „Ojczyzna-Lubelszczyzna” – wystawa fotografii studentów animacji kultury, „Zdarzyło się w Chatce Żaka” – wystawa z okazji jubileuszu 40-lecia ACK UMCS „Chatka Żaka”, wystawa artystów Nieprzetartego Szlaku, „Ciało” – wystawa rysunku, grafiki i fotografii w ramach „Dni Erotyki” (Kozienalia), „Pro Arte” – wystawa fotografii, „Sen” – wystawa fotografii III roku animacji kultury, Wystawa rysunku i grafiki Kamila Filipowskiego, Wystawa grafiki Edyty Lisek, „Korcmin – wczoraj i dziś” – wystawa fotografii.

GALERIA KONT

Wystawy zrealizowane w roku akademickim 2004/2005: Tatiana Czekalska i Leszek Golec (Łódź), „The Favorite Action”, działanie w przestrzeni mentalnej; „Żywa Galeria”, Forum galerii, miejsc i osób sprzyjających sztuce, organizowane w Narodowym Centrum Kultury przy Galerii Zachęta w Warszawie; Dariusz Korol (Lublin), „Obrazy”, projekt realizowany w Galerii, intermecie (www.spam.art.pl), eterze (Radio Lublin); Łukasz Glowacki (Nałęczów), „Introwersja”, instalacja;

Efka_S (Ewa Szczyrek Kraków), „The Antykonceptcja Game”, działanie netartowe; Dariusz Fodczuk (Bielsko-Biała), „Prywatna mitologia”, obiekty i rzeźby; „Art Poznań” – Targi Sztuki, wystawa „Galerie non-profit”, Stara Rzeźnia, Poznań; Radosław Bułtowiec i Tomasz Sikorski (Lublin), „2 x instalacja”, instalacje fotograficzne; Dariusz Kociński (Lublin), „02.06.2005”, instalacja.

Z REKTORSKIEGO SPRAWOZDANIA

WYCHOWANIE FIZYCZNE I SPORT

Zajęciami obowiązkowymi z wychowania fizycznego objęci byli w minionym roku akademickim studenci I i II roku studiów stacjonarnych w wymiarze 60 i 30 godzin w skali roku.

W podstawowych grupach studenckich możemy wyróżnić: a) grupy przygotowania sportowego, b) grupy specjalizacji sportowej na salach oraz pływalni, gdzie studenci doskonalili pływanie, jak też uczyli się pływać, c) zajęcia metodyczne na Wydziale Pedagogicznym: studia dzienne i zaoczne – 740 godzin, d) zajęcia z gimnastyki korekcyjnej dla studentów, u których wykryto wady funkcjonalne aparatu ruchowego, skierowanych na zajęcia specjalistyczne przez lekarzy akademickiej służby zdrowia – 18 grup, e) zajęcia w sekcjach sportowych Klubu Uczelnianego AZS UMCS. Są to następujące sekcje sportowe: lekka atletyka kobiet i mężczyzn, pływanie kobiet i mężczyzn, narciarstwo zjazdowe kobiet i mężczyzn, trójbój siłowy kobiet i mężczyzn, judo kobiet i mężczyzn, koszykówki ulicznej (street basket), karate shotokan kobiet i mężczyzn, kick-boxing mężczyzn, tenis ziemny kobiet i mężczyzn, tenis stołowy kobiet i mężczyzn, aerobic sportowy kobiet, wspinaczka skałkowa kobiet i mężczyzn, szachy kobiet i mężczyzn, brydż sportowy kobiet i mężczyzn, turystyka rowerowa kobiet i mężczyzn, żeglarsstwo kobiet i mężczyzn, siatkówka kobiet i mężczyzn, koszykówka kobiet i mężczyzn, badminton kobiet i mężczyzn, piłka ręczna kobiet i mężczyzn, piłka nożna, f) szkoleniowe obozy sportowe.

W bieżącym roku akademickim Studium zorganizowało trzy obozy narciarskie w pięciu grupach, w tym szkoleniowy obóz narciarstwa carvingowego dla pracowników SWFiS. W lipcu odbył się spły kajakowy po Czarnej Hańczy. Przygotowano również 14-dniowy szkoleniowy obóz sekcji żeglarskiej nad jeziorem Jora Wielka k. Rynu.

W roku akademickim 2004/2005 w zajęciach wychowania fizycznego uczestniczyło ponad 6800 studentów.

Zwiększająca się liczba studentów na nowych kierunkach studiów powoduje, że grupy studenckie uczestniczące w zajęciach wychowania fizycznego są bardzo liczne, zarówno na salach, jak i na pływalni. Sytuacja bazowa jest bardzo trudna. Należy jak najszybciej przeprowadzić remont 30-letnich obiektów AOS, przede wszystkim krytej pływalni. Bardzo liczymy na powstanie w najbliższym czasie nowej hali sportowej, w której mogłyby odbywać się zajęcia dydaktyczne i akademickie widowiska sportowe.

W ramach istniejących możliwości staramy się sprostać życzeniom i za-

interesowaniom studentów w zakresie różnych dyscyplin sportowych i rekreacyjnych. Nauczyciele w programach autorskich starają się zawrzeć nowatorskie, atrakcyjne oraz dostosowane do potrzeb studentów treści z zakresu wychowania fizycznego i zdrowotnego.

Studenci mają możliwość wyboru zajęć w grupach profilowanych: pływania, siatkówki, koszykówki, piłki nożnej, aerobiku, sportów obronnych lub zajęciach kształtujących sprawność ogólną (fitness). Niepokoi zwiększająca się liczba studentów kierowanych przez Akademicką Przychodnię Zdrowia do grup rehabilitacji ruchowej i gimnastyki leczniczej, jak też liczba osób całkowicie zwolnionych z wychowania fizycznego. Z uwagi na ograniczone możliwości bazowe zajęcia te odbywały się w soboty i niedziele lub na tygodniu w późnych godzinach wieczornych. Studenci zorganizowani byli w ramach 10 grup wydziałowych, mogli również korzystać z pływalni w niedzielę w 2 grupach po 45 minut. W każdy poniedziałek odbywały się zajęcia dla pracowników z siatkówki i koszykówki. Pracownicy korzystali również z pływalni w ramach 14 grup po 45 minut.

W minionym roku akademickim startowaliśmy we wszystkich dyscyplinach rozgrywanych w drugim roku XXII edycji Mistrzostw Polski Uniwersytetów. Po podsumowaniu wszystkich odbytych dotychczas zawodów nasz Uniwersytet uplasował się na trzecim miejscu za Uniwersytetem Warszawskim oraz UAM.

Najlepsze wyniki uzyskały następujące sekcje: piłka nożna – brązowy medal, lekka atletyka – brązowy medal, piłka ręczna mężczyzn – awans zespołu AZS UMCS do I ligi państwowej, badminton – brązowy medal.

Ośmiu pracowników Studium prowadzi badania związane z oceną poziomu cech fizycznych oraz wydolności studentów UMCS. Studium współpracuje w dziedzinie nauki z AWF w Warszawie oraz Towarzystwem Wiedzy Powszechnej. Rozbudowujemy laboratorium do prób czynnościowo-wydolnościowych oraz pomiarów parametrów biomechanicznych człowieka.

Pracownicy Studium Wychowania Fizycznego i Sportu permanentnie podwyższają poziom swojej wiedzy fachowej, uczestnicząc w szkoleniach i konferencjach. Dziesięć artykułów autorstwa pracowników SWFiS UMCS ukazało się w tym roku w wydaniach książkowych. Jeden pracownik uzyskał kwalifikacje trenera I klasy piłki ręcznej, a dwóch jest w trakcie kursu kwalifikacyjnego na trenera klasy mistrzowskiej i pierwszej.

SAMORZĄD STUDENTÓW UMCS

Działalność Zarządu Uczelnianego Samorządu Studentów UMCS w roku sprawozdawczym prowadzona była w zakresie:

Spraw socjalno-bytowych studentów: 1. Reforma systemu pomocy materialnej na naszej uczelni w związku z uchwaleniem przez Sejm nowelizacji ustawy o szkolnictwie wyższym z dnia 28 maja 2004 r. 2. Wprowadzenie nowego regulaminu przyznawania pomocy materialnej. 3. Akcja informacyjna mająca na celu poinformowanie społeczności studenckiej o zmianach w systemie pomocy materialnej. 4. Szkolenia dla WSKS z zakresu zmian w pomocy materialnej i ich stosowania. 5. W związku z kolejną nowelizacją ustawy o szkolnictwie wyższym z dnia 7 stycznia 2005 r. Komisja Socjalna ZUSS podjęła prace i dokonała zmiany regulaminu przyznawania pomocy materialnej. 6. Komisja Socjalna ZUSS monitoruje koszty utrzymania miejsc w DS. 7. Wspólnie z ROA ustalamy corocznie plan remontów. 8. W roku akademickim 2004/2005 przedstawiciele Komisji Socjalnej ZUSS UMCS uczestniczyli w posiedzeniach OUSKS prawie 60 razy.

Poprawy bezpieczeństwa i infrastruktury sportowej w miasteczku akademickim: 1. Badania ankietowe przeprowadzone wśród mieszkańców miasteczka akademickiego. 2. Podejmowanie działań mających na celu poprawę funkcjonowania firmy ochroniarskiej. 3. Inicjatywa dotycząca powołania Rzecznika Bezpieczeństwa Miasteczka Akademickiego. 4. Współpraca z Rzecznikiem Bezpieczeństwa Miasteczka Akademickiego przy powołaniu Patroli Studenckich. 5. Monitorowanie pracy firmy ochroniarskiej. 6. Współpraca z ROA w zakresie poprawy infrastruktury sportowej w miasteczku akademickim. 7. Działania mające na celu instalację monitoringu.

Aktywizacji społeczności studenckiej: 1. Organizacja obozu adaptacyjnego dla studentów roku „0”. 2. Organizacja warsztatów szkoleniowych dla osób pracujących w komisjach

ZUSS. 3. Warsztaty Szkoleniowe w Murzasichlu.

Kultury, integracji oraz przedsięwzięć okolicznościowych środowiska akademickiego: 1. Międzyuczelniana Inauguracja Roku Akademickiego w klubie MC. 2. Otrzęsiny Studentów I roku – koncert Reni Jusis. 3. Andrzejki uniwersyteckie w Klubie Megido. 4. Międzyuczelniany Kabaret Charytatywny. 5. Spotkanie przedwigilijne przed DS Helios. 6. Impreza integracyjna „Zatrzymaj czas przed sesją”. 7. Organizacja Samochodowego Pucharu Samorządów Studenckich. 8. Organizacja wyjazdu na pogrzeb Ojca Świętego Jana Pawła II. 9. Lubelskie Dni Kultury Studenckiej „Kozienalia 2005”.

Rozwoju mediów akademickich: 1. Redagowanie miesięcznika studenckiego „A4”. 2. Wspieranie Akademickiej Grupy Medialnej. 3. Wydanie dwóch dodatków specjalnych do „Kuriera Lubelskiego” poświęconych „Kozienaliom 2005”.

Współpracy z zagranicą: 1. Konkurs wraz z Ambasadą Danii na najlepszy esej „How will the enlargement of the EU affect the cross border cooperation between neighbouring countries – e.g. Poland and Denmark?”. 2. Konferencja z Ambasadą Wielkiej Brytanii „UK: development and business opportunities”. 3. Współpraca przy tworzeniu przewodnika multimedialnego „I wanna be student in Poland”. 4. Współpraca w ramach AGM: cykl audycji radiowych w ramach grantu NBP o tematyce europejskiej oraz artykułów w miesięczniku samorządu studentów „A 4” oraz „Spinacz”. 5. Aktywne Uczestnictwo w Akademii Młodych Dyplomatów w Warszawie. 6. Wieczór włoski – zapoznanie z kulturą i gospodarką Włoch oraz degustacja potraw narodowych. 7. Przyjmowanie delegacji studentów z Rosji, Ukrainy, Białorusi i prezentowanie działalności oraz funkcjonowania Zarządu Uczelnianego Samorządu Studentów UMCS. 8. Na każdym wydziale UMCS odbyła się symulacja referendum o przyjęciu Traktatu Konstytucyjnego UE.

BIURO KARIER UMCS

Biuro Karier utworzone zostało po to, by przygotować studentów i absolwentów UMCS do efektywnego poruszania się po rynku pracy i umożliwić im zdobywanie umiejętności, które obok wykształcenia zwiększają ich szanse na znalezienie pracy.

Działania realizowane w roku akademickim 2004/2005 obejmowały:

1. Bieżącą pomoc studentom i absolwentom poszukującym pracy: udzielanie informacji na temat ofert pracy, praktyk i staży, możliwości edukacyjnych, rozwoju zawodowego itd. (ok.

3000 osób w skali roku akademickiego); pomoc w konstruowaniu dokumentów aplikacyjnych i w przygotowaniu do procesu rekrutacji (ok. 1000 w skali roku akademickiego); prowadzenie internetowego serwisu informacyjnego (www.kariera.umcs.lublin.pl).

2. Poradnictwo zawodowe: rozmowy doradcze (ok. 200 w skali roku akademickiego); badania predyspozycji zawodowych (ok. 200 w skali roku akademickiego).

3. Warsztaty i szkolenia przygotowujące do poszukiwania pracy.

Z REKTORSKIEGO SPRAWOZDANIA

4. Pozyskiwanie ofert pracy: liczba ofert pracy złożonych w Biurze Karier UMCS w roku akademickim 2004/2005: oferty pracy stałej 342, oferty pracy dorywczej 110, oferty praktyk 53, oferty staży 20.

5. Realizację projektów w ramach grantu z Ministerstwa Gospodarki i Pracy w wysokości 20 000 PLN.

6. Realizację projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego, Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego (EFS, ZPORR).

7. Współpracę w ramach realizacji następujących projektów edukacyjno-zawodowych: Przygotowanie kadr dla Lubelskiej Strategii Innowacji – „Staże

absolwentów w parkach technologicznych w Finlandii i Francji”; Wolontariat w służbie UMCS – wspomaganie kierownicy; „Lubelski Powiatowy Bank Pracy”; Polsko-Amerykańskie Warsztaty Przedsiębiorczości; „Współpraca transgraniczna – migracja przedsiębiorców, przedsiębiorstw i pracowników między Regionem Veneto a Lubelszczyzną”.

7. Aktywne uczestnictwo w przedsięwzięciach organizowanych na rzecz osób poszukujących pracy, młodzieży, pracodawców itp. Nawiązywanie i utrzymywanie współpracy z instytucjami rynku pracy w województwie lubelskim i w kraju.

1. Środki Komitetu Badań Naukowych: 15 646 927,38,

a) dofinansowanie badań własnych na podstawie planu zadaniowo-finansowego – 3 937 681,71,

b) dofinansowanie badań w ramach działalności statutowej (część dotacji podmiotowej dla Uczelni) – 8 273 026,85,

c) środki (transze-zaliczki) przekazane na realizację projektów badawczych – 3 190 879,16,

d) środki (transze-zaliczki) przekazane na realizację projektu celowego KBN (współwykonawca) – 175 339,66,

e) dofinansowanie konferencji naukowych – 40 000,00,

f) Centrum Doskonałości KBN – 30 000,00.

2. Środki Ministerstwa Edukacji Narodowej i Sportu na dofinansowanie konferencji i sympozjów naukowych – 69 000,00.

3. Środki pozabudżetowe: podmioty gospodarcze, sponsorzy, inne: 866 389,05,

a) środki podmiotów gospodarczych – umowna działalność naukowo-badawcza – 216 897,63,

b) projekty badawcze – 14 144,66,

c) pozabudżetowe dofinansowanie konferencji i sympozjów naukowych – 713 332,94,

d) LUBMAN (dofinansowanie projektu celowego KBN) – 150 000,00.

4. Fundacja na Rzecz Nauki Polskiej – 244 662,14.

5. Środki własne UMCS: 366 471,05,

a) dofinansowanie konferencji ze środków wyodrębnionych do dyspozycji Prorektora ds. Badań Naukowych i Współpracy z Zagranicą – 147 356,58,

b) dofinansowanie konferencji naukowych ze środków wyodrębnionych do dyspozycji Dziekanów – 169 114,47,

c) dofinansowanie projektu celowego KBN – 50 000,00.

Poza wymienionymi źródłami finansowania badań bardzo istotne znaczenie, zważywszy na trudną sytuację finansową UMCS, miał fakt dofinansowania

BADANIA NAUKOWE

Głównym źródłem finansowania badań naukowych i przedsięwzięć wspomagających badania były środki z budżetu państwa. Ogółem wielkość środków przyznanych i przekazanych

na konto UMCS wyniosła 17 421 435,20.

Dotacje finansowe na badania w UMCS przedstawiają się następująco (w złotych):

Udział UMCS w realizacji przedsięwzięć badawczych w 2004 roku według źródeł finansowania (koszty wg stanu na 31.12.2004)

Lp.	Wydział	Kwota ogółem	W tym:											
			badania własne finansowane przez KBN		badania wg planu działalności statutowej KBN (część dotacji podmiotowej)		projekty badawcze własne, zamawiane i inne		tematy na zlecenie podmiotów gospodarczych		zlecenia w ramach bezpośredniej współpracy z gospodarką		inne, m.in.: – zadania ogólnotechn. i wspomagające badania – konferencje naukowe	
			liczba	wartość	liczba	wartość	liczba	wartość	liczba	wartość	liczba	wartość	liczba	wartość
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	Biologii i Nauk o Ziemi	3 751 637,97	89	967 979,97	90	1 708 069,43	26	967 444,20	2	82 896,03	1	10 880,00	4	14 368,34
2	Matematyki, Fizyki i Informatyki	1 848 710,14	61	571 282,29	50	503 193,28	18	668 600,07	–	–	1	2 100,00	4	103 534,50
3	Chemii	4 392 082,95	53	706 479,54	59	2 625 842,53	21	629 293,37	4	60 300,00	30	60 721,00	3	309 446,51
4	Humanistyczny	1 042 878,23	281	398 839,19	160	272 193,94	14	185 286,59	–	–	–	–	17	186 558 51
5	Prawa i Administracji	519 821,70	52	43 007,76	60	395 926,97	4	80 886,97	–	–	–	–	–	–
6	Ekonomiczny	517 493,44	18	121 809,37	16	125 966,09	5	59 698,34	–	–	–	–	2	209 965,64
7	Pedagogiki i Psychologii	176 953,83	15	84 651,86	15	30 348,56	2	15 956,41	–	–	–	–	2	45 997,00
8	Filozofii i Socjologii	256 245,99	12	62 401,51	3	93 567,67	2	21 372,46	–	–	–	–	4	78 904,35
9	Politologii	533 869,54	11	119 373,57	10	314 826,82	8	28 555,82	–	–	–	–	9	71 113,33
10	Artystyczny	118 118,02	23	89 565,94	18	28 552,08	–	–	–	–	–	–	–	–
11	Inne przedsięwzięcia ogólnouczelniane	168 543,34	2	53 627,53	–	–	–	–	–	–	–	–	2	114 915,81
	Ogółem	13 326 301,15	617	3 219 018,53	481	6 098 487,37	100	2 657 094,23	6	143 196,03	32	73 701,00	47	1 134 803,99

Z REKTORSKIEGO SPRAWOZDANIA

bazy wspomagającej badania, między innymi: 1) dofinansowanie inwestycji polegających na zakupach aparatury naukowej – KBN; 2) dofinansowanie współpracy naukowej i naukowo-technicznej z zagranicą – KBN; 3) dofinansowanie LUBMAN – KBN; 4) dofinansowanie działalności bibliotek – MENiS/DWB; 5) programy FNP – poza badawczymi (stypendia, inwestycje itd.).

Ogółem w roku sprawozdawczym poza dotacją MENiS zrealizowano 1283 zadania badawcze na ogólną wartość 13 326 301,15 zł, w tym: 617 zadań badawczych w ramach badań własnych dofinansowanych przez KBN, 481 zadań badawczych w ramach dofinansowania działalności statutowej – część dotacji podmiotowej KBN, 100 zadań w ramach projektów badawczych KBN, 6 tematów na podstawie zawartych umów i porozumień z podmiotami gospodarczymi, 32 zadania w ramach bezpośredniej współpracy z podmiotami gospodarczymi, 47 zadań w ramach przedsięwzięć wspomagających badania naukowe.

Realizowano też zadania badawcze niezakończone, wg stanu na dzień 31.12.2004 o wartości 319 370 52, w tym: 33 projekty badawcze KBN, 2 projekty we współpracy z zagranicą, 2 projekty FNP (subsydium profesorskie), 1 temat we współpracy z podmiotami gospodarczymi.

Dominującym kierunkiem badań w UMCS są badania podstawowe, co wynika wprost z charakteru Uczelni, a pośrednio także ze sposobu finansowania badań. W miarę możliwości i potrzeb pracownicy UMCS podejmują także bezpośrednią współpracę z jed-

nostkami naukowymi, gospodarczymi i administracyjnymi. W 2004 r. w ramach działalności doświadczalno-wdrożeniowej wykonywano w małych seriach m.in.: wypełnienia do kolumn chromatograficznych, części składowe aparatury kontrolno-pomiarowej, echo-korektory mowy, analizy i ekspertyzy naukowe.

W 2004 roku na podstawie zawartych umów i porozumień wykonano: 6 tematów na zlecenie podmiotów gospodarczych, 32 zadania w ramach bezpośredniej współpracy z podmiotami gospodarczymi na ogólną wartość 216897,03 zł (zysk statystyczny wg faktur – 15 563,16 zł).

W roku sprawozdawczym w zakresie ochrony prawnej wyników badań: 8 projektów wynalazczych zgłoszono do Urzędu Patentowego RP, uzyskano 1 prawo wyłączne (patent), 6 praw wyłącznych utrzymano w mocy, 27 spraw jest w toku przed Urzędem Patentowym RP.

W 2004 r. badania naukowe w UMCS wykonywało 1734 pracowników naukowo-dydaktycznych (69 osób zatrudnionych w niepełnym wymiarze czasu pracy), w tym: 111 profesorów zwyczajnych, 224 profesorów nadzwyczajnych (w tym 75 tytułarnych), 80 doktorów habilitowanych.

Bardzo ważnym, wymiernym efektem działalności naukowo-badawczej są prace opublikowane i oddane do druku. W 2004 r. opublikowano 3643 prace, w tym: 1035 o zasięgu międzynarodowym (w językach kongresowych), 2608 o zasięgu krajowym (również w językach niekongresowych), w czasopiśmie wyróżnionych z listy filadelfijskiej – 325.

WSPÓŁPRACA Z ZAGRANICĄ

Współpraca zagraniczna UMCS realizowana była poprzez: indywidualne wyjazdy pracowników UMCS w celach badawczych, udziału w konferencjach, seminariach i sprawach dydaktycznych; przyjęcia gości zagranicznych; udział w programach współpracy międzynarodowej; realizację zadań wynikających z dwustronnych umów o współpracy akademickiej.

W roku sprawozdawczym zrealizowano 619 wyjazdów zagranicznych pracowników UMCS i 266 przyjazdów gości do UMCS.

W roku 2004/2005 podpisano kilkadziesiąt nowych umów bilateralnych z uczelniami w krajach Unii Europejskiej w ramach współpracy w takich programach europejskich, jak: Socrates Erasmus, Comenius, Lingua, Jean Monnet i innych.

Podpisano także nowe umowy o współpracy i wymianie akademickiej z: 1. Faculdade Santa Marcelina, Sao Paulo, Brazylia (2005/2006), 2. Państwowym Uniwersytem w Woroneżu, Rosja, (2005–2009), 3. Uniwersytem

Paisija Hilendarskiego w Płowdiw, Bułgaria (2005–2009), 4. Państwowym Uniwersytem im. M.W. Lomonosowa w Moskwie, Rosja (2005–2009), 5. Universite de Poitiers, Francja (2004–2007), 6. L'Institut universitaire de formation des Maitres de Poitou-Charentes, Francja (2004–2009), 7. Universidade Catolica Portuguesa, Centro Regional Beiras, Viseu, Portugalia (2005–2009), 8. Chunkbuk National University, Korea (2005–2009), 9. Państwowym Uniwersytem im. Puszkina w Brześciu, Białoruś (2005–2009).

W roku 2003 decyzją KBN został utworzony przy Dziale Współpracy z Zagranicą UMCS Branżowy Punkt Kontaktowy 6. Programu Ramowego UE. Jego rolą na uczelni jest przede wszystkim dystrybucja informacji o programach badawczych i innych możliwościach finansowania działalności naukowo-badawczej, a także ocena formalna składanych wniosków i sprawozdań. W tym celu utworzono i oddano do użytku serwis internetowy BPK pod adresem: <http://ramzes.umcs.lublin.pl/~mmarszal/>.

Ponadto utworzono bazę liczącą ponad 140 wpisów z danymi teled adresowymi pracowników naukowych UMCS. Osoby te otrzymują informacje na temat programów badawczych. Dystrybucją informacji przekazywanych przez Punkt Kontaktowy zajmowali się również Koordynatorzy Wydziałowi ds. Programów Międzynarodowych.

W ciągu roku akademickiego 2004/05 pracownicy UMCS przygotowali 12 projektów do Funduszy Strukturalnych, realizowali 6 z tych projektów. Realizowano też 5 projektów w ramach 6. Programu Ramowego i 12 projektów w ramach innych programów europejskich.

Na UMCS działa Zespół Programu Socrates/Erasmus obejmujący władze uniwersyteckie, koordynatora uczelnianego programu i 10 koordynatorów wydziałowych wraz z ich współpracownikami w instytutach. W roku 2004/2005 zrealizowano wyjazdy: 71 studentów UMCS na łączny okres 266 miesięcy studiów na uczelniach UE w Belgii, Danii, Finlandii, Francji, Grecji,

Hiszpanii, Holandii, Irlandii, Litwie, Niemczech, Portugalii, Szwecji, we Włoszech i Wielkiej Brytanii; 15 nauczycieli akademickich z wykładami do partnerów w tych krajach; 2 wizyty monitoringowe i przygotowawcze do partnerów w krajach UE.

Przygotowano przyjęcie 7 studentów-stypendystów pr. Erasmus na studia w UMCS (na Wydziały: Humanistyczny, Politologii, Prawa i Administracji).

W roku 2004/2005 UMCS otrzymał dotację Komisji Europejskiej wg umowy ERA 75 2004 Aneks 1 na realizację programu w łącznej kwocie 135 825 euro, w tym: 114 350 euro na granty dla wyjeżdżających studentów UMCS, 13 800 euro na granty, wyjazdy nauczycieli akademickich, 3100 euro na realizację zadań wprowadzania systemu ECTS i 4575 euro na wsparcie realizacji wyjazdów studentów, nauczycieli i przyjeżdżających studentów zagranicznych i organizację programu.

Informacje dotyczące współpracy zagranicznej są dostępne w internecie: <http://dwz.umcs.lublin.pl>.

DZIAŁALNOŚĆ WYDAWNICZA

W roku akademickim 2004/2005 w Wydawnictwie UMCS zostały opracowane i wydane 154 wydawnictwa o łącznej objętości 2889,2 arkusza wydawniczego i w nakładzie 74 812 egzemplarzy.

W Dziale Handlowym Wydawnictwa odnotowano sprzedaż na kwotę 1 630 504,30 zł.

Książki naszej oficyny sprzedawane są w księgarniach w całym kraju i ekspozowane na najważniejszych wystawach oraz targach książek. W październiku 2004 roku prezentowane były na prestiżowych Targach Książki w Krakowie. Na Wrocławskich Targach Książki Naukowej w marcu 2005 roku dwie książki otrzymały wyróżnienia: *Księga zmarłych. Majdanek 1942* oraz *Samotność wśród liberalów* abpa Józefa Życińskiego.

W maju 2005 roku odbywały się jubileuszowe 50. Międzynarodowe Targi Książki w Warszawie. Stoisko z naszymi książkami cieszyło się znacznym powodzeniem u odwiedzających i czytelników.

Podobnie było w czerwcu 2005 roku, gdy książki Wydawnictwa UMCS prezentowane były w ramach Wystawy Polskiej Książki Naukowej w Petersburgu.

W październiku 2004 roku przyznana została po raz trzeci Nagroda im. Jerzego Giedroycia, którą otrzymała Ola Hnatiuk, autorka książki *Pożegnanie z imperium. Ukraińskie dyskusje o tożsamości*, wydanej nakładem naszego wydawnictwa.

Wydawnictwo UMCS współtworzy klimat życia intelektualnego i kulturalnego środowiska, czego przykładem

jest uczestnictwo w inicjatywach wielu innych jednostek naszej uczelni, na przykład Biblioteki Głównej czy Zespołu ds. Promocji Uniwersytetu. Cennym spotkaniem z cyklu Wieczory Literackie często towarzyszą wydawane przez nas książki autorstwa gości tych spotkań. W tym roku były to wiersze wybitnej poetki Ewy Lipskiej, wydane bibliofilsko.

W listopadzie 2004 roku w Bibliotece Głównej UMCS otwarta została wystawa *Plakat polski 1899–1945*, której towarzyszył przygotowany przez naszą oficynę obszerny katalog pod tym samym tytułem. W Bibliotece Głównej odbyła się także autorska wystawa Jerzego Durakiewicza, na której prezentowane były książki z okładkami i kartami tytułowymi projektowanymi przez tego artystę, współpracującego z Wydawnictwem od dziesięciu lat.

W maju 2005 roku nagrodę Sybilla 2005, przyznawaną w dziedzinie muzealnictwa, otrzymał katalog *Polskie globusy Ziemi z XIX i XX wieku*, który towarzyszył wystawie globusów w muzeum w Dworcu Wincentego Pola. Jest to przykład współpracy naszej oficyny ze znaczącymi instytucjami kulturalnymi miasta.

W roku akademickim 2004/2005 przygotowano trzy spotkania promujące książki Wydawnictwa UMCS. W grudniu 2004 na Zamku Lubelskim odbyła się promocja książki abpa Józefa Życińskiego *Samotność wśród liberalów*, połączona z dyskusją, w której udział wzięli licznie zaproszeni goście z innych ośrodków akademickich. W marcu 2005 roku w Ośrodku Brama Grodzka – Teatr NN prezentowana była

Z REKTORSKIEGO SPRAWOZDANIA

książka Władysława Panasa *Tajemnica Siódmego Aniola*. W czerwcu 2005 roku w Trybunale Koronnym odbyła się uroczysta promocja *Prozy*, pierwszego z projektowanych dziewięciu tomów *Pism zebranych Józefa Czechowicza*. Edycja ta ma uświetnić i upamiętnić setną rocznicę urodzin najwybitniejszego lubelskiego poety.

Na dorocznym spotkaniu pracowników, autorów, współpracowników i władz uczelni przyznane zostały honorowe tytuły *Amicus Libri*. W tej jubileuszowej, dziesiątej edycji otrzymali je: Wiesława i Tadeusz Baszyńscy

za intelektualną niezależność, zainteresowanie i życzliwe uczestnictwo w przedsięwzięciach edytorskich i kulturalnych naszej oficyny, Ewa Gdulewicz za autorski udział w inicjatywach edytorskich Wydawnictwa UMCS i profesjonalną współpracę, Jerzy Bartmiński za bogatą twórczość autorską oraz redakcyjny profesjonalizm w pracy nad treścią i formą publikacji powierzonych naszymu Wydawnictwu oraz Telewizja Polska Lublin za wieloletnią współpracę, prezentowanie naszych książek i promowanie dobrej literatury w programach telewizyjnych.

GŁÓWNE KIERUNKI BADAŃ

WYDZIAŁ BIOLOGII I NAUK O ZIEMI

1. Komórkowe i molekularne podstawy procesów życiowych u drobnoustrojów i w organizmach wyższych. 2. Struktura i funkcjonowanie organizmów oraz populacji roślinnych i zwierzęcych w różnych warunkach życiowych. 3. Flora i fauna regionów Polski i świata: historia rozwoju, zasoby, przemiany, ekologia i ochrona. 4. Dydaktyka biologii, geografii, przyrody i ochrony środowiska na różnych poziomach nauczania. 5. Wykorzystanie zmodyfikowanych genetycznie drobnoustrojów i tkanek organizmów eukariotycznych w biotechnologii. 6. Metody biotechnologiczne w ochronie środowiska. 7. Biotransformacja polimerów roślinnych

(udział grzybów, promieniowców i bakterii). 8. Fizykochemiczne podstawy chromatograficzne rozdzielania i analizy mieszanin. 9. Współczesna ewolucja środowiska geograficznego Polski i terenów przyległych oraz wybranych obszarów polarnych jako podstawa racjonalnego gospodarowania zasobami przyrody i ich ochrony. 10. Problemy geomorfologii i paleogeografii czwartorzędu Polski i wybranych obszarów świata. 11. Globalne zmiany klimatyczne jako czynnik kształtowania środowiska w skali regionalnej i lokalnej. 12. Strukturalne przekształcenia warunków społeczno-ekonomicznych w obszarach pogranicznych.

WYDZIAŁ MATEMATYKI, FIZYKI I INFORMATYKI

1. Analiza zespolona. 2. Równania różniczkowe. 3. Metryczna teoria punktów stałych. 4. Rachunek prawdopodobieństwa. 5. Statystyka matematyczna. 6. Geometria. 7. Analiza funkcjonalna. 8. Topologia. 9. Analiza numeryczna. 10. Podstawy teoretyczne i zastosowania informatyki. 11. Dydaktyka matematyki i informatyki. 12. Modelowanie matematyczne w ekonomii i finansach. 13. Teoria algorytmów. 14. Własności multifunkcji. 15. Metody matematyczne w fizyce. 16. Geometria przestrzeni Banacha. 17. Układy dynamiczne. 18. Turbulencja i problem turbulentnego transportu. 19. Propagacja fal w

ośrodkach nieuporządkowanych. 20. Procesy stochastyczne. 21. Teoretyczna fizyka jądrowa. 22. Teoria fazy skondensowanej. 23. Doświadczalna fizyka ciała stałego. 24. Fizyka powierzchni i cienkich warstw. 25. Masowo-spektrometryczne badania procesów jonizacyjnych i reakcji jonowo-molekularnej. 26. Implantacja jonów i własności materiałów implantowanych. 27. Zastosowanie spektrometrii mas w geologii i ochronie środowiska. 28. Zastosowanie metod fizyki jądrowej w badaniach strukturalnych i w chemii. 29. Fizyka komputerowa i informatyka stosowana. 30. Biofizyka. 31. Dydaktyka fizyki

WYDZIAŁ CHEMII

1. Chemia pierwiastków ziem rzadkich. 2. Separacja jonowymienna i ekstrakcyjna pierwiastków d i f-elektro-nowych. 3. Sorpcja jonów metali i związków organicznych na sorbentach nieorganicznych. 4. Chemia bioorganiczna. 5. Chemia koordynacyjna połączeń d-elektro-nowych i lantanowców z ligandami organicznymi o charakterze kwasów karboksylowych. 6. Badanie połączeń metali przejściowych z antybiotykami i produktami degradacji pestycydów. 7. Badanie warunków synte-

zy, morfologii i właściwości porowatych metaloorganicznych polimerów koordynacyjnych. 8. Badanie połączeń metali z kwasami karboksylowymi zawierającymi w swojej strukturze podstawniki hydroksylowe, nitrowe, aminowe, chlorowe, metylowe i metoksylo-we. 9. Badanie mechanizmów i kinetyki dehydratacji związków koordynacyjnych. 10. Badania mechanizmów procesów elektrodowych. 11. Analiza specyjacyjna pierwiastków toksycznych. 12. Konstrukcja, właściwości i zastoso-

wanie elektrod jonoselektywnych czułych na preparaty farmaceutyczne i kationy dwuwartościowe. 13. Badania wpływu parametrów fizykochemicznych na czynność biologiczną fungicydów. 14. Właściwości układów zdyspergowanych: adhezja, adsorpcja, agregacja, zwilżanie, emulgowanie, zjawiska elektrochemiczne, powierzchniowe i objętościowe właściwości substancji powierzchniowo-aktywnych. 15. Zjawiska międzyfazowe w fizykochemicznych metodach separacji i koncentracji minerałów, osadów, jonów i substancji powierzchniowo-aktywnych. 16. Rola pola magnetycznego i elektrycznego w procesach adhezji, zwilżania emulgowania i adsorpcji. 17. Właściwości powierzchniowe matryc żywnościowych w aspekcie ich oddziaływań z substancjami zapachowymi. 18. Zjawisko histerezy w procesie zwilżania powierzchni super-hydrofobowych. 19. Zjawiska elektrokinetyczne na granicy faz parafina-elektrolit. 20. Właściwości powierzchniowe metali – składowe swobodnej energii powierzchniowej. 21. Wpływ pola magnetycznego na napięcie powierzchniowe i przewodnictwo elektryczne roztworów elektrolitów. 22. Właściwości powierzchniowe substancji pochodzenia naturalnego takich jak polisacharydy i białka. 23. Właściwości powierzchniowe filmów białkowych, polisacharydowych i ich mieszanin. 24. Badania adsorpcji z fazy ciekłej i gazowej na sorbentach węglowych. 25. Synteza sorbentów krzemionkowych o uporządkowanej strukturze. 26. Zastosowanie metod spektroskopowych XRD i anihilacji pozytronów do badania struktury porów sorbentów krzemionkowych. 27. Badania nad fizykochemicznymi podstawami oraz analitycznymi zastosowaniami elektrochromatografii planarnej (EPC). 28. Optymalizacja warunków rozdziału związków o znaczeniu biologicznym w różnych technikach chromatografii cieczowej. 29. Zastosowania równania Ościcka, opartego na termodynamicznej teorii retencji, w połączeniu z QSAR i indeksami topologicznymi do fizykochemicznej charakterystyki nowych związków biologicznie aktywnych. 30. Opracowanie nowej, numerycznej metody wyznaczania współczynnika retencji w czystej wodzie (k_w) i zastosowania go do oceny aktywności biologicznej substancji. 31. Badania teoretyczne i eksperymentalne właściwości adsorpcyjnych oraz niejednorodności energetycznej i geometrycznej nanomateriałów. 32. Badania właściwości fizykochemicznych nowych stopów Dy-Al-{Si, Ge} i Nd-Co-{Sn, Sb}. 33. Zastosowanie wymiaru fraktalnego i współczynników dyfuzji obliczonych z danych analizy termicznej, sorptomatu, porozymetru i AFM do oceny niejednorodności powierzchni nanomateriałów. 34. Synteza i badania właściwości fizykochemicznych adsorbentów z chemicznie związaną fazą

białek. 35. Nowoczesne metody analizy klinicznej, środowiskowej, żywności i kryminalistycznej w oparciu o chromatografię i elektroforezę kapilarną. 36. Nowoczesne metody preparatyki próbek. 37. Preparatyka, ocena właściwości i zastosowanie sorbentów na bazie żeli krzemionkowych i szkieł o kontrolowanej porowatości do celów adsorpcji, chromatografii, preparatyki próbek analitycznych i biokatalizy. 38. Preparatyka, ocena właściwości i zastosowanie sorbentów węglowych i węglowo-mineralnych do celów adsorpcji, chromatografii, preparatyki próbek analitycznych, katalizy i biokatalizy. 39. Badania zjawisk fizykochemicznych występujących na granicy faz. 40. Równoległe obliczanie magnetycznych stałych ekranowania jąder w dużych molekułach. 41. Zastosowanie metody równowagi klaserów kwantowych (QCE) do opisu równowag w roztworach alkoholi. 42. Teoretyczny opis agregacji surfaktantów jonowych i niejonowych w roztworach wodnych i na granicy faz ciało stałe/roztwór wodny i roztwór wodny/powietrze. 43. Studia teoretyczne mechanizmu adsorpcji jonów nad granicy faz tlenek metalu/elektrolit. 44. Adsorpcja fenoli z roztworów wodnych na adsorbentach węglowych. 45. Studia kinetyki adsorpcji gazów na heterogenicznych powierzchniach ciał stałych. 46. Badania teoretyczne adsorpcji cząsteczek chemicznych na powierzchniach modyfikowanych chemicznie i strukturalnie. 47. Wirtualna spektroskopia neutronowego rezonansu magnetycznego. Magnetyczne stałe ekranowania w dowolnym punkcie molekuly. 48. Podwójna baza funkcyjna w rachunku zaburzeń Mollera-Plesseta. 49. Analityczne wyznaczanie drugich pochodnych energii molekuly względem geometrii. Częstotści drgań harmonicznych. 50. Adsorpcja z mieszanin gazowych na heterogenicznych powierzchniach ciał stałych. Badania efektów entalpowych towarzyszących adsorpcji mieszanin gazowych na powierzchniach ciał stałych. 51. Badania katalizatorów heterogenicznych procesów przemysłowych. 52. Badanie oddziaływania przemysłu i gospodarki komunalnej na środowisko naturalne. 53. Szacowanie zagrożeń pod kątem opracowania raportów ocen oddziaływania na środowisko naturalne (tzw. audytów). 54. Badania właściwości fizykochemicznych i odporności na zawęglanie dostarczonych próbek nośników i katalizatorów parowego reformingu. 55. Badania temperaturowo-programowanej kalcynacji i temperaturowo-programowanej redukcji próbek katalizatorów. 56. Badania stężenia środka gaszącego w instalacji gaszenia pożaru śmigłowca SW-4. 57. Kontynuacja badań podwójnej warstwy elektrycznej na granicy faz koloid organiczny/roztwór elektrolitu. 58. Kontynuacja badań nad adsorpcją specyficzną jonów na

Z REKTORSKIEGO SPRAWOZDANIA

granicy faz tlenek metalu/roztwór elektrolitu-struktura podwójnej warstwy elektrycznej. 59. Kontynuacja badań nad adsorpcją substancji wielkocząsteczkowych na granicy faz ciała stałe/roztwór. 60. Kontynuacja badania właściwości antyutleniających witamin w układach micelarnych. 61. Kontynuacja badań nad skażeniami środowiska izotopami promieniotwórczymi, ze szczególnym uwzględnieniem plutonu, strontu i cezu. 62. Kontynuacja badań skażeń radiochemicznych przyziemnej warstwy powietrza. 63. Badania nad możliwościami oznaczania C-14 w próbkach organicznych w celu określenia wieku radiowęglowego. 64. Kontynuacja badań nad migracją radioizotopów w środowisku. 65. Badania nad syntezą, strukturą i właściwościami polimerów zawierających w swej budowie heteroatom. 66. Badania nad syntezą, strukturą i właściwościami achiralnych i chiralnych polimerowych wypełnień HPLC. 67. Synteza, struktura i badanie właściwości poliuretanoakrylanów oraz żywic epoksymetakrylowych jako składników UV-utwardzalnych kompozycji na powłoki ochronne światłowodów. 68. Synteza, struktura i właściwości reaktywnych monomerów typu(met)akrylanów do otrzymywania

polimerów i kopolimerów zawierających heteroatom typu epoksymetakrylanów i poliuretanów. 69. Synteza P,C-chiralnych ligandów o strukturach cyklicznych zdolnych do kompleksowania metali przejściowych. 70. Synteza nowych atropoizomerycznych pochodnych fosforoorganicznych. 71. Badania przydatności wodoru borowosodowego jako odczynnika redukującego sole fosfoniowe, także w kombinacji z BH_3 , NaH itp. 72. Krystalochemia i stereochemia związków heterocyklicznych (badania strukturalne). 73. Oznaczanie struktury warstwowych materiałów krzemionkowych po adsorpcji surfaktantów. 74. Badania strukturalne związków biologicznie aktywnych zawierających układy heterocykliczne. 75. Badanie metodą (SAXS) porowatych materiałów o uporządkowanej strukturze. 76. Badania wpływu rozpuszczalnika porotwórczego na rozkład ziaren i strukturę porowatą w reakcji polimeryzacji suspensyjnej, emulsyjnej, strąceniowej oraz polimeryzacji wielostopniowego speczniania. 77. Synteza nowych monomerów multiakrylowych. 78. Bezopadowa synteza inicjatorów polimeryzacji wolnorodnikowej. 79. Preparatyka sorbentów węglowych, pochodnych polimerów porowatych, do

celów chromatograficznych. 80. Synteza i badanie właściwości plastifikatorów poli(chloroku)winyłu (PVC). 81. Teoria i symulacje płynów niejednorodnych. 82. Termodynamiczna charakterystyka rzeczywistych układów adsorpcyjnych. 83. Teoria układów koloidalnych. 84. Badanie czynników wpływających na przebieg i efekty kształcenia chemicznego. 85. Analiza programów i podręczników do nauczania chemii. 86. Badania nad technologiami nowych typów światłowodów czujnikowych. 87. Badania nad technologiami światłowodów domieszkowanych pierwiastkami ziem rzadkich. 88. Badania reakcji fotopolimeryzacji nowych typów polimerów. 89. Badania nad nowymi metodami otrzymywania światłowodów specjalnych, w tym metodą OVD. 90. Badania nad nowymi rodzajami powłok ochronnych światłowodów. 91. Badania nad technologiami światłowodów fotonicznych i mikrostrukturalnych. 92.

Badania nad chemicznymi czujnikami światłowodowymi. 93. Badania nad metodą zol – żel i kryształami fotonicznymi. 94. Katalityczna technologia usuwania SO_2 oraz tlenków azotu z gazów spalinowych pochodzących ze spalania węgla kamiennych. 95. Monolityczne katalizatory redukcji zanieczyszczeń pochodzących ze źródeł mobilnych. 96. Badania fotokatalitycznego procesu utleniania związków organicznych w ściekach do CO_2 oraz H_2O . 97. Monitoring tlenków azotu oraz pyłów zawieszonych w wybranych lokalizacjach na terenie kraju. 98. Zastosowanie adsorbentów mikroporowatych do zagęszczania pierwiastków śladowych i ich dalsze oznaczanie technikami spektrometrii atomowej. 99. Bezpośrednia analiza materiałów stałych na zawartość pierwiastków śladowych metodą GF AAS i zastosowaniem techniki dozowania zawiesiny.

WYDZIAŁ PRAWA I ADMINISTRACJI

1. Współczesne ustroje państwowe i regulacje konstytucyjne. 2. Prawo Unii Europejskiej oraz metody harmonizacji prawa krajowego z systemem prawnym Unii Europejskiej. 3. Ustrój i prawo na centralnych ziemiach polskich. 4. Edukacja prawnicza i zawody prawnicze. 5. Teoria tworzenia i stosowania prawa. 6. Europejski system praw człowieka. 7. Główne idee („zasady”), modele prawa sądowego cywilnego polskiego

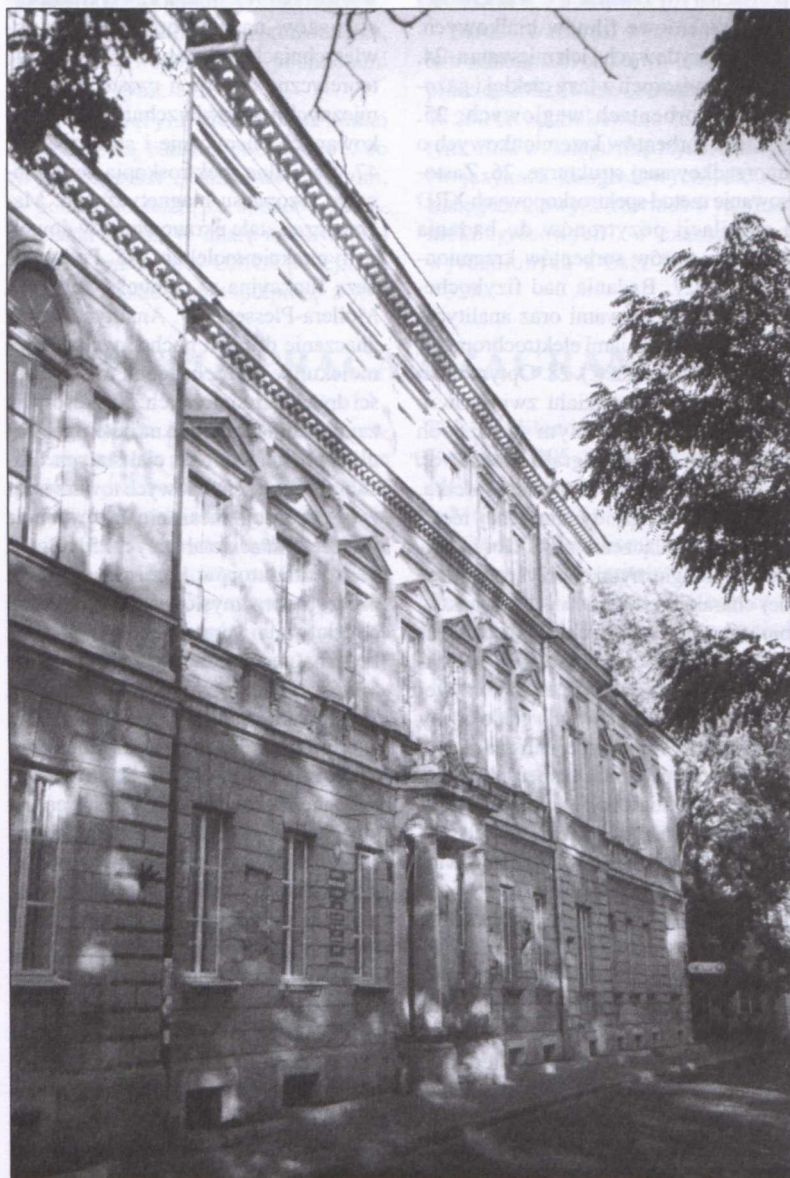
i europejskiego. 8. Ochrona własności przemysłowej w Polsce i w Europie (ochrona wzorów przemysłowych i oznaczeń geograficznych). 9. Problematyka prawa handlowego (spółki handlowe, zwalczanie nieuczciwej konkurencji) oraz prawa autorskiego i praw pokrewnych. 10. Reforma prawa karnego materialnego i procesowego oraz prawa wykroczeń.

WYDZIAŁ HUMANISTYCZNY

Instytut Filologii Polskiej: 1. Style i odmiany języka polskiego w rozwoju historycznym. 2. Językowe odmiany tekstu artystycznego. 3. Językowy obraz świata. 4. Rozwój zasobów frazeologicznych języka polskiego. 5. Onomastyka literacka. 6. Gwary i dialekty Lubelszczyzny. 7. Kolędy polskie. 8. Współczesna polszczyzna potoczna. 9. Semantyka kulturowa i językowy obraz świata. 10. Literatura baroku w Polsce. 11. Kultura literacka Lublina w wieku XVI–XVII. 12. Kolędy polskie wieku XVIII. 13. Poezja przełomu wieku. 14. Poezja między powstaniami. 15. Gatunki dramatu oświeceniowego. 16. Pisarze pozytywizmu wobec problemów nauki. 17. Modernistyczne twarze egzystencji. 18. Programy i dyskusje literackie w literaturze międzywojnia i po II wojnie światowej. 19. Proza niefabularna XX w. (dzienniki pisarzy, podróże, eseistyka). 20. Przemiany gatunkowe w dramaturgii powojennej. 21. Przemiany formy powieściowej. 22. Literackie kształty ideologii. 23. Literatura i jej sąsiedztwa (formy dziennikarskie i użytkowe). 24. Zagadnienia estetyki literackiej. 25. Wersyfikacja i wersologia. 26. Gatunki przekazów medialnych. 27. Pragmatyczne aspekty języka – język reklamy i język prasy

– perswazja i manipulacja. 28. Kultura obyczajowa w XVII–XIX w. 29. Folklorystyka literacka. 30. Kultura teatralna Lublina. 31. Radziwiłłowie w historii i literaturze. 32. Nowoczesny warsztat nauczyciela-polonisty. 33. Interakcja literacko-kulturowa. 34. Słownik stereotypów i symboli ludowych. 35. Mały słownik zwrotów idiomatycznych. 36. Kolędy polskie XVII w. 37. Inwentarze biblioteczne XVII w. 38. Twórczość pisarzy ludowych – prace edytorskie. 39. Materiały mikrofilmowe (archiwalne) i kserokopie do badań nad romantyzmem. 40. Materiały źródłowe do metodyki nauczania. 41. Komputerowa baza bibliograficzna (z opisami zawartości) z zakresu semantyki i pragmatyki lingwistycznej. 42. Bank tłumaczeń literatury obcojęzycznej z zakresu semantyki i pragmatyki lingwistycznej. 43. Archiwum etnolingwistyczne: kartoteka polskich pieśni ludowych, baza danych kolęd polskich, taśmota polskich pieśni ludowych, multimedialna baza danych archiwum etnolingwistycznego.

Instytut Anglistyki: 1. Problemy angielskiej literatury XVII–XX w. 2. Problemy empirycznej teorii literatury. 3. Kategoryzacja w aspekcie światopoglądu językowego. 4. Tradycja i innowacja w XX-wiecznej literaturze i kulturze

Z REKTORSKIEGO SPRAWOZDANIA

amerykańskiej. 5. Historia kultury anglo-amerykańskiej XVII i XVIII w. 6. Problemy metodologii i filozofii języka. 7. Metody testowania w językoznawstwie stosowanym. 8. Amerykańska utopia literacka. 9. Twórczość Josepha Conrada. 10. Semiotyka dramatu okresu renesansu. 11. Strategie i techniki w nauczaniu i uczeniu się języków obcych. 12. Współdziałanie fonetyki i fonologii w języku angielskim i polskim. 13. Język a pleć. 14. Granice między sztuką niską a wysoką w literaturze i filmie angielskiego obszaru językowego.

Instytut Historii: 1. Ideologia i propaganda w Rzymie w okresie późnej republiki i wczesnego cesarstwa. 2. Pogranicze etniczne w Polsce południowo-wschodniej – przenikanie i przetwarzanie wartości i modeli. 3. Emigracja a kraj w XIX i XX wieku. 4. Archiwa i archiwalia a przemiany systemów komunikacji w Polsce. 5. Środki społecznej komunikacji w Polsce w kręgu pisma i obyczaju. 6. Między nauką a sztuką – filozoficzne i metodologiczne problemy współczesnej historiografii. 7. Polityka wewnętrzna Rzymu w późnej republice i wczesnym cesarstwie. 8. Kultura starożytnego Rzymu. 9. Wojny morskie i budownictwo okrętowe w starożytnym Rzymie. 10. Armia rzymska w okresie republiki i wczesnego cesarstwa. 11. Społeczeństwo pogranicza polsko-ruskiego od XII do XVI w. 12. Przemiany gospodarcze, społeczne i polityczne na ziemiach Polski południowo-wschodniej w późnym średniowieczu (w tym ewolucja elit szlacheckich i mieszczańskich). 13. Polska a kraje sąsiednie w średniowieczu. 14. Związki i kontakty kulturalne Polski z zagranicą w XVI–XVIII w. 15. Dzieje Żydów na Lubelszczyźnie w XVII–XVIII w. 16. Procesy kształtowania się nowożytnego społeczeństwa w dobie porzobiorowej. 17. Sprawa polska i Polacy w Europie w XIX i XX w. 18. Polska myśl polityczna w okresie porzobiorowym. 19. Prasa i ruch wydawniczy w zaborze rosyjskim w XIX i XX w. 20. Związki polsko-powszechnodziejowe w XIX i XX w. 21. Emigracja polska w krajach anglosaskich. 22. Wielokulturowość jako zjawisko historyczne. 23. Działalność organizacji społecznych i instytucji charytatywnych w dobie najnowszej. 24. Problemy mniejszości narodowych w dobie najnowszej. 25. Przemiany społeczno-polityczne w latach 1944–1956. 26. Administracja państwowa w II Rzeczypospolitej. 27. Dzieje społeczno-polityczne w II Rzeczypospolitej. 28. Dzieje polityczne Mazowsza w II Rzeczypospolitej. 29. Mniejszości narodowościowo-wyznaniowe Mazowsza w XIX–XX w. 30. Społeczeństwo ziem polskich XIX i XX w. 31. Organy policyjne w II Rzeczypospolitej. 32. Życie polityczno-społeczne II Rzeczypospolitej. 33. Dzieje Kościoła prawosławnego w XX w. 34. Elity polityczne obozu piłsudczykowski. 35. System oku-

pacji niemieckiej w Generalnym Gubernatorstwie. 36. Postawy społeczeństwa polskiego w czasie II wojny światowej wobec okupanta niemieckiego. 37. Losy Polaków na Wschodzie w przekroju historycznym, ze szczególnym uwzględnieniem okresu II wojny światowej. 38. Losy Polaków na Węgrzech oraz stosunki polsko-węgierskie w przekroju historycznym. 39. Dzieje Kresów Wschodnich i Południowo-Wschodnich. 40. Problematyka ukraińska w II RP. 41. System propagandy PRL. 42. Polacy i polskie organizacje społeczne, kulturalne i polityczne w Rosji w XIX i XX w. 43. Problematyka radziecka na łamach paryskiej „Kultury”. 44. Rosyjska Cerkiew prawosławna w imperium Romanowów. 45. Wystrój iluminatorski dokumentów doby staropolskiej. 46. Heraldyka polska okresu staropolskiego. 47. Staropolskie inskrypcje epigraficzne w obiegu kulturowym. 48. Edycja inskrypcji powiatu sandomierskiego. 49. Kształtowanie się granic kościelnych i administracyjnych w okresie średniowiecza. 50. Funkcjonowanie zjawiska granicy w aspekcie kulturowym, społecznym i prawnym w średniowieczu i czasach staropolskich. 51. Szkolnictwo wschodniego pogranicza etnicznego w XVIII–XX w. 52. Problemy współczesnej edukacji historycznej. 53. Miejsce i rola Zeszytów Historycznych w powojennej historiografii polskiej. 54. Państwo i naród w średniowieczu. 55. Anglia – Europa Wschodnia w XVI–XVII w. 56. Badania nad rozwojem dokumentu, kancelarii i biurokracji w Polsce w średniowieczu, w okresie staropolskim i w XIX w. 57. Dzieje przemysłu na ziemiach polskich w XIX i XX w. 58. Historia miast i mieszczaństwa w XIX i XX w. 59. Mniejszości narodowe. 60. Ruch spółdzielczy ze szczególnym uwzględnieniem spółdzielczych instytucji kredytowych. 61. Aktywność gospodarza ziemian w regionie lubelskim w XIX i XX w. 62. Polska myśl polityczna w okresie porzobiorowym i kształtowanie się nowoczesnego społeczeństwa w dobie porzobiorowej. 63. Kształtowanie się nowoczesnego społeczeństwa w dobie porzobiorowej.

Instytut Filologii Słowiańskiej: 1. Motywy żydowskie w literaturze rosyjskiej XIX w. 2. Motywy demonologiczne w prozie rosyjskiej pierwszej połowy XIX w. 3. Rosyjski poemat komiczny przelomu XVIII–XIX w. 4. Animals. Zwierzęta w obrazie świata symbolistów rosyjskich (Fiodor Sologub). 5. Władimir Iwanow a kultura europejska: dyskurs erotyczny i symbolika serca. 6. Koncept „duszy rosyjskiej” i mitologem duszy w tekstach Władysława Iwanowa i Nikołaja Bierdiajewa. 7. Hermeneutyka Erosa: Władimir Iwanow – Benjamin – Maritain – Levinas. 8. Z badań nad prozą rosyjską Srebrnego Wieku. 9. Proza Borysa Zajcewa. 10. Proza Władimira Nabokowa. Problemy

komunikacji. 11. Symbolizm rosyjski a kultura francuska. 12. Rosyjska dramaturgia modernistyczna. Poetyka i konteksty kulturowe. 13. Poezja emigracyjna Josifa Brodskiego (po roku 1972). 14. Poetyka i estetyka rosyjskiego postmodernizmu (F. Gorenstejn, L. Pietruszewska, A. Sokolow, W. Popow, E. Limonow, W. Pjecuch, D. Prigow, W. Kriwulin, J. Aleszkowski i in.). 15. Intertekstualność w poezji Bulata Okudźawy. 16. Twórczość Fiodora Sologuba: mitopoetyka i topika mityczna. 17. „Symbolika Drzewa Życia w twórczości Władysława Iwanowa”. 18. Starosłowiańskie piśmiennictwo literackie (bułgarskie, rosyjskie, serbskie – IX–XVIII w.). 19. Ukraińska poezja i proza XIX i XX wieku w kontekście problematyki narodowej i etnicznej. 20. Literatura ukraińska XX w. w kontekście europejskim. 21. Polsko-białoruskie związki literackie w przeszłości i obecnie. 22. Motywy religijne w literaturze rosyjskiej XVIII–XIX w. 23. Motywy masonskie w literaturze rosyjskiej XVIII–XIX w. 24. Hermeneutyka dyskursu erotycznego w literaturze rosyjskiej XX w. (kontynuacja). 25. Spuścizna literacka Bulata Okudźawy. 26. Topika mityczna w twórczości Fiodora Sologuba. 27. Poezja emigracyjna Josifa Brodskiego (po roku 1972). 28. Interpretacja powieści Iwana Rukawisznikowa Arkadiówka. 29. Mit adamicki w twórczości Władysława Iwanowa. 30. Związki literackie białorusko-polskie w XVI w. 31. Odrodzenie idei Cyrylo-Metodejskiej na terenie państwa polsko-litewskiego w XV w. 32. Problem świadomości narodowej w literaturze ukraińskiej XX w. 33. Problem tożsamości w literaturze ukraińskiej XX w. 34. Język zabytków piśmiennictwa staroruskiego. 35. Przekład jako tekst językowo wtórny. 36. Aktualne zjawiska etnolingwistyczne we współczesnym języku rosyjskim. 37. Onomastyka (antroponimia, toponimia) historyczna i współczesna Podlasia, wschodniego Mazowsza i Lubelszczyzny. 38. Polsko-bułgarski słownik komunikacji językowej (do celów dydaktycznych). 39. Kategorie gramatyczne współczesnego języka ukraińskiego – aspekt porównawczy. 40. Zjawiska etnolingwistyczne na pograniczu polsko-wschodniosłowiańskim (problemy delimitacji – wstępne opracowanie map). 41. Język ukraiński poza granicami Ukrainy. 42. Gwary polsko-białorusko-ukraińskiego pogranicza językowego na Białostocczyźnie. 43. Nazwy własne na polsko-białoruskim pograniczu językowym. 44. Leksyka i słowotwórstwo współczesnego białoruskiego języka literackiego. 45. Język najstarszych ruskich zabytków hagiograficznych. 46. Funkcjonalno-tekstowe cechy przekładu. 47. Językowo-pragmatyczne cechy współczesnych rosyjskich tekstów reklamowych. 48. Nazwy własne w rosyjskiej prozie wiejskiej. 49.

Język i zachowania językowe Bułgarów zamieszkałych w Europie Środkowej. 50. Mikrotoponimia powiatu włodawskiego i przyległych gmin ukraińskich. 51. Antroponimia historyczna ziemi bielskiej na Podlasiu XVI i XVII w. (nazwiska, przydomki i przezwiska). 52. Interferencje językowe na pograniczu polsko-wschodniosłowiańskim. 53. Tekst gwarowy jako jednostka języka. 54. Derywacja rzeczowników w gwarach białoruskich Białostocczyzny. 55. Osobliwości odmiany potocznej białoruskiego języka literackiego.

Instytut Germanistyki: 1. Opracowanie programu studiów dwukierunkowych w ramach lingwistyki stosowanej. 2. Możliwość integracji tekstu komiksowego i jego treści do kształcenia kompetencji interkulturowej w nauczaniu języka obcego. 3. Opracowanie zespołu podręczników do nauki języka angielskiego dla ZSZ. 4. Nowe koncepcje i materiały do kształcenia fonetyki języka angielskiego, niemieckiego i rosyjskiego. 5. Technologie informacyjne w procesie kształcenia nauczycieli języków obcych. 6. Ekspansje w docelowych tekstach specjalistycznych w tłumaczeniu konsekwentnym. 7. Das Problem des Übersetzens im Deutschunterricht. 8. Adresowanie jako tekstotwórcze działanie językowe. 9. Translationsaufgabe als Kommunikationsaufgabe – Etablierung eines Kategorie-Begriffs. 10. Odbicie mentalności i świadomości warstw i grup społecznych w francuskiej literaturze średniowiecznej. 11. Creating Internet-Based Lessons – Towards Teacher Autonomy of the Coursebook. 12. Harnessing the Web – implementing Web-assisted instruction. 13. Testing for the New Matura. 14. Infinet opportunities – teacher development on the Web. 15. „Общее владение языком” a potrzeby grup biznesowych – ewaluacja materiałów dydaktycznych. 16. Begründungsstrategien für eine (veränderte) Weiterförderung der Beitrittsländer. 17. Analyse der Aufnahmekriterien unter der Berücksichtigung der fachlichen und regionalen Aspekte. 18. Muzyka – droga do rozwoju kompetencji językowej? 19. Sytuacje konfliktowe i strategie ich rozwiązywania w programach telewizyjnych typu „talk-show”. 20. Advanced and Proficiency. Speaking, Vocabulary, Writing. Resource Book for Teachers of English. 21. Vocabulary, Speaking and Reading Games. Intermediate to Proficiency. 22. Practising language skills. 23. Opracowanie „Słownika Kieszonkowego Angielsko-Polskiego, Polsko-Angielskiego”. 24. Opracowanie zestawu do nauczania języka rosyjskiego „Учнex 3”. 25. Literatura podróżopisarska dotycząca Gdańska i Prus Wschodnich w XVIII i XIX wieku. 26. Twórczość pisarzy austriackich XIX w. 27. Twórczość pisarzy niemieckich w okresie Republiki Weimarskiej. 28. Twórczość autobiograficzna w literaturze bylej NRD. 29. Sceptycyzm w

Z REKTORSKIEGO SPRAWOZDANIA

literaturze niemieckiej po roku 1945. 30. Druga wojna światowa i problem niemieckiej winy w literaturze niemieckiej. 31. Biogenetyczne uwarunkowania procesu akwizycji języka obcego. Holizm a modularyzm. 32. Psycholingwistyczne i neurolingwistyczne aspekty akwizycji języków obcych. 33. Proces przyswajania prawidłowości składniowo – topologicznych języka niemieckiego przez Polaków i jego implikacje glottodydaktyczne. 34. Glottodydaktyka w świetle nauk pokrewnych. 35. Język a poznanie. Rozwój kompetencji językowej, komunikatywnej i kulturowej w procesie glottodydaktycznym. 36. Czynniki wieku w nauce języków obcych. 37. Edukacja dwujęzyczna. Modele, koncepcje założenia metodologiczne. 38. Czasy wilhelmińskie w Niemczech. 39. Okres bismarckowski w Niemczech. 40. System wyborczy RFN. 41. Recepcja osoby Józefa Piłsudskiego w prasie Republiki Weimarskiej. 42. Formy, funkcje i strategie w języku polityki. 43. Problemy tożsamości narodowej w wybranych okresach dziejów Niemiec. 44. Wybrane aspekty społeczeństwa wielokulturowego na przykładzie Niemiec. 45. Subiektywne teorie nauczycieli na temat procesu glottodydaktycznego. 46. Możliwości rozwoju kompetencji interkulturowej w procesie glottodydaktycznym. 47. Ewaluacja jako środek profesjonalizacji nauczycieli. 48. Fonetyka i fonologia języka niemieckiego, porównania systemu morfologicznego i syntaktycznego języka niemieckiego i szwedzkiego, głównie w odniesieniu do semantyki przymiów i frazy nominalnej. 49. Lingwistyka tekstu – rodzaje tekstów i ich klasyfikacja. 50. Analiza morfologiczna, syntaktyczna i semantyczna przymiotników relacyjnych w języku niemieckim. 51. Zagadnienia normy językowej i jej realizacji, lingwistyki i komunikacji. 52. Zagadnienia synonimii i polisemii, występowania anglicyzmów i okazjonalizmów we współczesnym języku niemieckim, tendencji rozwojowych języka niemieckiego, m.in. w zakresie wymowy, frazy nominalnej w aspekcie kontrastywnym. 53. Norma ortofoniczna języka niemieckiego i wariantów regionalnych. 54. Występowanie okazjonalizmów we współczesnym języku niemieckim.

Instytut Filologii Romańskiej: 1. Teoria literatury. 2. Historia literatur romańskich (francuskiej, belgijskiej, hiszpańskiej, iberoamerykańskiej). 3. Językoznawstwo romańskie (francuskie, portugalskie, hiszpańskie). 4. Glottodydaktyka. 5. Teoria i historia teatru. 6. Struktury powieściowe i teatralne w literaturze francuskiej XX w. 7. Powieść francuska XIX w. 8. Literatura a filozofia w Hiszpanii w XX w. 9. Strategie gier powieściowych w utworach Queneau. 10. Poezja Saint-John Perse'a. 11. Populizm w literaturze francuskiej i belgijskiej. 12.

Kultura kobieca w literaturze latyno-amerykańskiej. 13. Problemy opisu wyrażen wskazujących. 14. Deskrypcje określone i imiona własne. 15. Spójność tekstu średniofrancuskiego. 16. Lokalizacja przestrzenno-czasowa w języku francuskim i hiszpańskim. 17. Aspekty semantyczne i pragmatyczne funkcjonowania wyrażen frazeologicznych. 18. Przymiotniki przestrzenno-czasowe w języku francuskim. 19. Spójność tekstu współczesnej powieści włoskiej. 20. Spójność tekstu powieści nadrealistycznej. 21. Języki kreolskie na bazie portugalskiej. 22. Składnia semantyczna języka portugalskiego. 23. System temporalny czasownika portugalskiego. 24. Mitologia stylu pisarskiego. 25. Studium porównawcze teatru hiszpańskiego i francuskiego. 26. Komedja francuska na scenach polskich w drugiej połowie XX w. 27. Postać literacka w literaturze francuskiej i frankofońskiej. 28. Zdanie, tekst, rzeczywistość. 29. Składnia semantyczna języków naturalnych. 30. Interkulturowe aspekty nauczania języków obcych. 31. Potencjał sceniczny tekstu literackiego.

Instytut Archeologii: 1. Krzemieniarstwo neolitu, epoki brązu i wczesnej epoki żelaza. 2. Przemiany środowiska przyrodniczego pod wpływem działalności człowieka w holocenie na obszarze Polski środkowowschodniej i południowo-wschodniej. 3. Przemiany osadnicze w neolicie na Wyżynie Lubelskiej i Wysoczyźnie Kańczuckiej. 4. Neolit i eneolit Polski i Europy środkowowschodniej, a w szczególności zagadnienia kultur wywodzących się z Kotliny Karpackiej i strefy bałkańsko-nadczarnomorskiej. 5. Zróżnicowanie i zmienność populacji pradziejowych i historycznych Polski środkowowschodniej. 6. Obrządek pogrzebowy ludności kultury pucharów lejkowatych w grupie południowo-wschodniej. 7. Obrządek pogrzebowy kultury amfor kulistych na terenie Lubelszczyzny. 8. Lubelszczyzna w młodszym i późnym okresie epoki brązu oraz we wczesnej epoce żelaza. 9. Przemiany osadniczo-kulturowe we wschodniej Lubelszczyźnie w epoce brązu. 10. Treści symboliczne grobu w epoce brązu i we wczesnej epoce żelaza na ziemiach polskich. 11. Uzbrojenia ludności środkowoeuropejskiego Barbaricum w młodszym okresie przedrzymskim. 12. Studia nad obrządkiem pogrzebowym Sarmatów oraz ich kontaktami z Germanami i światem antycznym. 13. Badania nad uzbrojeniem plemion koczowniczych wschodniej Europy. 14. Katalog importów prowincjonalnorzymskich. 15. Europa środkowa w starożytności (III w. przed Chr. – V w. po Chr.). 16. Badania nad szklarstwem starożytnym, antycznym i wczesnośredniowiecznym na tle Europy Środkowej. 17. Znaki garncarskie na słowiańskiej ceramice naczyniowej na tle europejskim. 18. Średniowieczny ośrodek miejski w

Lublinie. 19. Średniowieczne osadnictwo w granicach okręgów parafialnych archidiakonatu lubelskiego. 20. Osadnictwo grodowe Lubelszczyzny. 21. Cmentarzyska i obrządek pogrzebowy na terenie Małopolski w średniowieczu. 22. Ziemia Sandomierska we wczesnym średniowieczu i w średniowieczu. 23. Sandomierz – miasto średniowieczne i nowożytne. 24. Identyfikacja, symetria i dziedziczenie cech morfologicznych człowieka. 25. Morfologia i anatomia człowieka. 26. Metodologia nauk humanistycznych w zakresie archeologii i historii. 27. Metody badań stanowisk archeologicznych. 28. Społeczno-kulturowa analiza kontekstu poznania.

Zakład Logopedii i Językoznawstwa Stosowanego: 1. Struktura wypowiedzi osób z chorobą Alzheimera. 2. Semantyka w ujęciach umysłowych. 3. Fonetyka w głuchocie i świadomością słowotwórczą dzieci słyszących i osób niesłyszących. 4. Komunikacja w hipnozie. 5. Metody terapii jaskających się. 6. Zachowania komunikacyjne osób z autyzmem. 7. Językowa projekcja emocji na przykładzie wypowiedzi 10-letnich dzieci w normie intelektualnej i upośledzonych umysłowo. 8. Badania tzw. prostego opóźnienia rozwoju mowy. 9. Badania zachowań językowych w przypadkach lewostronnych uszkodzeń mózgu. 10. Problem percepcji słuchowej w śpiewie i mówieniu.

Instytut Kulturoznawstwa: 1. Kultura elit politycznych i społecznych w średniowiecznej Europie łacińskiej. 2. Czas wolny i rozrywka w kulturze dworskiej i rycerskiej, ze szczególnym uwzględnieniem roli gier planszowych w kulturze elit. 3. Ikonografia kosmosu. 4. Komparatyka obrazów współczesnej ikonografii. 5. Alegoreza w sztuce średniowiecznej. 6. Dzieło sztuki jako forma przekazu idei religijnych i społecznych. 7. Współczesna sztuka ukraińska. 8. Ikonografia miłości w sztuce totalitarnej. 9. Malarstwo akademickie; ikonografia malowanych kurtyn teatralnych. 10. Związki między malarstwem a fotografią na przełomie XIX i XX w. 11. Alegoria i alegoryzacja w sztuce XIX i XX w. 12. Nubia chrześcijańska i jej ikonocność. 13. Orient i orientalizm w sztuce. 14. Dekoracje budynków teatrów w monarchii austro-węgierskiej. 15. Filozofia polska i filozofia kultury z uwzględnieniem zagadnień aksjologicznych. 16. Filozofia kultury S. Ignacego Witkiewicza. 17. Myśl teatrolologiczna

WYDZIAŁ EKONOMICZNY

1. Instytucjonalne i funkcjonalne problemy rynku finansowego w Polsce i jego rozwój. 2. Restrukturyzacja i prywatyzacja przedsiębiorstw w warunkach gospodarki rynkowej. 3. Restrukturyzacja finansowa przedsiębiorstw. 4. Problemy gospodarki światowej i integracji europejskiej. 5. Funkcjonowanie gospodarki samorządowej i lokalnej. 6. System ubezpieczeń społecznych i gospodarczych. 7. Transformacja systemów bankowych w krajach Europy Środkowej i Wschodniej. 8. Teoretyczne i praktyczne aspekty polityki ekonomicznej i społecznej. 9. Teoretyczne i praktyczne aspekty rozwoju regionalnego. 10. Wykorzystanie metod statystyczno-ekonometrycznych

dwudziestolecia międzywojennego. 18. Gender studies (badania nad problematyką tożsamości płciowej); analiza dyskursu. 19. Amerykańska antropologia kulturowa. 20. Obrzędowość doroczna i rodzinna wschodniego pogranicza kulturowego. 21. Językowo-kulturowy obraz bożonarodzeniowej choinki. 22. Cmentarz jako tekst kultury. Tradycyjny i współczesny folklor; demonologia. 23. Drzewa iglaste w polszczyźnie ludowej. 24. Problemy delimitacji tekstu folkloru – zróżnicowanie gatunkowe formuł inicjalnych i finalnych w tekstach folkloru. 25. Studia etnolingwistyczne. 26. Problemy recepcji i przekładu literatury jidysz. 27. Dzieje Żydów w Zamościu. 28. Ludność żydowska na Lubelszczyźnie 1944–1950. 29. Judenraty w Dystrykcie Lubelskim. 30. Hebrajskie pismo epigraficzne w Polsce. 31. Średniowieczna karańska egzegeza biblijna w języku judeo-arabskim. 32. Sposoby reprezentacji Holocaustu – literatura, historiografia, film. 33. Wizualizacje pamięci – Holocaust w muzeach. 34. Kino Quentina Tarantino. 35. Czas i przestrzeń w filmach Wojciecha Jerzego Hasa. 36. Koncepcja kina J. Deleuze'a. 37. Literatura polska, pamiętnikarstwo i obyczaj XIX i XX w. 38. Kultura życia muzycznego i historia libretta operowego. 39. Kultura literacka, życie muzyczne i obyczaj Polonii. 40. Humanistyka we współczesnej kulturze. 41. Nurty kultury postmodernistycznej. 42. Wschodnie pogranicze kulturowe – aspekty kultury duchowej. 43. Demonologia ludowa Lubelszczyzny. Badania terenowe. 44. Sztetl w literaturze i historiografii. 45. Żydzi w Polsce w XIX i XX w. – historia i kultura. 46. Obrazowanie Holocaustu – problemy metodologiczne. 47. Ewolucja bohatera filmowego. Na podstawie polskiego kina powojennego. 48. Pleć w kulturze. 49. Teoria środków masowego przekazu. 50. Nowożytny portret w sztuce polskiej.

Instytut Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej: 1. Kultura książki drukowanej XV–XVIII w. 2. Bibliografie specjalne (dziedzin, osobowe). 3. Edytorstwo naukowe (historyczne i filologiczne). 4. Kultura czytelnicza w regionie. 5. Książka i biblioteka XIX–XX w. 6. Medioznawstwo. 7. Język prasy i reklamy. 8. Historia kultury XVI–XVIII w. 9. Historia nauki. 10. Biblioteka w społeczeństwie informacyjnym.

Z REKTORSKIEGO SPRAWOZDANIA

w analizie zjawisk ekonomicznych. 11. Nowe trendy w rachunku kosztów i rachunkowości zarządczej w jednostkach gospodarczych. 12. System podatków państwowych i samorządowych. 13. Zmiany w systemie zarządzania przedsiębiorstw w warunkach procesu transformacji systemu gospodarczego. 14. Zachowania rynkowe oferentów i nabywców dóbr i usług. 15. Dostosowanie gospodarki żywnościowej do polityki rolnej Unii Europejskiej. 16. Wycena zasobów niematerialnych. 17. Wpływ wiedzy i kapitału intelektualnego na

proces doskonalenia jakości usług. 18. Kultura organizacyjna. 19. Rola systemów informatycznych w działalności organizacji gospodarczych. 20. Systemy informacyjne zarządzania i systemy wspomagania decyzji. 21. E-biznes, net readiness i marketing internetowy; zastosowania technologii informacyjnej w działalności gospodarczej. 22. Współczesne tendencje rozwoju logistyki. 23. Polska myśl ekonomiczna XIX i XX w. 24. Zastosowanie matematyki wyższej w ekonomii.

WYDZIAŁ PEDAGOGIKI I PSYCHOLOGII

1. Kształcenie i wychowanie w XX i XXI stuleciu – uwarunkowania i główne kierunki przemian edukacyjnych. 2.

Oświata i wychowanie Polaków w XX i XXI w. – między tradycją i nowoczesnością.

WYDZIAŁ FILOZOFII I SOCJOLOGII

1. Analiza teoriopoznawczych zagadnień współczesnych nauk, takich jak fizyka, psychiatria, nauki o poznawaniu czy socjologia. 2. Społeczne uwarunkowania poznania. 3. Filozofia logiki, semiotyka, sztuczna inteligencja, filozofia umysłu, filozofia i metodologia nauk, filozofia analityczna. 4. Historia logiki, historia filozofii średniowiecznej, historia filozofii starożytnej, logika pytań. 5. Aksjologia – kultura – filozofia dziejów. 6. Filozoficzna refleksja nad historią w myśli nowożytnej i współczesnej. 7. Wartościowanie w myśli nowożytnej i współczesnej. 8. Wybrane zagadnienia współczesnej filozofii anglosaskiej oraz filozofii niemieckiej. 9. Teoretyczne i historyczne problemy kultury. 10. Problemy integracji kulturowej. 11. Aksjologia. 12. Aksjotyka kulturowa. 13. Relacje kultura – cywilizacja. 14. Etologiczne hipotezy uwarunkowań kultury. 15. Pojmowanie kryzysu w myśli polskiej 20-lecia międzywojennego. 16. Badanie stylów uprawiania nauki. 17. Metodologia nauk humanistycznych. 18. Problemy roli przemocy dla postaci i form świadomości społecznej. 19. Stosunek między poznaniem dyskursywnym a poznaniem obrazowym. 20. Rola nieświadomości jako kategorii filozoficznej. 21. Kategoria stereotypizacji myślenia. 22. Historia, metodologia oraz główne problemy i osiągnięcia badawcze brytyjskiej antropologii społecznej i amerykańskiej antropologii kulturowej. 23. Historia, metodologia oraz główne problemy i osiągnięcia badawcze antropologii mass mediów.

24. Historia, metodologia oraz główne problemy i osiągnięcia badawcze antropologii miasta. 25. Prawo jako zjawisko kulturowe w perspektywie antropologii i socjologii prawa. 26. Komunikacyjne koncepcje kultury. 27. Antropologia mass mediów. 28. Filozofia polityczna, antropologia polityki, etyka społeczna. 29. Problemy sztuki i estetyki XX w. (ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień awangardy i postmodernizmu). 30. Historia światowej i polskiej myśli etycznej. 31. Teoria wartości (ze szczególnym uwzględnieniem wartości utylitarnych). 32. Filozofia zła. 33. Wybrane zagadnienia bioetyczne (zwłaszcza tanatologia). 34. Historia polskiej myśli społecznej XX w. 35. Historia filozofii Słowian (Chorwacja, Słowacja, Ukraina, Rosja). 36. Etyka polska (intuicjonizm). 37. Filozofia religii. 38. Filozofia chińska (okres klasyczny). 39. Filozofia indyjska (joga i tantryzm). 40. Buddyzm palijski i mahajany. 41. Nowe ruchy religijne. 42. Etyka ekologiczna. 43. Religijna i filozoficzna myśl buddyzmu w Indiach i Chinach. 44. Etyka buddyjska. 45. Zagadnienie czystej świadomości w filozofii buddyjskiej. 46. Zagadnienia cierpienia zwierząt i ochrona życia. 47. Lublin u progu XXI w. 48. Komunikacja społeczna kontynuacja problemu. 49. Kultura wobec wyzwań XXI w. 50. Społeczne uwarunkowania rozwoju województwa lubelskiego – kontynuacja. 51. Procedury badawcze w badaniach marketingowych i badaniach rynku.

WYDZIAŁ POLITOLOGII

Na Wydziale, od kilku lat, realizowane są dwa główne tematy badawcze: I. Polska w okresie transformacji systemowej. II. Europa wobec wyzwań XXI wieku. Jednocześnie każdy z 10 Zakładów realizuje, w ramach badań statutowych oraz własnych, niżej wymienione tematy badawcze: 1.

Stosunki międzynarodowe w Europie Środkowo-Wschodniej. 2. Polska myśl polityczna. 3. Samorząd terytorialny w Polsce na tle porównawczym. 4. Myśl społeczna, ruchy polityczne i religijne współczesnego świata. 5. Teoria i praktyka komunikowania społecznego. 6. Socjopolityczne determinanty funk-

cjonowania społeczeństwa i władzy w warunkach nowoczesnej demokracji. 7. Mniejszości narodowe w procesie transformacji. 8. Prawa mniejszości narodowych w Europie. 9. Systemy polityczne państw Europy Środkowo-Wschodniej. 10. Kultura – media – polityka. 11. Europa w światowym systemie stosunków międzynarodowych. 12. Polska i świat na początku XXI wieku – historyczne uwarunkowania. 13. Samorząd terytorialny w warunkach eurointegracji. 14.

Przemiany cywilizacyjne w Polsce i na świecie w XX w. 15. Publicystyka i literatura polska XIX i XX w. 16. Społeczństwo polskie wobec procesów integracji europejskiej – relacje w ujęciu socjologii polityki. 17. Ewolucja statusu mniejszości narodowych. 18. Prawa mniejszości narodowych w Europie. 19. Transformacja systemu politycznego w Polsce. 20. Polityka i kultura współczesna.

WYDZIAŁ ARTYSTYCZNY

1. Działania intermedialne we współczesnej sztuce. 2. Rzeczywistość realna a zmienność struktur formalnych dzieł plastycznych w czasie i przestrzeni w indywidualnym procesie twórczym. 3. Zastosowanie serigrafii, plotera drukującego i technik cyfrowych w wielkoformatowej grafice projektowej. 4. Wykorzystanie współczesnych technik cyfrowych i multimedialnych w grafice projektowej. 5. Pokonywanie barier technologicznych i warsztatowych w technikach grafiki artystycznej. 6. Analiza systemów edukacji plastycznej XX

w. 7. Trendy i koncepcje kształcenia w zakresie edukacji muzycznej. 8. Kształcenie nauczycieli muzyki w Polsce i na świecie. 9. Europejska i amerykańska filozofia edukacji muzycznej drugiej połowy XX w. 10. Badania nad interpretacją utworów chóralnych współczesnych kompozytorów polskich. 11. Studia nad polską kulturą muzyczną w okresie romantyzmu i baroku. 12. Uwarunkowania pieśni ludowej w aspekcie badań „żywej tradycji” w ludowej kulturze muzycznej regionu.

KOLEGIA LICENCJACKIE

KOLEGIUM LICENCJACKIE UMCS W BIAŁEJ PODLASKIEJ

W Kolegium studia prowadzone są na następujących kierunkach: 1) dzienne: filologia polska ze specjalizacją nauczycielską i fakultatywną redaktorsko-medialną, historia ze specjalizacją archiwalno-dokumentalistyczną i fakultatywną nauczycielską, pedagogika resocjalizacyjna, socjologia, slawistyka; 2) zaoczne: filologia polska ze specjalizacją nauczycielską i fakultatywną specjalnością logopedyczną, historia ze specjalizacją nauczycielską, socjologia.

Liczba studentów na studiach dziennych to 630 osób, na studiach zaocznych – 297.

Struktura zatrudnienia przedstawiała się następująco: prof. – 9, prof. UMCS – 15, dr. hab. – 5, dr. – 80, mgr. – 59.

W minionym roku akademickim Kolegium Licencjackie UMCS w Białej Podlaskiej brało udział w organizacji 5 ogólnopolskich i międzynarodowych konferencji naukowych.

Obsługę administracyjno-biurową Kolegium prowadzi Podlaska Fundacja Wspierania Talentów w Białej Podlaskiej, współpracująca z Uniwersytetem od 1998 r. Umożliwia to zmniejszenie kosztów kształcenia studentów Kolegium.

KOLEGIUM LICENCJACKIE UMCS W BIŁGORAJU

Kolegium kształci na poziomie licencjackim 407 studentów na pięciu kierunkach studiów: kulturoznawstwie, filologii, germańskiej, filologii polskiej, historii, matematyce (specjalność informatyczna).

Od czerwca do października 2004 roku odbywały się obrony prac licencjackich (po raz drugi w historii uczelni). Studia z tytułem licencjata ukończyło 107 studentów.

Obsługę finansową kierunków wieczorowych i zaocznych w zakresie pobierania czesnego i rozliczania zajęć dydaktycznych prowadzi Fundacja UMCS w Lublinie.

Księgozbiór biblioteki liczy obecnie 3343 woluminy, w okresie sprawozdawczym przybyło 215 woluminów.

Zakupiono 18 pozycji na kwotę 491,40 zł, wartość 197 książek otrzymanych w darze wynosi 4163,10 zł. W roku akademickim 2004/2005 sporządzony został rzeczowy katalog kartkowy, dla lepszej orientacji czytelników w księgozbiorze. Pracownicy Biblioteki sprawują opiekę nad „Biłgorajskim Archiwum Twórczości Isaaca Bashevisa Singera” i udostępniają materiały zainteresowanym osobom.

W Kolegium Licencjackim w Biłgoraju w roku akademickim 2004/2005 zatrudnione były 4 osoby w administracji, 1 osoba obsługi technicznej, 2 osoby na etatach bibliotekarzy, 8 na etatach pracowników obsługi, 5 osób odbyło staże absolwenckie na podstawie skierowania przez Powiatowy Urząd Pracy w Biłgoraju.

Z REKTORSKIEGO SPRAWOZDANIA

KOLEGIUM LICENCJACKIE UMCS W RADOMIU

W roku akademickim 2004/2005 w wyniku przeprowadzonego postępowania kwalifikacyjnego, do którego przystąpiło 827 osób, na I rok studiów przyjętych zostało 546 osób, w tym 319 na studia stacjonarne, 129 na studia zaoczne.

W czwartym roku funkcjonowania Kolegium nauka jest prowadzona przez 4 Wydziały (Humanistyczny, Filozofii i Socjologii, Pedagogiki i Psychologii, Politologii) na 10 kierunkach (historia ze specjalnością nauczycielską i archiwistyczną, filologia polska ze specjalnością redaktorsko-medialną i nauczycielską, informacja naukowa i bibliotekoznawstwo, logopedia ogólna, europeistyka (międzywydziałowe studia filozoficzno-historyczne), socjologia, pedagogika, psychologia, pedagogika resocjalizacyjna, stosunki międzynarodowe).

Kolegium Licencjackie w Radomiu kształci ogółem 1410 osób.

Zajęcia w Kolegium prowadzone są przez kadrę naukową i naukowo-dydaktyczną UMCS w liczbie 216 osób, w tym: 30 profesorów, 9 doktorów habilitowanych, 119 doktorów, 58 magistrów, oraz 1 doktora habilitowanego, 8 doktorów i 13 magistrów – mieszkańców naszego miasta. Ogółem 254 osoby, w tym 3 pracowników administracji i 13 obsługi.

Studenci Kolegium współpracują z Regionalnym Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa, oddając honorowo

krewni. W ramach swojej działalności przeprowadzili, w grudniu 2004 r., zbiórkę zabawek i przekazali 150 szt. dla Domu Dziecka w Radomiu przy ul. Kolberga, utworzyli grupę medialną, która wydała pilotażowy numer gazetki studenckiej Kolegium upamiętniającej pontyfikat papieża Jana Pawła II oraz pierwszy numer Biuletynu Samorządu Studenckiego „Etykieta”. Ponadto ukazały się kolejne numery periodyku naukowego o tematyce historycznej „Ad Operam! – Radomskie Próby Historyczne”. Nadal funkcjonuje koło filozoficzne „Tabula Rasa” oraz złożony został do zatwierdzenia statut Naukowego Koła Archiwistów. W ramach Programu Wolontariat Studencki „Student z klasą” studenci organizowali i prowadzili wg własnych projektów zajęcia alternatywne dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych.

14 października odbyła się czwarta inauguracja roku akademickiego w Kolegium w Radomiu, podczas której między innymi Prezydent Miasta Radomia udekorował Jego Magnificencję Rektora prof. dr. hab. Mariana Harasimiuka medalem „Benemerenti Civitas Radomiensis”

W trakcie całego roku powiększono zbiory biblioteczne o 4015 woluminów, gromadząc nie tylko piśmiennictwo z zakresu kierunków kształcenia w radomskim Kolegium, ale także inne wybitne pozycje z literatury oraz wydawnictwa encyklopedyczne.

KOLEGIUM SZTUK PIĘKNYCH W KAZIMIERZU DOLNYM

Kolegium działa od roku akademickiego 2001/2002 prowadząc kierunki grafika i malarstwo na 3-letnich licencjackich studiach wieczorowych, które od roku akademickiego 2005/2006 będą studiami dziennymi. Absolwenci Kolegium mogą kontynuować naukę na studiach uzupełniających magisterskich na Wydziale Artystycznym w Lublinie lub innej uczelni artystycznej. O wysokiej jakości kształcenia świadczą liczne nagrody naszych studentów zdobywane w prestiżowych konkursach plastycznych, wystawy prac studenckich, a przede wszystkim pozytywna ocena obu kierunków przyznana przez Państwową Komisję Akredytacyjną.

Pracownicy Kolegium Sztuk Pięknych własnym sumptem dokonali adaptacji pomieszczeń „starej wikliniarni” na pracownię fotograficzną. Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe MAT w ramach sponsoringu wyposażyło sale dydaktyczne w meble. W kwietniu 2004 roku odnowione zostały pomieszczenia po starych warsztatach szkolnych, które dostosowano do potrzeb dydaktycznych. Kolegium wzbogaciło się

o nową pracownię graficzną (55 m²), pracownię projektowo-technologiczną (ok. 70 m²), seminaryjną (18 m²), pokoje administracyjno-biurowe (35 m²) oraz magazyn (16 m²). Odnowiono również korytarz i przystosowano go do potrzeb ekspozycyjnych. Dzięki zaangażowaniu Kancelarii Prezydenta RP, w ramach programu „Internet w Szkołach Projekt Prezydenta RP” została podpisana umowa między Kolegium Sztuk Pięknych UMCS w Kazimierzu Dolnym i Zakładami Azotowymi Puławy S.A. dotycząca reklamy Zakładów Azotowych. Środki finansowe zostały przeznaczone na zakup sprzętu do pracowni komputerowej. W roku 2004 Kolegium Sztuk Pięknych uzyskało grant inwestycyjny w wysokości 100 tys. złotych na wyposażenie pracowni grafiki projektowej (ploter – wielkoformatowa drukarka atramentowa + komputer z oprogramowaniem i aparat cyfrowy). Zakup zrealizowano we wrześniu 2004 roku.

JEDNOSTKI OGÓLNOUNIWERSYTECKIE

ARCHIWUM I MUZEUM UMCS

W roku 2004/2005 łączna liczba akt przyjętych do Archiwum to 6257 j.a., co jest równoważne 110,16 mb.

Kontynuowano prace ewidencyjno-informacyjne sporządzając: katalog alfabetyczny w liczbie 3354 kart katalogowych; katalog tematyczny w liczbie 2088 kart katalogowych; poddano melioracji 120 teczek osobowych byłych studentów; dokonano ekspertyzy dokumentacji niearchiwalnej Biblioteki Głównej. Łączna liczba sporządzonych kart katalogowych wynosi 5562 sztuki.

Do celów naukowo-badawczych udostępniono akta 145 osobom. Łączna liczba udostępnionych jednostek archiwalnych: 147. Wypożyczono do celów służbowych poszczególnym komórkom organizacyjnym UMCS – 129 teczek akt. Wydano dokumenty osobiste z indywidualnych teczek osobowych 235 osobom. Przygotowano zaświadczenia potwierdzające okresy zatrudnienia i studiów oraz bloki przedmiotów pedagogicznych 1016 osobom.

Archiwum na bieżąco współpracuje z Samodzielną Sekcją Wynagrodzeń Bezosobowych i Ubezpieczeń Społecznych w zakresie naliczania danych do kapitału początkowego pracowników UMCS.

Archiwum służy na bieżąco informacją oraz wyszukiwaniem dokumentów dla poszczególnych komórek organizacyjnych UMCS.

Łącznie obsłużono w Archiwum 1525 osób.

W okresie sprawozdawczym Muzeum UMCS prowadziło działalność w zakresie: gromadzenia i opracowywania zbiorów muzealnych, pracy oświatowo-wychowawczej, opracowywania dokumentacji prasowej, działalności usługowej dla podmiotów z UMCS i spoza Uniwersytetu.

W muzeum przygotowano następujące ekspozycje w siedzibie własnej i w innych pomieszczeniach Uniwersytetu:

„Polskie podręczniki do nauki języka niemieckiego – przegląd historyczny” – dzień otwarcia 3.09.2004 r.; „Inauguracje roku akademickiego w UMCS. Ludzie, tradycja, zwyczaj akademicki. 60 lat UMCS” (26.10.2004 r.); „Grafika, malarstwo, rysunek – Panek, Proć, Homziuk. Wystawy indywidualne” (6.12.2004 r.); „Dyplomy 2002–2004 Pracowni Druku Wypukłego prof. Maksymiliana Snocha” (12.01.2005 r.); „Wyspy Europy (wystawa fotografii)” (14.02.2005 r.); „Przyroda w obiektywie Włodzimierza Puchalskiego” (15.03.2005 r.); „Jerzy Durakiewicz – grafika wydawnicza. Światowy Dzień Książki i Praw Autorskich” (23.04.2005 r., współudział Andrzej Bojarski i Biblioteka Główna UMCS); „Prawda na mur-beton (wystawa plakatu politycznego)” (28.04.2005 r., współudział Koło Naukowe Archiwistów UMCS); „Wandalowie – lud, który odszedł w niepamięć” (18.05.2005 r.).

Pracownicy muzeum przygotowali oprawę plastyczną uroczystości pożegnania zmarłego Papieża Jana Pawła II, która miała miejsce 7.04.2005 r. w holu Wydziału Ekonomicznego, oraz współorganizowali z Biblioteką Główną UMCS wystawy przypominające dorobek naukowy zmarłych profesorów UMCS: w styczniu prof. Grzegorza L. Seidlera, w czerwcu prof. Tadeusza K. Wilgata.

W muzeum przygotowano do opracowania bibliograficznego ok. 1000 wycinków prasowych z prasy lokalnej i ogólnokrajowej, dotyczących szeroko pojętej działalności Uniwersytetu. Przejęto również z Biblioteki Głównej UMCS zbiór ok. 3000 wycinków prasowych z lat 1964–1990 (sukcesywnie będą opracowywane).

W ramach działalności usługowej Muzeum UMCS udostępniło przechowywane zbiory 10 osobom do celów naukowych, wydawniczych i wystawienniczych.

BIBLIOTEKA GŁÓWNA I BIBLIOTEKI ZAKŁADOWE

Sprawozdanie dotyczy 60 roku działalności Biblioteki. Jubileuszowym akcentem była wystawa pod patronatem JM Rektora UMCS pt. „Plakat polski 1899–1945. Ze zbiorów specjalnych Biblioteki Głównej UMCS w Lublinie”, która została uroczystie otwarta 22 listopada 2004 r. Przygotowana ekspozycja zbiorów ikonograficznych przypominała o ważnej funkcji Biblioteki, jako miejsca gromadzenia i przechowywania zbiorów stanowiących dziedzictwo kulturowe wielu pokoleń.

Wystawę upamiętnia katalog wydany przez Wydawnictwo UMCS.

Ważnym przedsięwzięciem inwestycyjnym i organizacyjnym było urządzenie prawie 2 tys. m² powierzchni bibliotecznych w nowym gmachu Humanistyki. Nowocześnie wyposażona jednostka oferuje w wolnym dostępie ponad 30 tys. książek i czasopism z następujących dziedzin wiedzy: historii, bibliotekoznawstwa i informacji naukowej, filologii polskiej, neofilologii obcych. Biblioteka posiada system za-

Z REKTORSKIEGO SPRAWOZDANIA

bezpieczenia zbiorów przed kradzieżą. Trzy czytelnie dysponują ponad 100 miejscami i 12 stanowiskami komputerowymi dla czytelników. Magazyny zlokalizowane są na dwóch niższych kondygnacjach, z których jedna posiada zainstalowane regały jezdne.

Kontynuowano przemiany w zakresie organizacji i zarządzania systemem biblioteczno-informacyjnym (aktualnie składa się on z Biblioteki Głównej, 19 bibliotek zakładowych i 3 bibliotek kolegów licencjackich) w kierunku spłaszczenia rozbudowanych struktur i łączenia jednostek. Ostatnio wprowadzoną zmianę stanowi utworzenie z dniem 1 kwietnia 2005 r. Biblioteki Nauk Biologicznych Wydziału Biologii i Nauk o Ziemi. Połączeniu uległy trzy jednostki: Biblioteka Instytutu Biologii, Biblioteka Instytutu Mikrobiologii i Biotechnologii oraz Biblioteka Zakładu Biochemii. Nowo powstała Biblioteka Nauk Biologicznych przeniosła się do wyremontowanych pomieszczeń.

Działalność biblioteczna ukierunkowana była na obsługę wzrastającej liczby czytelników oraz na rozwijanie świadczonych usług. Udostępnianie zgromadzonych zbiorów własnych poszerzyła oferta zakupionych dostępów do zasobów elektronicznych. Strona www Biblioteki stanowi portal umożliwiający korzystanie z biblioteki cyfrowej, na którą składają się dostępne online w sieci UMCS bazy danych oraz pełne teksty ponad 21 tys. tytułów czasopism elektronicznych, m.in. takich wydawnictw naukowych, jak: Elsevier, Springer, Kluwer. Korzystanie z serwisu Ebsco możliwe jest po założeniu osobistego konta także z komputerów poza siecią uczelnianą. Testowano dostęp do kolejnych 10 nowych baz oraz prowadzono konsultacje z pracownikami naukowymi na temat ich przydatności. Bazy, które otrzymały pozytywną ocenę i cieszyły się zainteresowaniem, zostaną zakupione w najbliższym czasie.

Udostępnianie zasobów w Bibliotece Głównej charakteryzują następujące dane liczbowe: 404 684 wol. i jedn. – w tym: 284 077 książek, 116 650 czasopism, 2157 zbiorów specjalnych, 40 202 wykonane kserokopie, 112 210 pobranych artykułów z czasopism elektronicznych, 5239 osób korzystających z baz danych, 9926 osób prowadzących wyszukiwania w Internecie.

Odwiedziny w czytelniach wyniosły 80 013 osób (w tym 66 738 studentów); liczba odwiedzin w informatorium – 15 050; liczba czytelników zarejestrowanych w wypożyczalni miejscowej – 10 704.

Biblioteki zakładowe udostępniły 1 015 104 wol. i jedn., w tym: 781 621 książek, 216 427 czasopism, 17 056 zbiorów specjalnych. Odnotowano odwiedziny 632 927 osób. Włączono 528 319 wol. zwróconych książek. Udzielono czytelnikom 88 308 informacji bibliotecznych, bibliograficznych i rzeczowych.

Udzielanie informacji w Bibliotece Głównej opierało się w znacznym stopniu na wykorzystaniu źródeł elektronicznych. Biblioteka dysponowała ponad 100 bazami danych różnego typu. Są to bazy: bibliograficzne, faktograficzne, pełnotekstowe na CD-ROM, na dyskach multimedialnych (słowniki, encyklopedie) oraz dostępne w trybie online. Udzielono około 20 tys. informacji bezpośrednich i 150 drogą korespondencyjną. Sporządzono prawie 2,5 tys. zestawień bibliograficznych i wykonano 17 trudniejszych kwerend opartych na przeszukiwaniu różnorodnych źródeł informacji.

Usługi informacyjne upowszechniano w środowisku Uczelni poprzez wykonanie i rozprowadzenie ulotek, folderów, a także w ramach projektu „Wolontariat w służbie UMCS”. Rola promocyjną dla dokonań naukowych Uniwersytetu spełnia dostępna przez Internet baza „Bibliografia Dorobku Naukowego UMCS”, zawierająca dane o ponad 21 tys. publikacji powstałych po 1989 r.

Zadania dydaktyczne obejmowały zajęcia przysposobienia bibliotecznego dla ponad 4 tys. studentów I roku oraz grupowe szkolenia w zakresie korzystania z warsztatu informacyjnego dla nauki, z których skorzystało 331 osób z różnych kierunków starszych lat studiów. Zainteresowanym udzielano także konsultacji indywidualnych drogą telefoniczną lub e-mail. Przyjęto 11 wycieczek uczniów szkół średnich.

W zakresie praktyk studenckich wprowadzono nowe rozwiązanie. Odstąpiono od realizacji praktyk wakacyjnych studentów informacji naukowej i bibliotekoznawstwa UMCS na rzecz włączenia ich do pracy w ciągu roku akademickiego w oddziałach Biblioteki Głównej i w kilku bibliotekach zakładowych. Praktykę odbyło 51 studentów II roku studiów w wymiarze jednego dnia pracy w tygodniu. Założeniem tego rozwiązania było połączenie praktycznego przygotowania studentów do zawodu z realnym wsparciem etatowej obsady stanowisk bibliotecznych.

Księgozbiór Biblioteki Głównej rozwijano poprzez egzemplarz obowiązkowy (EO), kupno (prenumeratę), wymianę i dary. Akcesją, wg *Rejestru Przybytków*, objęto łącznie ponad 16,5 tys. wol. i jedn., w tym 11,3 tys. z EO, 3,1 tys. z kupna. Gromadzenie czasopism wyrażone liczbą tytułów bieżących wynosi 3436 tytułów (2859 polskich i 565 zagranicznych).

W gromadzeniu dąży się do wzrostu zakupów jako najbardziej racjonalnej formy wzbogacania zbiorów. Od początku 2005 r. wydatkowano na zbiory ponad 184 tys. zł. Tytuły nabywanych książek zagranicznych mogą typować i zgłaszać pracownicy naukowcy (na adres e-mail ze strony www Biblioteki), dzięki czemu zakupy będą odpowiadały aktualnym potrzebom w zakresie litera-

tury niezbędnej do badań. Znaczącym zakupem dokonany z inicjatywy JM Rektora był księgozbiór Marii Kuncewiczowej, liczący 900 tytułów. Najbardziej cenne są książki z dedykacjami osób znanych w świecie literackim, rękopisy pisarki oraz litografie Feliksa Topolskiego („*Topolski's Chronicle*”, roczniki z lat 1953–1967).

Biblioteka Główna prowadzi dla systemu biblioteczno-informacyjnego Uczelni prenumeratę czasopism zagranicznych (412 tytułów) i baz danych (12), prenumeratę czasopism krajowych (dla 97 jednostek, 1243 egzemplarze) oraz wymianę wydawnictw. Oferta drukowanych czasopism zagranicznych jest znacznie powiększona o czasopisma elektroniczne, które Biblioteka nabywa przez uczestnictwo w 4 konsorcjach: Elsevier, EIFL-Direct, Springer, Kluwer, oraz na zasadzie umów indywidualnych, m.in. z American Institute of Physics.

Biblioteki zakładowe powiększyły swe księgozbiory drogą zakupów lub darów o 17 692 wol. i jedn., w tym: 10 307 książek, 7294 czasopism, 91 zbiorów specjalnych.

Zgromadzone zbiory zostały opracowane w bazie komputerowej lub w sposób tradycyjny. Katalogowanie w systemie VTLs/VIRTUA prowadzi Biblioteka Główna oraz sześć bibliotek zakładowych: Biblioteka Wydziału Humanistycznego – księgozbiór anglistyczny, Biblioteka Instytutu Nauk o

Ziemi, Biblioteka Wydziału Prawa i Administracji, Biblioteka Wydziału Politologii, Biblioteka Wydziału Ekonomicznego, Biblioteka Wydziału Pedagogiki i Psychologii. Stan bazy katalogowej na dzień 31.05.2005 r. wyniósł: 224 875 rekordów bibliograficznych, 743 357 rekordów haseł wzorcowych, 294 896 rekordów egzemplarza, 8739 rekordów zasobu. Opracowanie odbywa się na zasadzie współkatalogowania w ramach Narodowego Katalogu Centralnego NUKAT w Warszawie, z którym współpracuje 49 bibliotek. W ramach prac na rzecz lubelskiego środowiska naukowego został zaprojektowany i utworzony Wirtualny Katalog Lubelskich Bibliotek Naukowych, który dostępny jest pod adresem <http://wklbn.umcs.lublin.pl>. Umożliwia on jednoczesny dostęp do informacji o zbiorach pięciu lubelskich bibliotek naukowych: UMCS, KUL, AR, PL, WBP im. H. Łopacińskiego.

W miarę możliwości prowadzono ochronę i zabezpieczanie zniszczonych zbiorów. Profesjonalnym zabiegom konserwatorskim poddano 3 starodruki oraz 105 plakatów. Oprawę introligatorską otrzymało 3,4 tys. woluminów książek i czasopism.

Miniony rok akademicki był okresem stabilnej i systematycznej działalności systemu biblioteczno-informacyjnego. Udało się zrealizować kilka ważnych przedsięwzięć na rzecz jego unowocześnienia.

BIBLIOTEKA BRYTYJSKA

Biblioteka Brytyjska powstała w roku 1990, jako jedna z dziesięciu tego typu placówek w Polsce. W ciągu swoich piętnastu lat pracy zdobyła już ważne i stale miejsce wśród bibliotek naszego miasta. Zasadniczy wpływ na tę pozycję mają bogate i wartościowe zbiory, miły, nowoczesny i estetycznie zaprojektowany lokal oraz sprawna i fachowa obsługa. Biblioteka Brytyjska jest placówką o charakterze publicznym, dostępną dla wszystkich czytelników, znających język angielski, gdyż całość udostępnianych zbiorów wydawana jest w tym języku. Księgozbiór reprezentuje wszystkie dziedziny wiedzy, a także literaturę piękną dla dorosłych i dzieci. Zróżnicowany poziom (językowy i merytoryczny) zgromadzonych dokumentów pozwala na zainteresowanie się nimi szerokiego grona czytelników.

Całość zbiorów udostępniana jest w dwójaki sposób: na zewnątrz i na miejscu.

W okresie sprawozdawczym księgozbiór podręczny liczył około 1000 wol., a zbiór czasopism prenumerowanych liczy 13 tytułów. Z powyższych materiałów korzysta się w czytelni.

Struktura zbiorów przedstawia się następująco: druki zwarte – 10 341 wol., czasopisma – 13 tytułów, kasy – 3563 sztuk.

Udostępnianie zbiorów: druki zwarte

28 121 wypożyczeń, kasy 7331 wypożyczeń.

Z wypożyczalni korzysta 1290 zarejestrowanych czytelników, którzy odnawiają każdego roku swoje członkostwo, wpłacając opłatę wpisową. W roku akademickim 2004/2005 biblioteka wpłaciła do kasy uczelni sumę 36 340 zł z tytułu opłat członkowskich.

Biblioteka udziela informacji zarówno czytelnikom indywidualnym jak i grupom zorganizowanym, np.: wycieczkom ze szkół podstawowych, średnich i szkół językowych. Prowadzimy również lekcje biblioteczne, w czasie których prezentowane są zbiory oraz omawiana problematyka związana z katalogiem komputerowym.

British Council utworzył w listopadzie 2004 w Bibliotece Brytyjskiej UMCS Multimedialne Centrum Informacji o Wielkiej Brytanii. Nasza biblioteka została wybrana do przeprowadzenia tego projektu jako jedna z trzech bibliotek regionalnych. Czytelnicy uzyskali bezpłatny dostęp do brytyjskich komputerowych baz danych. * *Computer Abstracts* * *Economic and Social Data Service (ESDS)* * *Oxford Reference Online* * *Encyclopedia Britannica* * *Oxford English Dictionary* * *Thomson Gale – Info Trac* * *Emerald Management Reviews* * *Emerald Fulltext* * *Ashridge Virtual Learning*

Z REKTORSKIEGO SPRAWOZDANIA

*Resource Materials * Grove Art. Online * Grove Music Online*

Utworzono 4 stanowiska komputerowe z dostępem do internetu. Został zmieniony wystrój biblioteki. Zakupiono nowoczesne i funkcjonalne meble. Uroczyste otwarcie Centrum Informacyjnego odbyło się 23 listopada 2004 roku.

W roku 2004 udostępniono czytelnikom katalog komputerowy, z którego można korzystać w naszej bibliotece. W najbliższym czasie katalog ten będzie dostępny przez Internet.

Od 29 kwietnia 2005 roku uruchomiony został komputerowy system wypożyczeń programu „ALICE”.

CENTRUM DOKUMENTACJI EUROPEJSKIEJ

Centrum funkcjonuje na podstawie umowy zawartej 6 lipca 2000 roku pomiędzy Komisją Europejską a Uniwersytetem Marii Curie-Skłodowskiej. Komisja Europejska przyznała UMCS status pełnego centrum (full European Documentation Centre). CDE UMCS jest w tej chwili jednym z 17 centrów dokumentacji działających w Polsce i jedynym w tej części kraju. Rok akademicki 2004/2005 był czwartym pełnym rokiem działalności Centrum.

W CDE zatrudnionych jest trzech pracowników na pełnym etacie na stanowisku młodszego bibliotekarza. Obecny stan kadrowy Centrum wystarcza do jego sprawnego funkcjonowania.

Biuro Oficjalnych Wydawnictw Wspólnot Europejskich EUR-OP, z siedzibą w Luksemburgu, regularnie przysyła od listopada 2000 roku materiały i publikacje wydawane przez instytucje UE. Stan zbiorów na 30 czerwca 2005 roku wyniósł: 1040 wydawnictw zwartych (dokumenty i publikacje), 81 tytułów czasopism, 692 pozycje ze zbiorów specjalnych (CD-ROM, mapy, plakaty), 290 książek w Bibliotece CDE.

Zawartość gromadzonej dokumentacji europejskiej stanowią: prawo pierwotne, czyli traktaty i uzupełnienia; prawo wtórne, tj. rozporządzenia, dyrektywy, decyzje, zalecenia i opinie; orzecznictwo Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości i Sądu Pierwszej Instancji, a także publikacje tematyczne wydawane przez instytucje UE.

Za duży sukces należy uznać, że dzięki osobistym kontaktom i uprzejmości kierownictwa Departamentu Dokumentacji Europejskiej Urzędu Komitetu Integracji Europejskiej CDE UMCS przejęło zbiory o objętości 1710 publikacji po zlikwidowanym Punkcie Informacyjnym Przedstawicielstwa Komisji Europejskiej w Polsce. Zbiór ten jest aktualnie w opracowaniu i nie został jeszcze uwzględniony w opisie stanu posiadania CDE UMCS.

CDE UMCS gromadzi także dokumentację Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie, pełniąc funkcję

Członkowie biblioteki otrzymują nowe karty magnetyczne.

W Bibliotece Brytyjskiej w Lublinie znajduje się ośrodek administracji i koordynacji egzaminów Cambridge. W roku 2004 na egzaminy Cambridge (First Certificate, Certificate of Advanced English, Certificate of Proficiency in English, Key English Test, Preliminary English Test, Business English Certificates) zapisało się około 1200 osób.

Obsadę biblioteki stanowi 5 osób (w tym 1 osoba na pół etatu). Wszyscy pracownicy legitymują się długim stażem pracy w naszej placówce, co zapewnia prawidłową jakość obsługi czytelnika.

biblioteki depozytowej OBWE. Zbiór ten jest stosunkowo nieduży i wzrasta bardzo powoli.

Wyżej wymienione materiały są gromadzone, opracowywane przez pracownika Centrum i na bieżąco udostępniane czytelnikom. W 2004 r. Centrum dokonało zakupu programu MAK jako podstawy komputerowego katalogu zbiorów i stopniowo buduje tę bazę.

Od momentu uruchomienia CDE UMCS z jego materiałów, zgromadzonych zarówno w formie drukowanej, jak i elektronicznej, systematycznie korzystało ponad 1430 osób, w większości byli to studenci i pracownicy akademicy UMCS. W roku sprawozdawczym ponad 250 osób skorzystało z telefonicznej pomocy pracowników Centrum, a około 160 z możliwości internetowej (e-mailowej) kwerendy.

Centrum przyjmowało 10 studentów odbywających staże.

Centrum zaopiekowało się również częścią księgozbioru po zmarłym nagle w listopadzie 2004 roku profesorze Ziemowicie Jacku Pietrasiu, tworząc „Biblioteczke Profesora Pietrasia”. W ten sposób Centrum oddało hold inicjatorowi, założycielowi i przewodniczącemu Rady CDE UMCS.

Poza wykonywaniem swoich statutowych zadań, Centrum zorganizowało: spotkanie dla studentów-wolontariuszy polskich i zagranicznych, we współpracy z Regionalnym Ośrodkiem Narodowej Agencji Programu „Młodzież”; prezentację zbiorów Centrum dla studentów UMCS i osób zainteresowanych; prezentacja taka została powtórzona w Puławach dla studentów Puławskiej Szkoły Wyższej; wystawę planszową na temat dokumentacji gromadzonej w Centrum; uczestniczyło w realizacji okręgowego finałowego etapu Olimpiady Wiedzy o Unii Europejskiej; konferencji naukowej na temat Traktatu Konstytucyjnego.

Wydatki, jakie poniósł UMCS na funkcjonowanie CDE w roku akademickim 2004/2005, wyniosły około

55 tysięcy złotych. Kwota ta stanowi około trzech piątych sumy rocznych wydatków (89 tysięcy), jaką określił Uniwersytet w umowie z Komisją Euro-

pejską. Przyjęty w styczniu preliminarz wydatków Centrum na rok 2005 r. (bez kosztów plac, ogólnouczelnianych i eksploatacyjnych) wynosi 43 590 zł.

CENTRUM JĘZYKA I KULTURY POLSKIEJ DLA POLONII I CUDZOZIEMCÓW

Centrum Języka i Kultury Polskiej dla Polonii i Cudzoziemców UMCS pomyślnie kontynuowało realizację zadań z zakresu kształcenia cudzoziemców oraz badań nad językiem i kulturą polską, a także promocji języka i kultury polskiej za granicą.

W roku akademickim 2004/2005 w prowadzonym przez Centrum rocznym kursie przygotowawczym do studiów wyższych uczestniczyło 72 cudzoziemców, skierowanych przez Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej (w tym 26 z Białorusi, 19 z Kazachstanu, 14 z Ukrainy, 7 z Bułgarii, 5 z Rosji i 1 z Mołdawii). Oprócz tego udział w kursie wzięło 8 osób na zasadach odpłatności (po jednej osobie z Francji, Włoch Rosji, Syrii, Mongolii Australii, USA i Japonii (uczestniczyła w kursie półtora miesiąca). Uczestnicy kursu podzieleni byli na 6 grup, w zależności od stopnia znajomości języka polskiego i przyszłego kierunku studiów. W zajęciach dodatkowo udział wzięło 4 studentów przebywających w UMCS w ramach Programu Sokrates/Erasmus. W zajęciach uczestniczyła również wolontariuszka z Niemiec. Na kurs języka polskiego w Centrum zostało skierowanych 5 stypendystów Programu Kirklanda, stażysta w Instytucie Historii UMCS, 3 nauczycieli z Instytutu Filologii Romańskiej UMCS oraz pracownik Instytutu Pedagogiki UMCS.

Po raz pierwszy Centrum zorganizowało odpłatny kurs języka polskiego w wymiarze 6 godzin tygodniowo. W kursie wzięło udział 6 osób (w tym 2 z Niemiec, 1 z Włoch, 1 z Kanady, 1 z USA oraz 1 ze Szwajcarii).

W ramach rocznego Podyplomowego Studium Humanistycznego dla Cudzoziemców kształciło się 27 osób, skierowanych przez BUWiWM, w tym 12 osób z Ukrainy, 10 osób z Białorusi i 5 z Rosji.

Na 3-letnich stacjonarnych studiach licencjackich dla cudzoziemców z zakresu filologii polskiej kształciło się w sumie 38 osób (2 osoby skreślono z listy studentów po I semestrze), w tym na pierwszym roku 11 (5 z Ukrainy, 2

z Białorusi, i po jednej osobie z Rosji, Mołdawii, Uzbekistanu i Estonii), na roku drugim 16 (5 z Kazachstanu, 4 z Rosji, 2 z Białorusi, 2 z Ukrainy, 2 z Uzbekistanu i 1 z Łotwy) i 11 na roku trzecim (3 z Białorusi, 3 z Kazachstanu, 3 z Ukrainy, 1 z Mołdawii i 1 z Rosji).

Od 1 do 28 września 2004 r. Centrum po raz pierwszy zorganizowało intensywny kurs języka polskiego dla studentów Programu Sokrates/Erasmus. Uczestniczyło w nim 39 osób (w tym 16 z Niemiec, 6 z Hiszpanii, 6 z Portugalii, 4 z Francji, 2 z Włoch, 2 z Finlandii, 2 z Czech i 1 z Węgier).

W lipcu 2004 roku w ramach „Lata Polonijnego” CJKP zorganizowało następujące kursy dla cudzoziemców: trzystopniowe studium metodyki nauczania języka polskiego dla nauczycieli z Europy Wschodniej (35 uczestników); letnią szkołę języka i kultury polskiej (33 uczestników); praktyki językowe dla studentów filologii polskiej i slawistyki (91 uczestników); kurs języka i kultury polskiej dla nauczycieli i działaczy polonijnych z Europy Wschodniej (30 uczestników); kurs humanistyczny dla studentów lektoratów języka polskiego (35 uczestników); trzystopniowe studium dla instruktorów polonijnych zespołów folklorystycznych (65 uczestników), zorganizowane we współpracy z Zespołem Tańca Ludowego UMCS.

Łącznie w kursach uczestniczyło 289 osób z 31 państw.

W dniu 16.12.2004 r. odbyło się posiedzenie Rady Naukowo-Programowej CJKP UMCS, kończącej swoją kadencję, na którym omówiona została bieżąca działalność placówki i plany na przyszłość.

W roku sprawozdawczym zbiory biblioteki CJKP powiększyły się o 597 egzemplarzy książek oraz 26 kaset i płyt. Aktualnie zbiory te liczą 14 182 książki oraz 205 kaset i płyt.

W CJKP zatrudnionych jest 25 pracowników: 20 nauczycieli akademickich (w tym 1 profesor tytularny i 5 doktorów), 2 pracowników administracyjnych, 1 inżynierjno-techniczny (do 10.06.2005 r. – 2 pracowników) i 2 pracowników służby bibliotecznej.

CENTRUM NAUCZANIA I CERTYFIKACJI JĘZYKÓW OBCYCH

Centrum Nauczania i Certyfikacji Języków Obcych UMCS jest jednostką ogólnouniwersytecką prowadzącą działalność dydaktyczną w formie lektoratów na wszystkich kierunkach studiów dziennych, zaocznym i wieczorowym oraz dla doktorantów UMCS i Kole-

gium Polsko-Ukraińskiego. Równolegle z działalnością dydaktyczną Centrum przeprowadza międzynarodowe egzaminy na różnych poziomach zaawansowania (A2 – C1) oraz współpracuje z ośrodkami certyfikacyjnymi w kraju i za granicą.

Z REKTORSKIEGO SPRAWOZDANIA

W roku akademickim 2004/2005 w Centrum było zatrudnionych 84 nauczycieli akademickich w 4 Językowych Zespołach Dydaktycznych: języka angielskiego, języka niemieckiego, języka rosyjskiego, języków romańskich i łaciny. Wszyscy nauczyciele akademicy byli zatrudnieni w pełnym wymiarze czasu pracy, a jedna osoba, prowadząca lektorat z języka angielskiego – na umowę zlecenie.

Zespół Języka Angielskiego liczy 50 osób, w tym 3 lektorów, 9 wykładowców i 38 starszych wykładowców. W roku akademickim 2004/2005 ogółem zrealizowano 24 988 godzin, w tym 8488 godzin ponadwymiarowych. Nauczyciele języka angielskiego, oprócz zajęć dydaktycznych, przygotowywali studentów do międzynarodowych egzaminów językowych na różnych poziomach zaawansowania. Lektorzy języka angielskiego prowadzili również zajęcia fakultatywne, głównie dla studentów wydziału prawa i administracji

Zespół Języka Niemieckiego liczy 8 starszych wykładowców. W roku akademickim 2004/2005 zespół przepracował 3000 godzin na studiach dziennych i 573 godziny na studiach zaocznych. Oprócz pracy dydaktycznej, nauczyciele w ramach lektoratów oraz konsultacji przygotowywali studentów do zdawania międzynarodowych egzaminów certyfikatowych TELC – zgodnie ze specyfiką pracy Centrum. Ponadto, wszyscy członkowie zespołu uzyskali licencję egzaminatora na Start Deutsch (wrzesień 2004), a jedna osoba uzyskała licencję na egzaminatora egzaminu maturalnego z języka niemieckiego OKE w Krakowie.

W Zespole Języka Rosyjskiego w roku akademickim 2004/2005 pracowało 14 starszych wykładowców. Lektorat języka rosyjskiego był prowadzony w 80 grupach na studiach dziennych, wieczorowych i zaocznych. Ogółem wykładowcy j. rosyjskiego wypracowali 3915 godzin. Zajęcia dla studentów pierwszych i drugich lat studiów dziennych były realizowane na podstawie programu dostosowanego do wymogów certyfikatów TELC oraz własnych programów autorskich. Lektorzy j. rosyjskiego prowadzili również fakultety z języka specjalizacji dla studentów stosunków międzynarodowych, socjologii i administracji oraz dla studentów prawa. Studenci V roku filologii rosyjskiej uczestniczyli w autorskich zajęciach nt. „Praktyczne tłumaczenie” oraz „Korespondencja handlowa w języku rosyjskim”.

W Zespole Języków Romańskich z Łaciną jest zatrudnionych 12 nauczycieli akademickich – 11 starszych wykładowców oraz 1 lektor. Zrealizowano łącznie 6090 godzin, w tym ponadwymiarowych 1590. Oprócz zajęć dydaktycznych, konsultacji przygotowujących do egzaminów międzynaro-

dowych (j. francuski, j. włoski), lektorzy języka francuskiego i hiszpańskiego przeprowadzili rozmowy kwalifikacyjne ze studentami Prawa i Administracji ubiegającymi się o stypendium we Francji oraz rozmowy kwalifikacyjne w ramach obrad Komisji Stypendialnej przyznającej stypendia Socrates/Erasmus. Lektorzy języka łacińskiego udzielali konsultacji językowych dla pracowników UMCS oraz sprawowali opiekę nad studentami IV roku filologii klasycznej KUL odbywającymi praktyki dydaktyczne w UMCS. Prowadzone były również zajęcia z języka greckiego na podstawie własnego programu autorskiego. Członkowie Zespołu Języków Romańskich z Łaciną brali udział w szkoleniach metodycznych.

Działalność pionu certyfikacyjnego CNIcJO w roku ak. 2004/2005 koncentrowała się głównie na organizowaniu i przeprowadzaniu egzaminów międzynarodowych z sześciu języków obcych (j. angielski, j. francuski, j. hiszpański, j. niemiecki, j. rosyjski, j. włoski) oraz przygotowywaniu i konsultowaniu kandydatów przystępujących do proponowanych przez CNIcJO egzaminów, a także organizowaniu szkoleń dla egzaminatorów. Jednym z głównych zadań pionu certyfikacyjnego była również działalność informacyjno-reklamowa (Festiwal Nauki, Dni Otwarte UMCS, egzaminy konkursowe), w tym systematyczne przygotowywanie i umieszczanie informacji dotyczących działalności certyfikacyjnej Centrum na stronie internetowej CNIcJO UMCS.

Już po raz kolejny Centrum Nauczania i Certyfikacji Języków Obcych przeprowadziło międzynarodowe egzaminy z 6 języków obcych na różnych poziomach zaawansowania (A2 – C1). Łącznie do międzynarodowych egzaminów językowych przystąpiło 775 osób (dla porównania: 2001 – 210 osób, 2002 – 555 osób, 2003 – 591 osób, 2004 – 725 osób).

21.09.2004 zorganizowano prezentację egzaminu TOLES – Test of Legal English Skills, międzynarodowego egzaminu z prawniczego języka angielskiego na poziomie Foundation (B1) i Advanced (C1) w formie wykładu otwartego podczas Festiwalu Nauki na Wydziale Prawa i Administracji UMCS. Wykład prowadzony przez Philipa Province'a – dyrektora Global Legal English. Do egzaminu konkursowego TOLES przystąpiło 40 studentów. Został również przygotowany i zrealizowany egzamin konkursowy City and Guilds dla 144 osób na poziomie B2 oraz dla 37 osób – na poziomie C1.

W roku 2004 CNIcJO uzyskało nagrodę (Award of Excellence) dla najlepszego ośrodka egzaminacyjnego C&G w Polsce.

Ważnym elementem w działalności Centrum jest uzyskanie w kwietniu 2005 r. statusu autoryzowanego ośrod-

ka egzaminacyjnego LCCI – London Chamber of Commerce and Industry – oferującego biznesowe egzaminy językowe z języka angielskiego, francuskiego i niemieckiego na różnych poziomach zaawansowania. Jest to już czwarta międzynarodowa organizacja, z którą Centrum współpracuje w zakresie międzynarodowych egzaminów (poza pozostałe trzy to: WBT we Frankfurcie nad Menem – właściciel międzynarodowych egzaminów TELC, oferujący międzynarodowe egzaminy z języka ogólnego i biznesowego na różnych poziomach zaawansowania, City and Guilds – oferuje międzynarodowe egza-

miny z języka angielskiego w zakresie egzaminów ogólnych i biznesowych, TOLES (Test of Legal English Skills) oferujący międzynarodowe egzaminy z prawniczego języka angielskiego na dwóch poziomach zaawansowania (B1, C1).

Dzięki współpracy z międzynarodowymi organizacjami testującymi, Centrum Nauczania i Certyfikacji oferuje wszystkim studentom UMCS możliwość zakończenia lektoratu międzynarodowym egzaminem językowym, a jednocześnie jest atrakcyjnym partnerem dla wielu prywatnych szkół językowych w Lublinie.

OGRÓD BOTANICZNY

Główne kierunki i problemy badań naukowych prowadzonych w Ogrodzie Botanicznym: ochrona gatunków rzadkich i ginących na Lubelszczyźnie, waloryzacja ekotypów traw z grupy *Festuca rubra* L. i *Festuca ovina* L., biologia kwitnienia, rozmnażanie generatywne sukulentów z rodziny *Asclepiadaceae*, tworzenie banku genów roślin chronionych i ginących strefy bagiennej i torfowo-blotnej przy zbiornikach wodnych Ogródu Botanicznego UMCS.

Prace badawcze prowadzone w Ogrodzie Botanicznym UMCS: ochrona gatunków rzadkich i ginących na Lubelszczyźnie – monitoring wybranych gatunków, przydatność bylin *Carex humilis* i *Veronica prostrata* do zastosowania jako rośliny okrywowe, ocena stanu populacji gatunku chronionego *Linum catharticum* w Tarnogórze k. Izbiicy, biologia kwitnienia i rozmnażanie sukulentów z podrodziny *Asclepiadoideae* uprawianych w warunkach szklarniowych – współpraca z Zakładem Biologii Komórki UMCS, waloryzacja ekotypów traw z grupy *Festuca rubra* L. i *Festuca ovina* L. – badania prowadzone wspólnie z AR, tworzenie banku genów roślin chronionych i ginących strefy bagiennej i torfowo-blotnej przy zbiornikach wodnych Ogródu Botanicznego UMCS, opracowanie kolekcji i zbiorów Ogródu Botanicznego UMCS, odłowy oraz obrączkowanie ptaków w ramach programu „Stale Powierzchnie Odłowy” pilotowanego przez Zakład Ornitologii PAN w Gdańsku – Zespół Lubelskich Parków Krajobrazowych, badania naukowe i obserwacje entomologiczne w ramach tematu „Fauna stawonogów parków miejskich Lublina” – pracownicy i studenci Katedry Ochrony Roślin Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego KUL, obserwacje i zbieranie owadów przez pracowników naukowych, doktorantów i magistrantów Katedry Entomologii Wydziału Ogrodniczego AR w Lublinie.

W minionym roku pracownicy ogrodu opublikowali *Index Seminarium Anno 2004* oraz 3 artykuły i 4 komunikaty.

Pracownicy Ogrodu wzięli udział w wielu konferencjach, zjazdach, wystawach oraz przygotowali dekoracje i wystroje wielu uroczystości, które miały miejsce w Uniwersytecie i w naszym mieście.

W ramach działalności dydaktycznej Ogrodu Botanicznego wymienić należy: wykłady i ćwiczenia dla studentów Wydziału BiNoZ, wykłady dla studentów V roku Akademii Rolniczej, opiekę dydaktyczną nad wycieczkami szkolnymi, praktyki dla studentów Akademii Rolniczej, uczniów Zespołu Szkół Geodezyjno-Drogowych i innych szkół średnich i wyższych, seminaria, ćwiczenia terenowe dla studentów AR, KUL, UMCS prowadzone przez pracowników poszczególnych jednostek oraz prace magisterskie i doktorskie wykonywane przez studentów i pracowników Akademii Rolniczej, Akademii Medycznej, KUL i UMCS.

Ogród Botaniczny brał udział w organizacji (z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska Naturalnego i Zespołem ds. Promocji UMCS) Festynu z okazji Dnia Dziecka i Międzynarodowego Dnia Ochrony Środowiska, 3.06.2005. W ramach programu „Wolontariat w służbie UMCS – wspomaganie kierownicy” w Ogrodzie Botanicznym pracowało 5 studentów biologii. Udzielał fachowych porad z zakresu hodowli, uprawy i ochrony roślin.

Ogród Botaniczny UMCS przystąpił do International Agenda for Botanic Gardens in Conservation (BGCI) – jest zarejestrowanym uczestnikiem ogólnoświatowego wprowadzania w życie międzynarodowego programu wspierania ochrony roślin, świadomości i podtrzymywania rozwoju ochrony środowiska.

Ogród jest udostępniany zwiedzającym. Przychody ze sprzedanych roślin i biletów wstępu wyniosły w 2004 r. 311 623,00 zł.

Z REKTORSKIEGO SPRAWOZDANIA

OŚRODEK POLSKIEGO KOMITETU WSPÓŁPRACY Z ALLIANCE FRANÇAISE

W roku akademickim 2004/05 Ośrodek AF prowadził 37 grup nauczania języka francuskiego, w których uczestniczyło 457 osób (w roku poprzednim 485 osób).

Po raz pierwszy Ośrodek AF prowadził całoroczne zajęcia na kursie przygotowującym do nowej matury (1 grupa) i do egzaminu maturalnego w dotychczasowym wydaniu (1 grupa). Inną nowością dydaktyczną były zajęcia poświęcone historii i geografii Francji przeprowadzone na podstawie materiałów z internetu oraz zakupionych przez Ośrodek DVD nt. regionów Francji (1 grupa). Na zamówienie i we współpracy z Ambasadą Francji w br. ruszyły zajęcia językowe dla nauczycieli, którzy w perspektywie 2–3 lat mają zacząć nauczać swoich przedmiotów w języku francuskim w planowanym gimnazjum i liceum dwujęzycznym polsko-francuskim (1 grupa, zajęcia rozłożone na przynajmniej 2 lata i sponsorowane przez Ambasadę).

Ze względu na poziom znajomości języka, w kategorii kursów ogólnych dokonany został następujący podział słuchaczy: 7 grup początkujących, 3 grupy tzw. faux-débutants, 8 grup na poziomie II roku zaawansowania, 10 grup średniozaawansowanych i zaawansowanych dla dorosłych, 1 grupa konwersacyjna, 1 grupa dla dzieci, oraz 5 grup przygotowujących do egzaminów (egzamin maturalny oraz międzynarodowe egzaminy Alliance Française i Delf/Dalf.).

Łącznie w roku akademickim 2004/2005 w Ośrodku AF przeprowadzono 4927 godzin zajęć dydaktycznych. Wszystkie zajęcia są odpłatne. Wpływy odprowadzone do kasy UMCS w roku budżetowym 2004 wyniosły 580 000 zł.

Po raz kolejny lubelski Ośrodek Alliance Française przeprowadzał w 3 sesjach zimowych i 2 letnich egzaminy francuskiego MEN-DELFI (I i II stopień), Accès au DELF, Accès au DALF,

Diplôme de Langue i, po raz pierwszy, CEFP 1 (egzaminy Alliance Française de Paris).

Ośrodek AF zorganizował w mijającym roku akademickim 24 imprezy kulturalno-naukowe, w tym 1 koncert muzyki poważnej i 4 koncerty muzyki popularnej, 1 wieczór piosenki kanadyjskiej, 2 wystawy, 5 wykładów (geografia Francji, rok Gombrowicza, Québec, sztuka), 9 projekcji filmowych, 2 konkursy (współorganizacja konkursu poezji i prozy francuskiej oraz kolejna IX edycja konkursu dla uczniów gimnazjów „Poznajemy Francję”). Pomagaliśmy kilku szkołom w zorganizowaniu dni europejskich lub dni kultury francuskiej. Z naszym ośrodkiem przy organizacji tych imprez współpracowali: Kawiarnia Artystyczna „Hades”, fundacja „Galeria na Prowincji”, Klub Filmowy DKF Chatka Żaka oraz Centrum Kultury. W większości honoraria dla artystów opłacał Stały Delegat AF w Polsce, p. Patrick Renard, pozostałe koszty organizacji Ośrodek dzielił z instytucjami współorganizującymi.

Księgozbiór biblioteki Ośrodka AF liczy 8560 pozycji. W roku akademickim 2004/2005 przybyło 146 książek, 8 CD oraz 19 płyt DVD. Są to głównie zakupy własne Ośrodka oraz dary Ambasady Francji. Dzięki wprowadzeniu opłaty czytelniczej biblioteka Ośrodka ma możliwość uzupełniania swoich zbiorów. W końcową fazę weszły prace nad informatyzacją zbiorów Biblioteki. Do dyspozycji czytelników jest też 19 tytułów prasy francuskiej. Prenumeratę roczną na 6 z nich Ośrodek opłaca z funduszy własnych.

W Ośrodku AF zatrudnionych było 8 etatowych pracowników dydaktycznych oraz 2 pracowników inżynierjno-technicznych, prowadzących również zajęcia dydaktyczne. Wszyscy pracownicy zatrudnieni są w pełnym wymiarze. Ponadto na umowę zlecenia Ośrodek zatrudniał 6 lektorów z zewnątrz.

Projekty międzynarodowe: CHLA-STS – Chemical Laboratory and Safety Trainings. Celem projektu jest opracowanie i rozpowszechnianie zasad bezpieczeństwa chemicznego w szkołach, uniwersytetach i firmach. Elene Train-the-trainer. Celem projektu jest opracowanie formuły szkoleń zdalnych bazujących na najlepszych praktykach europejskich, projekt szkoleń dla nauczycieli akademickich przygotowujących do prowadzenia zajęć on-line oraz realizacja tych szkoleń. I-luno Canege. W ramach projektu opracowywanych

jest 6 e-kursów z zakresu zarządzania na podstawie szkoleń przygotowanych przez Uniwersytet w Nancy. Dissemination and sustainable further development of the Net-Trainers training in Europe. Celem projektu jest rozpowszechnienie wyników prac nad szkoleniami dla nauczycieli akademickich z metod realizacji zajęć przez Internet. eLene-EE: E-learning Economy project. Celem projektu jest zebranie najlepszych praktyk oraz opracowanie efektywnych modeli ekonomicznych e-learning.

LUBMAN UMCS

Zadaniem jednostki jest świadczenie usług teleinformatycznych o charakterze niepowszechnym na rzecz Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, pozostałych wyższych uczelni Lublina i instytucji naukowo-badawczych. LubMAN UMCS działa na podstawie zgłoszenia działalności telekomunikacyjnej do Urzędu Regulacji Telekomunikacji, dokonanego 28 marca 2001, zaś od 22 marca 2005 r. na podstawie wpisu do rejestru przedsiębiorców telekomunikacyjnych.

Sieć LubMAN zapewnia swoim użytkownikom następujące usługi: transfer danych pomiędzy sieciami lokalnymi instytutów, wydziałów i jednostek międzywydziałowych poszczególnych wyższych uczelni Lublina (Akademii Medycznej, Akademii Rolniczej, Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Politechniki Lubelskiej, Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej), instytutów badawczych Polskiej Akademii Nauk (Instytutu Agrofizyki PAN i Instytutu Ekologii PAN) oraz Instytutu Medycyny Wsi, dla potrzeb naukowo-badawczych ww. jednostek; dostęp do ogólnouczelnianych i środowiskowych zasobów informatycznych: baz danych o charakterze regionalnym (np. OPAC

– baza wspólnych katalogów bibliotecznych Akademii Rolniczej, Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Politechniki Lubelskiej, i Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, BIGLEB – baza danych o glebach Polski, SCIENCE – baza danych publikacji i prac naukowo-badawczych środowiska lubelskiego), serwerów z oprogramowaniem naukowym, wydzielonych serwerów plików Novell NetWare (dostęp do zasobów własnych użytkowników i kont poczty elektronicznej), serwera FTP (o pojemności 1 TB) z kolekcją pakietów oprogramowania, systemów operacyjnych i sterowników; dostęp do ogólnopolskiej sieci akademickiej POL-622/PIONIER i jej zasobów: centrów Komputerów Dużej Mocy, ogólnokrajowych baz danych, zbiorów oprogramowania itd. oraz ogólnosiwiatowej sieci Internet, w tym usługi związane z infrastrukturą sieci Internet: serwer DNS (utrzymanie domeny lublin.pl), serwery poczty elektronicznej SMTP, MSA i Mail Exchanger, serwer Usenet News (NNTP), serwer Gopher, serwer czasu (XNTP), serwer WWW proxy (w3cache), serwery DHCP, serwer dostępowy (dialup) dla pracowników, korzystających z modemów.

UNIWERSYTECKIE CENTRUM ZDALNEGO NAUCZANIA I KURSÓW OTWARTYCH (UCZNIKO)

W roku akademickim 2004/2005 UCZNIKO UMCS realizowało następujące projekty:

Projekty wewnętrzne UMCS: Wirtualny Kampus UMCS. W ramach projektu bezpłatnie przeszkolono ponad 100 nauczycieli akademickich UMCS z zakresu zastosowania technologii informacyjnych w dydaktyce. Seminarium konsultacyjne Akademia On-Line. Ankiety badawcze opinii nauczycieli akademickich UMCS. Na temat potrzeby i zakresu zastosowania nowoczesnych technik IT w dydaktyce. Publikacje ponad 20 polskich i zagranicznych wystąpień na konferencjach.

Projekty komercyjne – Polska: Badanie Kapitału Intelktualnego Lubelszczyzny. Internetowy system aktywizacji bezrobotnych. Kurs e-learning z zarządzania projektami dla Fundacji Wspomagania Wsi w Warszawie. System szkoleń e-learning dla nauczycieli Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu. System szkoleń e-learning dla trenerów Podkarpackiego Centrum Edukacji Nauczycieli w Rzeszowie. Szkolenie e-learning dla trenerów Wojewódzkich Ośrodków Doskonalenia Nauczycieli (region lubelski), we współpracy z Urzędem Marszałkowskim w Lublinie.

Z REKTORSKIEGO SPRAWOZDANIA

DZIAŁALNOŚĆ SOCJALNA

Działalność socjalną prowadzono na zasadach określonych w zarządzeniu Rektora Nr 2/99 z dnia 21 stycznia 1999 r. (z późn. zm.) w sprawie Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjal-

nych wydanym na podstawie ustawy o szkolnictwie wyższym oraz ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych.

Wykorzystanie środków z funduszu socjalnego

Treść	Liczba osób	Kwota
1. Świadczenia dla dzieci: kolonie letnie (obóz żeglarski, kolonie stacjonarne w Świnoujściu i Polanicy Zdroju)	233	187 800,50
– wczasy dla dzieci (refundacje)	99	46 333,76
– kolonie (refundacje)	150	97 904,18
– wycieczka zimowa	109	53 680,00
– choinka noworoczna	1250	69 944,75
Razem	1841	455 663,19
2. Świadczenia pracowników: – dofinansowanie wypoczynku indywidualnego	3337	5 345 736,70
– OW Kazimierz	772	74 896,06
– Jacht Klub	24	13 853,98
– zapomogi	68	54 300,00
Razem	4201	5 488 786,74
3. Świadczenia dla emerytów i rencistów – zapomogi	184	121 600,00
– talony świąteczne	2237	451 125,00
– refundacja wczasów	23	8 595,07
– wycieczka emerytów	150	58 500,00
Razem	2594	639 820,07
4. Inne: – Towarzystwo Przyjaciół Dzieci		2 000,00
– Bilety do teatru	278	5 270,00
Razem	278	7 270,00
Ogółem na pomoc socjalną wydano	8914	6 591 540,00
5. Pożyczki z tytułu: – budowy domu	9	260 000,00
– uzupełnienia wkładu mieszkaniowego	42	1 193 600,00
– adaptacji strychu	–	–
– adaptacji pom. dla osób niepełnosprawnych	–	–
– remontu domu	116	653 500,00
– remontu mieszkania	444	2 285 500,00
Razem	611	4 392 600,00

SYTUACJA FINANSOWA

Działalność uczelni za rok 2004 zamknęła się stratą w wysokości 6 898 tys. zł. Jest to deficyt znacznie przekraczający założenia planu na rok 2004 i nieznacznie niższy od uzyskanego za rok 2003.

O deficycie decydują wyniki podstawo-

wej działalności Uniwersytetu – działalności dydaktycznej.

Główną przyczyną pogłębienia planowanej straty było przekroczenie niektórych pozycji kosztów, jak: bezosobowy fundusz płac, remonty oraz niektóre pozycje usług obcych.

Dodatkowym utrudnieniem dla budżetu uczelni jest niekorzystny system finansowania wynagrodzeń utrzymywanych przez MENiS, angażujący część wypracowanych przychodów własnych na dofinansowanie wynagrodzeń ustalonych w limicie wraz z pochodnymi.

Podobnie jak w latach poprzednich dotkliwie odczuwalna była utrata części dotacji w związku z wyłączeniem ze struktur UMCS Filii Rzeszów. Konsekwencje dla uczelni to zmniejszenie środków budżetowych w wysokości ca 5 500 tys. zł rocznie.

Przeprowadzona analiza przy sporządzaniu planu rzeczowo-finansowego potwierdziła, że również w roku 2005 zrównoważenie budżetu nie jest możliwe. Dotacja planowana na działalność dydaktyczną zabezpiecza wyłącznie sfinansowanie kosztów osobowych, tj. wynagrodzeń ustalonych w limicie oraz obligatoryjnych odpisów.

Po raz pierwszy dotacja dydaktyczna nie uwzględnia środków na dofinansowanie wydatków rzeczowych. W

powyższej sytuacji muszą być one sfinansowane z przychodów własnych.

Dodatkowym utrudnieniem dla uczelni jest brak środków na finansowanie Kolegium Polskich i Ukraińskich Uniwersytetów.

Osiągnięcie niższego deficytu niż w roku 2004 w działalności dydaktycznej wymaga szczególnej dyscypliny w sferze kosztów. Dotyczy to przede wszystkim ograniczeń w pozycjach, które wykazują najwyższe tempo wzrostu.

Znacznie lepsza sytuacja dotyczy Funduszu Pomocy Materialnej dla Studentów. Z rozliczenia za rok 2004 wynika dodatnie saldo w wysokości 9 284,5 tys. zł. Środki te wraz z dotacją budżetową planowaną na rok 2005 oraz wpływami z odpłatności studentów zabezpieczają realizację wszystkich form pomocy stypendialnej dla studentów, a także przeprowadzenie niezbędnych remontów domów studenckich oraz remontu kapitalnego domu studenckiego „J” – po byłym Hotelu Asystenta.

Średnie wynagrodzenie w UMCS Lublin za okres 2002–2004

Lp.	Treść	2002	2003	2004	% wzr. 04:03
1	2	3	4	5	6
1	Wynagrodzenia osobowe	82 179 305	87 409 966	105 837 003	121,1
2	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	5 998 956	6 608 894	7 033 026	106,4
3	Bezosobowy fundusz płac i honoraria	20 865 003	23 552 649	25 497 421	108,3
I	Wynagrodzenia ogółem	109 043 264	117 571 509	138 367 450	117,7
II	Średnie zatrudnienie	3 467	3 478	3 506	100,8
III	Średnie wynagrodzenie ogółem	2 621	2 817	3 289	116,8
	z tego:				
	osobowe	1 975	2 095	2 516	120,1
	dodatkowe wynagrodzenie roczne	144	158	167	105,7
	bezosobowy fundusz płac i honoraria	502	564	606	107,4

Z REKTORSKIEGO SPRAWOZDANIA

Wyniki finansowe działalności badawczej za okres 2002–2004

Lp.	Treść	2002	2003	2004	% wzr. 04:03
1	2	3	4	5	6
1	Przychody z działalności badawczej	15 162 580	14 250 788	14 447 531	101,4
	w tym:				
	działalność statutowa	8 705 106	8 220 760	7 904 787	96,2
	badania własne	3 081 221	2 921 097	3 219 018	110,2
	projekty badawcze	2 336 316	1 879 393	2 277 464	121,2
	specjalne urządzenia badawcze (SPUB)	489 805	568 558	443 912	78,1
	sprzedaż pozostałych prac i usług badawczych	456 132	555 980	460 350	82,8
	działalność wspomagająca badania	94 000	105 000	142 000	135,2
2	Koszt własny działalności badawczej	15 067 875	14 039 182	14 380 234	102,4
3	Wynik finansowy działalności badawczej (łącznie ze SPUB)	+94 705	+211 606	+67 297	31,8

Wyniki finansowe działalności dydaktycznej za okres 2002–2004

Lp.	Treść	2002	2003	2004	% wzr. 04:03
1	2	3	4	5	6
1	Przychody działalności dydaktycznej	151 665 570	160 786 317	192 098 227	119,5
	z tego:				
	– dotacja MENiS	99 115 800	107 745 300	130 222 600	120,9
	– przychody własne	52 549 770	53 041 017	61 875 627	116,7
	z tego:				
	– opłaty za zajęcia dydaktyczne	41 567 190	44 931 730	47 752 720	106,3
	– pozostałe przychody	10 982 580	8 109 287	14 122 907	174,2
2	Struktura przychodów w %	100,0	100,0	100,0	
	– dotacja MENiS	65,4	67,0	67,8	
	– przychody własne	34,6	33,0	32,2	
3	Pozostałe przychody operacyjne	6 971 311	8 235 393	5 648 508	68,6
4	Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	2 365	3 250	4 292	132,1
5	Koszt wytworzenia świadczeń na potr. wł. jedn.	2 083 289	2 454 478	1 607 406	65,5

I	Razem przychody działalności operacyjnej	160 722 535	171 479 438	199 358 433	116,3
1	Koszt własny działalności dydaktycznej	167 247 878	177 035 504	205 073 764	115,8
2	Pozostałe koszty operacyjne	1 252 019	1 630 123	1 219 989	74,8
3	Koszt sprzedaży towarów i materiałów	13	70	10	14,3
II	Razem koszty działalności operacyjnej	168 499 910	178 665 697	206 293 763	115,5
III	Przychody finansowe	224 125	144 206	339 180	235,2
	Koszty finansowe	999 125	1 131 620	1 160 990	102,6
IV	Saldo strat i zysków nadzwyczajnych	39 246	–	–	X
V	Wynik finansowy na działalności dydaktycznej	- 8 513 129	- 8 173 673	- 7 757 140	94,9

Awanse • Odznaczenia • Emerytury

W roku akademickim 2004/2005 uzyskali:

Stanowisko profesora zwyczajnego: Wydział Biologii i Nauk o Ziemi: prof. dr hab. Renata Śnieżko, prof. dr hab. Kazimierz Trębacz, prof. dr hab. Tadeusz Zawadzki. Wydział Matematyki Fizyki i Informatyki: prof. dr hab. Andrzej Gózdź. Wydział Humanistyczny: prof. dr hab. Barbara Boniecka, prof. dr hab. Marek Kęsik, prof. dr hab. Janusz Misiewicz. Wydział Prawa i Administracji: prof. dr hab. Andrzej Kidyba. Wydział Pedagogiki i Psychologii: prof. dr hab. Maria Chodkowska. Wydział Filozofii i Socjologii: prof. dr hab. Stanisław Kosiński, prof. dr hab. Jadwiga Mizińska. Wydział Politologii: prof. dr hab. Henryk Chałupczak, prof. dr hab. Zbigniew Szeliga. Wydział Artystyczny: prof. sztuk muz. Urszula Bobryk, prof. sztuk plast. Mieczysław Herman, prof. sztuk muz. Grzegorz D. Mazurek, prof. sztuk muz. Gabriela Rzechowska-Klauza.

Tytuł naukowy profesora: Wydział Biologii i Nauk o Ziemi: prof. dr hab. Antoni Gawron. Wydział Matematyki Fizyki i Informatyki: prof. dr hab. Krzysztof Murawski, prof. dr hab. Witold Rzymowski. Wydział Humanistyczny: prof. dr hab. Małgorzata Willaume, prof. dr hab. Maria Wojtak. Wydział Prawa i Administracji: prof. dr hab. Antoni Hanusz.

Stanowisko profesora nadzwyczajnego: Wydział Biologii i Nauk o Ziemi: dr hab. Grażyna Ginalska, dr hab. Bernard Staniec. Wydział Matematyki Fizyki i

Informatyki: dr hab. Andrzej Baran, dr hab. Jerzy Żuk. Wydział Chemii: dr hab. Mieczysław Korolczuk. Wydział Humanistyczny: dr hab. Czesłwa Grzesiak, dr hab. Maria Juda. Wydział Ekonomiczny: dr hab. Zdzisław Szymański. Wydział Pedagogiki i Psychologii: dr hab. Maria Pąchalska. Wydział Politologii: dr hab. Ewa Maj, dr hab. Stefan Stępień.

Stopień naukowy doktora habilitowanego: Wydział Biologii i Nauk o Ziemi: dr Adam Choma. Wydział Humanistyczny: dr Jacek Dąbala, dr Janusz Łosowski, dr Danuta Szymonik. Wydział Prawa i Administracji: dr Anna Przyborowska-Klimczak. Wydział Ekonomiczny: dr Agnieszka Sitko-Lutek. Wydział Filozofii i Socjologii: dr Artur Koterski. Wydział Politologii: dr Andrzej Miszczuk, dr Waldemar Paruch, dr Krystyna Trembicka. Wydział Artystyczny: dr Dobrosław Bagiński, dr Mariusz Drzewiński, dr Mariusz Dubaj, dr Donat Kowalski, dr Zbigniew Liwak.

Odnaczenia państwowe Otrzymali: Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski: prof. sztuk muz. Lucjan Jaworski, prof. dr hab. Roman Lebeda, prof. dr hab. Jan Lewandowski, prof. sztuk plast. Zdzisław Niedźwiedź, prof. dr hab. Kazimierz Pietrusiewicz, mgr Kazimierz Szczebel, prof. dr hab. Jerzy Węclawski.

Złoty Krzyż Zasługi: prof. dr hab. Małgorzata Borówko, prof. dr hab. Andrzej Kokowski, prof. dr hab. Leszek Leszczyński, dr hab. Maria Marczevska-Rytko.

Z REKTORSKIEGO SPRAWOZDANIA

Srebrny Krzyż Zasługi: dr Alicja Cięszczyk-Chmiel, dr Maria Drażkiewicz, dr hab. Joanna Durczak prof. nadzw., inż. Kazimierz Dzięgielewski, dr Jerzy Jabłoński, dr hab. Władysław Janusz prof. nadzw., dr hab. Mieczysław Korolczuk prof. nadzw., dr hab. Donat Kowalski, ad I st. Małgorzata Krzemińska-Sribniak, dr hab. Jerzy Libera, dr hab. Irena Malinowska, prof. dr hab. Kazimierz Murawski, mgr Leszek Niwicki, dr hab. Andrzej Radomski prof. nadzw., dr hab. Bogumiła Truchlińska prof. nadzw., dr Anna Żukowska.

Brązowy Krzyż Zasługi: mgr Maria Bąk, mgr Barbara Bednarz, mgr Remigiusz Błażewicz, mgr Małgorzata Chmielewska, dr hab. Tadeusz Domański, dr Daniela Kołodziej, dr Alicja Matczuk, ad I st. Barbara Pazur, mgr Sławomir Plewko, dr Lidia Pokrzycka, dr Mirosława Ryszkiewicz, ad I st. Alicja Snoch-Pawłowska, mgr Hanna Tamowska, mgr Wojciech Zietara.

Nagrodami MENiS wyróżnieni zostali: prof. dr hab. Antoni Hanusz, dr Joanna Piórkowska-Flieger, prof. dr hab. Krzysztof Pomorski, prof. dr hab. Wiesław Śladkowski, dr hab. Krystyna Trembicka, prof. dr hab. Maria Wojtak.

Medal Komisji Edukacji Narodowej otrzymali: prof. dr hab. Barbara Boniecka, dr hab. Anna Brzozowska-Krajka prof. nadzw., dr Maria Cichoń, dr Józef Duda, dr Wiesław Grzegorezyk, dr hab.

Czesław Grzesiak prof. nadzw., mgr Kazimiera Guzik-Swica, dr hab. Lucyna Hołysz prof. nadzw., dr hab. Bronisław Janiec prof. nadzw., mgr Elżbieta Kowalczyk, mgr Krzysztof Krawczyk, dr Urszula Kusio, prof. dr hab. Jadwiga Mizińska, dr Jerzy Niecko, prof. dr hab. Kazimierz Pękala, prof. dr hab. Alicja Pomorska, dr hab. Zofia Rzączyńska prof. nadzw., dr hab. Stefan Symotiuł prof. nadzw., mgr Zdzisław Szabala, mgr Zbigniew Szala.

Na emeryturę przeszli: dr Jadwiga Antoszek, Pelagia Bartoszek, Maria Beczkowska, mgr Elżbieta Budzyńska, mgr Maria Charmas, Romualda Dudek, prof. dr hab. Marian Filipiak, mgr Katarzyna Galecka, dr Adam Gąsiorowski, mgr Zofia Giermakowska, Maria Gontarska, mgr Aleksandra Górska-Melke, Krystyna Gózdź, dr Tadeusz Grądział, Łucja Grzelińska, dr Grażyna Hobot, Barbara Iwan, Lucyna Jęchorek, Barbara Kamola, Barbara Kondrat, mgr Elżbieta Kowalczyk, dr Wanda Kowalewska, dr Romualda Kutyla, Genowefa Kwiecień, Andrzej Mackiewicz, Barbara Michalak, Zofia Misztal, mgr Halina Młynarska, dr Jerzy Nowak, dr Maria Orzechowska, Władysława Pasik, mgr Janina Pękalska, Halina Pulińska, Regina Puszyk, Stanisław Rosiecki, mgr Krystyna Sawa, prof. dr hab. Biruta Skrętowicz, Barbara Stec, mgr Krystyna Strycharzewska, prof. dr hab. Jerzy Święch, Jadwiga Trykacz, Marianna

Werduch, dr Stanisław Wiśniewski, dr Adam Witusik, Zofia Wojtysiak, Marianna Wosiek, Teresa Zaręba.

Zmarli: Tadeusz Adamczyk, ad I st. Dariusz Dessauer, mgr Marta Fijałkowska, Zygmunt Goral, Jan Lu-

bieniecki, dr hab. Lesław Morawiecki, Hanna Oldziejewska, prof. dr hab. Ziemowit Jacek Pietraś, prof. dr hab. Grzegorz Leopold Seidler, mgr Krystyna Trocewicz, prof. dr hab. Tadeusz Wilgat.

CZYTAJĄC SPRAWOZDANIE REKTORA

Instytut Archeologii jest najmniejszą jednostką w ramach Wydziału Humanistycznego. Zatrudnia zaledwie 28 pracowników, w tym 6 inżynierjno-technicznych. Od kilku lat żywotnie interesuje mnie więc miejsce, jakie zajmuje Instytut w strukturze Wydziału i w jaki sposób oraz na ile efektywnie pracuje on na jego wizerunek.

Po raz pierwszy wnikliwiej niż zwykle zapoznałem się ze sprawozdaniem Rektora UMCS, przyglądając się przede wszystkim statystykom określającym rodzimy Wydział. Jeżeli przyjąć, że miarą aktywności jednostki jest dorobek naukowy, ten pisany, to okazało się, iż zespół pracowników Instytutu Archeologii, stanowiący zaledwie 6,2% stanu osobowego Wydziału, produkuje 14,96% całego dorobku naukowego, a oddaje do druku 12% wszystkich publikacji. To w skali ostatnich czterech lat i tak najniższy wynik osiągnięty przez archeologów, gdyż bywało już znacznie lepiej i znacznie lepiej będzie. Wskaźniki naszej skuteczności rosną, kiedy porównujemy liczbę publikacji w językach obcych i tych ogłaszanych w liczących się wydawnictwach. Gdyby chcieć uplastyczyć powyższe wyliczenia, należałoby zaryzykować tezę, że pracownicy Instytutu są po prostu trzy razy skuteczniejsi w swojej działalności od przeciętnych pracowników na Wydziale.

Nie mniej imponująco wygląda zakres kontaktów krajowych i zagranicznych, jakie pielęgnuje Instytut. Jeżeli dodamy do tego szeroką działalność Instytutu na rzecz promowania Imienia Uniwersytetu poprzez udział w wielkich międzynarodowych projektach naukowych, popularyzatorskich i wystawienniczych; mogę powiedzieć tylko jedno – jestem dumny z pracy mojego Zespołu i rojuję mu szybką budowę bardzo stabilnej, wysokiej pozycji w strukturach Uczelni.

Andrzej Kokowski

WYDZIAŁY UMCS — WIADOMOŚCI BIEŻĄCE

Rubryka przygotowana na podstawie informacji nadesłanych przez dziekanów

WYDZIAŁ BIOLOGII I NAUK O ZIEMI

DOKTORATY

Rada Wydziału BiNoZ nadała 27 września 2005 roku: Stopień doktora nauk o Ziemi mgr **Monice Wesolowskiej**, słuchaczce Studiów Doktoranckich w Zakładzie Geografii Ekonomicznej INoZ UMCS. Temat rozprawy *Rozwój budownictwa mieszkaniowego na obszarach wiejskich województwa lubelskiego w warunkach transformacji*. Promotor dr hab. Jerzy Bański, Zakład Geografii Ekonomicznej INoZ UMCS, recenzenci: prof. dr hab. Bronisław Górz, Akademia Pedagogiczna w Krakowie, doc. dr hab. Roman Kulikowski, IGI PAN w Warszawie.

Stopień doktora nauk biologicznych mgr **Michałowi Piskorskiemu**, asystentowi Zakładu Anatomii Porównawczej i Antropologii Instytutu Biologii UMCS. Temat rozprawy *Charakterystyka populacji susek perelkowanych *Spermophilus suslicus* (Güldenstaedt, 1770) w Świdniku k. Lublina*. Promotor prof. dr hab. Antoni Gawron, Zakład Anatomii Porównawczej i Antropologii Instytutu Biologii UMCS, recenzenci: prof. dr hab. Zbigniew Głowaciński, Instytut Ochrony Przyrody PAN w Krakowie, prof. dr hab. Małgorzata Krasieńska, Zakład Badania Ssaków PAN w Białowieży.

13–14 września na zaproszenie prof. Andrzeja Dąbrowskiego, dziekana Wydziału, przebywał prof. **Michailo Sołtyś** z Uniwersytetu im. Iwana Franki we Lwowie (Ukraina). Celem przyjazdu były konsultacje naukowe.

WYJAZDY ZAGRANICZNE

2 września – 1 listopada prof. dr hab. Andrzej Patrikiewicz przebywał w Universidad Complutense Madrid (Hiszpania). Celem wyjazdu była wymiana naukowa w ramach projektu ToK.

10–16 września dr hab. Andrzej Machocki prof. nadzw. UMCS brał udział w „6th International Workshop on Catalytic Combustion” (Włochy).

11–15 września dr Dorota Wianowska i prof. dr hab. Andrzej Dawidowicz brali udział w międzynarodowej konferencji w University Pardubice (Republika Czeska).

13–18 września dr hab. Władysław Janusz prof. nadzw. UMCS, prof. dr hab. Roman Lebeda i dr Jadwiga Skubiszewska-Zięba brali udział w międzynarodowej konferencji – NATO Advanced Research Workshop „Pure and Applied Surface Chemistry and Nanomaterials for Human Life and Environmental Protection” w Kijowie (Ukraina).

18 września – 2 października dr Jadwiga Skubiszewska-Zięba przebywała w Instytucie Chemii Powierzchni Akademii Nauk Ukrainy w Kijowie, gdzie wykonywała badania w ramach współpracy naukowej.

18–23 września dr hab. Jolanta Narkiewicz-Michalek prof. nadzw. UMCS brała udział w „19th Conference of the European Colloid and Interface Society” w Geilo (Norwegia).

20–24 września dr Jarosław Dymara przebywał w Uniwersytecie w Hradec Kralowe (Republika Czeska), gdzie brał udział w konferencji „Actual Question of Chemistry Education”.

24–29 września prof. dr hab. Andrzej Dawidowicz i dr Rafał Kalityński brali udział w międzynarodowej konferencji w Università di Bologna (Włochy).

24–28 września prof. dr hab. Andrzej Dąbrowski uczestniczył w Międzynarodowym Zjeździe Dziekanów w Gent (Belgia).

27 września mgr **Pawła Madejskiego Pax** w religii i ideologii wczesnego Cesarstwa Rzymskiego (27 r. p.n.e. – 180 r. n.e.). Promotor prof. dr hab. Leszek Mrozewicz, UAM w Poznaniu, recenzenci: prof. dr hab. Wiesław Kaczanowicz, UŚ, prof. dr hab. Danuta Musiał, UMK.

28 września mgr **Małgorzaty Kołacz** *Spółeczności wiejskie ziemie chełmskie w późnym średniowieczu*. Promotor prof. dr hab. Grzegorz Jawor, UMCS, recenzenci: prof. dr hab. Zdzisław Budzyński, URz., prof. dr hab. Ryszard Szczygieł, UMCS.

28 września mgr **Agnieszki Dudek-Szumigaj** *Nominacja obrzędów doroczych w gwarach ukraińskich południowego Podlasia*. Promotor prof. dr hab. Feliks Czyżewski, UMCS, recenzenci: prof. dr hab. Michał Kondratiuk, UwB, dr hab. Michał Sajewicz, UMCS.

28 września mgr **Agnieszki Gałarczyk** *Seweryn Czetwertyński (1873–1945). Właściciel dóbr ziemskich Suchowola w powiecie radzyńskim i działacz obozu narodowego*. Promotor prof. dr hab. Albin Koprukowiak, UMCS, recenzenci: prof. dr hab. Henryk Mierzwiński, APS w Siedlcach, prof. dr hab. Mieczysław Wieliczko, UMCS.

29 września mgr **Krzysztofa Gajdki** *Literaci radziwiłłów birzańskich w pierwszej połowie XVII wieku*. Promotor prof. dr hab. Stefan Nieznanowski, UMCS, recenzenci: prof. dr hab. Jakub Lichański, UW, prof. dr hab. Renarda Ociczek, UŚ.

WE LWOWIE

Od 29 września do 1 października br. prof. dr hab. **Antoni Krawczyk** uczestniczył we Lwowie w organizowanej przez Uniwersytet Rzeszowski i Lwowski Narodowy Uniwersytet im. Iwana Franki IV międzynarodowej konferencji naukowej poświęconej wielokulturowemu środowisku historycznemu Lwowa w XIX – pierwszej połowie XX wieku. Wygłosił referat na temat „Dzieje historiografii polskiej Bernarda Ziffera (1878–1978)” oraz współprzewodniczył jednej sesji obrad.

WYDZIAŁ CHEMII

DOKTORAT

12 września odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr **Moniki Leszczyńskiej**, słuchaczki Studiów Doktoranckich na Wydziale Chemii, *Badania procesu sorpcji jonów palladu (II) z chlorkowych i chlorkowo-azotanowych (V) układów modelowych na jonitach i sorbentach różnego typu*. Recenzentami rozprawy byli: dr hab. Zygmunt Gontarz prof. nadzw. PW z Wydziału Chemicznego Politechniki Warszawskiej i dr hab. inż. Elżbieta Kociolek-Balawejder z Wydziału Inżynierjo-Ekonomicznego Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu, promotorem prof. dr hab. Zbigniew Hubicki z UMCS w Lublinie. Rada Wydziału Chemii na posiedzeniu 19 września nadała mgr **Monice Leszczyńskiej** stopień doktora nauk chemicznych.

WIZYTY

2–5 oraz 10–12 września na zaproszenie prof. Romana Lebody z Zakładu Metod Chromatograficznych przebywał dr **Maxim Melgunow** z Instytutu Katalizy im. Boreškova w Nowosybirsku (Rosja). Celem przyjazdu był udział w sympozjum polsko-ukraińskim i w warsztatach polsko-ukraińsko-rosyjskich. Opiekunem była dr Barbara Charnas.

3–5 września na zaproszenie prof. Romana Lebody z Zakładu Metod Chromatograficznych przebywał prof. **Władimir V. Turów** z Instytutu Chemii Powierzchni Narodowej Akademii Nauk w Kijowie (Ukraina). Przyjazd miał na celu udział w sympozjum polsko-ukraińskim i w warsztatach polsko-ukraińskich. Opiekunem była dr Jadwiga Skubiszewska-Zięba.

10–12 września na zaproszenie prof. Andrzeja Dąbrowskiego, dziekana Wydziału, przebywał prof. **Jurij Zub** z Instytutu Chemii Fizycznej Powierzchni Ukraińskiej Akademii Nauk w Kijowie (Ukraina). Celem wizyty były konsultacje naukowe.

WYDZIAŁ HUMANISTYCZNY

DOKTORATY

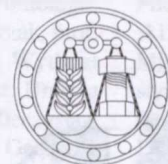
Na Wydziale Humanistycznym odbyły się publiczne obrony prac doktorskich:

8 września mgr **Michała Tomaszka** „*Fundatio monasterii brunwilarensis*” – tradycja historyczna wspólnoty mnichów przedstawiona jako powieść o założycielach klasztoru. Promotor prof. dr hab. Jacek Banaszekiewicz, UMCS, recenzenci: prof. dr hab. Tomasz Jasiński, UAM, prof. dr hab. Henryk Samsonowicz, UW.

9 września mgr **Władysława Horsta** *Kancelarie i archiwa Centralnego Komitetu Wykonawczego Polskiej Partii Socjalistycznej, Komitetu Centralnego Polskiej Partii Robotniczej i Komitetu Centralnego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej (1944–1990)*. Promotor prof. dr hab. Edward Kołodziej, UMCS, recenzenci: prof. dr hab. Kazimierz Kozłowski, USz., prof. dr hab. Krzysztof Skupieński, UMCS.

16 września mgr **Anny Galeckiej-Golik** *Modernistische „Entwurzelung” und völkische „Verwurzelung” des Einzelnen. Zur „Deutschgesinnung” von Hanns Johst*. Promotor prof. dr hab. Janusz Golec, UMCS, recenzenci: prof. dr hab. Wojciech Kunicki, UW., prof. dr hab. Hartmut Eggert, Freie Universität Berlin.

27 września mgr **Tomasza Osińskiego** *Obwód (po-*

WYDZIAŁ EKONOMICZNY

AKREDYTACJA

W pierwszych dniach czerwca br. na Wydziale Ekonomicznym gościł Zespół Oceniający Państwowej Komisji Akredytacyjnej pod przewodnictwem prof. dr hab. Krystyny Piotrowskiej-Marczak, który przeprowadził wizytację kierunku *ekonomia*. W drugiej połowie września otrzymaliśmy uchwałę Prezydium Państwowej Komisji Akredytacyjnej z 8 września 2005 r., zawierającą pozytywną ocenę jakości kształcenia na wizytowanym kierunku. Stwierdza się w niej jednoznacznie, że spełniamy wymagania kadrowe, programowe i organizacyjne, a także posiadamy odpowiednią bazę materialną pozwalającą na prowadzenie studiów II stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich. Poziom prowadzonych studiów odpowiada podstawowemu kryterium jakościowym. Następną oceną kształcenia na kierunku *ekonomia* przewidywana jest w roku akademickim 2010/2011.

WYDZIAŁY UMCS — WIADOMOŚCI BIEŻĄCE

Rubryka przygotowana na podstawie informacji nadesłanych przez dziekanów

PUBLIKACJE

Na początku września nakładem Wydawnictwa UMCS ukazał się XXXIX tom ANNALES sekcji ekonomicznej pod redakcją naukową prof. dr hab. **Urszuli Wich**. Publikacja zawiera 25 artykułów ujętych w trzech grupach tematycznych: *Gospodarka i społeczeństwo*, *Finanse i bankowość*, *Zarządzanie i funkcjonowanie przedsiębiorstw*. O profilu tematycznym zdecydowali autorzy, prezentując osiągnięcia z zakresu swych zainteresowań naukowych. W większości są oni młodymi pracownikami naukowo-dydaktycznymi Wydziału Ekonomicznego UMCS, choć nie zabrakło też kadry profesorskiej, pod której opieką najmłodszy rozpoczynają działalność publikacyjną. W tomie znajdują się także artykuły uczestników studiów doktoranckich oraz prace kilku autorów zatrudnionych poza UMCS. Autorzy artykułów, prezentując dokonania swej działalności naukowo-badawczej, jednocześnie pogłębiają uprawianą problematykę w świetle pojawiających się nowych cech, przejawów czy tendencji w procesach społeczno-gospodarczych oraz wskazują na praktyczną użyteczność swych dociekań i osiągnięć.

Z okazji 40. rocznicy powstania Wydziału Ekonomicznego do rąk czytelników trafiły dwie publikacje. Pierwsza z nich to *Księga Jubileuszowa Wydziału Ekonomicznego UMCS*, która została opracowana i zredagowana przez dr. **Józefa Dudę**, dr. hab. **Zdzisława Szymańskiego** prof. nadzw. oraz prof. dr. hab. **Jerzego Węclawskiego**. Książka zawiera opis historii Wydziału, prezentację władz dziekańskich, charakterystykę jednostek organizacyjnych, biogramy pracowników, wykazy nadanych stopni i tytułów naukowych oraz listę absolwentów wszystkich rodzajów studiów.

Drugą książką, zażytuowana *Nauki ekonomiczne wobec problemów współczesnej gospodarki*, stanowi zbiór artykułów przygotowanych przez profesorów Wydziału Ekonomicznego oraz zaproszonych gości honorowych: prof. dr hab. **Zyję Gilowską** i prof. dr hab. **Hannę Gronkiewicz-Waltz**. Ich treść odzwierciedla główne kierunki aktualnych zainteresowań naukowych i prowadzonych w ostatnich latach badań. Poprzez przygotowanie tych okazjonalnych opracowań – jak napisał w *Przedmowie* redaktor i inicjator publikacji prof. dr hab. **Jerzy Węclawski** – Autorzy pragnęli włączyć się do obchodów jubileuszu i wyrazić podziękowania oraz złożyć hołd tym wszystkim wspaniałym ludziom, z którymi razem pracowali i tworzyli wydziałową społeczność.

UDZIAŁ W KONFERENCJACH KRAJOWYCH I ZAGRANICZNYCH

W dniach 14-15 września dr **Iwona Mendryk**, adiunkt w Zakładzie Organizacji i Zarządzania, uczestniczyła w międzynarodowej konferencji naukowej PR Forum 2005 – *Public relations sztuka skutecznej komunikacji w teorii i praktyce*, gdzie przedstawiła referat: „Czy public relations mogą przyczynić się do budowania potencjału konkurencyjności przedsiębiorstwa?” Organizatorem PR Forum była Katedra Nauk Humanistycznych Akademii Ekonomicznej w Katowicach.

W dniach 14-16 września w Mikołajkach miał miejsce doroczny Zjazd Katedr Bankowości, Finansów i Ubezpieczeń. Tym razem organizację Międzynarodowej Konferencji pt. „Bankowość, finanse, ubezpieczenia, rynki finansowe w dobie integrującej się Europy” przyjeły na siebie Katedry Bankowości i Finansów Szkoły Głównej Handlowej. Wśród uczestników znaleźli się również przedstawiciele Wydziału Ekonomicznego UMCS: z Zakładu Bankowości – prof. dr hab. **Jerzy Węclawski**, dr **Tamara Galbarczyk** i mgr **Joanna Świdarska**, z Zakładu Funkcjonowania Gospodarki – dr hab. **Marian Żukowski**, prof. UMCS, dr **Helena Żukowska**, mgr **Piotr Chadała** oraz z Zakładu Finansów – dr **Jolanta Szolno-Koguc**, dr **Katarzyna Wójtowicz** i mgr **Joanna Śmiechowicz**. W wydanym z tej okazji wielotomowym opracowaniu naukowym opublikowane zostały m.in. następujące artykuły: prof. dr hab. J. Węclawski: *Zmiany demograficzne jako czynnik rozwoju bancassurance*; dr

Tamara Galbarczyk: Charakterystyka sektora banków spółdzielczych w Polsce; dr **Helena Żukowska: Tworzenie systemu gwarantowania depozytów bankowych w Rosji**; mgr **Piotr Chadała: Podaż pieniądza i czynniki jego kreacji w strefie euro i w Polsce**; dr **Jolanta Szolno-Koguc: Kryteria racjonalności systemu podatkowego – wybrane problemy teoretyczne**; mgr **Joanna Śmiechowicz: Zadania samorządu terytorialnego w Szwecji i źródła ich finansowania**. Warto podkreślić, iż organizatorem kolejnego spotkania zjazdowego w 2006 roku będzie Wydział Ekonomiczny UMCS.

Dziekan Wydziału prof. dr hab. **Elżbieta Skrzypek** wzięła udział w III Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej „Inżynieria Jakości 05” zorganizowanej przez Politechnikę Gdańską w dniach 20-21 września w Sopocie. Pani Profesor była członkiem Rady Naukowej konferencji oraz wygłosiła referat pt. „Jakość kształcenia jako czynnik sukcesu w warunkach Unii Europejskiej”.

W dniach 30 września – 1 października prof. dr hab. **Alicja Pomorska** oraz dr **Jolanta Szolno-Koguc** z Zakładu Finansów brały udział na zaproszenie Katedry Prawa Finansowego i Podatkowego Uniwersytetu Mikolaja Romera w Wilnie w Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Aktualios siuolaikines finansu ir mokesciu teises problemas (Aktualne problemy prawa finansowego i podatkowego)”. Na sesji plenarnej dr **Jolanta Szolno-Koguc** wygłosiła referat pt. „The EC Standards in the scope of Value Added Tax”.

WYDZIAŁ POLITOLOGII

HABILITACJA

26 września 2005 r. Centralna Komisja do Spraw Stopni i Tytułów zatwierdziła uchwałę Rady Wydziału Politologii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie o nadaniu dr. **Waldemarowi Paruchowi** (Zakład Myśli Politycznej) stopnia naukowego doktora habilitowanego nauk humanistycznych w zakresie nauk o polityce. Rozprawę habilitacyjną pt. *Myśl polityczna obozu piłsudczowskiego 1926-1939* oraz dorobek naukowy dra W. Parucha oceniali: prof. dr hab. **Jacek M. Majchrowski** (Uniwersytet Jagielloński), prof. dr hab. **Tomasz Nałęcz** (Uniwersytet Warszawski) oraz prof. zw. dr hab. **Jan Jachymek** (UMCS). Publikacja, będąca podstawą nadania stopnia naukowego doktora habilitowanego, jest pierwszą w polskim piśmiennictwie naukowym syntezą myśli politycznej obozu rządzącego w Polsce po przewrocie majowym.

GRANTY KOMITETU BADAŃ NAUKOWYCH

Dr hab. **Iwona Hofman** (Zakład Dziennikarstwa), w wyniku rozstrzygnięcia 29 konkursu projektów badawczych Komitetu Badań Naukowych, otrzymała grant KBN na realizację projektu badawczego pt. „Polska – Niemcy – Europa. Program zachodni paryskiej Kultury”.

WYJAZDY ZAGRANICZNE

Dr hab. **Maria Marczevska-Rytko** z Zakładu Ruchów Politycznych uzyskała grant Universitair Centrum Sint-Ignatius Antwerpen (UCSIA) na uczestnictwo w seminarium naukowym zorganizowanym w Antwerpii w okresie od 14 do 25 września nt. „Faith Based Radicalism. Christianity, Islam and Judaism Between Constructive Activism and Destructive Fanaticism”. M. Marczevska-Rytko na seminarium wygłosiła referat nt. „Religious Fundamentalism: Theoretical Problems”. Wzięła także udział w międzynarodowej konferencji naukowej nt. „Religious Emotions – Historical and Contemporary

Perspectives” (University of Antwerp 19–21 września 2005 r.) oraz w publicznej debacie nt. „Sacred Terror: Religious Ideology and Terrorism”.

Dr hab. **Iwona Hofman** (Zakład Dziennikarstwa) od 11 do 16 września przebywała we Francji, kontynuując kwerendy archiwalne w Instytucie Literackim w Maisons-Laffitte. W ramach tego wyjazdu 15 września uczestniczyła także w konferencji pt. „La Pensée de Jerzy Giedroyc et la politique est-européenne de la Pologne et de l'Union européenne” oraz otwarciu wystawy „Jerzy Giedroyc et le cercle de Kultura”, zorganizowanych przez Instytut Polski w Paryżu.

Mgr **Wojciech Ziętara** (Zakład Ruchów Politycznych) od 15 do 23 września przebywał w Brukseli. Celem pobytu było przeprowadzenie kwerendy źródłowej i konsultacji w siedzibie Partii Europejskich Socjalistów, w ramach grantu promotorskiego KBN wykonywanego pod kierunkiem prof. zw. dr hab. **Edwarda Olszewskiego**. Pobyt związany był z przygotowaniem rozprawy doktorskiej *Międzynarodówka Socjalistyczna. Ideologia, organizacja i działalność*.

Mgr **Anna Moraczewska** (Zakład Stosunków Międzynarodowych) od 18 do 24 września przeprowadziła konsultacje naukowe dotyczące przyszłości funkcjonowania granic Polski w Södertörn University, Baltic and East European Graduate School w Szwecji, w ramach realizacji grantu promotorskiego KBN wykonywanego pod kierunkiem prof. dr hab. **Marka Pietrasia**. Mgr A. Moraczewska przedstawiła koncepcję swojej pracy doktorskiej podczas zorganizowanego przez prof. **Thomasa Lundena** seminarium doktorskiego, wywołując ciekawą dyskusję zgromadzonych osób. Sugestie i spostrzeżenia zostaną wykorzystane w przygotowywanej przez mgr A. Moraczewską rozprawie doktorskiej *Funkcje granic Polski i ich transformacja*.

Mgr **Eleonora Kirwiol** z Zakładu Myśli Politycznej 22 sierpnia – 11 września przebywała w Wilnie (Litwa) na zaproszenie Uniwersytetu Wileńskiego. W trakcie pobytu przeprowadziła w Litewskim Centralnym Archiwum Państwowym w Wilnie, Dziale Rękopisów w Bibliotece Naukowej Litewskiej Akademii Nauk oraz Bibliotece Uniwersytetu Wileńskiego kwerendę materiałów źródłowych dotyczących przygotowywanej pracy doktorskiej *Oblicze polityczne Kresów Północno-Wschodnich Rzeczypospolitej w latach 1918–1939*. Tematyka rozprawy pozostaje obszarem słabo zbadanym ze względu na ograniczony dostęp do źródeł znajdujących się obecnie na obszarze Litwy i Białorusi.

Dr **Katarzyna Krzywicka** (Zakład Ruchów Politycznych) przebywała 27–30 września w Rzymie na zorganizowanym przez Instituto Italo-Latino Americano Centro Coordinador y Difusor de Estudios Latinoamericanos – UNAM XII Kongresie Federación Internacional de Estudios sobre América Latina y el Caribe (FIEALC) zatytułowanym „América Latina y el proceso de modernización”. Dr K. Krzywicka przedstawiła na Kongresie referat pt. „El sistema político venezolano. Los límites de la gobernabilidad democrática (System polityczny Wenezueli. Ograniczenia demokratycznego sprawowania władzy)”.

KONFERENCJA

20–21 września odbyła się międzynarodowa konferencja pt. „Kultura paryska. Twórcy, Dzieło, Recepja. W 5. rocznicę śmierci Jerzego Giedroycia”, zorganizowana przez dr hab. **Iwonę Hofman** z Zakładu Dziennikarstwa. Honorowy patronat nad tym naukowym przedsięwzięciem sprawował **Henryk Giedroyc**, obecny dyrektor Instytutu Literackiego, spełniający swoistą rolę kustosa spuścizny „Kultury”. W konferencji udział wzięli, obok znawców tematyki i badaczy z Poznania, Krakowa, Łodzi, Warszawy, Opola, prof. dr hab. **Leszek Szaruga**, wieloletni bliski współpracownik Redaktora w zakresie krytyki literackiej, dr **Konrad Tatarowki**, pracownik Ra-

WYDZIAŁY UMCS — WIADOMOŚCI BIEŻĄCE

Rubryka przygotowana na podstawie informacji nadesłanych przez dziekanów

dia Wolna Europa, doc. Janusz Korek, autor pierwszej monografii myśli politycznej paryskiego ośrodka. Pokłosie owocnych obrad będzie publikacją wygłoszonych referatów.

WARSZTATY STUDENCKIE

29 września – 9 października odbywały się na Wydziale Politologii studenckie warsztaty z udziałem dziewięciu przedstawicieli Westfalskiego Uniwersytetu Wilhelma w Münster (Niemcy), dziesięciu osób z Uniwersytetu im. Ivana Franki we Lwowie oraz dwunastu studentów Stosunków Międzynarodowych z Wydziału Politologii UMCS zatytułowana „Environmental Policy of the European Union and Its Implementation to National Policies of Germany, Poland and Ukraine”. W trakcie warsztatów obok wykładów przygotowanych przez naukowe środowisko Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Akademii Rolniczej w Lublinie oraz Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, studenci mieli okazję zwiedzić Warszawę, Puław, Kazimierz Dolny oraz oczywiście Lublin. Był to już drugi etap warsztatów (pierwszy miał miejsce w kwietniu br. w Münster), a trzeci, kończący tę edycję spotkań młodzieży, odbędzie się we Lwowie 7–9 października. Jak zapowiadają organizatorzy, trójstronne spotkania będą w przyszłości kontynuowane

II FESTIWAL NAUKI

Pracownicy Wydziału Politologii aktywnie włączyli się w organizację II Festiwalu Nauki. Od 19 do 23 września odbyły się kolejno: wykład dr hab. Iwony Hofman (Zakład Dziennikarstwa) pt. „Dwaj panowie z legendy: Jerzy Giedroyc, Jan Nowak-Jeziorański”, następnie realizacja projektu „Czytam, bo chcę wiedzieć i uczestniczyć” – prezentacja multimedialna o historii prasy przygotowana na podstawie tekstu prof. dr hab. Włodzimierza Micha (Zakład Dziennikarstwa) połączona z warsztatami prowadzonymi z dziennikarzami „Gazety Wyborczej”, we współpracy z Wojewódzkim Ośrodkiem Doskonalenia Nauczycieli, warsztaty dziennikarskie pod kierunkiem dr Lidii Pokrzyckiej (Zakład Dziennikarstwa) i mgr Agaty Fijuth (Dział Promocji UMCS, Zakład Dziennikarstwa). Ponadto istniała możliwość przysłuchiwania się obradom międzynarodowej konferencji poświęconej „Kulturze” paryskiej w 5. rocznicę śmierci jej redaktora Jerzego Giedroycia. Wszystkim wydarzeniom towarzyszyło duże zainteresowanie młodzieży. W organizowanych spotkaniach aktywnie brali udział uczniowie szkół średnich.

GRATULACJE

Prof. dr hab. **Władysław S. Kucharski**, dr **Elżbieta Michalik** i dr **Jan Sęk** z Zakładu Badań Etnicznych Wydziału Politologii otrzymali listy gratulacyjne, a prof. W. Kucharski i dr Jan Sęk także medale Senatu RP od wicemarszałek Senatu RP Jolanty Danielak za wieloletni wkład w krzewienie polskiej kultury na terenie kraju i za granicą oraz popularyzację badań naukowych poprzez pracę dla czasopisma „Forum Polonijne” wysyłanego do środowisk polonijnych ponad 50 krajów świata.

O DIASPORZE

W Kazimierzu Dolnym nad Wisłą 22–23 września odbyła się ogólnopolska konferencja „Diaspora polska w procesach globalizacji. Stan i kierunki badań”, zorganizowana przez Komitet Badania Polonii PAN i Zakład Badań Etnicznych Wydziału Politologii UMCS. Konferencja zgromadziła wybitnych przedstawicieli uniwersyteckich ośrodków badawczych specjalizujących się w badaniach nad Polonią i emigracją, w tym inicjatorów i współtwórców badań rozpoczętych na dobre w kraju w latach siedemdziesiątych XX w.

WYDZIAŁ PRAWA I ADMINISTRACJI

DOKTORATY

6 czerwca odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr **Moniki Kępy** *Przedmiotowy zakres opodatkowania odpłatnych niezawodowych czynności cywilnoprawnych*. Promotorem była prof. zw. dr hab. Wanda Wójtowicz, recenzentami prof. dr hab. Jerzy Małecki (UAM) i prof. dr hab. Alicja Pomorska (UMCS).

9 czerwca odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr **Wojciecha Konaszczuka** *Światowa Organizacja Handlu (WTO) w systemie instytucji gospodarczo-finansowych*. Promotorem była dr hab. Anna Przyborowska-Klimczak, recenzentem prof. dr hab. Janina Ciechanowicz-McLean (UGd).

13 czerwca odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr **Mariusza Paździóra** *Konstytucyjnoprawny status partii politycznych w Polsce*. Promotorem był prof. zw. dr hab. Wiesław Skrzydło, recenzentami prof. dr hab. Marian Grzybowski (UJ) i prof. dr hab. Mirosław Granat (UMCS).

13 czerwca odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr **Radosława Grabowskiego** *Prawo do ochrony życia w polskim prawie konstytucyjnym*. Promotorem był prof. dr hab. Mirosław Granat, recenzentami prof. dr hab. Bogusław Banaszak (UWr) i prof. zw. dr hab. Wiesław Skrzydło (UMCS).

28 czerwca odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr **Iwony Szpringer** *Pierwszeństwo zastawów w prawie rzymskim*. Promotorem był prof. zw. dr hab. Marek Kuryłowicz, recenzentami dr hab. Anna Pikulska-Robaszkiwicz, prof. nadzw. (UŁ) i dr hab. Andrzej Sokala, prof. nadzw. (UMK).

11 lipca odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr **Grzegorza Koziela** *Powstanie stosunku członkostwa w handlowej spółce osobowej w drodze przeniesienia ogółu praw i obowiązków występującego wspólnika*. Promotorem był prof. zw. dr hab. Andrzej Kidyba, recenzentami prof. dr hab. Wojciech Pyziół (UJ) i prof. zw. dr hab. Ryszard Skubisz (UMCS).

WYDZIAŁ FILOZOFII I SOCJOLOGII

KONFERENCJE NAUKOWE

W Krakowie od 30 maja do 1 czerwca odbyła się XXXII Ogólnopolska Konferencja Estetyczna „Wiek Awangardy”, zorganizowana przez Instytut Filozofii Uniwersytetu Jagiellońskiego. Uczestniczyli pracownicy Zakładu Etyki i Estetyki: dr hab. **Teresa Pękała** prof. nadzw. oraz dr hab. **Tadeusz Szkołut** prof. nadzw. Pani prof. T. Pękała przedstawiła referat na temat „Estetyka ariergardy”, prof. T. Szkołut mówił o „Sztuce wysokiej w epoce popkultury”.

Od 2 do 5 czerwca w Boguchwale k. Rzeszowa odbyła się V Międzynarodowa Konferencja Filozofów Krajów Słowiańskich na temat „Filozofia w kulturach narodów Słowiańskich”. Organizatorem był Instytut Filozofii Uniwersytetu Rzeszowskiego przy współudziale WSSG w Tyczynie. W konferencji uczestniczyli m.in. dr hab. **Anna Drabarek** z Zakładu Historii Myśli Społecznej (referat

„Kultura narodowa – refleksje na temat potocznych stereotypów”), dr hab. **Lesław Hostyński** prof. nadzw. (Zakład Etyki i Estetyki) z referatem „Kategoria 'naród' w filozofii H. Elzenberga”, dr hab. **Teresa Pękała** prof. nadzw. (Zakład Etyki i Estetyki) z referatem „Buntownik i rewolucjonista – wątki utopijne w twórczości rosyjskiej i zachodniej awangardy”, dr hab. **Tadeusz Szkołut** prof. nadzw. (Zakład Etyki i Estetyki), wygłaszając referat „Dyskurs o duszy polskiej i rosyjskiej w filozofii i literaturze”. W konferencji wzięli udział również dr hab. **Janusz Jusiak** prof. nadzw., dr **Cezary Mordka** oraz doktoranci Wydziału Filozofii i Socjologii: mgr **N. Derevinska** z referatem „Społeczeństwo ukraińskie w obliczu globalizacji: refleksje filozoficzno-kulturoznawcze”, mgr **D. Kubiszyn**, który mówił na temat „Teoria rozwoju kultury Floriana Znanieckiego – recepcja ewolucjonizmu klasycznego czy też twórcza jego kontynuacja?”.

15–17 czerwca Akademia Pedagogiczna w Krakowie zorganizowała I Ogólnopolskie Forum Etyczne. W obradach uczestniczyli prof. dr hab. **Jadwiga Mizińska** (Zakład Socjologii Kultury) z referatem „Polityka jako los”, prof. **Stefan Symotiuk** (Zakład Filozofii Kultury) z wystąpieniem pt. „Etyka a ethos”.

Dr **Beata Tworek** (Instytut Socjologii) uczestniczyła w konferencji „Czas wolny – uwarunkowania społeczno-ekonomiczne i przyrodnicze” zorganizowanej przez Wyższą Szkołę Gospodarki w Bydgoszczy 9–10 czerwca.

KONFERENCJE ZAGRANICZNE

9–10 czerwca dr hab. **Ryszard Radzik** prof. nadzw. (Zakład Socjologii Medycyny i Rodziny) uczestniczył w XIV Międzynarodowej Konferencji naukowej: „Polsko-białoruskie związki kulturowe, literackie, językowe”, zorganizowanej w Mińsku przez Białoruski Uniwersytet Państwowy. Prof. Radzik wygłosił referat „Integrowanie się Białorusi z Rosją w białoruskich badaniach socjologicznych”.

Od 6 do 8 czerwca prof. **R. Radzik** brał udział w IV Międzynarodowym Kongresie Białorusistów organizowanym w mińsku przez Międzynarodową Asocjację Białorusistów. Przedstawił referat „Nowa Ziemia i Pan Tadeusz – podobieństwa i różnice obrazu społeczeństwa w poematach dwóch Mickiewiczów”.

Od 25 do 31 sierpnia prof. **Jacek Pańniczek** (Zakład Logiki i Metodologii Nauk) uczestniczył w międzynarodowej konferencji naukowej „European Conference in Analytic Philosophy” zorganizowanej w Lizbonie przez Uniwersytet Lizboński. Profesor wygłosił referat „Noun phrases as quantifiers in classical logic”.

Dr **Cezary Józef Olbromski** (Zakład Filozofii Współczesnej) – w ramach The Fifty-Fifth International Phenomenology Congress, Phenomenology of Life: From the Animal Soul to the Human Mind (zorganizowanego przez: The World Institute for Advanced Phenomenological Research and Learning; rolę gospodarza pełnił: Political Theory and Philosophy of Management Group, Radboud University, Nijmegen, The Netherlands; czas trwania: 17–20 sierpnia 2005 r.) – wygłosił referat zatytułowany „The Category of the (Non-)Temporal «Now» In Philosophy of the 'Late' Husserl”. Autor referatu dowodził, iż poglądy Husserla na temat czasu od końca lat dwudziestych do roku 1933 – głównie dotyczące *lebendige Gegenwart* oraz stojąco-płynącej terażniejszości – podkreślają pra-czasowość kategorii «teraz». Zdaniem autora, kategorię «teraz» należy interpretować „rzeczownikowo” nie zaś „zaimkowo”. Co za tym idzie, należy zweryfikować podstawy fenomenologii czasu (konstytucję czasu, intersubiektywność, komunikację). Takie ujęcie odiera także, w znacznym stopniu, zarzut solipsyzmu.

PROGRAM STYPENDIALNY MSZ I MENIS

11–15 czerwca dr hab. **Ryszard Radzik** prof. UMCS

WYDZIAŁY UMCS — WIADOMOŚCI BIEŻĄCE

Rubryka przygotowana na podstawie informacji nadesłanych przez dziekanów

(Instytut Socjologii) uczestniczył w pracach zespołu egzaminacyjnego do II edycji Programu stypendialnego MSZ i MENiS dla młodych naukowców z terenu Ukrainy.

„Smaragdowa 36 c.d...”, autorstwa **Katarzyny Cichoń**, studentki III roku, można było oglądać w lubelskim Centrum Kultury. „Eksperymentalne studium anatomiczne” to tytuł wystawy **Roberta Kuśmirowskiego**, absolwenta WA, w Galerii Białej w Lublinie.

czony dla kilkunastoosobowej grupy studentów z WA. Jego celem było przybliżenie różnych możliwości pracy w drewnie. Uczestnicy pleneru mieli również okazję do poznania kultury i zabytków Podtatrza. Drewno, z którego studenci wykonywali swe rzeźby, było darem gminy Łącko, za co szczególna wdzięczność należy się jej wójtowi Panu F. Młynarczykowi. Opiekunem pleneru był mgr **Wojciech Mendzelewski**, asystent z Zakładu Rzeźby Monumentalnej.

WYDZIAŁ ARTYSTYCZNY

NARODOWY PROGRAM KULTURY „ZNAKI CZASU”

Zdecydowaną większość w siedmioosobowym zarządzie Lubelskiego Towarzystwa Zachęty Sztuk Pięknych tworzą absolwenci lub pracownicy WA: **Waldemar Tatarczuk** (prezes), **Anna Nawrot** (wiceprezes), **Jarosław Kuśmirowski** (skarbnik), **Zbigniew Sobczuk** oraz **Sławomir Toman** (członkowie Komisji Rewizyjnej). LTZSP powołano do życia w związku z propagowanym przez Ministerstwo Kultury projektem „Znaki czasu”. Celem projektu jest stworzenie ogólnopolskiej sieci instytucji obywatelskich mających gromadzić regionalne kolekcje polskiej sztuki współczesnej.

WYSTAWY KRZYSZTOFA BARTNIKA W CZECHACH

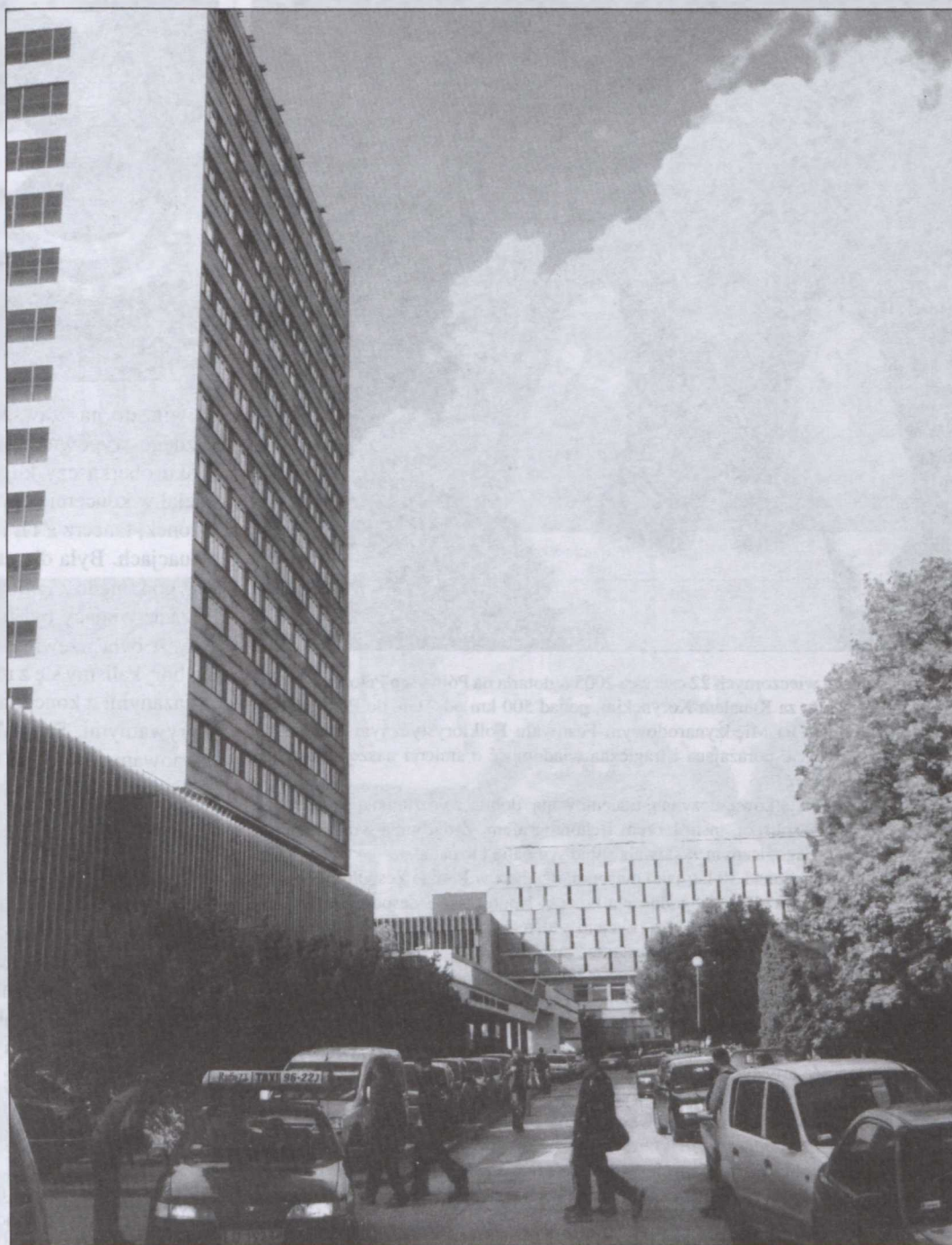
Krzysztof Bartnik, ad. II st. z Zakładu Malarstwa, zaprezentował swoje najnowsze obrazy na trzech indywidualnych wystawach w Czechach. Pierwsza z nich, zatytułowana „Krainy”, miała miejsce w sierpniu w *Galerii AMB* w Hradec Kralowe. Jej organizatorem była Katedra Wychowania Artystycznego tamtejszego Wydziału Pedagogicznego, a funkcje kuratorów pokazu sprawowali mgr Eva Francova i mgr Štěpán Málk. Wernisaż wystawy w *Galerii AMB* uświetnił koncert akordeonowy Zuzanny Jiráskowej. Kolejna wystawa, trwająca od 17 sierpnia do 15 września, miała miejsce w *Galerie FONS* przy staromiejskim rynku w Pardubicach. Słowo wstępne podczas wernisażu wygłosił kierujący galerią Jan Adaméc. W połowie września w *Galerie Univerzity Pardubice*, mieszczącej się w nowoczesnym gmachu biblioteki uniwersyteckiej, została zainaugurowana trzecia wystawa Krzysztofa Bartnika pt. „Obrazy krajiny”. Jej otwarciu dokonali prorektor uniwersytetu pardubickiego doc. ing. Jaroslav Janda oraz prowadzący galerię mgr Lubomir Netušil. Z okazji wystawy wydano katalog z reprodukcjami obrazów i komentarzem autorstwa mgr. Kazimierza Parfianowicza z Zakładu Historii Sztuki WA UMCS. Wystawa „Obrazy krajiny” będzie prezentowana aż do pierwszych dni listopada 2005 roku. Wizyta K. Bartnika w Czechach służyła przede wszystkim promocji jego malarstwa, ale stała się także pretekstem do zareklamowania WA UMCS w środowiskach uniwersyteckich Hradec Kralove i Pardubice.

WYSTAWY

Wśród obrazów pochodzących z kolekcji Jürgena Blum-Kwiatkowskiego, które zaprezentowała łódzka galeria „Atlas Sztuki”, można było zobaczyć dzieła **Tomasza Zawadzkiego**, ad. II st. z Zakładu Malarstwa II. Obrazy tego samego artysty zaprezentowała też Galeria Grodzka lubelskiego BWA na wystawie „Z kolekcji BWA” oraz Fundacja Sztuki Współczesne IN SITU z Podkowie Leśnej na pokazie „Ogród Sztuki”. Tomasz Zawadzki był jednym z kuratorów nominujących młodych artystów do 6. Krajowej Wystawy Malarstwa Młodych w ramach 7. Konkursu im. Eugeniusza Gepperta we Wrocławiu. Dzięki jego nominacji w tym prestiżowym konkursie mogli pokazać swoje obrazy młodzi asystenci z WA: **Piotr Korol**, **Jakub Ciężki** i **Kamil Stańczak**. Fotografie **Maksa Skrzeczkowskiego**, studenta II roku uzupełniających studiów magisterskich na kierunku malarstwo, dokumentujące jego podróż do Indii, pokazało Muzeum Azji i Pacyfiku w Warszawie. Fotograficzną instalację

PLENER RZEŹBIARSKI

Tuż przed wakacjami w miejscowości Obidza koło Nowego Sącza odbył się plener rzeźbiarski, przyna-

Walka z nadmiarem czasu...

Zgodnie z przyjętymi procedurami, w czerwcu wszyscy złożyli „Wnioski o przyznanie dotacji na działalność statutową na rok 2006”. Przeszły one wszystkie stopnie administracyjne i odetchnęliśmy z ulgą. Własne przekonanie o celowości takiego planowania eksponowałem na łamach „Wiadomości Uniwersyteckich” nie tak dawno, więc nie będę argumentów powtarzał. Szanuję jednak procedury pozyskiwania pieniędzy i cierpliwie wypełniamy tabele i tabelki. Ale oto w połowie września okazało się, że wymogi, jak to często bywa, uległy zmianie i trzeba wnioski „uzupełnić” o niewinnie wyglądające tabele, poparte jednak żądaniem obszernych do nich wyjaśnień.

Ktoś nie pomyślał o racjonalnym rozwiązaniu zastosowania nowego wzoru do roku następnego – ktoś też pomyślał, że warto zagospodarować nadmiar wolnego czasu, którym dysponują przecież od momentu ustawowego zakazu podejmowania pracy na innych etatach naukowe głowy. To przecież cierpliwa materia i każdy urzędniczy pomysł znieśnie z pokorą.

Andrzej Kokowski

EX FUNEBRI CHARTA

OSTATNIE POŻEGNANIE

starszego wykładowcy mgr Marty Fijałkowskiej
choreografa, Prezesa Honorowego, Członka Zarządu Stowarzyszenia Przyjaciół
i Wychowanków Zespołu Tańca Ludowego
Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie,
wykładowcy Studium Folklorystycznego dla Instruktorów Zespołów Polonijnych,
wspaniałego Przyjaciela i kochanej przez wszystkich osoby

W godzinach wieczornych 22 czerwca 2005 r. dotarła na Półwysp Peloponeski nad Morzem Egejskim za Kanalem Korynckim, ponad 500 km od Aten, do Porto Hydry, gdzie przebywała na Międzynarodowym Festiwalu Folklorystycznym grupa ZTL UMCS, piorunująca, porażająca i tragiczna wiadomość o śmierci naszej ukochanej Marty Fijałkowskiej.

Była dla nas wyjątkową, uczynną, utalentowaną, dobrą, wyrozumiałą dla każdego wybitną tancerką, solistką, instruktorem i choreografem. Z ogromną wrażliwością i dużym taktem pedagogicznym zyskiwała sobie sympatię i uznanie.

W Zespole była ponad 30 lat; jako tancerka, działacz w Radzie Zespołu, Przewodnicząca wyróżniona wyjątkową godnością Prezesa Honorowego Zespołu. Prowadziła grupę reprezentacyjną. Całym sercem i życiem oddana Uczelni i Zespołowi, pracowała ofiarnie i twórczo jako opiekunka, a następnie jako instruktor i choreograf w Studium Folklorystycznym dla Instruktorów Zespołów Polonijnych. W czasie licznych wyjazdów zagranicznych była ich organizatorem i tłumaczem. Swoją postawą dawała wzór i przykład wszystkim: punktualna, zorganizowana, służąca radą i pomocą. Zjednywała sobie sympatię kolegów, członków Zespołu i organizatorów zapraszających Zespół na liczne festiwale i tournée artystyczne. Była wzorem w poszanowaniu i opiece nad strojami, które oddawały Jej piękno i charakter wykonywanych tańców.

Ofiarnie pracowała na rzecz Stowarzyszenia Przyjaciół i Wychowanków ZTL UMCS.

Z powodu komplikacji związanych z wcześniejszym powrotem do kraju nie możemy w tak tragicznej chwili osobiście uczestniczyć w Jej ostatniej drodze – oplakujemy i przeżywamy wielki, niczym nieukojony ból.

Tu, w Grecji, oddajemy Jej należny hold.

Żyć będziesz zawsze w naszych sercach i wiecznej pamięci. Uczelnia, a przede wszystkim Zespół i kultura polska utracili oddanego, w pełni sił twórczych w dziedzinie zachowania dziedzictwa i tożsamości narodowej instruktora-choreografa, wychowawcę młodzieży.

**Cześć Jej Pamięci! Pozostajemy pogrążeni w Wielkim Żalu.
Zawsze będziemy o Tobie pamiętać!**

Twoi oddani przyjaciele
Stanisław Leszczyński
Członkowie Zespołu Tańca
Ludowego UMCS

Z wpisu do kroniki Zespołu Tańca Ludowego UMCS dokonanego przez dyrektora Zespołu Stanisława Leszczyńskiego, Porto Hydra, dnia 22 czerwca 2005 r.

Pamięci mgr Marty Fijałkowskiej

Trzy miesiące temu odeszła od nas Pani Marta Fijałkowska – zasłużona członkini, instruktor, choreograf Zespołu Tańca Ludowego UMCS, do którego należała od 1974 roku. Dla Zespołu, dla Uczelni i dla polskiej kultury jest to przeogromna strata.

Pani Marta zawsze była osobą pogodną i optymistyczną. Jako instruktor wychowała rzeszę polskich studentów, którzy teraz są bogatsi w wiedzę o kulturze polskiej i sztuce ludowej, polskich strojach ludowych i technice tańca ludowego. Dokonywała tego dzięki wieloletniemu doświadczeniu zawodowemu oraz „anielskiej cierpliwości” do studentów. Na próbach tanecznych, zgrupowaniach, wyjazdach zagranicznych

mówiła do nas zawsze spokojnie, łagodnie, ciepło uśmiechając się. Z każdego wypowiedzianego słowa, z każdej pokazanej figury tanecznej, kroku oberka czy kujawiaka można było dużo się nauczyć. Każdy Jej udział w koncercie czy wojażu zagranicznym był dla nas przykładem, jak członek, tancerz ZTL i student UMCS powinien się zachować w różnych sytuacjach. Była dla nas, młodych, chłonnych wiedzy, żądnych wrażeń i przygód, niedoścignionym wzorem człowieka, pedagoga i instruktora.

Zadziwiający był fakt, że nigdy niczym nie mogliśmy Jej zaskoczyć. Zawsze była przewidywalna, zorganizowana i bardzo pracowita. Wielokrotnie borykaliśmy się z różnymi problemami tanecznymi, studenckimi, tymi związanymi z koncertami, wyjazdami zagranicznymi czy z tymi naszymi – prywatnymi. Pani Marta wówczas swoim łagodnym usposobieniem i opanowaniem stawiała naprzeciw kłopotom i ... one znikaly.

Dookoła Niej zawsze panowała atmosfera promienna. Nawet trudne tematy, smutne miny młodych po wspólnej rozmowie nabierały radosnego blasku. To również dało się zauważyć nie tylko na próbach, w biurze Zespołu, ale przede wszystkim na scenie, gdy Pani Marta występowała. Jej taniec był niczym innym jak wymienioną sztuką, profesjonalizmem i dokładnością w technice i wyrazie scenicznym. Również stroje, w których tańczyła, dopełniały kunsztu artystycznego. Nigdy nie umknął Jej żaden guzik, tasiemka, koronka czy niedopięta koszula. Jej pilne oko pedagoga dostrzegło i dopilnowało wszystkich strojów, kroków tanecznych, a nawet odpowiedniej atmosfery na scenie. Po koncertach zawsze mówiła, co było dobrze zatańczzone, ale i to, co trzeba poprawić i w jaki sposób wyszlifować braki. Z ogromną dokładnością przygotowywała stroje do koncertów, dbała o nie i szanowała. Tego m.in. nauczyliśmy się od Pani Marty. Za to wszystko dziękujemy!

Przez tyle lat pracy na Uczelni, w Zespole Tańca Ludowego UMCS, w Stowarzyszeniu Przyjaciół i Wychowanków ZTL i Akademickim Centrum Kultury „Chatka Żaka” była dla nas prawdziwym wzorem do naśladowania oraz dobrą szkołą miłości, pracy i szacunku dla kultury polskiej. Taką Ją zapamiętamy – zawsze pogodną, łagodną i uśmiechniętą – NASZĄ PANIĄ MARTE.

Członkini Zespołu
Tańca Ludowego UMCS
Dominika Kwiatkowska

KONFERENCJE • SYMPOZJA • ZJAZDY

XII Warsztaty Fizyki Jądrowej w Kazimierzu Dolnym

W Kazimierzu Dolnym nad Wisłą 21–25 września, odbyły się XII międzynarodowe Warsztaty Fizyki Jądrowej, zorganizowane przez Katedrę Fizyki Teoretycznej UMCS. Współorganizatorem Warsztatów był Institute de Recherches Subatomiques (IReS) w Strasburgu, we Francji.

heavy (Jądra superciężkie), 2) Forces (Siły), 3) Fusion–Fission (Fuzja–Rozszczepienie), 4) Limits (Granice), oraz w czasie sesji plakatowej przedstawiono najnowsze osiągnięcia dotyczące produkcji pierwiastków superciężkich, ich opisu w modelach makroskopowo-mikroskopowych oraz w teorii

i autorytetem w dziedzinie teorii jądra atomowego, od 1957 roku profesorem na Uniwersytecie Kalifornijskim. Jest członkiem Duńskiej Akademii Nauk i Polskiej Akademii Umiejętności oraz doktorem honoris causa Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie.

Oprócz profesora Świąteckiego,

Dietrich jest również doktorem honoris causa UMCS. Dalej, Rajat Badhuri z Uniwersytetu McMaster w Kanadzie, Hans Juergen Krappe z Hahn-Meitner Institute w Berlinie, Jerzy Dudek – honorowy profesor UMCS i Johan Bartel ze Strasburga we Francji, Janusz Dąbrowski – z IPJ w Warszawie i Jan Błocki z IPJ

Uczestnicy XII Warsztatów Fizyki Jądrowej

Kwiaty dla profesora K. Pomorskiego z okazji 60. urodzin

Dyskusje prowadzono w sali wykładowej

W Warsztatach uczestniczyli fizycy z ponad dziesięciu krajów, razem około 80 osób. Tematyka dotyczyła struktury jądrowej i nisko-energetycznych reakcji jądrowych. Wygłoszono ponad 30 referatów oraz wyeksponowano 15 plakatów. Wykłady były tradycyjnie świeże i bardzo dobrze przygotowane. Nowocześnie urządzone ośrodek SARP, mieszczący się w rynku malowniczego Kazimierza, przez 5 dni rozbrzmiewał najnowszymi problemami, z którymi środowisko fizyki jądrowej para się w obecnym czasie. Oprócz teorii dyskutowano problemy fizyki doświadczalnej.

W czterech sesjach: 1) Super-

średniego pola nukleonowego w jądrach, zagadnienia rozszczepienia i fuzji jądrowej, problemy oddziaływań pairing w najnowszych postaciach, wyniki teorii funkcjonalu gęstości modelu relatywistycznego pola, zagadnienia modelu sprzężenia z continuum itd.

W związku ze światowym rokiem fizyki organizatorzy zadbali, by Warsztaty rozpoczął wykład nawiązujący do wczesnych prac Alberta Einsteina. Wykład ten wygłosił profesor Władysław Świątecki z LBNL Berkeley w Kalifornii. Dotyczył on nowego spojrzenia na podstawy ogólnej teorii względności. Profesor Świątecki jest fizykiem teoretykiem

... i na malowniczym kazimierskim rynku

wśród uczestników Warsztatów znaleźli się przedstawiciele czołowych, światowych laboratoriów fizyki jądrowej: Yuri Oganessian, znany odkrywca wielu pierwiastków superciężkich i laureat wielu międzynarodowych nagród, oraz Avazbek Nasirov z FLNR w Dubnej, Fritz Hessberger i Ernst Roeckl z GSI w Darmstadtzie, Janusz Wilczyński z Instytutu Problemów Jądrowych w Świerku, Krystyna Siwek-Wilczyńska z Uniwersytetu Warszawskiego, Adam Sobiczewski z IPJ w Warszawie – doktor honoris causa UMCS, Peter Ring i Klaus Dietrich – obaj z Technische Universitaet w Monachium. Klaus

w Świerku, Stanisław Grzegorz Rohoziński i Jacek Dobaczewski z Instytutu Fizyki Teoretycznej Uniwersytetu Warszawskiego, Marek Płoszajczak z GANIL w Caen w Normandii. Należy również wymienić innych uczestników i naszych współpracowników a więc Jean-Francoisa Bergera z CEA Bruyeres-le-Chatel pod Paryżem, Luisa Egidio z Uniwersytetu w Madrycie, Jorge Dukelsky'ego z CSIC w Madrycie, Alexeya Dzyublika z INR NAS w Kijowie, Vladimira Plujko z TSNU w Kijowie oraz Piotra Rozmeja z Uniwersytetu Zielonogórskiego. Prócz wymienionych, w Warsztatach uczestniczyło wielu

KONFERENCJE • SYMPOZJA • ZJAZDY

innych znanych fizyków jądrowych. Resztę uczestników stanowili głównie doktoranci, studenci i starsi od nich stopniem fizycy z Włoch, Francji, Hiszpanii, Niemiec, Chorwacji, Ukrainy itd.

Takie spotkania są już tradycją w tym środowisku. Pierwsze Warsztaty Fizyki Jądrowej odbyły się w roku 1994. Założeniem, jakie postawili sobie ich inicjatorzy, profesorowie Krzysztof Pomorski z UMCS w Lublinie, Jacek Dobaczewski z UW w Warszawie i Jerzy Dudek z IReS w Strasburgu, było stworzenie możliwości szerokich kontaktów dla młodego pokolenia polskich fizyków jądrowych, głównie teoretyków. Miało to być forum dyskusyjne nad najnowszymi problemami, z jakimi pracuje młodzież, a więc doktoranci i studenci fizyki jądrowej. Wciąż jest to również platforma wymiany doświadczeń z ich starszymi kolegami w zawodzie.

Warsztaty bardzo lubił i popierał ich rozwój profesor Zdzisław Szymański – nestor polskiej fizyki jądrowej, który przez wszystkie lata od początku ich istnienia, aż do swojej śmierci w roku 1999, tworzył w nich uczestniczył.

Ta dobra inicjatywa zapoczątkowana 11 lat temu szybko weszła do kalendarium spotkań fizyków polskich i zagranicznych. Studenci i doktoranci pilnie uczestniczą w Warsztatach, prezentując wyniki swoich badań oraz dyskutując ze sobą i ze starszymi uczestnikami.

Mieliśmy również piękną, ciepłą pogodę. Udana wycieczka po Kazimierzu, gra w petanque (Pierwsze Światowe Mistrzostwa o puchar Warsztatów) i inne kazimierskie atrakcje cieszyły się dużą popularnością.

Wieczór pożegnalny w sobotę był okazją do złożenia życzeń profesorowi Krzysztofowi Pomorskiemu, który obchodził w tym roku sześćdziesiąte urodziny. W imieniu wszystkich uczestników, najlepsze życzenia złożył profesorowi nasz senior, profesor Stanisław Szpikowski, który przez wiele lat popierał i rozwijał inicjatywę Warsztatów.

Zapraszamy kolegów z Polski do uczestnictwa w konferencji. Zapraszamy studentów. W następnym roku Warsztaty odbędą się 20–24 września. To tradycyjny, chociaż ruchomy termin Warsztatów – kończą się zawsze w ostatnią niedzielę kolorowego, kazimierskiego września. Tematem Warsztatów, dla

wtajemniczonych, będzie BCS, mówiąc szerzej 50. urodziny BCS – urodziny teorii par!

Chcemy rozwijać i podtrzymywać tę piękną tradycję spotkań polskiej młodzieży, której duże zainteresowania fizyką jądra atomowego powinny być ciągle rozwijane. Liczymy na pomoc różnych instytucji publicznych i rządowych w organizacji Warsztatów. To ci młodzi ludzie będą rozwijać w przyszłości polską energetykę jądrową i będą pracować w przemyśle jądrowym. Warto im w tym pomóc. Pamiętajmy o tym!

Warto powiedzieć, że od lat aktywnie pomaga nam LUBMAN, znacząco sponsorując Warsztaty.

Materiały z Warsztatów (ok. 300 stron druku) będą opublikowane w *International Journal of Modern Physics E*, na początku roku 2006. Dla tych, którzy chcieliby już teraz dokładniej zapoznać się z tematyką ostatnich Warsztatów oraz z tematyką Warsztatów z lat ubiegłych polecamy naszą stronę internetową, dedykowaną specjalnie Warsztatom Fizyki Jądrowej (<http://kft.umcs.lublin.pl/wfj>). Nie sposób opisać w kilku zdaniach wrażeń, które przeżywa przez pięć dni takie grono osób. Na tej stronie prezentujemy materiały z wykładów, zdjęcia z przebiegu konferencji itd. Zapraszamy wszystkich zainteresowanych czytelników.

W imieniu organizatorów XII Warsztatów Fizyki Jądrowej serdecznie dziękuję, tą drogą, Jego Magnificencji Rektorowi za przychyłność związaną z realizacją Warsztatów.

Dziękuję wszystkim organizatorom, dr Krystynie Zajac, za jej poświęcenie i dbałość o sprawy lokum i żywienia, dr. Michałowi Wardzie – bez jego listów, okólników, wyjaśnień i działań w internecie cała organizacja byłaby skazana na niepowodzenie, dr. Leszkowi Próchniakowi, który dba o nasze finanse, mgr Kamili Sieji za wzorowe przygotowanie tomiku Streszczeń oraz za przyjęcie wszystkich uczestników Warsztatów „pod dach”. Warsztaty zabezpieczali od strony technicznej mgr Bogdan Ksieżopolski i mgr Adam Dziurda. Brawo! Dziękuję.

Dziękuję Panom z Wydawnictwa i Drukarzom UMCS za bardzo szybkie decyzje i staranne wydrukowanie Streszczeń.

Andrzej Baran

Wielokulturowe środowisko historyczne Lwowa w XIX – w pierwszej połowie XX wieku

Fot. Agata Słowińska

Pod takim tytułem miała miejsce 29 września – 1 października, czwarta już międzynarodowa konferencja naukowa, zorganizowana, w przeciwieństwie do trzech poprzednich w Rzeszowie, tym razem we Lwowie. Organizatorami jej byli historycy Uniwersytetu Rzeszowskiego i Lwowskiego Narodowego Uniwersytetu im. Iwana Franki, przy współudziale uczonych ukraińskiego Towarzystwa Historycznego im. M. F. Hruszewskiego. Z zazdrością trzeba powiedzieć o jeszcze jednym współorganizatorze, którym był ukraiński Kredyt Bank, co pozwoliło uniknąć kłopotów materialnych. Takiej kooperacji należałoby życzyć wszystkim organizatorom konferencji naukowych w Polsce.

Uczestnicy obrad otrzymali do

wglądu opasły, trzeci tom materiałów z poprzedniej konferencji. Jakkolwiek problematyka odnosząca się do osiągnięć naukowych lwowskiego środowiska historycznego jest niezwykle bogata, to pokłosie trzech poprzednich owocnych sesji wskazuje, że zmierza ona do wyczerpania. Mimo to, podczas omawianej konferencji wygłoszono aż 30 referatów, a zgłoszono ich znacznie więcej, lecz nie wszyscy chętni mogli wziąć udział w obradach. Liczna i zróżnicowana była grupa polskich uczestników z różnych ośrodków naukowych. Najwięcej osób, co jest rzeczą zrozumiałą, uczestniczyło z Uniwersytetu Rzeszowskiego. Poza nimi udział wzięli przedstawiciele Poznania, Warszawy, Gdańska, Krakowa, Katowic, Łodzi, Kielc, Toru-

KONFERENCJE • SYMPOZJA • ZJAZDY

nia i Lublina – w osobie piszącego te słowa. Podobnie ze strony ukraińskiej była spora grupa uczestników, głównie ze Lwowa, a następnie z Drohobycza i Iwano-Frankowska. Początkowej i końcowej fazie obrad przewodniczyli główni organizatorzy dotychczasowych konferencji: prof. dr hab. Jerzy Maternicki z Uniwersytetu Rzeszowskiego i prof. dr hab. Leonid Zaszkiłniak z Lwowskiego Narodowego Uniwersytetu, zaś przewodnictwo kolejnym etapom obrad powierzano przedstawicielom różnych ośrodków naukowych Ukrainy i Polski. Zaszkiłniak przewodniczenia spotkał również piszącego te słowa.

Merytoryczną część obrad rozpoczął referat Jarosława Hrycaka ze Lwowa na temat: *Dorobek historyograficzny Iwana Franki*. Autor widzi Frankę jako pierwszego profesjonalnego ukraińskiego historyka, wykształconego na Uniwersytecie Lwowskim w okresie, gdy ten znajdował się pod wpływami niemieckimi. Hrycak przedstawia dochodzenie, mającego korzenie niemieckie Franki, do ukraińskiej tożsamości narodowej. Analizując jego dorobek historyczny autor stwierdza, iż w historiografii ukraińskiej zyskiwał on skrajne oceny jako nacjonalista, szowinista i marksista.

Michajło Krill ze Lwowa w referacie *Józef Mauss: działalność naukowa i dydaktyczna* przedstawił przebieg kariery na uniwersytecie we Lwowie z czasów niemieckich, urodzonego w Badenii, a przybyłego do tego miasta absolwenta Uniwersytetu Wiedeńskiego – profesora z Salzburga. Mauss został profesorem, dziekanem i rektorem Uniwersytetu Lwowskiego. Autor pisze o jego zaangażowaniu na rzecz otwarcia we Lwowie katedry historii literatury i prowadzonych na ten temat dyskusjach z Ossolińskim. Ukazuje Maussa jako historyka dziejów Austrii i pierwszego metodologa historii na Uniwersytecie Lwowskim oraz specjalistę od nauk pomocniczych historii. Dokonuje charakterystyki jego dorobku naukowego z zakresu zagadnień tureckich i topografii Lwowa. Wspomina też o wybitnych jego uczniach, takich jak Dzeduszycki, Zawadzki, Wasilewski i inni.

Leonid Zaszkiłniak, wygłaszając referat na temat: *Iwan Wagilewicz na tle epoki i historiografii*, przedstawił życie tego ukraińskiego uczonego zajmującego się dociekaniami literackimi, etnograficznymi

i historycznymi. Prezentuje go jako historyka antykwarystę przesiąkniętego ideami romantycznymi i nawiązującego do mitów Słowiańszczyzny.

Wioletta Julkowska z Poznania w referacie *Opowiadająca historia Karola Szajnochy i Ludwika Kubali* zwraca uwagę na czerpanie przez Szajnochę wzorów narracji od historyków francuskich Thierrego i Micheleta, a przez Kubalę od Tukidydesa, Długosza i Szajnochy. U obu tych historyków historiografia splata się z literaturą. Na podstawie rękopisów Szajnochy autorka dochodzi do wniosku, że jego procedury badawcze mają charakter naukowy. Podobne zdanie wyraża o Kubali wskazując, że przypisy w jego dziełach stanowią aż trzecią część tekstu, co pozwala na prowadzenie głębszego dyskursu wokół jego wywodów.

Leonid Timoszenko z Drohobycza w referacie *Anton Petruszewycz jako historyk cerkwi* zajął się dorobkiem historycznym tego badacza amatora, z wykształcenia teologa. Wskazuje na imponujący jego dorobek historyczny, który zapewnił mu członkostwo różnych Akademii i Towarzystw Naukowych. Sporządzone przez niego wypisy dokumentów z Archiwum Lwowskiego, a także różnych archiwów klasztornych i parafialnych stanowią bezcenne źródło do dziejów cerkwi na ziemiach ruskich od początków chrześcijaństwa aż do czasu unii brzeskiej.

Stefan Ciara z Warszawy w referacie *Życie codzienne archiwistów lwowskich w dobie autonomii galicyjskiej* przedstawia znaczenie archiwum Lwowa jako instytucji w życiu publicznym, jego strukturę organizacyjną, etos pracowników, problemy zawodowe i życiowe. Wskazuje na związki Archiwum z Uniwersytetem, z uwagi na wymagania pełnienia funkcji dyrektora archiwum przez profesora Uniwersytetu.

Agnieszka Kawalec z Rzeszowa w referacie *Historiograficzne i metodologiczne poglądy Franciszka Siarczyńskiego* przedstawia Siarczyńskiego jako przedstawiciela naruszewiczowskiej szkoły historycznej, u którego jednak można zaobserwować tendencje preromantyczne. Wskazuje też na jego sprzeciw wobec poglądów społecznych Naruszewicza, postulującego zachowanie dotychczasowych nierówności. W kwestiach

historiozoficznych autorka ukazuje Siarczyńskiego jako zwolennika uniwersalnego postępu i cykliczności dziejów. Wreszcie eksponuje recypowanie przez niego od Monteskiusza geopolitycznej koncepcji dziejów, jednak z dodaniem do niej nowych czynników kulturowych i religijnych.

Jerzy Maternicki z Rzeszowa w referacie *Adam Szczęśliwski wobec idei historii socjologicznej* wskazuje, iż ten historyk już w latach młodości podczas pobytu we Lwowie przyswoił sobie socjologiczną koncepcję historii, którą wzbogacił na studiach w Niemczech. Eksponuje jego broszurę: *O socjologicznym traktowaniu dziejów* jako pierwsze w kraju dzieło odnoszące się do zagadnień relacji między historią i socjologią. Wskazuje, iż Szczęśliwski twierdził w niej, że istnieją różnice między tymi dyscyplinami, ponieważ historia obejmuje niepowtarzalne zjawiska indywidualne, natomiast socjologia dąży do uogólnień. W historii zjawiska ujmowane są *in concreto*, a w socjologii *in abstracto*. Pomimo tych różnic autor uważa, iż Szczęśliwski był zwolennikiem nasycania w sposób umiarkowany zjawisk historycznych pojęciami ogólnymi. Wskazuje również na dostrzeżenie przez Szczęśliwskiego opozycji zjawisk społecznych do kulturalnych. Pierwsze stanowią wynik uwarunkowań materialnych, a drugie psychologicznych. Wreszcie pisze o sprzeciwie Szczęśliwskiego wobec koncepcji totalnej walki głoszonej przez Gumplowicza, w miejsce której wprowadzał on do życia społecznego elementy współdziałania.

Eugeniusz Koko z Gdańska w referacie *Twórczość Franciszka Rawity Gawrońskiego dotycząca dziejów Rusi w polskiej i ukraińskiej opinii* omówił dorobek pisarski tego historyka, zwracając uwagę na jego odbiór w różnych kręgach Polaków i Ukraińców. Autor wskazuje, iż bardziej krytycznie do dorobku Gawrońskiego odnosili się Ukraińcy niż Polacy. Piszący te słowa, w referacie *Dzieje historiografii polskiej Bernarda Ziffera (1878–1978)* przedstawił nieznanne dzieło lwowskiego prawnika, ucznia Oswalda Balzera, napisane w okresie zimnej wojny w USA, omawiające w sposób kompleksowy osiągnięcia polskiej historiografii od początków państwa do II wojny. Autor przedstawił to dzieło jako polemiczne wobec poglądów historyków zagranicznych. Zwrócił

uwagę na jego rekomendację ze strony Oskara Haleckiego.

W referacie Romana Szusta ze Lwowa *Sadok Barącz oraz jego badania krajoznawcze* zostały omówione historyczne publikacje i przede wszystkim dorobek rękopiśmienny dominikanina pochodzenia ormiańskiego. Autor eksponuje jego badania poświęcone Żółkwi i innym miastom, a przede wszystkim dziejom Ormian, oparte na archiwaliach ormiańskiego arcybiskupstwa we Lwowie. Szust w sposób szczególny eksponuje dokonywane przez Barączę opisy topograficzne. Zwraca też uwagę na słabości warsztatowe Barączę, o czym świadczy brak krytycyzmu wobec dokumentów podrobionych i nadmierne eksponowanie znaczenia Ormian we Lwowie. Wreszcie wspomina o wpływie Barączę na charakter narracji innych historyków, jak na przykład Adolfa Pawińskiego.

Alfred Toczek z Krakowa w referacie *Habilitacje historyków lwowskich (1860–1918)* wyeksponował aspiracje naukowe lwowskich historyków. Autor zauważył, iż spośród 300 osób aż 90 uzyskało ten stopień naukowy. Wśród habilitujących się osób wymienia przedstawicieli różnych narodowości. Wskazuje też na ośrodki naukowe, w których historycy lwowscy uzyskiwali tytuły naukowe. Przedstawia również procedury związane z prowadzeniem przewodów habilitacyjnych na Uniwersytecie Lwowskim.

Paweł Sierżęga z Rzeszowa w referacie *Litwa w badaniach historycznych Anatola Lewickiego* poświęca uwagę dziełu tego historyka odnoszącemu się do zagadnień związanych z unią polsko-litewską. Jego książka obejmująca te kwestie, przetłumaczona na ukraiński, została nieprzychylnie przyjęta przez Ukraińców, w Polsce zaś pełniła rolę podręcznika.

Dorota Malczewska-Pawelec i Tomasz Pawelec z Katowic w referacie *Żywy codzienny lwowskiego historyka XIX wieku* przedstawili różnorakie uwarunkowania wpływające pozytywnie, jak też negatywnie na efekty naukowo-dydaktyczne historyków tego środowiska.

W referacie Konstantina Kondratiuka ze Lwowa *Działalność naukowo-dydaktyczna Michajła Hruszewskiego* została przedstawiona aktywność naukowa, edytorska i kulturalna tego wybitnego ukraińskiego uczonego na Uniwersytecie Lwowskim oraz w Towarzystwie

KONFERENCJE • SYMPOZJA • ZJAZDY

Naukowym im. Tarasa Szewczenki. Poza analizą monumentalnej syntezy *Istoriya Ukrainy-Rusi* autor omówił jego prace językoznawcze, inicjatywy do wydania dziejów kozaczyzny, zrealizowane przez uczniów Hruszewskiego, dorobek naukowy publikowany w różnych krajach oraz starania do powołania Ukraińskiej Akademii Nauk w 1918 roku. Uzupelnienie tych wywodów stanowił referat Wasyla Pedrycza z Iwano-Frankowska *Główne kierunki działalności naukowej historycznej szkoły Michaiła Hruszewskiego*. Autor, zwracając uwagę na metodologiczne aspekty jego badań historycznych, stwierdza, iż Hruszewski odstąpił od neoromantycznego modelu historii na rzecz pozytywistycznego. Poza tym eksponował różnice jakościowe między naukami ekonomicznymi i historycznymi. Pedrycz wskazał na zainteresowania badawcze Hruszewskiego dziejami narodów słowiańskich po objęciu przez niego katedry historii powszechnej na Uniwersytecie Lwowskim. Wreszcie pisze o jego inspiracji na ucznia Kordubę do poszukiwań w literaturze europejskiej zagadnień ukraińskich.

Witalij Telbak z Drohobycza w referacie *Organizacja i działalność lwowskiego grona Komisji Historycznej Polskiej Akademii Umiejętności* przedstawił strukturę tej organizacji, jej inicjatywy badawcze oraz dokonania wydawnicze.

Oksana Ruda ze Lwowa w referacie *Ocena Unii Lubelskiej 1569 r. przez polską historiografię przełomu XIX i XX wieku* zwróciła uwagę na diametralną interpretację tego faktu historycznego przez historyków różnych orientacji i środowisk naukowych. Autorka czyniła wywody w kontekście zagadnień ukraińskich. Przedstawiła punkt widzenia lwowskiego historyka Oswalda Balzera.

Olga Popowicz ze Lwowa w referacie *Systematyzacja rękopisów w polskich archiwach i bibliotekach przez członków Towarzystwa Naukowego im. Tarasa Szewczenki w latach 1895–1913* zajęła się kwerendami badawczymi różnych historyków ukraińskich w celu publikowania przekazów do dziejów Ukrainy, czego pokłosiem były publikacje źródeł aktowych obejmujące różne zagadnienia, takie jak kozaczyzna, koliszczyzna, bractwa religijne, czy też lustracje ziem ukraińskich.

Karol Olejnik z Poznania w referacie *Polska Piastów w badaniach historyków lwowskich XIX–XX wieku* zwrócił uwagę na doniosłość prac naukowych Tadeusza Wojciechowskiego, który posługując się metodą retrospektywną, przy niewielkiej ilości źródeł, dzięki stawianiu wielu różnych pytań dochodził do odkrywczych konstatacji. Jego *Szkiecy historyczne* wydane w 1904 roku do dnia dzisiejszego stanowią podstawową lekturę na studiach uniwersyteckich historii. Ten uczony dokonał naukowej afirmacji *Kroniki Kadłubka*.

Joanna Kolbuszewska z Łodzi w referacie *Historyczno-kulturowa refleksja Jana Ptaśnika* przeprowadziła pod względem merytorycznym i metodologicznym analizę studiów historycznych tego badacza nad dziejami kultury polskiej. Porównując je z osiągnięciami innych badaczy kultury Aleksandrem Brücknerem i Stefanem Czarnowskim autorka stwierdza, iż nowatorstwo Ptaśnika sprowadza się do położenia głównych akcentów na kulturze materialnej oraz eksponowania kulturotwórczej roli miast w średniowieczu.

Joana Pisulińska z Rzeszowa w referacie *Działalność naukowa i dydaktyczna Czesława Nankego na Uniwersytecie Jana Kazimierza* przedstawiła dokonania tego uczonego, z pochodzenia Niemca, który poprzez stypendium Ossolińskich i kontakty naukowe z Dębińskim stał się Polakiem, należąc do Towarzystwa Ochrony Kresów, a w okresie okupacji angażował się w tajne nauczanie. Autorka wskazuje na jego udział w polskiej ekspedycji badawczej w Rzymie, jego badania poświęcone trzeciej wolnej elekcji, a następnie dziejom dyplomacji w XIX wieku oraz tłumaczenie *Księcia Machiavellego*.

Roman Ławrecki ze Lwowa w referacie *Badania mediewistyczne na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Lwowskiego (1919–1939)* przedstawia osiągnięcia historyków tej miary co Stanisław Zakrzewski, Jan Ptaśnik, Ludwik Kolankowski, Józef Skoczek, Łucja Charewiczówna, Zygmunt Wojciechowski, Bolesław Stachow, Stanisław Zajączkowski, Stanisław Pazyra, Jan Adolf Kraft.

Jerzy Centkowski z Rzeszowa w referacie *Ewa Maleczyńska jako dydaktyk historii* przedstawił osiągnięcia badawcze tej wybitnej

znawczynie średniowiecza, koncentrując główną uwagę na jej postulatach dotyczących nauczania historii. Autor uważa Maleczyńską za czołowego dydaktyka historii II Rzeczypospolitej. Przy nauczaniu przedmiotu zalecała eksponowanie wielokulturowości i regionalizmu oraz wychowanie społeczne, moralne i estetyczne. Ze względu na pryncypialność zasad była szykanowana w PRL. Jeden z dyskutantów zauważył, iż po wojnie wbrew swoim poglądom uległa ona indoktrynacji.

Lidia Łazurko z Drohobycza w referacie *Zagadnienia kształtowania się polskiej historiografii na łamach czasopisma „Kwartalnik Historyczny” (1919–1939)* omówiła wkład tego czasopisma wychodzącego we Lwowie w upoposażenie rezultatów badawczych nauk historycznych i integrację polskiego środowiska ze środowiskami historycznymi innych krajów. Lidia Michałowska-Bracha w referacie o dziwnym tytule *U początków lwowskiej historiografii feministycznej: Maria Bruchalska i jej badania nad udziałem kobiet w powstaniu styczniowym* w sposób rzeczowy przedstawiła przedsięwzięcia Bruchalskiej.

Władysława Szulakiwewicz z Torunia w referacie *Dzieje Uniwersytetu Lwowskiego w twórczości Karola Lewickiego (1908–1991)* omawia znajdującą się w depozycie Archiwum Akt Dawnych we Lwowie jego historię Uniwersytetu Lwowskiego. Ponadto wspomina o nim jako wybitnym biografście, głównie osób związanych z Uniwersytetem Jana Kazimierza.

Andrzej Meisner z Rzeszowa w referacie *Epoka oświecenia w badaniach lwowskich historyków wychowania* zwrócił uwagę na propagowanie idei wychowania na Uniwersytecie przez uczonych różnych dyscyplin (historia, filozofia, filologia, prawo, matematyka) przed powołaniem katedry pedagogiki w 1907 roku, następnie na kształcenie kadr pedagogicznych do realizacji zadań wychowawczych oraz badania dotyczące dziejów wychowania prowadzone przez Danysza i Kota. Wskazał też na inicjatywę upamiętnienia rocznicy powołania Komisji Edukacji Narodowej i publikowanie prac poświęconych wybitnym polskim pedagogom.

Ulana Wielkopolska ze Lwowa

w referacie *Myron Korduba i zagadnienia teoretycznej historii na łamach wydawnictw Towarzystwa Naukowego im. Szewczenki* omawia działalność tego uczonego ukraińskiego, bibliografa Uniwersytetu. Pisze o jego zainteresowaniach historiozofią, naukami pomocniczymi historii oraz zagadnieniami historiografii, czego dowodem było wiele recenzji na łamach *Kwartalnika Historycznego*. Nade wszystko zwraca uwagę na jego zapatrywania metodologiczne. Uważał on historię za naukę wyjaśniającą, odwołując się do Langlois i Seignobos, Lacombe'a, Lamprechta i Benedetta Crocego. Rafał Stobiecki z Łodzi w referacie *Obraz kresów wschodnich w polskiej myśli historycznej na emigracji po 1945 roku* zwraca uwagę na diametralnie różne zapatrywania emigracji na terytoria Rzeczypospolitej utracone po traktacie ryskim i później po układzie jałtańskim. Jedni uważali za kresy wschodnie terytoria Rzeczypospolitej sprzed pierwszego rozbioru, a inni sprzed traktatu ryskiego. Było to wynikiem hołdowania określonym orientacjom historycznym. Wreszcie Wojciech Wrzosek z Poznania w referacie *Status historiograficzny w historii narodowej* wskazał na odmienne podejście do zagadnień narodowych w tradycyjnej historiografii, którą nazywa klasyczną, i nowej, hołdującej zasadom postmodernizmu.

Powyższe uwagi skłaniają do wniosku, iż omawiana konferencja była niezwykle udana pod względem merytorycznym i organizacyjnym. Jest to bezsporna zasługa profesorów Maternickiego i Zaskilniaka wspieranych przez swoich współpracowników. Trzeba wspomnieć o serdeczności i gościnności organizatorów. Umożliwili oni Polakom zapoznanie się z najważniejszymi zabytkami Lwowa. Oddzielne podziękowanie należy się prof. Zaskilniakowi za dostarczenie gościom środka lokomocji w czasie przyjazdu i odjazdu. Organizatorzy ustalili, że następną, już ostatnią, konferencja poświęconą tym zagadnieniom odbędzie się we Lwowie w przyszłym roku.

Antoni Krawczyk

JUBILEUSZE • SYMPOZJA • ZJAZDY

40-lecie Wydziału Ekonomicznego

29 września 2005 roku Wydział Ekonomiczny świętował swój jubileusz. Program uroczystości był bogaty i składał się z czterech części. W pierwszej Jego Magnificencja Rektor prof. dr hab. Wiesław Andrzej Kamiński w pięknym przemówieniu zwrócił się z serdecznymi życzeniami sukcesów do całej społeczności akademickiej Wydziału Ekonomicznego. Następnie wręczył Medale Zasłużony dla Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, przyznane przez Senat UMCS, prof. dr hab. Ryszardowi Orłowskiemu, prof. zw. dr hab. Zdzisławowi Lewandowskiemu oraz prof. zw. dr hab. Augustynowi Wosiowi. Pani prof. dr hab. Zycie Gilowskiej został wręczony Medal Amicis Universitatis Mariae Curie-Skłodowska. Pani prof. dr hab. Elżbieta Skrzypek, dziekan Wydziału Ekonomicznego,

została uhonorowana Medalem Prezydenta Miasta Lublina.

Z ważniejszymi wydarzeniami z 40-letniej historii Wydziału Ekonomicznego zapoznał uczestników jubileuszu prof. dr hab. Ryszard Orłowski. Wystąpienie przerywane było brawami.

Druga część spotkania poświęcona została konferencji naukowej nt. „Nauki ekonomiczne wobec problemów współczesnej gospodarki”. Spośród artykułów naukowych zamieszczonych w księdze jubileuszowej wydanej przez Wydawnictwo UMCS do wygłoszenia przewidziane zostały trzy: prof. dr hab. Zycie Gilowskiej „Finansowanie dobra wspólnego”, prof. dr hab. Hannu Gronkiewicz-Waltz „Zarządzanie Europejskim Bankiem Centralnym w poszerzonej unii walutowej”, prof. zw. dr.

hab. Czesława Skowronka „Sektor polskich przedsiębiorstw wobec wyzwań współczesnej gospodarki”. Zaprezentowane zostały referaty prof. Z. Gilowskiej i prof. Cz. Skowronka. Obydwa wystąpienia zostały nagrodzone gromkimi brawami. Problemy będące przedmiotem wystąpień profesorów wzbudziły żywą dyskusję uczestników konferencji. Na podkreślenie zasługuje fakt, iż do dyskusji zgłaszało się m.in. wielu przedstawicieli przedsiębiorstw.

W spotkaniu uczestniczyło pięćdziesięciu dyrektorów przedsiębiorstw współpracujących w różnym zakresie z Wydziałem Ekonomicznym. Pan Prezes Zarządu Andrzej Sajnaga ufundował 5-letnie stypendium dla studenta Wydziału Ekonomicznego, który ma zagwarantowane miejsce pracy w przedsiębiorstwie ASMET S.A. w Regulach k. Warszawy.

W konferencji uczestniczyli przedstawiciele większości ośrodków naukowych z kraju, w tym dziekani uczelni ekonomicznych oraz wydziałów ekonomicznych w uniwersytetach.

Z wielu ośrodków z kraju i z zagranicy, a także przedsiębiorstw przesłane zostały życzenia na ręce Pani Dziekan prof. Elżbiety Skrzypek. Miłym akcentem obchodów jubileuszu 40-lecia był występ Zespołu Tańca Ludowego UMCS pod kierunkiem mgr. Stanisława Leszczyńskiego. W tym miejscu chcemy serdecznie podziękować za piękny koncert.

Uroczystość zakończył bankiet, któremu towarzyszył koncert w wykonaniu artystów z Wydziału Artystycznego UMCS. Serdecznie dziękujemy za umiłanie nam czasu. Uroczystościom towarzyszyła wystawa zdjęć i publikacji pracowników.

Konferencja skupiła wielu wybitnych przedstawicieli życia naukowego, praktyki gospodarczej, administracji, absolwentów i studentów. Gośćmi naszego jubileuszu byli m.in. rektor prof. dr hab. Wiesław Andrzej Kamiński, rektor prof. dr hab. Tadeusz Baszyński i rektor prof. dr hab. Stanisław Uziak, marszałek województwa lubelskiego Edward Wojtas, przedstawiciele Wojewody: Krzysztof Daszyński, Marzena Tymińska-Ładziak oraz zastępca prezydenta miasta Lublina Krzysztof Michalkiewicz i sekretarz Urzędu Miasta Tadeusz Sobieszek. W uroczystościach uczestniczyło ponad 200 osób. „Czterdzieści lat minęło jak jeden dzień” – te słowa przewijały się wielokrotnie podczas wystąpień i rozmów. Było wiele życzeń, wspomnień, ale i wyrażanych nadziei na

kolejne lata pracy dla pracowników i studentów Wydziału. Życzeniom towarzyszyło słowo „jakość”, odnoszące się do wszystkiego, co daje się udoskonalić. Prowadząca spotkanie jubileuszowe Dziekan Wydziału prof. dr hab. Elżbieta Skrzypek, dziękując wszystkim uczestnikom za udział, przekazała ciepłe słowa i życzenia, cytując słowa Tadeusza Kotarbińskiego: „*Chodzi o to, by człowiek ochoczo robił to, co robić musi, by tego, co robi, nie robił dlatego, że musi, a w tym, co robi, znalazł upodobanie i pracy swej z hojnością oddał się*”. Podkreśliła także, że wszelka jakość zawsze pochodzi od jakości ludzi oraz to, że jakość nie jest wszystkim, ale wszystko bez jakości jest niczym.

Sukces dnia dzisiejszego zawsze ma swych ojców, dlatego też z wielką wdzięcznością wspominano tych, którzy już odeszli na drugi brzeg, do wieczności i pewnie spoglądają na nas ciesząc się z jubileuszu. To trzydzieści osób, które tworzyły nasz Wydział i tu pracowały. Są to: Halina Blaim, Halina Błaziak-Duda, Tadeusz Brzycki, Danuta Chwieczko, Maria Ciepeliowska, Paweł Czartoryski, Franciszek Danilczuk, Teresa Dankiewicz, Sylwester Drozd, Krystyna Gagoś, Irena Grochocka, Czesław Grusiewicz, Waclaw Grzybowski, Antoni Gurnicz, Władysław Holtzman, Mieczysław Kawa, Władysław Kwiecień, Józef Makara, Tadeusz Mazur, Stefan Ogrodnik, Lesław Paga, Henryk Płudowski, Tadeusz Przciszewski, Lechosław Siejak, Zbigniew Szloch, Tadeusz Tokarzewski, Stanisław Waclawowicz, Andrzej Wesolowski, Jadwiga Wyzińska-Ludian, Mikołaj Zinczuk. Za nich to w przeddzień konferencji odprawiona została Msza św. w Kościele Akademickim.

JUBILEUSZE • SYMPOZJA • ZJAZDY

Początki działalności Wydziału Ekonomicznego – wspomnienia i refleksje

Ryszard Orłowski

Historia Wydziału Ekonomicznego związana jest z losami Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, który powstał 23 października 1944 r. na skrawku wyzwolonej Polski, jeszcze w zgiełku II wojny światowej. Twórcy i organizatorzy nowej uczelni nadali jej zrazu profil matematyczno-przyrodniczy. Uznano bowiem – tego zdania było przede wszystkim społeczeństwo Lublina – że uzupełnieniem pełnego kształcenia uniwersyteckiego będą wydziały humanistyczne i społeczne Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Władze państwowe i kierownictwo UMCS przewidywały wszakże w przyszłości powołanie dalszych kierunków kształcenia. Ze strony zaś władz państwowych dążenia takie miały jednak wymiar polityczny, wynikający z chęci przeciwstawienia uczelni świeckiej uniwersytetowi prywatnemu o sylvetce katolickiej.

Już na samym początku okresu organizacyjnego UMCS rektor Henryk Raabe w swym memoriale z 18 września 1944 r. sygnalizował potrzebę utworzenia w Lublinie Wyższej Szkoły Handlowej. Dr Stanisław Skrzyszewski, ówczesny kierownik resortu oświaty, w dyskusji nad kształtem Uniwersytetu, wspominał o możliwości zorganizowania w jego ramach wydziału spółdzielczego. Następnie o powołanie Wydziału Społeczno-Gospodarczego zabiegał rektor UMCS. Minister Czesław Wycech wyraził ustną zgodę na powołanie takiego wydziału, choć ze względów proceduralnych radził utworzyć studium. Rektorowi Uczelni udało się uzyskać pomoc finansową dla powołania Wydziału. Współpracę zaś deklarowali profesorowie: Andrzej Grodek, Edward Lipiński i Andrzej Kozmiński. Do powołania takiego wydziału jednak nie doszło, gdyż ową jednostkę naukowo-dydaktyczną pod nazwą Studium Zagadnień Społecznych i Gospodarczych Wsi powołano przy Wydziale Prawa i Nauk Społeczno-Ekonomicznych KUL. Wpływ na tę decyzję miał wicepremier S. Mikołajczyk.

Do powstania studiów ekonomicznych w UMCS doszło o wiele lat później. Wstępnym niejako krokiem było otwarcie w Lublinie z inicjatywy UMCS, w listopadzie 1960 r., pierwszego w kraju punktu konsultacyjnego zaocznych studiów ekonomicznych krakowskiej Wyższej Szkoły Ekonomicznej. Owocem dziesięcioletniej pracy Punktu Konsultacyjnego było wykształcenie prawie 350 magistrów ekonomii, wyspecjalizowanych w ekonomice handlu.

Sluchaczami w lubelskim Punkcie Konsultacyjnym byli przede wszystkim przedstawiciele dużych zakładów pracy o długim stażu i doświadczeniu zawodowym.

Na styczniowym posiedzeniu Senatu UMCS w 1963 r. rektor G. L. Seidler przedstawił koncepcję utworzenia Wydziału Ekonomicznego na bazie działającego Punktu Konsultacyjnego WSE. Postanowiono uruchomić w pierwszej fazie odpowiednie zespoły skupiające specjalistów zainteresowanych określonymi przedmiotami ekonomicznymi. Za najpilniejsze zadanie uznano opracowanie wstępnego projektu organizacyjnego przyszłego Wydziału. Rektor powołał w tym celu komisję na czele z prof. H. Renigerem. Znaleźli się w niej: S. Wa-

Czyn społeczny: Ryszard Orłowski i Franciszek Danilczuk, lata 60.

clawowicz, Antoni Gumicz, B. Kolesnikow i Zbigniew Szloch. Koncepcję utworzenia Wydziału Ekonomicznego w UMCS przedstawił prof. Reniger na posiedzeniu Senatu 25 listopada 1963 r. w referacie „O potrzebie utworzenia Wydziału Ekonomicznego w UMCS”.

Pierwszym organizatorem Wydziału Ekonomicznego był prof. dr hab. Henryk Reniger, kierownik Katedry Prawa Finan-

naukowych. Sięgnął zwłaszcza do bliskiego mu środowiska krakowskiego. Duże zaangażowanie w kształceniu ekonomistów w skali województwa i ewidentny wkład do zaktywizowania życia gospodarczego Lublina wnieśli: prof. prof. Wiktor Boniecki, Leszek Kasprzyk, Stanisław Waclawowicz, Bogusław Jasiński, Mieczysław Kawa, Władysław Kwiecień, Edward Lukawer, Kazimierz Zajac, nieco później Władysław Hoszowski.

Immatrykulacja 1971

sowego Wydziału Prawa. Po jego rezygnacji następnym był prof. Feliks Siemieński z Katedry Prawa Państwowego Wydziału Prawa. Po burzliwych wszakże rozmowach kandydata z rektorem, dotyczących kształtu i profilu Wydziału, rzecz stała się nieaktualna i nowym organizatorem został prof. Zdzisław Lewandowski z Wydziału Matematyki, Fizyki i Chemii UMCS. On też został pierwszym dziekanem Wydziału Ekonomicznego.

Kłopoty kadrowe

Rozmowy w sprawie skompletowania kadry naukowej dla Wydziału prowadził rektor G.L. Seidler, wykorzystując swoje szerokie znajomości w krajowych ośrodkach

do listopada 1952 r., kiedy aresztowano go za działalność konspiracyjną w latach II wojny światowej i tuż po jej zakończeniu.

Nowy wydział (piąty w dziejach UMCS) tworzone właściwie bez tradycji i doświadczeń, ale powstał on dzięki woli, pragnieniu i entuzjazmowi garstki „zapaleńców” z Rektorem Seidlerem na czele. Jego zdaniem: „Sukces krakowian w Lublinie bynajmniej nie rozwiązywał istoty sprawy. Miasto nie miało nadal własnego ośrodka naukowo-dydaktycznego ekonomii. Stworzyć go mogli wyłącznie ludzie na stałe związani z miastem, tu żyjący i tu pracujący. Było ich czterech i chociaż działali odrębnie, nie wiedząc wiele o sobie, niewidzialna nić łączyła ich poczynania. Kwadrygą niepostrzeżenie wjechali w mury Uczelni, przynosząc Wydział Ekonomiczny Uniwersytetowi. Nie mieli zebrań, nie naradzali się, nie uzgadniali, nie planowali, ale działali i swą obecnością dokumentowali wolę utworzenia i rozbudowy Wydziału. Było ich czterech: senior – z dystansu patrzący na siebie i innych – profesor Władysław Holtzman, redaktor ekonomicznej sekcji „Annales”, profesor Henryk Reniger, charyzmatyczny przywódca młodzieży, pierwszy organizator Wydziału Ekonomicznego Ryszard Orłowski, wówczas doktor po habilitacji, śmiały ryzykant, który całą swą karierę naukową przeniósł na nowy Wydział, wierząc niezachwianie w jego przyszłość; profesor Zdzisław Lewandowski, matematyk wkraczający w nowe środowisko w przekonaniu, że matematyka jest fundamentem wszelkiej rozsądnej ekonomii”.

Sytuacja kadrowa powołanego Wydziału była więc trudna i skomplikowana, tym bardziej że zdaniem rektora Seidlera: „Od stolicy docierały niezbyt życzliwe dla nas nastroje. Z przymrużeniem oka patrzono tam na lubelskie poczynania, chociaż dwaj wychowankowie SGPiS – profesorowie Chojaj i Woś z wielkim poświęceniem dojeżdżali do Lublina, ale traktowali powołanie wydziału trochę jako dziecinną megalomanię prowincji”. Na co dzień wszakże wymienieni profesorzy, o dużym autorytecie naukowym, z wielkim rozmachem podjęli zadania dydaktyczne i kształcenie młodej kadry asystenckiej. Lojalnie utożsamiali się z lubelskim środowiskiem naukowym i nowym Wydziałem.

Powołanie Wydziału Ekonomicznego

Po stosunkowo krótkim okresie przygotowawczym i przy życzliwej pomocy dra Jana Kluczyńskiego, ówczesnego wicedyrektora Departamentu Studiów Uniwersyteckich i Pedagogicznych Ministerstwa Szkolnictwa Wyższego i Nauki, został powołany Wydział Ekonomiczny na UMCS, na podstawie zarządzenia ministra z dnia 15 lutego 1965 r. W czerwcu 1965 r. powołano kierownictwo Wydziału: Z. Lewandowskiego, jako dziekana A. Wosia, w charakterze prodziekana. W rok później drugim prodziekanem został R. Orłowski, co wiązało się z uruchomieniem na Wydziale studiów zaocznych. Kierowniczką dziekanatu została Maria Fijałkowska, doświadczona i wymagająca organizator pracy administracyjnej. Największe trudności sprawiło skompletowanie zespołu dydaktycznego. Trzeba było sięgnąć do specjalistów z zewnątrz i skromnych

JUBILEUSZE • SYMPOZJA • ZJAZDY

możliwości środowiskowych. Sprzyjającą okolicznością było działanie w strukturach Uniwersytetu jednostek dydaktycznych, skupiających pracowników parających się naukami społecznymi. Dotyczyło to Katedry Ekonomii Politycznej na Wydziale Prawa, Katedry Historii Gospodarczej oraz Katedry Filozofii Społecznej. Spodziewano się pozyskania wybitnych uczonych prof. Zdzisława Helwiga z wrocławskiej AE i prof. Bronisława Oyrzanowskiego z UJ.

Dwóch pierwszych nauczycieli akademickich doc. doc. T. Przeworskiego i A. Wosia otrzymał Wydział jakby z „nakazu pracy”. Obydwu kandydatom bowiem postawiono jako warunek otrzymania etatu docenta wyrażenie zgody na przyjęcie pracy w UMCS. Do współpracy zgłosił się doc. P. Czartoryski, na stałe związany z Instytutem Historii Nauki i Techniki PAN. Chęć zatrudnienia w UMCS z gotowością przeniesienia się do Lublina wyraził dr Wacław Grzybowski z Opola. Za pośrednictwem MSAiN skierowano do Lublina dra Wojciecha Karpińskiego, adiunkta poznańskiej WSE. Po doktoracie przeniósł się z Liceum Ekonomicznego im. Vetterów na nowy wydział dr Z. Szeloch. Niespodziewanie poważna oferta nadeszła w 1966 r. z Łodzi od doc. dr. hab. Władysława Holtzmana, który zmieniał środowiska pracy, głównie ze względów zdrowotnych. Jego przyjazd do Lublina zdecydował właściwie o powołaniu ekonomiki przemysłu. Pion ekonomiki przemysłu wzmocniło przyjęcie do pracy doc. Lechosława Siejaka, który w 1973 r. przeniósł się z jeleniogórskiej Filii wrocławskiej Akademii Ekonomicznej. Z własnej inicjatywy podjął starania o pracę na Wydziale Ekonomicznym doc. Władysław Tomaszewski z Instytutu Finansów w Warszawie. Był on najmłodszym uczniem prof. O. Langego i miał za sobą sześćdziesiąt lat pracy w Organizacji Narodów Zjednoczonych. Korzystnemu zbiegowi okoliczności zawdzięczano przyjęcie na Wydział prof. Henryka Płudowskiego, kierownika zamajskiego Instytutu Nauk Rolniczych Wydziału Rolnego lubelskiej AR w Zamościu.

Braki kadrowe wśród ekonomistów zrodziły zjawisko tzw. „kaperowania” pracowników. Nie ominęło ono nawet naszego młodego środowiska ekonomistów. W sierpniu 1973 r. przy okazji nominacji na profesora w Belwederze spotkałem się z prof. Józefem Popkiewiczem, rektorem AE we Wrocławiu. Oznajmił mi wtedy, że po uzgodnieniu z prof. Ginsbertem-Gebertem zamierza zatrudnić u siebie dr U. Wich w celu wzmocnienia specjalności gospodarka komunalna. Oparłem się temu zdecydowanie, mając zapewnienie zainteresowanej, że wybiera Lublin i UMCS. Podobne zakusy na naszych kandydatów dotyczyły dwóch naszych absolwentek, a później doktorantek UŁ: J. Momory-Szubstarskiej i G. Samolewicz-Sobczykowej. Obydwie, pracujące u prof. W. Holtzmana, skierowane zostały na studia doktoranckie na Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny UŁ. Z prof. Holtzmanem uczestniczyliśmy w obronie publicznej rozpraw doktorskich obydwu pań. Obrony wypadły znakomicie, a przewodniczącą obradom dziekan uznał, że należały do najlepszych, jakie odbyły się dotąd na tymże Wydziale. Tuż po obronach prof. dr hab. Władysław Piotrowski, opiekun naukowy doktorantek, oświadczył, iż bardzo chętnie pozostawi je u siebie. Sprzeciwiliśmy się temu stanowczo. Podobnie prof. T. Przeworski w ciągu swej pracy w UMCS miał kilka poważnych propozycji przeniesienia się do Warszawy. Nie bacząc jednak na niewygodę dojazdów do Lublina, powiązany z tym

Pierwsza promocja doktorska, 1972

środowiskiem niemi przyjaźni i współpracą naukową, nie uległ pokusom.

W ciągu trzydziestu lat pracy Wydziału ruch kadrowy wśród samodzielnych pracowników naukowych był znaczny, dotyczył zwłaszcza pracowników dojeżdżających, którzy raczej nie wzięli swej przyszłości z Lublinem i UMCS. Był nawet taki okres, w którym odejście 9 pracowników samodzielnych zagroziło utrzymaniu uprawnień Wydziału do habilitowania.

Opisany kryzys kadrowy, spowodowany odejściem tak sporej liczby pracowników samodzielnych, został na szczęście dość szybko zażegnany. Przyczyniło się do tego zjednanie dla Wydziału nowych wysoko kwalifikowanych pracowników naukowych: prof. prof. J. Kumala, M. Ciepiewskiej, C. Skowronka, A. Pomorskiej, T. Tokarzewskiego, J. Grenia, Z. Leskiewicz, Sztuckiego, E. Nowaka. Nader ważne było to dla odblokowania uprawnień habilitacyjnych Wydziału. Gwoli sprawiedliwości trzeba podkreślić, że dla dojeżdżających pracowników uczelnia nie była macochą. Wielu z

Wręczenie dyplomów doktorskich, 1978

nich stopnie i tytuły naukowe otrzymało na wniosek władz UMCS, a praca na Wydziale stała się istotnym szczeblem do kariery naukowej i organizacyjnej.

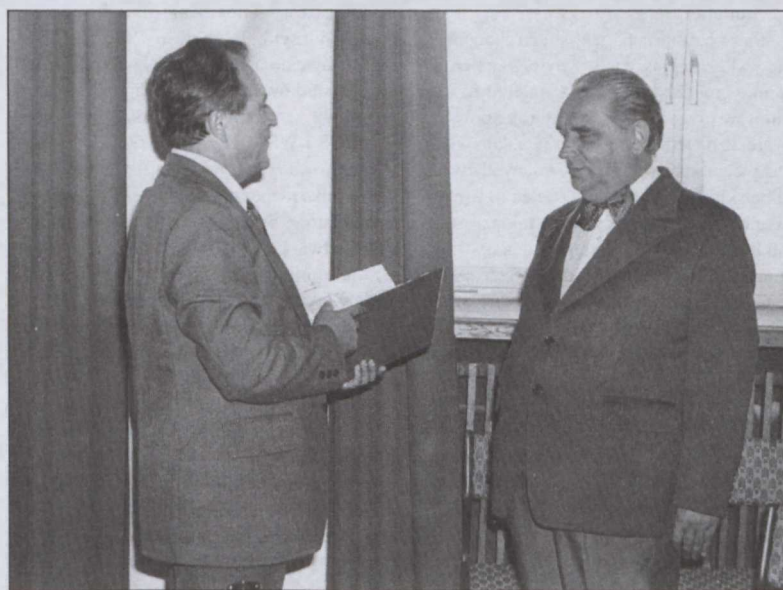
Początki pracy naukowej

Poważne znaczenie dla rozwoju naukowego pracowników Wydziału miało powołanie własnego organu wydawniczego – Sekcji Ekonomicznej (H) *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska*. Pierwszym redaktorem Sekcji (G) został prof. S. Buczkowski, kierownik Katedry Prawa Cywilnego Obrót Gospodarczego na Wydziale Prawa. Pod

oraz cudzoziemców współpracujących z Wydziałem. Z myślą o odbiorcach zagranicznych coraz więcej artykułów ogłasza się w językach kongresowych.

Baza materialna

Działalność dydaktyczna Wydziału od samego początku intensywna i bogata stanowiła poważny problem, głównie z racji niedoborów kadrowych i bazy materialnej. Wydział rozpoczął pracę nie posiadając własnych pomieszczeń dydaktycznych. Do dydaktyki przeznaczono mu obiekty rozproszone w 6 punktach miasta. Do własnej dyspozycji uzyskał lokal na Podgrodziu, opuszczony przez Bibliotekę Główną UMCS. Reszta pomieszczeń była różna w zależności od tego, w jakim obiekcie się znajdowały. Do dyspozycji w godzinach rannych mieliśmy nawet salę kinową na ul. Zuchów. Opisane trudności z uprawianiem dydaktyki nie wpływały na jej realizację i jakość. Jakby wbrew tym

Profesorowie Zdzisław Lewandowski (z prawej) i Ryszard Orłowski

przeszkodom i niedogodnościom, duże było zaangażowanie pracowników, odpowiedzialność i dyscyplina. Niewątpliwym wpływem na ten stan rzeczy miała postawa studentów, którzy nie bacząc na stałe i odległe wędrówki po mieście bardzo poważnie traktowali swoje obowiązki i solidnie przykładali się do nauki. Bódcem dodatkowym do wzmoczonego wysiłku były działania na rzecz rozwoju Wydziału i nadzieją na rychłe uzyskanie własnych pomieszczeń w planowanym budynku Rektoratu, Wydziału Ekonomicznego i Wydziału Prawa i Administracji. Warto w tym miejscu podkreślić, że jednym z głównych powodów i argumentów, dla których Uczelnia skutecznie zabiegała o wspomnianą inwestycję, była bezdomność Wydziału Ekonomicznego. Potrzeby tego właśnie Wydziału decydowały, że interpelacja poselska w Sejmie w sprawie uchylenia „nagannej budowy budynku administracyjnego UMCS”, nie przekreśliła realizacji tej inwestycji.

Dopiero w roku 1978, a więc po 13 latach tułaczki i przebywania na „komornem”, Wydział przeprowadził się do własnych pomieszczeń. Pod tym względem uzyskał warunki lokalowe dorównujące wówczas silnym ośrodkom studiów ekonomicznych w kraju. W posiadaniu jego znalazły się 104 pomieszczenia dla Zakładów, 3 sale amfiteatralne po 200 miejsc każda, 17 sal ćwiczeniowych i obszerny lokal przeznaczony na bibliotekę. W sumie stanowiło to 3160 metrów kwadratowych.

JUBILEUSZE • SYMPOZJA • ZJAZDY

Wybory dziekańskie, 1981

Studenci

Pierwsze lata naboru na studia ekonomiczne wykazały, jak wielkie było zapotrzebowanie na ten kierunek. Ustalenie niskich limitów przyjęć na pierwszy rok spowodowało, iż na jedno miejsce przypadło więcej niż pięciu kandydatów. W województwach: lubelskim, rzeszowskim, kieleckim (część wschodnia), a więc terytorium rejonizacyjnie podległym UMCS, występował popyt odłożony na studia ekonomiczne. Szczególnie dużym powodzeniem cieszyły się studia zaoczne. Pod dużym naciskiem terenowych władz administracyjnych młody Wydział podjął kształcenie również poza siedzibą Uniwersytetu. Powołano w tym celu Punkty Konsultacyjne w: Rzeszowie, Tamobrzegu, później w Stalowej Woli, Mielcu i Jarosławiu. Przez krótki czas studia ekonomiczne, systemem zaocznym, realizowano w Punkcie Konsultacyjnym w Międzyrzecu. Warto nad-

w Rzeszowie Punkt Konsultacyjny studiów prawniczych Wydziału Prawa UMCS. Podstawę do działania Punktu Konsultacyjnego studiów ekonomicznych dała 4-letnia umowa zawarta w Rzeszowie pomiędzy UMCS i WSE z 2 maja 1966 r. W wyniku przeprowadzonej rekrutacji z dniem 1 października rozpoczęło studia w Rzeszowie 142 studentów, w tym na kierunku ekonomiki rolnictwa 46, ekonomiki przemysłu 53 oraz na ekonomice handlu wewnętrznego 43. Największy odsetek słuchaczy pochodził z komórek organizacyjnych rad narodowych oraz większych zakładów przemysłowych woj. rzeszowskiego – WSK Rzeszów, Mielec, Dębica. Nabór objął w mniejszym zakresie pion handlu, spółdzielczości i budownictwa.

Duże zainteresowanie studiami i umacnianiem się środowiskiem ekonomistów w Rzeszowie przejawiali w opisywanym

Jubileuszowa Rada Wydziału, 1995

mienić, że jeden cykl studiów ekonomicznych prowadzono w Rzeszowie wspólnie z krakowską Wyższą Szkołą Ekonomiczną. Wydział Ekonomiczny UMCS specjalizował się w zakresie ekonomiki rolnictwa i przemysłu, a WSE w obrocie towarowym. Był to chyba pierwszy i bodaj nieliczny przypadek w Polsce bezpośredniej współpracy dwóch uczelni na polu dydaktyki na tak dużą skalę.

Zatrzymamy się tutaj nieco nad sprawą Punktu Konsultacyjnego w Rzeszowie, gdyż właśnie on w dużej mierze przyczynił się do utworzenia w tym mieście Filii UMCS, a potem Uniwersytetu Rzeszowskiego. Należy dodać, że wcześniej, bo od roku akademickiego 1964/1965, zaczął działać

czasie ze strony UMCS prof. prof. A. Woś, W. Kwiecień, W. Grzybowski, R. Orłowski i Z. Mitura. Krakowska WSE bardzo poważnie traktowała swoją misję w Rzeszowie, przysyłając doskonałych specjalistów z teorii ekonomii i ekonomii branżowych. Częstymi gośćmi byli tam prof. prof. S. Waclawowicz, A. Fajferk, L. Kasprzyk, W. Wierzbicki, J. Gajda, J. Altkorn, E. Łukawer. Obydwie uczelnie mają wielki i wymierny wkład w rozwój ekonomii rzeszowskiej, którą następnie wzbogacili miejscowi nauczyciele akademicy: W. Kurek, L. Kuncewicz, J. Kitowski i T. Hoff.

Próba bilansu

Dzisiaj po wielu latach pracy na Wy-

dziale, wypełnionych sporym wysiłkiem i zmaganiem, trzeba spojrzeć na ten okres z zadowoleniem. Czas ten traktowaliśmy jako wielką przygodę intelektualną i organizacyjną. Chwilowe niepowodzenia bowiem przeplatały się z radością pokonywania ich, a ewidentne przecież osiągnięcia rodziły nadzieje na ugruntowanie się w naszym środowisku uniwersyteckim coraz lepszej pozycji Wydziału Ekonomicznego. Dzięki Wydziałowi nabraliśmy doświadczeń organizacyjnych, zetknęliśmy się z przedstawicielami krajowych i zagranicznych ośrodków ekonomicznych.

Wydział Ekonomiczny powstał jako z kolei 5 Uniwersytetu wkraczającego w 22 rok działania, posiadającego ugruntowaną rangę naukową i dość bogatą bazę materialno-techniczną. Można więc było się spodziewać, że proces rozwoju nowego Wydziału przebiegał będzie sprawniej i stosunkowo szybciej. Tak się też stało. Dowodem uzyskującym w tym względzie było przekonywanie przez Wydział pełnych uprawnień akademickich – doktoryzowania (w 1969 r. m i habilitowania w 1970 r.), a więc już po pięciu latach pracy. Ważkim argumentem w tym względzie był szybki, jak na warunki młodego Wydziału, rozwój własnych kadr naukowych. Już bowiem w latach 1967–1975 nastąpił „wysyp” doktorów, bo aż 34. W kolejnych zaś latach 1976–1986 było 76 promocji (w tej liczbie mieści się także 5 doktorów cudzoziemców), z których 74 pozostało na Wydziale. W podanej liczbie doktorów byli także ekonomiści z innych uczelni Lublina i Wydziału Ekonomicznego Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, dla których nasz Wydział świadczył koleżeńską usługę. Niezłe było także z habilitacjami. W latach 1966–1969 habilitowało się 5 pracowników. Habilitacje te odbywały się poza Wydziałem Ekonomicznym i były rezultatem, przygotowywanych wcześniej rozpraw.

Pierwszą habilitację przeprowadzono na Wydziale Ekonomicznym w 1975 r. dra Z. Szelocha. W rok później odbyła się habilitacja dra J. Zalewy. Wobec jednak odejścia z Wydziału w latach 1974–1977 aż 9 samodzielnych pracowników naukowych, zawieszono czasowo odbywanie przewodów habilitacyjnych, choć uprawnienia Wydziału nie były kwestionowane. W tym czasie pracownicy zdobywali stopnie doktora habilitowanego w innych uczelniach: S. Kozłowski we wrocławskiej AE (1974), U. Wich i T. Hoff w SGPIŚ (1979), S. Ogródnik w krakowskiej AE (1981), W. Kurek (1982) w katowickiej AE. Dzięki przejściu na Wydział nowych samodzielnych pracowników: doc. A. Pomorskiej (1976), prof. J. Kumala (1978), prof. M. Ciepiewskiej (1986), prof. T. Tokarzewskiego, prof. Płudowskiego, po 11-letniej przerwie odbyła się niejako druga runda habilitacji w roku 1987.

Rozpoczęto ją przewodem dr. B. Muchy. Przez następne dwa lata habilitowało się 4 pracowników: J. Węclawski, G. Sobczyk, J. Kitowski i P. Karpuś, nieco później S. Ślusarczyk. Habilitacje te były szczególnie ważne, bo dotyczyły jego pierwszych absolwentów. Niemal równolegle stopnie doktora habilitowanego zdobyli w uczelniach moskiewskich W. Filar i M. Żukowski. W ten sposób w latach 1966–1989 stopień doktora habilitowanego uzyskało 19 pracowników, w tym 7 przewodów habilitacyjnych odbyło się na Wydziale Ekonomicznym. Ten duży wysiłek zbiorowy pracowników, ale też niewątpliwym sukcesem był oczywiście rezultatem zgodnego działania całej spo-

leczości Wydziału i pomocy kierownictwa Uniwersytetu.

Pierwsze awanse profesorskie pracowników Wydziału nastąpiły już w latach 1970–1974 i dotyczyły: W. Holtzmana (1970), A. Wosia (1971), Z. Lewandowskiego i T. Przeciszewskiego (1972), Z. Adamowskiego, W. Kwietnia i R. Orłowskiego (1973), P. Czartoryskiego (1974). Wydział uzyskał na przestrzeni czterech lat 8 własnych profesorów tytularnych.

Przedstawiony obraz awansów naukowych pracowników Wydziału w pierwszych dziesięcioleciach jego pracy świadczy zarówno o zbiorowym zapale i prężności, jak i możliwościach intelektualnych młodego środowiska ekonomistów lubelskich. To właśnie przesądziło o przyznaniu nowo kreowanemu Wydziałowi pełnych praw akademickich. Przez Wydział przewinęło się bowiem wielu znanych i cenionych uczonych, którzy związani byli z nim zatrudnieniem w formie pólatawej lub godzin zleceń. Wydział zyskał niejako prawa obywatelskie w ekonomicznych środowiskach krajowych, a jego pracownicy wnieśli pewien wkład do nauk ekonomicznych. Spośród zamiejscowych pracowali tutaj prof. prof.: M. Nasitowski, Z. Bosiakowski, R. Wilczewski, H. Klakierski, S. Kluszczyński, J. Greń, Sztucki, Z. Leśkiewicz. Ze środowiska lubelskiego wywodili się prof. prof.: F. Uhorczak, J. Ernst, S. Nawrocki, W. Zaleski, A. Kęsik, Trautmann.

Wielu wybitnych ekonomistów spoza Lublina opiniowało artykuły naszych pracowników, które były ogłaszane na łamach sekcji ekonomicznej *Annales UMCS*, lub przebywało na Wydziale jako recenzenci rozpraw doktorskich i habilitacyjnych.

Pracownicy Wydziału poważnie rozszerzyli teren współpracy naukowej zarówno z krajowymi, jak też zagranicznymi środowiskami uniwersyteckimi. W ramach umów UMCS z uczelniami zagranicznymi nawiązano bezpośrednie kontakty z uniwersytetem w: Camerino, Lecce, Erewanie, Jassach, Innsbrucku, Kassel, Loc Haven. Do wymienionych tutaj ośrodków zagranicznych wpisano teraz nowe: De Paul University Chicago, Katolicki Uniwersytet w Nijmegen (Holandia), Formation au Commerce Enterier w Boubaise (Francja), Uniwersytet w Lille, Lviv Institute Management we Lwowie, Lake Erie Collage USA, Architectur-Minnesota. W dalszym ciągu trwa obopólna wymiana pracowników i literatury specjalistycznej.

W 1995 r. Wydział Ekonomiczny UMCS obchodził jubileusz trzydziestolecia owocnej działalności. Wyrosły w dużej mierze z pragnień i marzeń, pokonując wiele przeszkód i trudności, spełniał oczekiwania swoich twórców i społeczeństwa regionu lubelskiego. Wykształcił 4932 absolwentów, wypromował 130 doktorów. Kadra naukowa liczyła 115 specjalistów, na początku było ich zaledwie 20. Na Wydziale studiowało blisko 2300 słuchaczy, a było ich na początku 60. Bardzo trafnie oceniła ten okres prof. U. Wich: „Wydział zawsze elastycznie reagował na potrzeby kształcenia ekonomistów w zakresie określonych specjalności, tworząc nowe kierunki studiów, bądź je radykalnie zmieniając, nawet kosztem spowolnienia awansów naukowych własnej kadry. Jest to najlepszym dowodem zrozumienia roli Wydziału w środowisku regionu, a jednocześnie wyrazem integracji i ofiarności kadry naukowo-dydaktycznej”.

KONFERENCJE • SYMPOZJA • ZJAZDY

3 czerwca 2005 roku minęło 400 lat od śmierci Jana Zamoyskiego, kanclerza i hetmana wielkiego koronnego, wielkiego męża stanu, wybitnego polityka drugiej połowy XVI wieku, założyciela miasta Zamościa i Ordynacji Zamojskiej. Jemu to właśnie rodzina Zamoyskich zawdzięczała pozycję, jaką zajmowała w ciągu następnych czterech stuleci. Z tej okazji władze miasta Zamościa, chcąc uczcić tę wielką postać, ogłosiły rok 2005 – Rokiem Zamościa.

Jednym z ważniejszych punktów programu Roku Zamościa była ogólnopolska konferencja naukowa, która odbyła się w Zamościu 15–17 września 2005 r. Została ona zorganizowana przez Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej oraz Urząd miasta Zamościa. Ze strony Uniwersytetu w przygotowanie tego przedsięwzięcia zaangażowali byli: rektor prof. dr hab. Marian Harasimiuk – członek Komitetu Honorowego Obchodów Roku Zamościa, prorektor prof. dr hab. Krzysztof Stępnik – przewodniczący Komitetu Organizacyjnego (w skład tego Komitetu wchodził ponadto: prof. prof. Henryk Gmiterek, Ryszard Orłowski i Marek Kuryłowicz, dr Ewa Skowronek i dr Mariusz Bartnicki – sekretarz) oraz główny organizator konferencji prof. dr hab. Ryszard Szczygiel.

Rozesłane do głównych środowisk w kraju i za granicą oferty wzięcia udziału w tej konferencji spotkały się z nadspodziewanie dużym zainteresowaniem. Organizatorzy w fazie wstępnej otrzymali ponad dziewięćdziesiąt zgłoszeń referatów, w tym oferty nadeszły z Czech i Ukrainy. Ostatecznie w programie zamieszczono 86 wystąpień, z których 82 zostały następnie wygłoszone. Referenci reprezentowali niemal wszystkie ośrodki akademickie kraju, w tym 14 Uniwersytetów: Jagielloński, Warszawski, w Białymstoku, Łódzki, Opolski, Rzeszowski, Śląski, Szczeciński, Wrocławski, Adama Mickiewicza w Poznaniu, Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, Mikołaja Kopernika w Toruniu oraz obydwa uniwersytety lubelskie – Marii Curie-Skłodowskiej i Katolicki Uniwersytet Lubelski. Inne uczelnie to: Akademia Pedagogiczna w Krakowie, Akademia Podlaska w Siedlcach, Akademia Świętokrzyska w Kielcach, Akademia Rolnicza i Wyższa Szkoła Zarządzania i Biznesu w Poznaniu. Swą obecność zaakcentowały również obydwa zamojskie szkoły wyższe: Wyższa Szkoła Humanistyczno-Ekonomiczna im. Jana Zamoyskiego i Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji. Referenci reprezentowali także Instytuty: Historii oraz Sztuki Polskiej Akademii Nauk, a także Instytut Historii Narodowej Akademii Nauk Ukrainy w Kijowie, następnie muzea: w Głogowie, Zamościu i Tomaszowie Lubelskim, Archiwum Państwowe w

O ROLI RODZINY ZAMOYSKICH W DZIEJACH POLSKI

Uczestnicy konferencji przed Pomnikiem Jana Zamoyskiego. Fot. Waldemar Kaźmierczak

Lublinie, Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Lublinie oraz Ojcowski i Roztoczański Parki Narodowe. Dwaj referenci to nauczyciele, którzy zajmują się badaniami naukowymi.

Obrady konferencji toczyły się wokół dwu głównych grup zagadnień: 1. Jan Zamoyski i jego epoka. 2. Wkład rodziny Zamoyskich w dzieje Polski.

Pierwszego dnia, w historycznych pomieszczeniach Akademii Zamojskiej, odbyło się uroczyste otwarcie konferencji i powitanie uczestników przez prezydenta Zamościa Marcina Zamoyskiego oraz byłego rektora UMCS prof. Mariana Harasimiuka. Słowo wstępne wygłosił także prof. Ryszard Szczygiel. W tym dniu obrad głos zabierali wybitni specjaliści

o ugruntowanej pozycji naukowej, którzy wnieśli wiele nowych ustaleń i wniosków do charakterystyki Jana Zamoyskiego jako człowieka czy też do jego działalności militarnej, politycznej, gospodarczej, stosunku do innowierców, zasług w dziedzinach kultury i sztuki. Jako pierwszy wystąpił jedyny z żyjących biografów kanclerza prof. Stanisław Grzybowski z Krakowa, znawca kultury i literatury okresu staropolskiego; prof. Stefan Nieznanowski (UMCS) rozważał powody braku utworów pośmiertnych dedykowanych kanclerzowi; uznani historycy wojskowości prof. Karol Olejnik (UAM), prof. Mirosław Nagielski (UW) i prof. Jerzy Urbanowicz (UBiał) zajęli się oceną tej sfery dokonań wielkiego

hetmana; prof. Edward Opaliński (IH PAN w Warszawie) omówił w sposób nowatorski przyczyny wzajemnej niechęci między Zamoyskim a królem Zygmuntem III Wazą; prof. Marian Chachaj (UMCS) przedstawił swoje odkrycia dotyczące studiów Jana Zamoyskiego, przy czym zweryfikował wiele mitów z zakresu naszej wiedzy o jego edukacji. Ks. prof. Józef Mandziuk (UKSW) omówił w interesujący sposób zagadnienie stosunku kanclerza do innowierców; prof. Ryszard Szczygiel (UMCS) przedstawił nowe wątki związane z początkami największego gospodarczego przedsięwzięcia Jana Zamoyskiego, czyli Ordynacji Zamojskiej, a nawiązał do jej funkcjonowania prof. Krzysztof Wojciechowski (UMCS),

KONFERENCJE • SYMPOZJA • ZJAZDY

Prezydium obrad plenarnych konferencji w dniu 15 IX 2005 r. Od lewej: prof. dr hab. Marian Harasimiuk, Prezydent Zamościa Marcin Zamoyski, prof. dr hab. Ryszard Szczygieł. Fot. Waldemar Kaźmierczak

który wiele uwagi poświęcił ustaleniu wzajemnych relacji pomiędzy zasięgiem terytorialnym Ordynacji oraz Zamojszczyzną jako regionów geograficznych. Najwybitniejszy obecnie znawca mecenatu i działalności kulturalnej Jana Zamoyskiego prof. Jerzy Kowalczyk (ISz. PAN) bardzo szeroko zarysował panoramę dokonań ordynatów (od I do XVI) w zakresie sztuki i kultury. Na zakończenie prof. Jerzy Starnawski (UŁ) bardzo pięknie ukazał miejsce Zamościa w literaturze polskiej, akcentując zwłaszcza związki ludzi pióra z tym regionem.

Szczebrzeszynie, Tomaszowie i Zwierzyncu. Dwie sekcje obradowały w Zamościu, w pomieszczeniach Wyższej Szkoły Humanistyczno-Ekonomicznej im. Jana Zamoyskiego. Jak trafna była to inicjatywa świadczy fakt, że wszystkie sesje wyjazdowe obradowały w salach wypełnionych słuchaczami. Wielu mieszkańców miejscowości, w których toczyły się obrady, mogło wziąć w nich udział, a zarazem organizatorzy mogli ułożyć w programie dużą liczbę referatów.

W Tomaszowie Lubelskim obradowano na temat dziejów rodziny

Widok ogólny sali obrad. Fot. Waldemar Kaźmierczak

Ożywiona dyskusja, która zakończyła pierwszy dzień konferencji, umocniła upowszechniane w kuluarach zdanie, że jej zorganizowanie było ważną i potrzebną inicjatywą.

Drugi dzień konferencji został przeprowadzony w dość nietypowy sposób. Uczestnicy zostali podzieleni na VII sekcji i rozwiezieni po miastach regionu: Biłgoraju, Józefowie,

Zamojskich. Wygłoszono tam 10 referatów, które omawiały związki genealogiczne (dr Jacek Pielas, AŚw.) i matrymonialne Zamoyskich z innymi rodzinami ówczesnej Polski (dr Iwona Kulesza-Woroniecka, UBiał). Zaprezentowano rodzinę Anny Franciszki z Gnińskich i Marcina Zamoyskiego w świetle korespondencji (prof. Bożena Popiołek, AP

Kraków). Poruszony został problem posagów panien z rodu Zamoyskich w XVII i XVIII wieku (mgr Joanna Kuchta, AP Kraków), wkład tej rodziny w prawodawstwo wojskowe (dr Wojciech Organiściak, UŚ). Przedstawiono też materiały do dziejów tej rodziny znajdujące się w zbiorze Zygmunta Glogera na Wawelu (dr Adam Perlakowski, UJ). Kolejne referaty koncentrowały się wokół roli tej rodziny w ciągu XIX i XX wieku. Zaprezentowano sylwetki Władysława, założyciela Ordynacji Kórnickiej (prof. Marceli Kosman, UAM), Adama, ordynata kozłowieckiego (dr hab. Marian Kozaczka, URz) oraz Maurycego, ministra spraw zagranicznych, którą to funkcję pełnił XV ordynat w 1924 r. (prof. Zbigniew Zaporowski, UMCS). Przedstawiona została również działalność charytatywna rodziny Zamoyskich na początku XX wieku (dr Ewa Kuźma, WSZH-E Zamość).

Kolejna sekcja obradowała w Szczebrzeszynie nad szeroko pojętą problematyką polityczną i militarną, wiążącą się z dziejami rodziny Zamoyskich. Chronologicznie dotyczyła ona czasów od Jana kanclerza, aż do kanclerza Andrzeja w drugiej połowie XVIII w. Jako ważniejsze trzeba wymienić referaty na temat mało znanej dotychczas działalności Tomasza jako wojewody kijowskiego (dr Natalia Bitous z Kijowa) czy perypetii honorowych Andrzeja Zamoyskiego w drugiej połowie XVIII wieku (dr Dariusz Rolnik, UŚ). Zaprezentowano też dwa referaty związane z osobą założyciela Zamościa. W pierwszym poruszono kwestię konfliktu z Ostrogskimi (dr Tomasz Kempa, UMK), a w drugim zestawiono dwie wizje funkcjonowania państwa: samego kanclerza i Stanisława Karnkowskiego (prof. E. Dubas-Urwanowicz, UBiał). Przedstawiono również wpływ pierwszych ordynatów na sejmiki ziemskie Rzeczypospolitej (dr Jerzy Ternes, UMCS) oraz omówiono ich testamenty (prof. Włodzimierz Kaczorowski, UOpol). Przedmiotem obrad był też stosunek Tomasza do Szwedów (prof. Janusz Dorobisz, Duopol.), zasługi Marcina (IV ordynata) na polu wojskowym (dr Eugeniusz Janas, UMCS), jak również działalność Zamoyskich w czasach saskich (dr Władysław Bondyra, UMCS). Zaprezentowano postać Andrzeja, kanclerza i twórcy kodeksu praw (mgr Monika Wyszomirska, UMK), a także losy mieszkańców Zamościa w okresie Królestwa Polskiego do powstania listopadowego (dr Jacek Feduszka, Muzeum Zamojskie).

Miasto Józefów gościło sekcję obradową nad dziejami gospodarczymi rodziny oraz Ordynacji Zamojskiej. Większość referatów koncentrowała się wokół zagadnień ekonomicznych. Przedstawiono stosunek pierwszych ordynatów do Ormian (mgr Józef Kus, AP Lublin) i Żydów (dr hab. Adam Kaźmierczyk, UJ) w dobrach Ordynacji. Referenci formułowali wnioski, że Zamoyscy nie mieli uprzedzeń i przy współpracy z przedstawicielami tych nacji kierowali się interesem własnym. Następnie zajęto się problematyką sprawności Ordynacji (dr hab. Janusz Łosowski, UMCS), zmianami jej funkcjonowania wynikającymi ze zniszczeń połowy XVII wieku (dr Dariusz Wojnarski, WSZH-E Zamość), a także kolejnymi przekształceniami własnościowymi (dr Grzegorz Jędrzejek, KUL) oraz powinnościami mieszczan (mgr Eugeniusz Hanejko, Muzeum w Tomaszowie Lub.). Przedmiotem obrad były też spory o Ordynację po śmierci Jana II Sobiepana (prof. Witold Kłaczewski, UMCS). Omówiono też opiekuńczą działalność kolejnych ordynatów (mgr Wiesław Partyka, KUL), jak również nowe koncepcje agrarne mające usprawnić handel i aktywizować gospodarkę (prof. Zdzisław Szymański, UMCS). Poruszono mało znany epizod działalności Zamoyskich na Spiszu na przełomie XIX i XX wieku (dr Mariusz Nowak, AŚw). Niestety był to epizod zupełnie nieudany. Organizowali oni tam uzdrowiska i przeinwestowali, w związku z czym cały projekt upadł.

W Biłgoraju obradowała sekcja traktująca o związkach Zamoyskich z literaturą piękną. Wygłoszono 5 referatów. Prof. Jan Okoń (UŁ) przedstawił nowe szczegóły związane z kontaktami wielkiego kanclerza z Janem Kochanowskim. Scharakteryzowano wizerunek fundatora Zamościa w oczach ludzi pióra, zwłaszcza poetów (dr Piotr Pirecki, UŁ i dr Tadeusz Pietrasiak, UMCS). Podjęto próbę wyjaśnienia okoliczności dokonania przekładu *Metamorfoz* Owidiusza i związków tego przedsięwzięcia z Tomaszem Zamoyskim (prof. Maria Wichowa, UŁ). Omówiono też piękne oracje pogrzebowe ku czci zarówno Jana, jak i jego syna Tomasza (dr Michał Kuran, UŁ).

Dwie sekcje, jak wspomniano, obradowały w Zamościu. Problematyka pierwszej była kontynuacją obrad plenarnych z dnia poprzedniego. Dotyczyła biografii Jana Zamoyskiego i jego roli w historii. Wygłoszono 8 referatów. Zaprezentowano nową interpretację wielkiego papieskiego

KONFERENCJE • SYMPOZJA...

poselstwa na sejm koronny 1597 r., po którym pozostała obszerna relacja nuncjusza Vanozziego (prof. Jan Sereyka, WSzZiB w Poznaniu), omówiono też kontakty kanclerza z dyplomatami angielskimi (mgr Anna Kalinowska, UW). Dwa kolejne referaty dotyczyły problematyki nobilitacji i awansu społecznego. Prof. Barbara Trelińska (UMCS) przedstawiła interesujący referat o nobilitacjach, które inspirował Jan Zamoyski, zaś prof. Ilona Czamańska (UAM) przy okazji charakterystyki kontaktów hetmana z Moldawianami zreferowała sprawę nobilitacji Mohylów. Kontakty twórcy Zamościa z rodziną Cieszanowskich omówił mgr Stanisław Gajerski (nauczyciel z Cieszanowa), zaś mgr Maria Brzuskowska (Muzeum Zamojskie) scharakteryzowała regionalną modlitwę, którą być może odmawiał sam Jan Zamoyski. Dwa ostatnie referaty (dr Filip Wolański, UW i mgr Agnieszka Jakuboszczak, UAM) poruszyły zagadnienia legendy Jana Zamoyskiego w czasach rozbiorów.

Sekcja druga zajmowała się zagadnieniami kultury, nauki i edukacji oraz mecenatu w kręgu Zamoyskich. Wygłoszono 6 referatów. Zainteresowania naukowe wielkiego kanclerza i jego kontakty z uczonymi europejskimi przedstawiła dr Marzena Dyakowska (KUL). Kilka referatów poświęcono kształceniu szlachty w Akademii Zamojskiej (prof. Henryk Gmiterek, UMCS, mgr Małgorzata Klimecka oraz dr Marzena Liedke, obie UBiał), zaś mgr Piotr Guzowski, też z Białegostoku, przedstawił interesujący referat o indeksie ksiąg zakazanych biskupa Jerzego Zamoyskiego z 1604 r. Omówiono przyczyny wybitcia medalu upamiętniającego zdobycie Połocka w roku 1579 przez króla Stefana Batorego (mgr Marzena Grochowska, Muzeum w Głogowie).

Bardzo interesujące obrady miały miejsce w Zwierzyńcu, gdzie przyrodnicy i geografowie omawiali problemy przyrody i jej ochrony w regionie zamojskim. Ta sekcja już przed konferencją dysponowała opublikowanym referatem i komunikatami, których wygłoszono 14. Zarówno one, jak i dyskusja koncentrowały się, jak stwierdził w podsumowaniu jej przewodniczący prof. Marian Harasimiuk, na trzech grupach zagadnień: 1. Ordynacja i jej przestrzeń oraz kulturowe znaczenie. 2. Rola wielkiej własności w kształtowaniu krajobrazu (na przykładzie magnackich rodów Zamoyskich, Raczyńskich oraz Czartoryskich). 3. Badania nad środowiskiem kulturowym i jego ochrona na terytorium dawnej Ordynacji.

Ważnym osiągnięciem obrad tej sekcji było zaakcentowanie potrzeby nowych badań nad rolą wielkiej własności ziemskiej w ochronie środowiska przyrodniczego.

Trzeci dzień konferencji, w którym ponownie prowadzono obrady plenarne, poświęcono omówieniu roli zachowanego archiwum rodzinnego Zamoyskich dla badań jej przeszłości, regionu zamojskiego i historii Polski (dr Piotr Dymmel, UMCS), a także przedstawiono Warszawską Bibliotekę Ordynacji Zamojskiej jako instytucję badającą historię Polski (dr Tomasz Makowski, BN i UKSW). Na koniec dr Bogdan Szyszka (zamojski regionalista związany z WSzZiA) omówił rolę rodziny Zamoyskich w kształtowaniu tradycji lokalnej Zamościa w XX w.

Z powyższego omówienia wynika, że w czasie obrad konferencji poruszono bardzo szerokie spektrum problemów związanych z postacią Jana Zamoyskiego i innymi przedstawicielami rodziny Zamoyskich w ciągu czterech stuleci (od XVI do XX w.). Obrady miały charakter interdyscyplinarne, gdyż obok historyków różnych specjalności występowali historycy literatury, historycy sztuki oraz prawnicy, numizmatycy, przyrodnicy i geografowie, ale też archiwiści, muzealnicy i pracownicy parków narodowych. Obrady cieszyły się dużym zainteresowaniem nauczycieli historii oraz mieszkańców Zamościa i innych miast regionu.

W podsumowaniu obrad prof. R. Szczygieł poinformował zebranych, że bogate materiały konferencji zostaną opublikowane przez wydawnictwo UMCS.

Następnie obrady zostały zamknięte przez prof. Mariana Harasimiuka i prezydenta miasta Zamościa Marcina Zamoyskiego.

Uczestnicy udali się do Katedry Zamojskiej na uroczystą mszę świętą w intencji fundatora miasta i Ordynacji, po której nastąpiło odświeżenie pomnika kanclerza i hetmana wielkiego koronnego Jana Zamoyskiego.

Był to kulminacyjny punkt obchodów Roku Zamościa, który kończył trzydniowe uroczystości rocznicowe.

Organizatorzy zadbali także o imprezy towarzyszące: koncerty zespołów muzyki dawnej z Zamościa i Warszawy oraz wystawę planów Zamościa. Uczestnicy obrad mogli też obejrzeć w Arsenale przeniesioną z Biblioteki Narodowej w Warszawie wystawę najcenniejszych zabytków z byłej Biblioteki Ordynacji Zamojskiej zatytułowaną „Od Jana do Jana”.

Paweł Jusiak

ARCHEOWIADOMOŚCI

Nowy projekt badawczy archeologów

Instytut Archeologii UMCS od 19 do 22 września odwiedzili znakomici Goście z Muzeum Archeologicznego w Berlinie, z jego dyrektorem prof. dr. Winfriedem Menghinem, dr. Heino Neumayerem – wicedyrektorem do spraw naukowych i dr. Manfredem Nawrothem – wicedyrektorem do spraw finansowych.

Wizyta była konsekwencją umowy podpisanej na rzecz Instytutu przez UMCS z Museum für Vor- und Frühgeschichte Charlottenburg. Oprócz kurtuazyjnej, ale niezwykle ważnej wizyty u Jego Magnificencji Rektora, pobyt był dla Gości bardzo pracowity.

Przede wszystkim podjęto ostateczną decyzję o wspólnej realizacji projektu naukowego pt. „Archeolodzy polscy i niemieccy w badaniach południowej Rosji i Kaukazu w XIX/XX wieku”. Określono czas jego realizacji na trzy lata, budując go wokół trzech zasadniczych problemów: opracowania dotyczącego dziewiętnastowiecznych kolekcjonerów i ich kolekcji (najbardziej znaną polską kolekcją jest zbiór Chojnowskiego, znajdujący się aktualnie w posiadaniu Państwowego Muzeum Archeologicznego w Warszawie); podsumowania działalności profesjonalnych archeologów i rangi ich wykopalisk (pierwszoplanowe postaci to Gotfryd Ossowski ze strony polskiej i Max Ebert

ze strony niemieckiej, autorzy pierwszych nowoczesnych wykopalisk w tym regionie); prezentacji archiwów posiadających dokumentację tych działalności z oceną samych archiwaliów.

Tom publikacji (lub tomy) ma być dwujęzyczny, wydany w Niemczech, a do grona autorów poza zespołem berlińskiego Muzeum i Zakładu Archeologii Środkowo- i Wschodnioeuropejskiego *Barbaricum* zaproszeni zostaną wybitni polscy i niemieccy specjaliści w tym zakresie.

Zwieńczeniem całego przedsięwzięcia ma być wystawa promująca publikację, której premiera niemiecka będzie miała miejsce w Berlinie, natomiast premiera polska w Muzeum Lubelskim w Lublinie.

Dodatkowym ustaleniem, jakie zapadło w trakcie wizyty berlińczyków, było podjęcie opracowania kolekcji zabytków krzemiennych z ziem polskich, jakie trafiły do tamtejszych zbiorów za sprawą Erazma Majewskiego, twórcy Muzeum Archeologicznego w Warszawie.

Goście odwiedzili też sztandarowe stanowiska archeologiczne lubelskiej archeologii i doznali wzruszenia przyjęciem przez władze gminy Hrubieszów.

Andrzej Kokowski

ARCHEOWIADOMOŚCI

DYABOLA

– projekt europejskiej biblioteki wirtualnej

Instytut Archeologii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie 3–6 października gościł jednego z najwybitniejszych w świecie archeologów – prof. dr. hab. **Siegmara von Schnurbein**, dyrektora Römisch-Germanische Kommission der Deutschen Archäologischen Instituts we Frankfurcie nad Menem, instytucji cieszącej się nie tylko od ponad stu lat największym autorytetem naukowy, ale również posiadającej największą w świecie bibliotekę archeologiczną. Profesor pełni wiele zaszczytnych funkcji, jak chociażby przewodnictwo prezydium Związku Niemieckich Towarzystw Starożytniczych; jest członkiem komitetu wykonawczego Międzynarodowej Unii Nauk Pra- i Protohistorycznych, członkiem rzeczywistym Austriackiego Instytutu Archeologicznego i członkiem honorowym Society of Antiquaries w Londynie. Jest również między innymi Doktorem *honoris causa* Uniwersytetu Warszawskiego.

Na podstawie Umowy zawartej na rzecz Instytutu Archeologii UMCS przez Uniwersytet z Deutschen Archäologischen Instituts, Lublin stał się jako jedyne miejsce w Europie środkowej i wschodniej siedzibą europejskiego projektu badawczego DYABOLA. Jego zadaniem jest tworzenie elektronicznej, internetowej bibliografii archeologicznej o charakterze rozbudowanych skorowidzów, umożliwiających podjęcie podstawowych badań naukowych bez udawania się do największych bibliotek. W Instytucie Archeologii UMCS od pół roku dwuosobowy zespół wprowadza dane z zakresu polskiego piśmiennictwa archeologicznego.

Celem wizyty Profesora było zapoznanie się z funkcjonowaniem współfinansowanej przez

jego Instytut placówki w Lublinie; z Biblioteką Instytutu oraz z programami naukowymi i wykopaliskowymi realizowanymi przez Instytut. Podczas wizyty u Pani Prorektor do spraw badań naukowych prof. Anny Tukien-dorf projekt uzyskał zapewnienie pełnego poparcia w staraniach o środki unijne oraz opieki nad budowaniem lubelskiego centrum DYABOLA dla całej środkowej Europy. Postanowiono również o organizacji roboczej konferencji celem włączenia do projektu innych uniwersytetów ze wschodniej Europy. Instytut Archeologii otrzymał również misję włączenia do projektu archeologii skandynawskiej.

Lubelska Archeologia współpracuje z Gościem i instytucją, którą reprezentuje, od 1988 roku. Profesor jest uznawany za jednego z największych rzeczników polskiej archeologii i wielkiego wielbiciela dokonań w badaniach nad okresem rzymskim wschodniej Lubelszczyzny, kształtując opinię o światowym ich znaczeniu dla nauki. Wizyty na najważniejszych stanowiskach archeologicznych, będących sztandarem badawczym archeologii UMCS (Ulów w pow. tomaszowski), czy miejscu największego przedsięwzięcia Instytutu w ramach badań przedinwestycyjnych (Hrebenne), zakończyły pracowite dni w Lublinie i wzmogły przekonanie o dynamice prowadzonych działań naukowych w naszym regionie.

Wizytę profesora Siegmara von Schnurbein media odnotowały jako wydarzenie naukowe niezwykłej wagi dla kształtowania poprawności stosunków polsko-niemieckich.

Andrzej Kokowski

WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA

Bieszczadzkie połoniny a amerykańskie „grass balds”

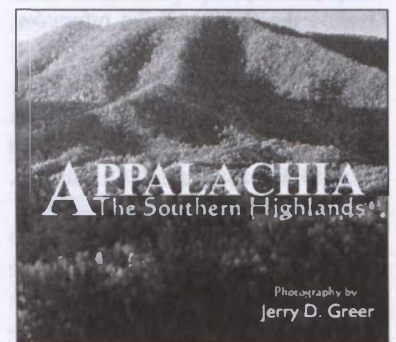
Na szczycie Kińczyka Bukowskiego. Od lewej: dr Ryszard Prędko (Bieszczadzki Park Narodowy), prof. Peter Weigl (Wake Forest University) i dr Marek Nowosad (UMCS).

Środowisko biotyczne i abiotyczne gór południowych Appalachów w Stanach Zjednoczonych stanowi od wielu lat temat badań profesora biologii Petera Weigla z Wake Forest University (WFO) w stanie North Carolina. Górskie łąki nazywane są tam „grass balds”. Więcej informacji na ten temat można znaleźć pod adresem: <http://bioweb.winston.wfu.edu/weigl/weigl-knowles-1999.pdf> Profesor odwiedził na przestrzeni lat podobne przyrodniczo obszary w różnych częściach świata. Przed kilku laty, w czasie wizyty profesora Łukasza Turskiego (z Centrum Fizyki Teoretycznej PAN) w WFO, przekazana została P. Weiglowi informacja o podobieństwie polskich Bieszczadów do „grass balds”.

Na przełomie maja i czerwca 2005 r. prof. Peter Weigl odwiedził Polskę. Był w Warszawie, Krakowie, Lublinie, a przede wszystkim w Bieszczadach. Przewodnikiem przez znaczną część Jego pobytu w Polsce był dr Marek Nowosad (Zakład Meteorologii i Klimatologii UMCS). W czasie pobytu w Bieszczadach Profesor nawiązał kontakt z naukowcami z Bieszczadzkiego Parku Narodowego (m. in. z doktorami Tomaszem Winnickim, Ryszardem Prędkim, Stanisławem Kucharzykiem). Sympatyczny Gość z WFO zaznajomił się z problematyką pięter klimatycznych i roślinnych w Bieszczadach, z problematyką interakcji człowiek-środowisko w tym terenie, z zakresem ochrony przyrody w różnych skalach. Prof. P. Weigl, obok pobytu na połoninach Kińczyka Bukowskiego i Połoniny Caryńskiej, zwiedził muzeum przyrodnicze Bieszczadzkiego Parku Narodowego, zapoznał się z wykorzystywaniem narzędzi Geograficznego Systemu Informacji (GIS) do zarządzania parkiem narodowym, toczył dyskusje z botanikami, zoologami i ekologami pracującymi w Bieszczadz-kim Parku Narodowym.

Prof. P. Weigl od początku nie chciał traktować swojego krótkiego pobytu w Lublinie jako oficjalnej wizyty w Uniwersytecie. Stąd, tylko spotkanie z Dziekanem Elektem prof. Ryszardem Dębickim oraz wizyta w Zakładzie Meteorologii i Klimatologii UMCS.

Po wyjeździe, pozostało w opinii prof. Weigla, obok nowych doświadczeń

Okładka albumu o południowych Appalachach. Obok tego albumu, w bibliotece Instytutu Nauk o Ziemi UMCS znajdują się albumy o Wake Forest University oraz o stanie Tennessee.

naukowych, uznanie dla sposobu prowadzenia parku przez Zespół badaczy kierowany przez dra Tomasza Winnickiego, uznanie dla warunków do prowadzenia dydaktyki oraz prac naukowych w nowym budynku Instytutu Nauk o Ziemi UMCS przy Al. Kraśnickiej w Lublinie, dobre zdanie o publicznych środkach komunikacji w Polsce.

Według Gościa, środowisko przyrodnicze południowo-wschodniej Polski jest bardzo atrakcyjnym i jednocześnie relatywnie tanim terenem pod kątem prowadzenia w przyszłości ćwiczeń terenowych dla studentów amerykańskich. Środowisko to praktycznie nie jest znane dotychczas w uczelniach amerykańskich.

Marek Nowosad

ŻYCIE STUDENCKIE

Lubelska Orkiestra św. Mikołaja, działająca pod skrzydłami Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, 18 września otrzymała honorową nagrodę im. Oskara Kolberga. Jest to najwyższe wyróżnienie w świecie folkloru i sztuki ludowej w Polsce, obejmujące kilka kategorii. Nagrody honorowe przyznawane są „szczególnie zasłużonym w dziedzinie opieki i upowszechniania kultury ludowej”

„KOLBERG”

dla Orkiestry św. Mikołaja Nowe horyzonty tradycji

daje mu własną tożsamość. „Gadki z Chatki” są jedynym pismem w naszym kraju poświęconym współczesnym inspiracjom muzyką ludową. Każda z kaset i płyt Orkiestry otwiera nowy horyzont w spojrzeniu na muzykę tradycyjną. Do tego można dodać wystawy fotograficzne, działalność internetową, letnie warsztaty w bieszczadzkim Jaworniku i wiele innych inicjatyw animacyjnych i wydawniczych.

Wszystkie te działania mają charakter nowatorski. Kultywowanie tradycji we współczesnej kulturze jest sztuką i nikt nie ma na to skutecznej recepty. Dlatego Orkiestra lubi się określać jako „laboratorium tradycji”, czyli miejsce, gdzie, na wzór pracowni nauk przyrodniczych, powstają nowe sposoby dialogu z kulturą wypracowaną przez pokolenia żyjące z ziemi daleko od środków masowego przekazu. Specyfiką działań Orkiestry jest traktowanie folkloru z szacunkiem jako skarbnicy wartości tradycyjnych, które mogą być na nowo odczytane przez ludzi młodych. W ujęciu Orkiestry kultura ludowa jest przyjaznym i komunikatywnym środkiem przekazu współczesnych treści i polem ekspresji dostępnym dla każdego. Orkiestra traktuje ją jako formę, którą można twórczo przekształcać i z której każdy może coś przyswoić dla siebie, wedle własnych gustów i możliwości.

Marcin Skrzypek

To wydarzenie bezprecedensowe, ponieważ po raz pierwszy od początku swojego istnienia w 1974 roku wyróżnienie to uhonorowało działalność w dziedzinie folkloru. Jest folk zjawiskiem młodym, amatorskim, nie do końca zdefiniowanym i często budzącym kontrowersje ze względu na twórcze przekształcanie tradycyjnego źródła. Jeżeli mimo to komisja, składająca się z etnografów reprezentujących muzea, stowarzyszenia folklorystyczne i Ministerstwo Kultury oraz naukowców, takich jak prof. Jan Adamowski z UMCS, decyduje się uznać, że folk w postaci działań Orkiestry św. Mikołaja może wnieść „zasługi dla kultury ludowej”, fakt należy uznać za niezwykle istotny i wart głębszego przemyślenia. Być może jesteśmy świadkami przewartościowania, dzięki któremu uczestnictwo w koncercie folkowym traktowanym dotychczas li tylko jako forma rozrywki, zyska rangę uczestnictwa w kulturze narodowej.

Otrzymanie „Oskara Kolberga” przynosi laureatom zawsze wielki zaszczyt. Dla Orkiestry jest on uhonorowaniem siedemnastu lat aktywności. W tym czasie Orkiestra m.in. nagrała 7 albumów, zorganizowała 14 edycji Festiwalu Muzyki Ludowej „Mikołajki Folkowe” i wydała niespełna 60 numerów Pisma Folkowego „Gadki z Chatki”. „Mikołajki Folkowe” są najstarszym polskim festiwalem, który od pierwszej edycji traktuje ruch folkowy jako osobne zjawisko kulturowe i na-

Studentenci I roku kulturoznawstwa o specjalności folklorystyka i etnografia od 24 czerwca do 4 lipca uczestniczyli w obozie naukowym w gminie Borki (powiat Radzyń Podlaski). Bazą obozu była szkoła w Woli Osowińskiej, a jego głównym celem badania terenowe

Tymochowicz i pani mgr Marty Wójcickiej przeprowadziła wywiady we wszystkich trzynastu miejscowościach należących do gminy Borki. Dzięki zaangażowaniu organizatorów i otwartości mieszkańców gminy, studentom udało się przeprowadzić wywiady

OBÓZ NAUKOWY W GMINIE BORKI

dotyczące obrzędowości rodzinnej i kultury materialnej Południowego Podlasia.

Podczas tygodniowego obozu kilkunastoosobowa grupa studentów pod opieką pani mgr Marioli

z 64 informatorami, którzy bardzo chętnie opowiadali o obrzędach i zwyczajach związanych z narodzinami i chrztem dziecka, weselem oraz pogrzebem. Opowieści informatorów niejednokrotnie wzbogacone były licznymi przyspiewkami i pieśniami obrzędowymi. Zebrane materiały zostały zapisane na 43 kasetach magnetofonowych o łącznym czasie 66 godzin. Ponadto wykonano wstępną inwentaryzację i opis wiejskich chałup, spichlerzy i innych budynków gospodarczych, zebrano również informacje na temat krzyży i kapliczek przydrożnych. Wszystkie obiekty architektoniczne zostały uwiecznione na fotografiach, których jest ponad tysiąc.

ŻYCIE STUDENCKIE

Fot. P. Królikowski

W czasie trwania obozu mieliśmy okazję zwiedzić wiele ciekawych miejsc, między innymi Muzeum Henryka Sienkiewicza w Woli Okrzejskiej, Muzeum bitwy pod Kockiem w Woli Gułowskiej oraz pałac w Radzynie Podlaskim. Ponadto spotkaliśmy się z osobami, które do dziś z ogromnym poświęceniem i pasją zajmują się niecodziennymi profesjami. W Glinnem mogliśmy podziwiać pracę garncarza pana Wiesława Matusiaka, który pokazał nam, jak wyrabia się naczynia na kole garncarskim. Wspólnie z paniami Emilią Wojtasiewicz, Czesławą Kożuch i Krystyną Sałatą wykonaliśmy, charakterystyczny dla tego regionu, pajak z płótna. Mogliśmy także przez chwilę popracować na warsztacie tkackim i nauczyć się wykonywać bibułkowe kwiatki, które wkrótce wraz ze wspomnianym już pajakiem staną się ozdobą naszego zakładu. Dodatkową atrakcją obozu były pyszne potrawy regionalne, takie jak kartoflaki czy kapusta z grochem.

W imieniu wszystkich uczestników obozu mogę powiedzieć, że upłynął on w miłej i nie tylko naukowej atmosferze.

Składamy więc serdeczne podziękowania informatorom oraz tym wszystkim, którzy podarowali nam stare sprzęty, naczynia, obrazy i wiele innych cennych rzeczy, które będą służyć jako pomoce naukowe.

Szczególne podziękowania należą się organizatorom, panu **Andrzejowi Koskowi**, kierownikowi Gminnego Ośrodka Kultury, i jego współpracownikom oraz dyrekcji Zespołu Szkół w Woli Osowińskiej, dzięki którym ten obóz mógł się odbyć.

Zebrany przez nas materiał w przyszłości zostanie opracowany i opublikowany, wcześniej w formie artykułów, a następnie w monografii poświęconej temu subregionowi.

Katarzyna Bednarz
fotografie Paweł Królikowski

Fot. P. Królikowski

Z AKADEMICKICH AREN...

Doskonały występ żeglarzy

Mistrzostwa Polski Szkół Wyższych w żeglarstwie w klasie Omega odbyły się w Wilkasach 20-22 września 2005 r. Reprezentacja UMCS uplasowała się na trzecim miejscu wśród uniwersytetów, a w klasyfikacji generalnej na dobrym szóstym miejscu. Jest to bez wątpienia spory sukces oraz potwierdzenie, iż żeglarze UMCS stale utrzymują się w krajowej czołówce. Przypomnieć należy, że przed dwoma laty podopieczni trenera Jerzego Czerwińskiego wrócili do Lublina ze srebrnymi medalami. W klasyfikacji generalnej wyprzedziliśmy m.in. silne reprezentacje Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza z Poznania, Akademii Morskiej z Gdyni czy też Politechnikę Warszawską.

Punktacja obejmowała po dwie najlepsze załogi każdej Uczelni. Sternikami naszych łodzi byli: Aleksandra Cieślak oraz Jerzy Czerwiński. Lepiej spisali się załoga trenera Czerwińskiego, która uplasowała się indywidualnie na czternastym miejscu.

Zawodnikom oraz trenerowi należą się słowa uznania za dobre przygotowanie do zawodów, które odbyły się, co jest zrozumiałe, jeszcze w okresie wakacyjnym. Włożony trud przyniósł efekty i nasi zawodnicy po raz kolejny znaleźli się w pierwszej trójce wśród uniwersytetów. Z pewnością ich występy w kolejnych zawodach przyniosą nam sporo powodów do zadowolenia.

Jakub Kosowski

Klasyfikacja generalna (pierwsze 10 drużyn)

Miejsce	Uczelnia
1	Politechnika Śląska Gliwice
2	Politechnika Gdańska
3	Uniwersytet Gdański
4	Uniwersytet Warszawski
5	Politechnika Wroclawska
6	UMCS Lublin
7	UAM Poznań
8	Politechnika Warszawska
9	Politechnika Poznańska
10	Uniwersytet Rzeszowski

Klasyfikacja uniwersytetów (pierwsze 5 drużyn)

Miejsce	Uczelnia
1	Uniwersytet Gdański
2	Uniwersytet Warszawski
3	UMCS Lublin
4	UAM Poznań
5	Uniwersytet Rzeszowski

Z AKADEMICKICH AREN SPORTOWYCH

AZS UMCS w roku akademickim 2005/2006

Klub Uczelniany AZS UMCS rozpoczyna kolejny rok akademicki swojej działalności, ale nie jest tak przełomowy dla akademickiego sportu jak rok ubiegły. Drugi rok funkcjonują **stypendia sportowe** dla studentów wyróżniających się w rywalizacji krajowej oraz międzynarodowej. Cieszy, że w tej sprawie Władze Rektorskie oraz Samorząd Studentów mówiły jednym głosem i podobnie jak w przypadku pozostałych części obecnego Regulaminu, porozumienie zostało osiągnięte niezwykle szybko.

Rok akademicki 2005/2006 będzie także drugim rokiem funkcjonowania nowego regulaminu Mistrzostw Polski Szkół Wyższych. Wprowadzone zmiany dotyczyły rozgrywania zawodów w niektórych dyscyplinach systemem eliminacji regionalnych i ogólnopolskiego finału. Zawody te odbyły się bez większych problemów. Szczególnie dumni

jesteśmy z zorganizowania eliminacji regionalnych w siatkówce plażowej. Zarówno trenerzy, jak i zawodnicy wszystkich drużyn byli mile zaskoczeni poziomem organizacji zawodów oraz doskonałą pogodą „zamówioną” przez organizatorów. Po pierwszym roku edycji Mistrzostw Polski Szkół Wyższych należałoby przyrzeć się innemu problemowi. Wiele, szczególnie mniejszych uczelni, zwraca uwagę na zły system punktacji. Obejmuje ona bowiem uczelnie wszystkich typów, a co za tym idzie, mniejsze uczelnie mają niewielkie szanse na spore zdobycze punktowe. Ta oraz kilka innych wątpliwości stawiają pod znakiem zapytania funkcjonowanie regulaminu w obecnym kształcie. Nie ulega wątpliwości, że konieczne są jak najszybsze zmiany idące w kierunku zwiększenia atrakcyjności tych rozgrywek dla jak największej liczby uczelni.

Kolejnym istotnym wyda-

zeniem w bieżącym roku akademickim będzie zjazd Sprawozdawczo-Wyborczy Akademickiego Związku Sportowego. Zostaną na nim wybrane władze AZS na kolejną, czteroletnią kadencję.

Przed zjazdem AZS odbędą się wybory nowych władz w naszym Klubie Uczelnianym. Z pewnością wybrane władze przyczynią się do jeszcze większego rozwoju sportu na naszej Uczelni. Będzie to doskonała okazja do prezentacji osiągnięć z ostatnich dwóch lat działalności. A jest ich naprawdę bardzo wiele. Począwszy od awansu naszych drużyn w ligach państwowych, a skończywszy na sukcesach natury organizacyjnej, jak na przykład stworzenie strony internetowej Klubu.

Poza wspomnianymi kwestiami należy także powiedzieć o tym, co Klub

Uczelniany zamierza zorganizować w tym roku akademickim dla studentów naszej Uczelni. Od lat tradycją stało się organizowanie **Mistrzostw UMCS w halowej piłce nożnej i koszykówce**. Podobnie stanie się w tym roku. W semestrze zimowym zostaną rozegrane zawody w piłce nożnej, zaś w semestrze letnim w koszykówce. Rywalizacja w tych dyscyplinach ma już niezwykle długą tradycję. Największe zainteresowanie wzbudza halowa piłka nożna. Do rywalizacji rok w rok staje blisko 40 zespołów! Pewien renesans przeżywają natomiast rozgrywki w koszykówce. Po latach, kiedy zgłaszało się po kilka tylko

Z AKADEMICKICH AREN SPORTOWYCH

drużyn, w końcu sytuacja zaczęła się zmieniać. Na pewno za sprawą sponsora Mistrzostw – firmy **PLUS GSM** i nagród przez tę firmę ufundowanych. W tym roku zapewne liczba zespołów w rozgrywkach koszykarskich zbliży się do dwudziestu. Pewnymi nowościami w tym roku będą **Mistrzostwa UMCS w siatkówce plażowej oraz street баскетcie**. O ile z zebraniem drużyn w siatkówce plażowej może być pewien problem, o tyle street basket może okazać się hitem przyszłorocznego lata. Ale o tym przekonamy się dopiero za kilka miesięcy.

Podobnie jak w latach ubiegłych Klub Uczelniany wspólnie z **Samorządem Studentów UMCS**, przy pomocy pracowników SWFiS, zorganizuje **Dzień Sportu podczas Dni Kultury Studenckiej – Kozienalia**. W 2005 roku w rywalizacji w 5 dyscyplinach wzięło udział ponad 400 osób! W tym roku na pewno liczba ta wzrośnie, gdyż planowane są dodatkowe atrakcje. Cieszy natomiast fakt, że studenci ponownie coraz chętniej chcą rywalizować w różnego rodzaju zawodach organizowanych dla nich na terenie Akademickiego Ośrodka Sportowego. Na pewno jest to doskonały sposób na spędzenie wolnego czasu i odpoczynek od nauki.

Jakub Kosowski

Stypendia sportowe w roku akademickim 2005/2006

Po długim oczekiwaniu nareszcie gotowy jest regulamin przyznawania pomocy materialnej dla studentów. Ten akt prawny jest także niezwykle ważny dla sportowców, którzy studiują na naszej Uczelni. Wszakże w bieżącym roku akademickim ponownie studenci będą mogli ubiegać się o stypendia za wyniki w sporcie. Przypomnieć należy, że zostały one wprowadzone nowelą ustawy o szkolnictwie wyższym w roku 2004. Nowe prawo o szkolnictwie wyższym, które nie tak dawno weszło w życie, także przewiduje stypendia za wyniki w sporcie.

Dzięki współpracy Samorządu Studentów UMCS oraz Klubu Uczelnianego AZS UMCS, w roku ubiegłym udało się ustalić pewne kryteria ich przyznawania. Rok akademicki pokazał, że przyjęte kryteria były jak najbardziej słuszne, a procedura przyznawania stypendiów przebiegła szybko i sprawnie. W bieżącym roku akademickim zostały wprowadzonych kilka

zmian. Przede wszystkim dotyczą kwot stypendiów. Rozszerzony został katalog osiągnięć, za które są przyznawane stypendia. Zwiększono maksymalną kwotę stypendium sportowego. Obecnie jest ona zrównana ze stypendium za wyniki w nauce i wynosi 450 zł. Stypendia podobnie jak w roku ubiegłym są przyznawane za zdobycie medalu w Mistrzostwach Polski, Akademickich Mistrzostwach Polski oraz Mistrzostwach Polski Uniwersytetów. Ponadto student otrzymuje stypendium za zdobycie indywidualnie miejsc 4–6. Nowelizacja ta była spowodowana niezwykle wysokim poziomem rywalizacji w konkurencjach indywidualnych, w wyniku startu w zawodach wielu reprezentantów Polski. Ostatnia zmiana dotyczy wprowadzenia stypendium za występ w zespole ligowym. W związku z udziałem zespołów UMCS w rozgrywkach ligowych stało się zasadne nagrodzenie najlepszych sportowców za niezwykle poświęcenie i

umiejętne łączenie sportu z nauką. Stypendium to jest jednak przyznawane za występ jedynie w dwóch najwyższych klasach rozgrywkowych w danej dyscyplinie sportu. Obecnie kwalifikują się do tego stypendium piłkarze ręczni (występujący w I lidze), szachiści (występujący w ekstraklidze) oraz lekkoatleci (występujący w I lidze).

Z pewnością ta poszerzona gama stypendiów za wyniki w sporcie spowoduje większe zainteresowanie studentów aktywnym spędzaniem wolnego czasu oraz wpłynie na wyniki UMCS w klasyfikacji generalnej Mistrzostw Polski Uniwersytetów. Przypomnieć należy, że po pierwszym roku edycji UMCS znajduje się na czwartym miejscu z niewielką stratą do wyprzedzającego nas Uniwersytetu Gdańskiego.

Jakub Kosowski

**Regulamin dostępny jest na stronach:
www.azs.lublin.pl, www.samorząd.umcs.lublin.pl**

Uniwersytet w Salzburgu

Uniwersytet w Salzburgu powstał w 1620 roku w okresie katolickiej reformy Kościoła. Obok Salzburga na terenie państwa Habsburgów utworzono wówczas jeszcze dwa jezuitckie uniwersytety: w Grazu i Innsbrucku w 1677 roku. Rozpoczęły one działalność od wydziałów teologicznych, stopniowo poszerzając liczbę fakultetów.

Uniwersytet w Salzburgu został założony przez arcybiskupa Parisa Lodrona (mimo szalejącej wokół wojny 30-letniej). Duchowny ten miał, jak jego poprzednik arcybiskup Markus Sittikus, którego idee realizował, zachować neutralność; podczas gdy wokół siano zniszczenie, upiększał on swoje miasto. Zabudowania przyszłego uniwersytetu stanowiły część tworzonego przez Markusa Sittikusa, pod okiem sprowadzonego z Włoch architekta Giowaniego Antonio Dario, wspaniałego kompleksu barokowego razem z nową katedrą.

Pozycja arcybiskupa Salzburga od 1529 roku była wyjątkowa, posiadał bowiem tytuł prymasa Niemiec oraz sprawował pełną władzę świecką nad arcybiskupstwem (aż do początków XIX wieku). Rozkwit Salzburga rozpoczął się od czasów renesansu za arcybiskupa, kardynała Matthausa Langa, wybitnego humanisty i mecenasa. Działało tu wielu humanistów i teologów oraz sławny muzyk Paul Hofheimer. W Salzburgu w 1541 roku dokonał żywota Paracelsus, jeden z najwybitniejszych uczonych epoki, filozof, lekarz, twórca nowoczesnej medycyny i chemii organicznej.

U schyłku XVI wieku rozpoczęli rządy w Salzburgu kolejni arcybiskupi wykształceni w Rzymie, blisko związani z Włochami, którzy przekształcili miasto w barokową rezydencję książęcą, jedną z najznakniejszych w ówczesnej Europie (Góralski s. 22).

Przed powstaniem uniwersytetu działała w Salzburgu tylko szkoła prowadzona przez benedyktynów, niemal od początku gdy osiedlili się w mieście (około 700 roku). Szkoła ta nie wyszła jednak ponad

podstawy nauczania. W epoce renesansu pojawiły się tu nowe szkoły, np. szkoła poetów prowadzona przez humanistę Johana Mulinusa z Bawarii. Uczono w niej łaciny, greki i sztuk wyzwolonych. W drugiej połowie XVI wieku arcybiskupi Jakub Kuen von Belasy i jego następca Wolf Dietrich von Raitenau pragnęli stworzyć tu wyższą szkołę, wykorzystując zakon franciszkanów, ale próba ta nie powiodła się.

Kolejne starania rozpoczął arcybiskup Markus Sittikus, który w 1617 roku założył gimnazjum pod wezwaniem swego bliskiego krewnego, świeżo kanonizowanego (1610) Karola Boro-meusza. Gimnazjum niebawem przekształcił w liceum i powierzył je benedyktynom, korzystając z powołania ich nowej kongregacji, skupiającej klasztory bawarskie, szwabskie i austriackie. Dzięki tej kongregacji mógł zapewnić sobie dopływ do Salzburga odpowiednio kwalifikowanej kadry nauczycielskiej.

W 1622 roku za arcybiskupa Parisa Londrona liceum zostało przekształcone w uniwersytet, zatwierdzony w 1625 roku przez papieża Urbana VIII i cesarza Ferdynanda II. Jak z tego widać, Uniwersytet w Salzburgu nie był dziełem jezuitów, jak pisze Wereszycki (s. 107), ale efektem rozwoju miasta, szczególnie w epoce renesansu, a wynikał głównie z potrzeb dworu książęco-arcybiskupiego, któremu brakowało wykształconych elit zarówno wśród duchowieństwa, jak i świeckiego otoczenia dworu. Podstawą kadry nauczycielskiej był odrodzony zakon benedyktynów (Góralski 79). Początkowo Uniwersytet w Salzburgu specjalizował się w prawie kanonicznym, w dalszej kolejności uruchomiono filozofię. Uniwersytet od początku odgrywał także dużą rolę w rozwoju kultury teatralnej miasta. Teatr barokowy stał się tu niezwykle popularny za sprawą młodzieży uniwersyteckiej, przekraczając swym znaczeniem ramy miasta. O jego roli na Uniwersytecie w Salzburgu świadczy fakt, iż kaplica

uniwersytecka służyła tak celom religijnym, jak i sztuce teatralnej (Góralski s. 80).

W momencie powołania uniwersytetu nie było dla niego odpowiedniej siedziby. Mimo iż był to okres krwawej wojny 30-letniej, niesprzyjający przedsięwzięciom inwestycyjnym, od razu rozpoczęto budowę wielkiego kompleksu uniwersyteckiego. Wznoszono go powoli przez przeszło 30 lat z udziałem jednego z najwybitniejszych ówczesnych architektów Włocha Santina Solarego, budowniczego katedry w Salzburgu. Rozpoczęto od pomieszczeń dla profesorów, całość zaś zakończono w 1652 roku. Budowla była funkcjonalna, bez zdobień, tylko trapezoidalny dziedziniec urozmaicono arkadami. Jedynie trzy pomieszczenia wewnętrzne: aula, izba akademicka i kaplica otrzymały, i to nieco później, dość skromne stiuki. Wnętrze uniwersytetu, mimo iż powstawały w epoce baroku i rokoka, miały wystrój raczej klasycystyczny.

W 1649 roku została wzniesiona biblioteka uniwersytecka, która przejęła zbiory zespołu dworskiego. Uniwersytetowi brakowało jednak własnej świątyni. O tym problemie myślano od początku tym bardziej, że kaplicę uniwersytecką często zajmowali artyści.

Budowę kościoła uniwersyteckiego rozpoczął w 1694 roku arcybiskup Joann Ernest, przeznaczając na to przedsięwzięcie znaczne sumy. Zadanie było dość trudne, gdyż dysponowano stosunkowo niewielką przestrzenią. Projekt wykonał jeden z najznakomitszych architektów tamtych czasów Fischer von Erlach, który równocześnie nadzorował prace budowlane, zakończone w 1707 roku. Kościół ten, noszący dzisiaj nazwę Kollegienkirche, należy do najciekawszych przykładów budownictwa sakralnego Europy tamtej epoki. Jest równocześnie najwspanialszym dziełem Fischera von Erlach i jednym z najpiękniejszych kościołów Salzburga. To budowla monumentalna, ale też niezwykle finezyjna. Przestrzenne wnętrze przekracza wielkością

wiele katedr gotyckich, świeci bielą a zdobią je tylko nieliczne stiuki. Ołtarz główny, także zaprojektowany przez Fischera von Erlach, został pomyślany jako ilustracja idei uniwersytetu i cytatu biblijnej *Księgi przysłów* Salomona: „Mądrość zbudowała sobie dom i wyciosała siedem kolumn”. Tabernakulum strzegą uskrzydłone postacie uosabiające muzykę, poezję, malarstwo, architekturę, teologię, filozofię, prawo i medycynę. Te symbole wiedzy ludzkiej znajdują się pod opieką personifikacji trzech cnót kardynalnych, Ducha Świętego i siedmiu aniołów. Kaplice boczne poświęcone są patronom poszczególnych wydziałów uniwersytetu: św. Tomaszowi z Akwinu – teologia, św. Łukaszowi – medycyna, św. Katarzynie – filozofia i św. Benedyktowi – prawo.

Uniwersytet w Salzburgu powstał głównie na potrzeby miejscowego domu arcybiskupiego, ale wraz z miastem stał się niebawem intelektualnym centrum południowych Niemiec. Jego rola rosła w miarę rozwoju uczelni, przekraczając lokalne granice. Szczególny rozkwit uniwersytetu przypadł na drugą połowę XVIII wieku, okres katolickiego oświecenia w Niemczech. W 1773 roku reformę uniwersytetu w tym duchu przeprowadził arcybiskup Hieronim von Colloredo, zwolennik teologii oświecenia i iluminista. Z Salzburga wywodził się kanonista benedyktyn Gregor Zallwein, jeden z bardziej radykalnych myślicieli tej epoki (*Historia Kościoła* t. IV, s. 92). Można więc stwierdzić, że uniwersytet w Salzburgu odegrał dość znaczną intelektualną rolę w kształtowaniu się katolickiego oświecenia, tym bardziej iż był to uniwersytet benedyktyński, a właśnie benedyktyni nadawali ton katolickiemu oświeceniowi na ziemiach niemieckich. Ponadto katolicka myśl oświeceniowa nie napotykała tu oporu jezuitów, bo ich na uniwersytecie Salzburgskim nie było. Uniwersytet w Salzburgu włączył się w nurt intelektualnych dysput epoki, o

UNIWERSYTETY ŚWIATA – SALZBURG

czym świadczy rosnąca liczba publikacji i wydawanych czasopism naukowych i literackich. Problemem były natomiast zbyt niskie dotacje dla uczelni z kasy zbyt oszczędnej, ale bardzo światłego księcia arcybiskupa Hieronima von Colloredo. Z tego zapewne powodu arcybiskup próbował uwolnić się od nieco uciążliwej finansowej opieki kurii rzymskiej, podpisując tzw. punktację emską. Arcybiskup Colloredo był także przez długi czas chlebodawcą Wolfganga Amadeusza Mozarta. Trwało to do 1778 roku, kiedy to Mozart przeniósł się do Wiednia. Jednak wiele dzieł kompozytora powstało w Salzburgu i tu odbyły się ich prawykonania dzięki finansowemu wsparciu tutejszego księcia arcybiskupa. W 1803 roku arcybiskup Colloredo musiał jednak opuścić Salzburg, gdy Napoleon odebrał arcybiskupom władzę świecką.

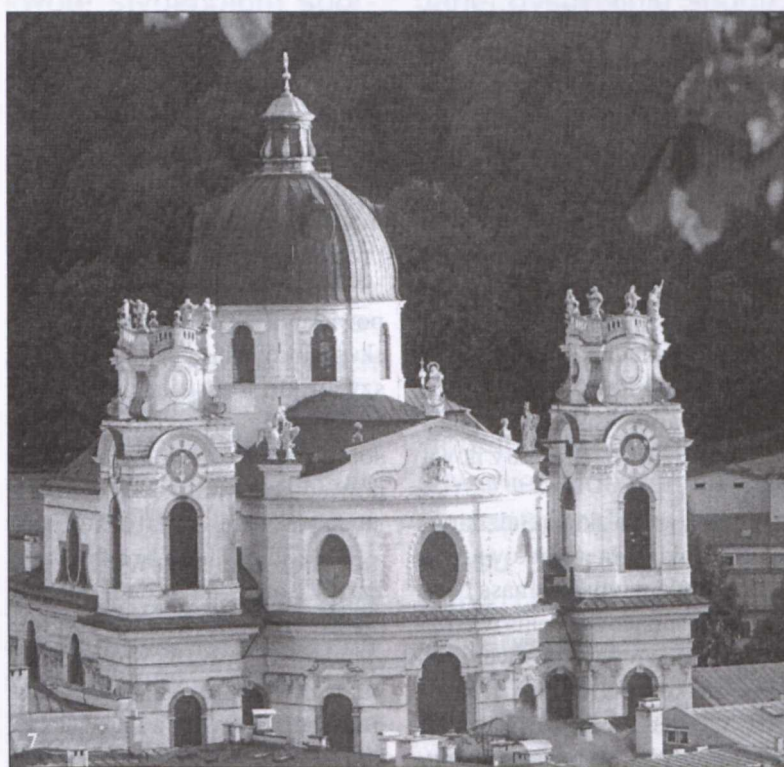
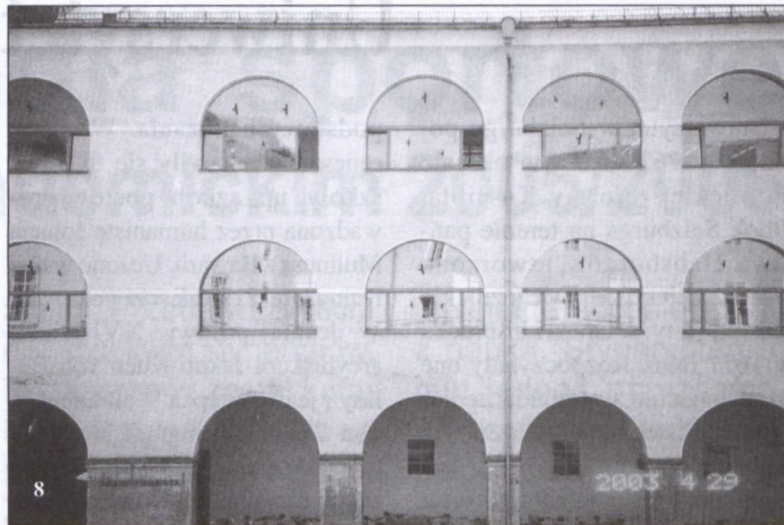
Rozkwit uniwersytetu w Salzburgu przerwały wojny napoleońskie, a następnie zajęcie miasta przez Bawarów w roku 1810. Niemal pierwszą czynnością zdobywców była likwidacja uniwersytetu i ograbienie biblioteki, której zbiory wywieziono do Monachium. W 1809 roku Francuzi zajęli Salzburg i zamienili kościół uniwersytecki w magazyn furazhu dla koni. Po likwidacji uniwersytetu Kollegienkirche stał się kościołem gimnazjalnym.

W 1815 roku na mocy postanowienia kongresu wiedeńskiego Salzburg został włączony do Austrii. Przestał istnieć dwór książęcy, a miasto utraciło charakter stołeczny. Równocześnie Salzburg poniósł w wydarzeniach początku XIX wieku duże straty materialne, szczególnie na skutek grabieży i kontrybucji francuskich. Po włączeniu do cesarstwa austriackiego stracił także rolę tranzytowego ośrodka handlowego i spadł do roli lokalnego miasta powiatowego. Wszystko to, a szczególnie brak mecenasa w postaci dworu książęco-arcybiskupiego, uniemożliwiło odrodzenie działalności uniwersytetu w XIX wieku. Salzburg, utraciwszy znaczenie polityczne i pozycję ekonomiczną, nie przestał jednak przyciągać ar-

tystów. Stawał się także centrum kultywowania muzyki Mozarta. Przyciągały także przybyłym liczne zabytki i malownicze położenie miasta.

Odrodzenie uniwersytetu w Salzburgu nastąpiło dopiero w 1962 roku. W 1964 roku do roli kościoła uniwersyteckiego powrócił Kollegienkirche, w którym odbywają się także koncerty w ramach festiwalu muzycznych. Obok starego, barokowego gmachu uniwersytetu, któremu przywrócono dawne funkcje, powstało wiele budowli, a wśród nich najbardziej nowoczesny, niemal futurystyczny gmach Fakultetu Przyrodniczego we Freisaal. Budowę tego gmachu, wkomponowanego w istniejący zamek, zakończono w połowie lat 80. XX wieku. Gmach uniwersytecki we Freisaal uważany jest za nowy symbol miasta. Dzisiaj uniwersytet w Salzburgu to jeden z ważniejszych ośrodków naukowych Austrii.

Józef Duda

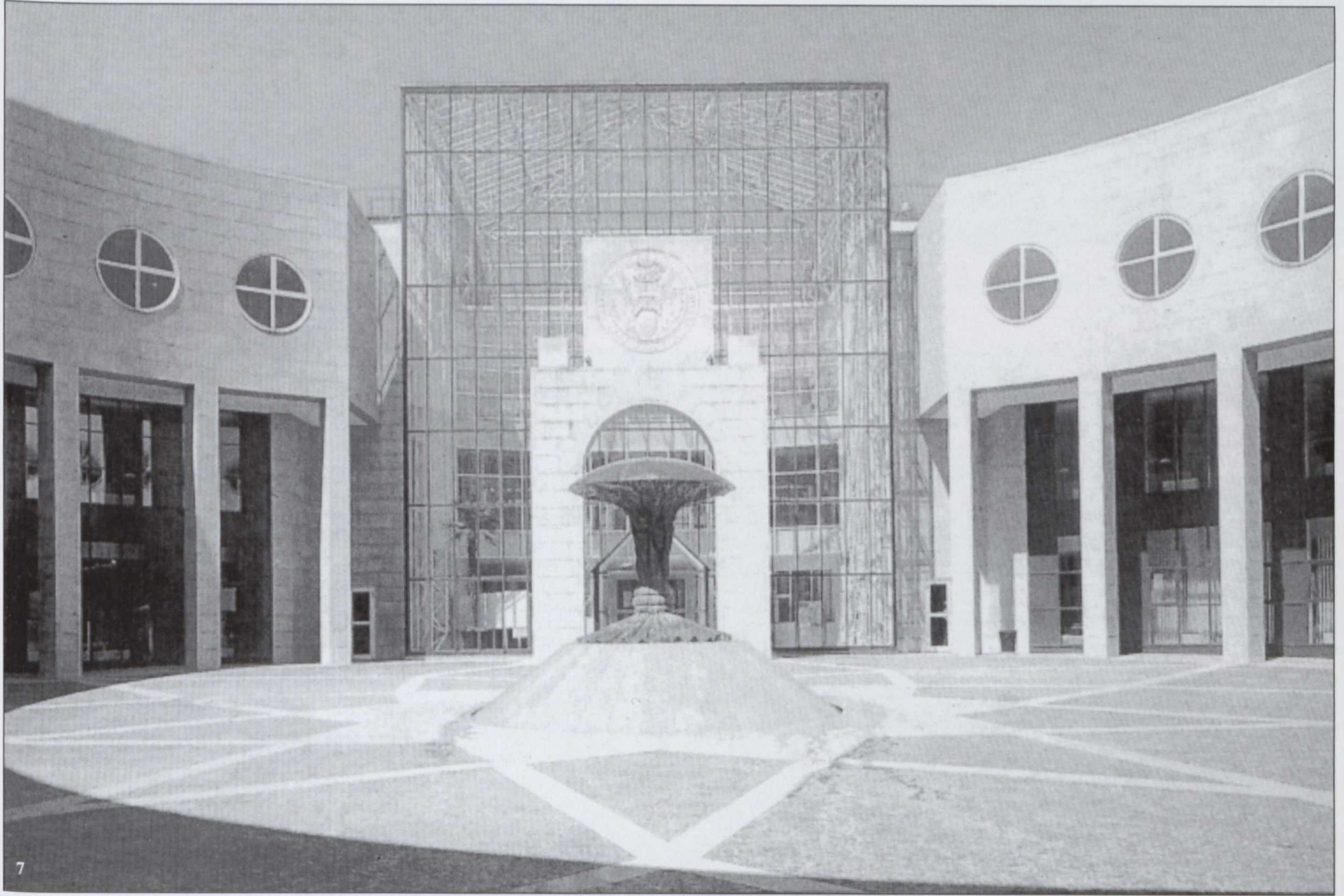
Literatura

1. R. Bieńko, *Austria*, 1992,
2. Z. Góralski, *Salzburg*, 1994,
3. B. Helnunger, *Salzburg*, 2002, *Historia Kościoła*, t. III i IV, 1986,
4. H. Wereszycki, *Historia Austrii*, 1972.

Podpisy do zdjęć

- 1, 2. Wielka Aula Academica z roku 1631 przebudowana w 1778 roku. Aulę zdobią tylko skromne stiuki. Obraz ołtarzowy z postaciami patronów uniwersytetu namalowany został przez Adriana Bloemaierta w latach 1636–1637.
3. Arcybiskup Markus Sittikus, twórca uniwersytetu i budowniczy katedry w Salzburgu, prezentuje na obrazie swoje dokonania.
- 4–6. Trapezoidalny dziedziniec uniwersytetu ukończony w 1652 roku. Gmach tworzy budowlę czysto użytkową i jedyną jego ozdobą są piękne arkady.
7. Kościół uniwersytecki Kollegienkirchen, jedno z pierwszych dzieł ucznia Berniniego Bernharda Fischera von Erlach, poświęcony w 1707 roku, to jedna z najpiękniejszych barokowych budowli Salzburga i Europy.
8. Budynek Fakultetu Przyrodniczego we Freisaal charakteryzujący się stylem zdecydowanie modernistycznym. Zbudowany w latach 1978–1986 przez kilku architektów austriackich. Jest to drugi co do wielkości po zamku Hohensalzburg gmach w mieście.

UNIwersytety Świata – SALZBURG

UNIwersYTETY ŚWIATA – SALZBURG

WYDAWNICTWO
UMCS

Redaguje kolegium: Marek Jędrych, Elżbieta Mulawa-Pachol (redaktor naczelna). Stale współpracują: Alicja Ciężczyk-Chmiel, Jolanta Jarzyńska, Krystyna Kapica, Elżbieta Kwiatkowska, Maria Młynarska, Ewa Nowak, Małgorzata Samujło, Iwona Adach, Nina Zielińska, Jerzy Żywicki. Adres redakcji: Wydawnictwo UMCS, 20-031 Lublin, Plac Marii Curie-Skłodowskiej 5, p. 1009, tel. 537-53-76, faks 537-53-02. E-mail: promocja@ramzes.umcs.lublin.pl <http://www.umcs.lublin.pl> Media, Wiadomości Uniwersyteckie. Skład i łamanie: **Bifolium**, Lublin. Druk: Zakład Usług Poligraficznych „Tekst”, 20-344 Lublin, ul. Wspólna 19.

ISSN 1233-216X

9 771233 216001 07